

δρόμος

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΕΝΘΕΤΟ

ΣΕΛΙΔΕΣ 13-28

Νόστιμον ἦμαρ.

ΘΕΜΑ

**Ο Ιούδας «τσάταρε»
υπέροχα...**

Ακόμα διαβάστε κείμενα για την πολιτική, την τεχνολογία, την ιστορία, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό από τους:
Δ. Κούλαλη, Κ. Βλαχόπουλο, Μ. Γεφυρόπουλο, Γ. Γεράσιμο, Γ. Πάσκο, Α. Βελισσάριο, Γ. Φλώρο, Α. Ντάφλο, Α. Μαντριγκάλ, Σ. Ανδρονίδη, Π. Μουντούρη, Γ. Μπάκο και Σ. Σπανού

«ΚΑΨΟΝΙ» ΩΣ ΠΡΟΒΑ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

**Προκλητική επίσκεψη
Ερντογάν στην
κατεχόμενη Κύπρο**

44 χρόνια

από τον τουρκικό Αττίλα

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σκέψεις

για τη συνάντηση

Τραμπ - Πούτιν

ΣΕΛΙΔΑ 6

ΣΥΝΟΔΟΣ ΝΑΤΟ

**Πολεμικές διακηρύξεις,
εκβιασμοί και διχασμοί**

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΔΙΕΘΝΗ

**Νέα περιοδεία του Κινέζου
πρωθυπουργού
στην Ευρώπη**

ΣΕΛΙΔΑ 31

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΙΔΕΩΝ

**Διαλύθηκε η συσπείρωση,
κάηκε η Αριστερά**

ΣΕΛΙΔΕΣ 38-39

ΝΑΤΟs - ΝΑΤΟs ο πρωθυπουργός

**Η πιο εξαρτημένη από τις ΗΠΑ κυβέρνηση μετά τη χούντα • Υλοποιεί τυφλά
κάθε παραγγελία της Ουάσιγκτον και μπαίνει στη γραμμή της αντιρωσικής
στρατηγικής • Ακολουθεί καταστροφική πολιτική που στερεί από τη χώρα
κάθε εναλλακτική δυνατότητα και συμμαχία, αφήνοντάς την ανοχύρωτη**

ΣΕΛΙΔΕΣ 3, 5 & 8

28

το θέμα της εβδομάδας

44 χρόνια από τον τουρκικό Αττίλα

1974, 15 Ιουλίου: Πραξικόπημα κατά του προέδρου Μακαρίου με εντολή της χούντας των Αθηνών, που επαφίεται σε διαβεβαιώσεις των ΗΠΑ ότι η Τουρκία δεν θα αντιδράσει. Οι πραξικοπηματίες ανακοινώνουν ότι ο Μακάριος είναι νεκρός – αυτός όμως, με ραδιοφωνικό διάγγελμά του από την Πάφο, διαβεβαιώνει τον κυπριακό λαό ότι είναι ζωντανός και καταγγέλλει ότι η χούντα αποφάσισε να διχοτομήσει την Κύπρο.

20 Ιουλίου: Ξεκινά η τουρκική εισβολή υπό τον κωδικό «Αττίλας». Ο Αμερικανός υφυπουργός Σίσκο συναντάται με τον δικτάτορα Ιωαννίδη και του δηλώνει ότι οι ΗΠΑ δεν θα ανεχθούν ελληνική απάντηση στην τουρκική εισβολή, διότι προέχει η συνοχή του ΝΑΤΟ. Η χούντα περιορίζεται να διατάξει γενική επιστράτευση, που αποκαλύπτει την άθλια κατάσταση των ενόπλων δυνάμεων. Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ εκδίδει το ψήφισμα 353 (σεβασμός στην ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, άμεση αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων, αποκατάσταση της νόμιμης κυπριακής κυβέρνησης κ.λπ.).

22 Ιουλίου: Οι... ΗΠΑ ανακοινώνουν ότι επήλθε συμφωνία ανακωχής. Οι Τούρκοι εισβολείς την παραβιάζουν, επιδιώκοντας να καταλάβουν όλη την Κερύνεια, την Αμμόχωστο και το αεροδρόμιο της Λευκωσίας. Στην Αθήνα η χούντα έχει εξαφανιστεί.

24 Ιουλίου: Ο στρατηγός Γκίζικς καλεί τους αστούς πολιτικούς και τους παραδίδει την εξουσία. Επιστροφή του Κωνσταντίνου Καραμανλή από το Παρίσι και ορκωμοσία κυβέρνησης εθνικής ενότητας. Λίγο αργότερα απελευθερώνονται οι πολιτικοί κρατούμενοι και συλλαμβάνονται οι πρωτεργάτες της δικτατορίας.

14 Αυγούστου: Ξεκινά ο «Αττίλας 2». Η Τουρκία κατέχει πλέον το 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας. 160.000 οι πρόσφυγες και 2.000 οι αγνοούμενοι. Η κυβέρνηση Καραμανλή αποφασίζει την έξοδο της Ελλάδας από το ΝΑΤΟ. Το σύνθημα «ΝΑΤΟ-CIA-Προδοσία» δονεί την Ελλάδα και την Κύπρο.

Η συνέχεια είναι γνωστή... Όλες οι μετέπειτα αποφάσεις του ΟΗΕ για αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων και των Τούρκων εποίκων, καθώς και για επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους, έμειναν στα χαρτιά. Στα 44 χρόνια που ακολούθησαν σταθμοί είναι η ανακήρυξη του ψευδοκράτους στα Κατεχόμενα (1983) και η απόρριψη του καταστροφικού Σχεδίου Ανάν από τη μεγάλη πλειοψηφία των Κυπρίων στο δημοψήφισμα του 2004. Στόχος της Τουρκίας παραμένει ο έλεγχος, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, ολόκληρου του νησιού και του πλούτου του. Τα τελευταία χρόνια, δεδομένων και των τριβών τους με το καθεστώς Ερντογάν, οι δυτικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις (με επικεφαλής τις ΗΠΑ και τη Βρετανία) ευνοούν την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την αντικατάστασή της από ένα αβίωτο μόρφωμα υπό τον πλήρη έλεγχό τους.

Αν πρέπει να βγει κάποιο συμπέρασμα από αυτήν την τραγωδία, που έχει αναδειχθεί σε διαχρονικό νεοελληνικό πρόβλημα παρά τις προσπάθειες να «ξεχαστεί» ή να «επιλυθεί» εις βάρος της ίδιας της ύπαρξης της Κυπριακής Δημοκρατίας και –τελικά– του κυπριακού ελληνισμού, είναι το εξής: Η επανάληψη και σε άλλα ανάλογα μέτωπα (ελληνοτουρκικές σχέσεις, ΠΓΔΜ, Αλβανία κ.λπ.) της λογικής και του τρόπου «διαχείρισης» του κυπριακού από τις ελληνικές κυβερνήσεις, ιδίως από τη δεκαετία του '90 μέχρι και σήμερα, αποτελεί εγγύηση για εξίσου καταστροφικές για τον ελληνισμό «λύσεις».

Προκλητική επίσκεψη Ερντογάν στην κατεχόμενη Κύπρο

Μήνυμα επιβολής τετελεσμένων σε ολόκληρο το νησί

Κείμενα-επιμέλεια: **Σπύρος Παναγιώτου, Ερρίκος Φινάλης**

Είναι εντυπωσιακή η εκκωφαντική σιωπή της κυπριακής και ελληνικής κυβέρνησης στις προκλητικές δηλώσεις Ερντογάν κατά την επίσκεψή του στην κατεχόμενη Κύπρο μία μόλις ημέρα μετά την επανεκλογή του. Αναμενόμενη και η σιωπή των ελληνικών ΜΜΕ μπροστά στις έκδηλες πλέον προθέσεις τις τουρκικής πολιτικής στην Κύπρο. «Η Κύπρος είναι εθνική μας υπόθεση» ξεκαθάρισε από την αρχή ο Τούρκος πρόεδρος στέλνοντας μήνυμα προς κάθε κατεύθυνση ότι είναι έτοιμος να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα βάλουν τέρμα σε μια «ατελείωτη διαπραγμάτευση» που δεν θα επιλύει το Κυπριακό σύμφωνα με τα συμφέροντα της χώρας του. Αποσαφηνίζοντας μάλιστα το πολιτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο σχεδιάζει την πολιτική έριξε την ευθύνη του «μη παραγωγικού» διάλογου στην ελληνική πλευρά και διατύπωσε τη βεβαιότητα ότι «κανείς δεν πρέπει να είναι αβέβαιος για το ότι οι Ελληνοκύπριοι δεν σκέφτονται ένα κοινό μέλλον με τους Τουρκοκύπριους».

Ο Τούρκος πρόεδρος οραματίζεται τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη δημιουργία ενός μορφώματος δύο «συνιστώντων κρατών» όπου δεν θα ισχύει η αρχή της πλειοψηφίας για τους πολίτες τους σε καμία μορφή διοίκησης του, νομοθετικής ή εκτελεστικής. Θεωρεί δε νόμιμο και αναφαίρετο το δικαίωμα της Τουρκίας να κατέχει στρατιωτικά τμήμα ενός ανεξάρτητου

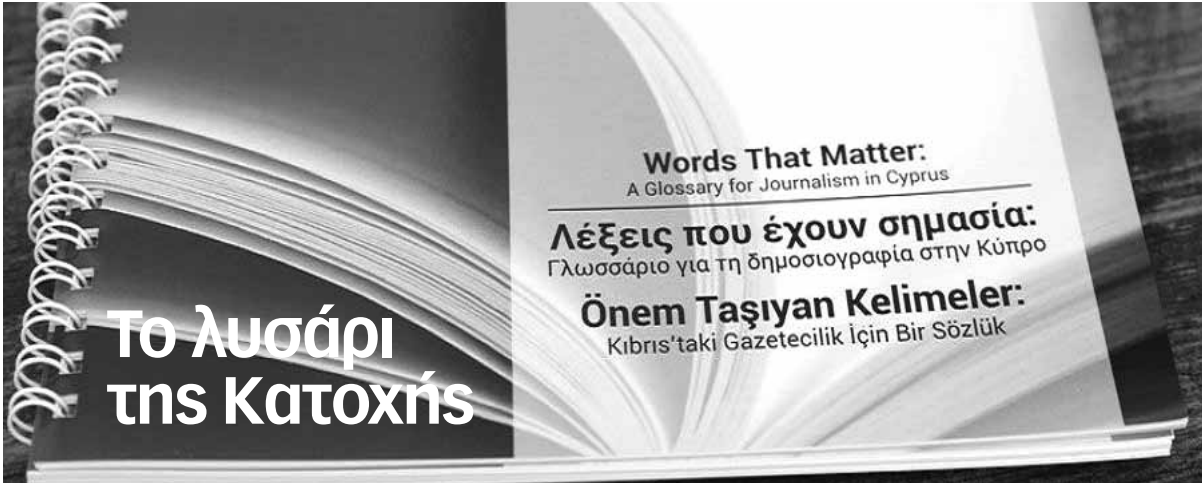
Το μήνυμα του Ερντογάν είναι απλό. Αποκλείει κάθε λύση επανένωσης της Κύπρου και απαιτεί εξίσωση των πολιτικών δικαιωμάτων μεταξύ του 80% του πληθυσμού που είναι Ελληνοκύπριοι με το 20% που είναι αθροιστικά οι Τουρκοκύπριοι και οι έποικοι. Περιφρονώντας κάθε έννοια δημοκρατίας νομιμοποιεί τη βίαιη κατοχή του νησιού ως τετελεσμένο γεγονός και αναζητά λύση σε μια χαλαρή συνομοσπονδία ή, αν αυτό δεν επιτευχθεί σύντομα, στην ενσωμάτωση της κατεχόμενης Κύπρου στην Τουρκία

κράτους, μέλους του ΟΗΕ και της Ε.Ε., να ασκεί πολιτικές εποικισμού και αλλοίωσης της πληθυσμιακής του σύνθεσης και την ίδια στιγμή να κατηγορεί ότι «η Ε/κ πλευρά συνεχίζει να βλέπει τον εαυτό της ως τον μόνο ιδιοκτήτη του νησιού και δεν είναι υπέρ του διαμοιρασμού της πολιτικής εξουσίας με τους Τ/κ για τη δημιουργία ενός συνεταιρισμού στη βάση της πολιτικής ισότητας».

Έτσι θέτει σήμερα πιο κυνικά τους όρους του: «Η Τουρκία ποτέ δεν θα κλείσει τα μάτια στην μετατροπή του “τουρκοκυπριακού λαού” σε θύμα της μη λύσης και δεν θα επιτρέψει ποτέ να μετατραπούν οι Τουρκοκύπριοι σε μειονότητα σε ένα κράτος των Ελληνοκυπρίων.»

Το μήνυμα του Ερντογάν είναι απλό. Αποκλείει κάθε λύση επανένωσης της Κύπρου και απαιτεί εξίσωση των πολιτικών δικαιωμάτων μεταξύ του 80% του πληθυσμού που είναι Ελληνοκύπριοι με το 20% που είναι αθροιστικά οι Τουρκοκύπριοι και οι έποικοι. Περιφρονώντας κάθε έννοια δημοκρατίας νομιμοποιεί τη βίαιη κατοχή του νησιού ως τετελεσμένο γεγονός και αναζητά λύση σε μια χαλαρή συνομοσπονδία ή, αν αυτό δεν επιτευχθεί σύντομα, στην ενσωμάτωση της κατεχόμενης Κύπρου στην Τουρκία.

Τα σενάρια αυτά συζητηθήκαν διεξοδικά κατά την επίσκεψη του Τούρκου ΥΠΕΞ Τσαβούσογλου με την ηγεσία της τουρκοκυπριακής κοινότητας πριν την επίσκεψη Ερντογάν. Ο Τούρκος

Πριν λίγες μέρες έγινε γνωστή, αρχικά από δημοσιεύσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η έκδοση ενός γλωσσαρίου από τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) προς «εθελοντική χρήση» από τα ΜΜΕ τόσο της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και του κατοχικού ψευδοκράτους. Στόχος είναι, σύμφωνα με τον Αντιπρόσωπο του ΟΑΣΕ για την Ελευθερία του Τύπου κ. Αρλέμ Ντεζίρ, «να μην χρησιμοποιούνται πλέον λέξεις που θεωρούνται προσβλητικές για την άλλη κοινότητα». Το επίμαχο τρίγλωσσο (στα αγγλικά, ελληνικά και τουρκικά) πόνημα, που στα ελληνικά φέρει τον τίτλο «Λέξεις που έχουν σημασία», εκδόθηκε με χρηματοδότηση της Ολλανδίας και της Γερμανίας.

Χαρακτηριστικά, η γερμανική πρεσβεία στην Κύπρο ανακοίνωσε ότι «η Γερμανία είναι περήφανη που είναι ένας από τους κύριους χορηγούς αυτού του σημαντικού προγράμματος, το οποίο συμβάλλει στην επαναπροσέγγιση μεταξύ Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων».

πρόεδρος, κατά την επίσκεψή του, απλά ανακοίνωσε τις προθέσεις του υποσημειώνοντας έτσι την αποφασιστικότητα του να προχωρήσει με μια από τις δύο επιλογές. Στην πρώτη περίπτωση φιλοδοξεί να πετύχει τον απόλυτο έλεγχο του νησιού, τη μοιρασιά του ενεργειακού του πλούτου και παράλληλα να εκμεταλλευτεί υπέρ της Τουρκίας την αυτόματη ένταξη του τουρκοκυπριακού κρατιδίου στην Ε.Ε. Η υποχωρητικότητα της κυπριακής και ελληνικής ηγεσίας και η ουσιαστική τους συμφωνία στις διαφορές εκδοχές σχεδίων Ανάν οδηγεί την τουρκική διπλωματία στην πεποίθηση ότι είναι ένας εφικτός στόχος.

Την ίδια ώρα όμως ο χρόνος πιέζει, καθώς το ενεργειακό πρόγραμμά της Κύπρου βρίσκεται σε εξέλιξη και η Τουρκία παρουσιάζει ένα νέο εκβιασμό. Ο Ερντογάν αρνείται κάθε διαπραγμάτευση ακόμα και για τα στοιχειώδη όπως καθεστώς εγγυήσεων, επιστροφή περιουσιών, έποικοι κλπ. και προετοιμάζει το έδαφος για μια οριστική διχοτόμηση του νησιού με ενσωμάτωση της Β. Κύπρου στην Τουρκία. Με αυτό τον τρόπο αποκτά άμεσα «νόμιμα δικαιώματα» στην ΑΟΖ του νησιού και κατ' επέκταση στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του φυσικού του πλούτου. Μέσα σε αυτό το κλίμα, και με δεδομένο ότι η επανεκλογή του και η απόλυτη κυριαρχία στην εσωτερική πολιτική σκηνή θα πυροδοτήσει τα επεκτατικά - νέο-οθωμανικά του σχέδια, είναι βέβαιο ότι νέα επώδυνα επεισόδια θα προστεθούν στο ήδη πολύπαθο νησί 44 χρόνια μετά τον Αττίλα.

Το εν λόγω γλωσσάριο δεν αποτελεί κάτι άλλο πέρα από μια πρωτοφανή και προκλητική απόπειρα να ξαναγραφτεί η Ιστορία με την «πολιτική ορθότητα» που προστάζει η μεταμοντέρνα παγκοσμιοποιητική λογική. Στην πραγματικότητα είναι ένα «λυσάρι» της Κατοχής: όποιος δεν το ενστερνιστεί, μένει στην ίδια τάξη... Ο σάλος που εύλογα προκάλεσε η κυκλοφορία του ανάγκασε την εκπρόσωπο της Κύπρου στον ΟΑΣΕ να διαβεβαιώνει ότι «δεν πρόκειται για επίσημο έγγραφο του Οργανισμού»*. Το γλωσσάριο αποδελτιώνει 56 λέξεις ή εκφράσεις που θεωρούνται «προσβλητικές» για τη μία ή την άλλη «κοινότητα» ή της «προκαλούν ανησυχία». Η μεγάλη πλειοψηφία αφορά βέβαια όρους που χρησιμοποιούνται από τις αρχές και τα ΜΜΕ της Κυπριακής Δημοκρατίας... Για 14 από αυτούς δεν προτείνει συγκεκριμένη αντικατάσταση, επισημαίνοντας ότι «δεν συμφωνήθηκε εναλλακτική λύση». Μια ενδεικτική σταχυολόγηση των «εναλλακτικών όρων» που προτείνονται για τις υπόλοιπες 42 λέξεις και εκφράσεις, χωρίς περαιτέρω σχόλια:

- Αντί «Αττίλας» να γράφεται «τουρκικός στρατός» ή «τουρκικά στρατεύματα».
- Αντί «κατοχικός στρατός» να γράφεται «τουρκικός στρατός» ή «τουρκικά στρατεύματα».
- Αντί «Τούρκος εισβολέας» να γράφεται «Τουρκία» ή «τουρκικός στρατός» ή «τουρκική κυβέρνηση».
- Αντί «Κυπριακός λαός» να γράφεται «Ελληνοκυπριακή κοινότητα».
- Αντί «εγκλωβισμένοι» να γράφεται «Ελληνοκύπριοι ή Μαρωνίτες που ζουν στο βόρειο μέρος της Κύπρου».
- Αντί «ελεύθερες περιοχές» να γράφεται «το νότιο μέρος της Κύπρου».
- Αντί «κατεχόμενες περιοχές/Κατεχόμενα» να γράφεται «το βόρειο μέρος της Κύπρου».
- Αντί «ψευδοκυβέρνηση/λεγόμενη κυβέρνηση» να γράφεται «Τουρκοκυπριακή διοίκηση».
- Αντί «ψευδοβουλή/λεγόμενη βουλή» να γράφεται «Τουρκοκυπριακή Συνέλευση».
- Αντί «ψευδοβουλευτής/λεγόμενος βουλευτής» να γράφεται «Μέλος της Τουρκοκυπριακής Συνέλευσης».
- Αντί «ψευδοδήμαρχος/λεγόμενος δήμαρχος» να γράφεται «Τουρκοκύπριος δήμαρχος».
- Αντί «κλεμμένες περιουσίες» να γράφεται «ελληνοκυπριακές περιουσίες στον Βορρά» ή «επηρεαζόμενες περιουσίες».
- Ο όρος «έποικοι» μπορεί να χρησιμοποιείται για όσους Τούρκους εποίκους εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο από το 1974 έως το 1981. Για όσους εγκαταστάθηκαν μετά το 1981, να γράφεται «Τούρκοι πρόσφυγες» ή «Άτομα τουρκικής καταγωγής» ή «Τούρκοι» ή «Τούρκοι που διαμένουν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου»...

* Το γλωσσάριο στην ιστοσελίδα του ΟΑΣΕ: <https://www.osce.org/representative-on-freedom-of-media/387269?download=true>

editorial

Δελτίο γεωπολιτικής θυέλλης

Θυελλώδης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η προηγούμενη εβδομάδα από πλευράς εξελίξεων σχετικά με την περιοχή μας και τη χώρα μας. Και εξηγούμεστε: Σύνοδος του ΝΑΤΟ, η ΠΓΔΜ προσκαλείται να γίνει μέλος, ο Τραμπ κατασπαδιάζει Ευρωπαίους ηγέτες για στρατιωτικές δαπάνες, ο Τσίπρας συναντά Ερντογάν – ο οποίος μόλις έχει επιστρέψει από τα Κατεχόμενα της Κύπρου, την πρώτη επίσκεψή του μετά την ορκωμοσία του, που άλλαξε και τυπικά τον κοσμικό χαρακτήρα της Τουρκίας. Ο Ερντογάν μεταξύ άλλων να αναγνωριστεί η «Τουρκική Ένωση Ξάνθης»... Ταυτόχρονα, απελαύνονται από την Ελλάδα δύο Ρώσοι διπλωμάτες με πρωτοφανείς κατηγορίες και δικαιολογίες. Οι ΗΠΑ αμέσως χαιρετίζουν την απόφαση αυτή, ενώ ανοίγει από το πουθενά με δηλώσεις του Γιοχάνες Χαν, θέμα συνόρων με την Αλβανία! Ο Ζάεφ όπου σταθεί και όπου βρεθεί μιλά για την μακεδονική ταυτότητα, το μακεδονικό έθνος, τον μακεδονικό στρατό... και μας πληροφορεί επακριβώς πότε θα συζητηθεί στην ελληνική Βουλή το θέμα της συμφωνίας (τον Φεβρουάριο του 2019). Η ελληνική κυβέρνηση έχει κλείσει συμφωνία με τη Γερμανία για επαναπροώθηση από εκεί στη χώρα μας προσφύγων (αγνώστου αριθμού), ενώ Αλβανία και ΠΓΔΜ αρνούνται κατηγορηματικά να δεχτούν πρόσφυγες και hotspots. Σαν να μην έφθαναν αυτά, το Γιούρογκρουπ μπλοκάρει τη δόση: απαιτεί ισοδύναμα για την 6μηνη μείωση του ΦΠΑ σε ορισμένα νησιά και επιμένει στην περικοπή των συντάξεων.

Όλα αυτά η κυβέρνηση Τσίπρα-Καμμένου τα βαφτίζει «επιτυχίες» και «πρωταγωνιστικό ρόλο» της χώρας στα Βαλκάνια... Η αλήθεια είναι πως δεν έχει παρουσιαστεί τόσο φιλοδυτική, φιλοαμερικανική και υποτακτική κυβέρνηση σε ολόκληρη την μεταπολίτευση. Ούτε έχει εμφανιστεί στο παρελθόν τόση αδιαφορία και ανικανότητα διαχείρισης κρίσιμων εθνικών και κοινωνικών προβλημάτων όση σήμερα. Τόσο θεληματικά υποταγμένοι και δουλοπρεπείς πολιτικοί, που να συνδυάζουν κυνισμό με συνειδητή προσπάθεια δημιουργίας διαλυτικών, χασοκών και διχαστικών καταστάσεων στο εσωτερικό, δεν έχουν ξαναπαρουσιαστεί. Και, φυσικά, μεγάλες δυνάμεις και γείτονες το εκμεταλλεύονται στο έπακρο.

Τσίπρας ή Πάιατ; Ποιος είναι πρωθυπουργός; Δύσκολη απάντηση επί της ουσίας. Ο Πάιατ ήλθε στην Αθήνα ως πρέσβης των ΗΠΑ μετά από θητεία στην Ουκρανία... Ήλθε για να κάνει δουλειά, και δεν μπορεί να κατηγορηθεί ούτε για ανεπάρκεια ούτε για τεμπελιά. Ήλθε σε ταραγμένη περίοδο, για να βάλει τις βάσεις και να δρομολογήσει τους σχεδιασμούς των ΗΠΑ στην περιοχή. Δεν ήρθε για να αναβαθμίσει τον ρόλο της Ελλάδας. Ούτε η χώρα μπορεί να νοιώθει ασφαλής υπό την ομπρέλα των ΗΠΑ. Οι σχεδιασμοί των μεγάλων για την περιοχή δεν περιλαμβάνουν σταθερότητα και μη αλλαγή των συνόρων. Μάλλον το αντίθετο. Κι όποιος δεν το καταλαβαίνει (ή κάνει ότι δεν το καταλαβαίνει) είναι είτε εθνικά επικίνδυνος είτε κοινός τυχοδιώκτης.

Ας κατατμήσουν την Β' Αθηνών, ας αλλάξουν τον εκλογικό νόμο της αυτοδιοίκησης, ας στήσουν 5 κάλπες σε 1 μήνα κ.λπ., ας τσακωθούν Τσίπρας-Μητσοτάκης, όπως κάνουν στη Βουλή. Εξεδόθη δελτίο θυέλλης, κι αυτοί χενίζονται. Τι επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων; Η ίδια η ύπαρξη και η υπόσταση της χώρας. Δύσκολο, αλλά άκρως αναγκαίο.

ατζέντα

14.07-20.07.2018

agenda@edromos.gr

✓ Το Φεστιβάλ στη θάλασσα

Συνεχίζονται οι εκδηλώσεις του Φεστιβάλ στη Θάλασσα που διοργανώνει ο Δήμος Κεραιτσινίου–Δραπετσώνας. Το πρόγραμμα της εβδομάδας:

14 Ιουλίου: Συναυλία Christian Ronig «Το ελληνικό τραγούδι αλλιώς».

18 Ιουλίου: Συναυλία Γιάννης Αγγελάκας.

19 Ιουλίου: Συναυλία Παντελής Θαλασσινός.

21 Ιουλίου: Συναυλία Active Member.

Είσοδος ελεύθερη. Ώρα προσέλευσης σε όλες τις εκδηλώσεις 21:00.

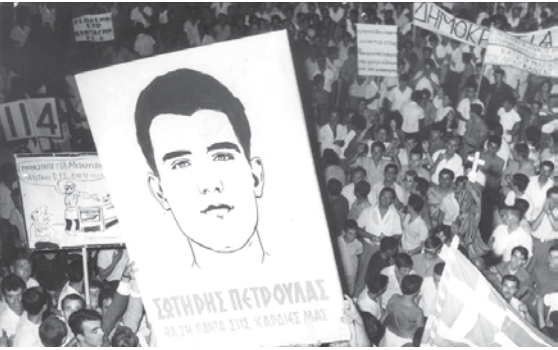
Θερινό CINEσβούρα

κάθε Τετάρτη στις 9:00 μμ

20 Ιουνίου έως 25 Ιουλίου

✓ Τετάρτη 18 Ιουλίου, Νίκαια. Προβολή ταινίας

Το Θερινό cine σβούρα συνεχίζει τις προβολές στην όμορφη και δροσερή ταράτσα της Σβούρας (Π. Τσαλδάρη 123 και Καισαρείας). Κάθε Τετάρτη έως τις 25 Ιουλίου, στις 21:00, με εξαιρετικές επιλογές. Αυτή την Τετάρτη, η ταινία **«Εκδίκηση με στυλ»** (ΗΠΑ, κωμωδία, 2017, έγχρωμη, διάρκεια: 96).

✓ Παρασκευή 20 Ιουλίου, Αθήνα.

Στη μνήμη Σωτήρη Πέτρουλα

Συμπληρώνονται φέτος 53 χρόνια από τη δολοφονία του φοιτητή Σωτήρη Πέτρουλα, στη διασταύρωση των οδών Σταδίου και Εδουάρδου Λω, στη διάρκεια της μεγάλης συγκέντρωσης και πορείας φοιτητών, μαθητών και νέων εργατών που είχε διοργανώσει η Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας (ΕΦΕΕ) κατά των ιουλιανών αποστατών. Οι Φίλοι του Σωτήρη Πέτρουλα και η Εταιρεία Μελέτης της Ιστορίας της Αριστερής Νεολαίας (ΕΜΙΑΝ) καλούν όλους τους δημοκράτες, μαχητές παλιών και νέων αγώνων, ιδιαίτερα την ελληνική νεολαία, να παρευρεθούν στον τόπο της θυσίας του στις 20:00 και με ένα λουλούδι στο χέρι να στολίσουν την προτομή του.

✓ Έως Κυριακή 15 Ιουλίου, Ηράκλειο Κρήτης. 60 χρόνια Πάρκο Γεωργιάδη

Το 1ο Φεστιβάλ Υπεράσπισης Ελεύθερων Χώρων οργανώνουν οι Φυλές του Πάρκου γιορτάζοντας τα 60 χρόνια του Πάρκου Γεωργιάδη. Ένα τριήμερο φεστιβάλ (ξεκίνησε από χτες Παρασκευή) για τη διεκδίκηση των δημόσιων χώρων, του αστικού πράσινου και της ποιότητας ζωής. Στον χώρο του φεστιβάλ, στο Πάρκο Γεωργιάδη, θα βρίσκεται καθ' όλη τη διάρκεια του τριημέρου και έκθεση με υλικό από την ιστορία του πάρκου, καθώς και από τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από τα ερωτηματολόγια και τα εργαστήρια του Συμμετοχικού Εργαστηρίου για τον Δημόσιο Χώρο.

✓ Παρασκευή 20 έως Κυριακή 22 Ιουλίου, Μεσοχώρα Τρικάλων. Eco-camping στις όχθες του Αχελώου

Για ένα ακόμη καλοκαίρι, η Μεσοχώρα θα φιλοξενήσει τους πολίτες και τις συλλογικότητες, που αντιμάχονται τα έργα στον άνω ρου του Αχελώου, τον κατακλυσμό της Μεσοχώρας και την επαπειλούμενη εκτροπή.

Το Δίκτυο **«Μεσοχώρα - Αχελώος SOS»** δημοσιοποίησε το πρόγραμμα των βασικών δραστηριοτήτων - εκδηλώσεων του eco-camping, όπου κομβικής σημασίας θα είναι η συνάντηση – συζήτηση μεταξύ των κινημάτων για την ενέργεια και το νερό, που θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 20/7, στις 19:00, στην πλατεία της Μεσοχώρας. Αναλυτικά:

Παρασκευή 20/7, 19:00: Συνάντηση - συζήτηση κινημάτων για την ενέργεια και το νερό // 22:00 Προβολή του ντοκιμαντέρ **«BLUE HEART: The Fight for Europe's Last Wild Rivers»**.

Σάββατο 21/7, 19:00: Ανοικτή συνέλευση κατοίκων - αλληλεγγύων, στην πλατεία της Μεσοχώρας // 22:30 Συναυλία με τον Θωμά Φώτη και την μπάντα του.

Κυριακή 22/7, 12:00: Συγκέντρωση στην πλατεία και πορεία προς το φράγμα Πληροφορίες στο mesochora.acheloos.sos@gmail.com

Κυκλοφορεί το τελευταίο τεύχος του περιοδικού Ουτοπία με αφιέρωμα στα 50 χρόνια από τον Μάη του 1968.

Με κείμενα των: **Βένιου Αγγελόπουλου, Stokely Carmichael, Andrea Cavazzini, Μαρίας Κοκκίνου, Δημήτρη Λένη, Δημήτρη Μπελαντή, Ντανιέλ Μπενσαϊντ, Ευτύχη Μπιτσάκη, Χρήστου Σταύρου, Παναγιώτη Σωτήρη, Μάριο Τρόντι, Θωμά Τσακαλάκη, Λένας Χαραλαμποπούλου.**

► Εκδηλώσεις

■ Σάββατο 14/7 Αθήνα, Εξάρχεια

Προβολή της ταινίας Φράγμα του Γιώργου Τελτζίδη. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τον σκηνοθέτη και cocktail bar οικονομικής ενίσχυσης του Camping Nosotros. Στις 21:30 στην ταράτσα του Nosotros, Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια.

■ Κυριακή 15/7 Αθήνα

Απεργία στον κλάδο του εμπορίου ενάντια στο κυριακάτικο άνοιγμα των

καταστημάτων. Απεργιακή συγκέντρωση στην Ερμού στις 10:00.

■ Δευτέρα 16/7 Θεσσαλονίκη

Η Κινηματογραφική Λέσχη των εργαζομένων της ΕΡΤ-3 και το ΚΕΜΕΣ συνεχίζουν το αφιέρωμά τους Μεταμοντέρνο νουάρ και προβάλλουν στις 21:30 στο θερινό σινεμά Απόλλων (Σαρανταπόρου 4 - Βασ. Γεωργίου, τηλ. 2310828642) την αστυνομική περιπέτεια του Ζορζ Λοτνέρ Ωραίος, σκληρός και αδιάτακτος (Γαλλία,

1977, έγχρωμη, 123').

■ Τετάρτη 18/7 Ν. Φιλαδέλφεια

Στις 19:00 στην πλατεία Γεννηματά (συνοικία Ειρήνης) θα πραγματοποιηθεί η εξ αναβολής εκδήλωση Bubble Show από την καλλιτεχνική ομάδα La Petite Marguerite, ένα ταξίδι στον κόσμο της σαπουνόφουσας για μικρούς και μεγάλους.

■ Τετάρτη 18/7 Ηλιούπολη

Συνεχίζει το πρόγραμμα θερινών προβολών η Κινηματογραφική Λέσχη Ηλιούπολης. Κάθε Τετάρτη στις 21:00 και στις 23:00 στον Δημοτικό Κινηματογράφο «Μελίνα Μερκούρη» (Λεωφ. Ειρήνης 50, Πλατεία Εθνικής Αντίστασης). Αυτή την Τετάρτη ξεκινά το αφιέρωμα με τίτλο Τα πολλαπλά πρόσωπα της γυναίκας, με την προβολή της ταινίας Επτά φορές γυναίκα (Ιταλία/Γαλλία/ ΗΠΑ, 1967, έγχρωμη, 99') του Βιτόριο

της Αριστεράς
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ρεθύμνου 11, 106 82 Αθήνα
Τηλ.: 210 3468282
Φαξ: 210 3468282
E-mail: info@edromos.gr
www.edromos.gr

ΔΙΟΙΚΤΗΣΙΑ:
ΕΝΟΤΗΤΑ αστική μη
κερδοσκοπική εταιρία

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ρούντι Ρινάλντι

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗΣ:**
Νίκος Ταυρής

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Τάσος Βαρούνης, Στέλιος
Ελληνιάδης, Σωκράτης
Μαντζουράνης, Σταμάτης
Μαυροειδής, Δημήτρης Μόνος,
Ρούλα Μουτσέλου, Βασίλης
Ξυδιός, Σπύρος Παναγιώτου,
Γιώργος Παπαϊωάννου, Σοφία
Παπασπυρίδωνος, Μιχάλης Σιάκος,
Ερρίκος Φινάλης

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Κώστας Ανδριανόπουλος,

Αντώνης Ανδρουλιδάκης
Λουκάς Αξελός, Απόστολος
Αποστολόπουλος, Νίκος
Γεωργιάδης, Παύλος Δερμενιάκης,
Χριστίνα Βαλεντίνια Θάνου,
Τέργιος Θεοδωρίδης,
Γιώργος Θεοδωρόπουλος,
Ιφιγένεια Καλαντζή, Γιάννης
Κιμπορόπουλος, Κώστας
Λιβιεράτος, Γιώργος Λιερός,
Μαρία Μάρκου, Μανόλης
Μούστος, Ευτύχης Μπιτσάκης,
Μύρωνας Ξυδάκης, Δημήτρης

Ουλής, Γιώργος Πατέλης,
Χρήστος Πραμαντιώτης, Γιάννης
Ραχιώτης, Σωτήρης Ρούσσοις,
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Λόλα
Σκαλτσά, Κώστας Στοφόρος, Φώτης
Τερζάκης, Γιώργος Τσαφέρης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Κάρλο Φορμέντι (Ιταλία), Κατού
Αρκανάδα (Βολιβία), Σάλεμ Μπεν
Γιαχιά (Τυνισία), Χάλεντ Μπαρσάκτ
(Παλαιστίνη), Μάρκο Σαντονάντρε

(Ιταλία), Μουμία Αμπού Τζαμάλ
(ΗΠΑ), Χοσέ Μαρία Σισόν (ΙΛΡΣ),
Ρικάρντο Φιέρο (Αργεντινή)

ΣΚΙΤΣΑ:
Βαγγέλης Παπαβασιλείου,
Πέτρος Ζερβός, John Antóno
(Γιάννης Αντωνόπουλος), Latuff,
Vasco Gargalo

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:
Δημήτρης Αρβανίτης

ΥΠΕΥΘ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:
Νίκος Μάλλιαρης
Τηλ.: 6945804299
E-mail: malliaris@edromos.gr

Τάνια Μπίτσιου
Τηλ.: 6976864058

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Newspresshold
Γ. Τασσιόπουλος – Κ. Μπάρλας Ο.Ε.
Τηλ. 210 6620788-734

01 πολιτική

Ενώ η κυβέρνηση Τσίπρα αυτοδιαφημίζει πως η χώρα έχει έναν υποτιθέμενο πρωταγωνιστικό ή και ηγεμονικό ρόλο στα Βαλκάνια, έπεσε σαν κεραυνός εν αιθρία η απόφαση να απελαθούν δύο Ρώσοι διπλωμάτες επειδή «δρούσαν σε βάρος κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας ξεπερνώντας κάποια όρια». Με μεγάλη ταχύτητα, σαν αυτή που η Ασφάλεια σπέρνει στους αστυνομικούς συντάκτες των ΜΜΕ «πληροφορίες», η ελληνική ΚΥΠ, με πλήρη κάλυψη του Υπουργείου Εξωτερικών και του Μαξίμου, διοχέτευσαν σαν διαρροές τους λόγους της απέλασης: αποσταθεροποίηση, απόπειρα χρηματισμού και εξαγοράς πολιτικών, αυτοδιοικητικών και εκκλησιαστικών κύκλων, υπόσκαψη της συμφωνίας των Πρεσπών, ενίσχυση κύκλων για τη διενέργεια συλλαλητηρίων. Δηλαδή, σύμφωνα με τις διαρροές, είχαμε έντονη παρέμβαση στα εσωτερικά της χώρας, που προκάλεσε την ελληνική αντίδραση: δηλαδή την απέλαση συνολικά 4 ατόμων της ρωσικής πλευράς. Πρόκειται βέβαια για απόφαση μεγάλης σημασίας, που θα έχει αντίκτυπο σε πολλά επίπεδα.

Η Δύση, τα Βαλκάνια και ο αντιρωσικός άξονας

Τα τελευταία χρόνια ενισχύεται και εδραιώνεται μια ενορχηστρωμένη αντιρωσική προπαγάνδα σε όλες τις δυτικές χώρες, ενώ εντείνονται οι προσπάθειες περικύκλωσης της Ρωσίας και περιορισμού του ρόλου της ως παγκόσμιας δύναμης. Από τη Βαλτική και τις Σκανδιναβικές χώρες, ως τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και τα Βαλκάνια, ορθώνεται ένα νέο τείχος – με στόχο να χωρίσει τη Ρωσία από την υπόλοιπη Ευρώπη, να διακόψει κάθε προοπτική συνεργασίας και συντονισμού, ώστε η αμερικάνικη κυριαρχία να μην αμφισβητείται με γοργούς ρυθμούς. Οι εξελίξεις σε Ουκρανία και Κριμαία και, κυρίως, οι επιτυχίες των Ρώσων στον πόλεμο της Συρίας έχουν εντείνει την αντιρωσική εκστρατεία και παροξυσμό στη Δύση. Η Αγγλία διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στις προβοκάτσες απέναντι στη Ρωσία, αποσκοπώντας στη διακοπή των σχέσεων ευρωπαϊκών χωρών με τη Μόσχα, και ιδιαίτερα στην ανατίναξη των δεσμών και οικονομικών σχέσεων Γερμανίας-Ρωσίας. Μια πιθανή συνεργασία ή συμμαχία αυτών των δύο χωρών θα άλλαζε ριζικά τους συσχετισμούς στην Ευρώπη. Πρόσφατα, και με δεδομένη την ευρωατλαντική σύσφιξη-αντιπαράθεση και τις αλλαγές προσανατολισμών της αμερικάνικης πολιτικής υπό τον Τραμπ, προωθήθηκε τόσο από τη γερμανική πλευρά όσο και κυρίως από την αμερικάνικη μια συστηματική εκτόπιση της Ρωσίας από τα ερείσματα που είχε στα Βαλκάνια (βλέπε Μαυροβούνιο στο ΝΑΤΟ, αλλαγές στην ΠΓΔΜ με απομόνωση των φιλορωσικών στοιχείων, πιέσεις στη Σερβία). Τελευταίο επεισόδιο ήταν η «παραγγελιά» να προσκληθεί άμεσα για ένταξη στο ΝΑΤΟ η ΠΓΔΜ είτε ως Βόρεια Μακεδονία είτε ως

Τόσο μεγάλος ο ρωσικός δάκτυλος;

Σχετικά με την επιδείνωση των σχέσεων Ελλάδας-Ρωσίας

■ ΤΟΥ Ρούντι Ρινάλντι

σκέτο «Δημοκρατία της Μακεδονίας» (όπως ετέθη στην απόφαση του ΝΑΤΟ με μορφή αστερίσκου από την... Τουρκία, χωρίς να αντιδράσει διόλου η ελληνική πλευρά). Ο Ζάεφ ήδη πανηγυρίζει την «ένταξη της Μακεδονίας στο ΝΑΤΟ».

Την παραμονή της συνόδου του ΝΑΤΟ ανακοινώθηκε και η απέλαση των δύο Ρώσων διπλωματών. Η Ελλάδα επέλεξε δηλαδή μια πλήρη ευθυγράμμιση με τα ΝΑΤΟϊκά συμφέροντα και εμφανίζεται ως πειθήνιο όργανο της αμερικάνικης πολιτικής. Επιστρέφουμε στην εποχή του Παπάγου, πρωταγωνιστώντας στην απόκρουση του... από Βορρά κινδύνου! Ο πρέσβης κύριος Πάιατ έχει σε μεγάλο μέρος ολοκληρώσει ένα μεγάλο έργο: γεωπολιτικά η Ελλάδα καταγράφεται πλησιέστερα από ποτέ στη Δύση και τις ΗΠΑ και με εχθρικό ή προβληματικό ορίζοντα με τη Ρωσία και άλλες βαλκανικές χώρες, καθώς και με πλήρως υποβαθμισμένες σχέσεις με τον αραβικό κόσμο. Το κυριότερο, ακόμη κι αν το εξετάσει κανείς πραγματιστικά και κυνικά, τελείως έξω από ιδεολογικά πλαίσια, αυτές οι εξελίξεις γίνονται κυριολεκτικά σε βάρος στρατηγικών συμφερόντων της Ελλάδας, χωρίς κανένα απολύτως αντάλλαγμα και κυρίως με ολόπλευρη υπονόμευση της ίδιας της κυριαρχίας και ακεραιότητας της χώρας.

Ελλάδα – Ρωσία

Εδώ και καιρό υπήρχε μια συζήτηση –άρα και

μια διερεύνηση– για το ποιες θα μπορούσαν να ήταν (και ποια τα όρια για κάτι τέτοιο) οι σχέσεις Ελλάδας και Ρωσίας. Μια εξωτερική πολιτική της χώρας που θα ακολουθούσε μια στρατηγική ανεξαρτησίας και άλλου ρόλου της Ελλάδας στον σύγχρονο κόσμο, δεν θα μπορούσε να μην υπολογίσει τις σχέσεις της με τη Ρωσία. Διότι έτσι κι αλλιώς η Ρωσία έχει στρατηγικά συμφέροντα στη Μεσόγειο, έχει μια παρουσία, έχει εκτεταμένα σύνορα με τον κύριο γείτονα που μας απειλεί (Τουρκία) και είναι μια δύναμη που θα μπορούσε να σταθεί θετική σε πολλά από τα ελληνικά ζητήματα: από την Κύπρο μέχρι και την ευρωπαϊκή ή βαλκανική πολιτική. Με κάθε τρόπο, ακόμα και δεξιές κυβερνήσεις που ήταν ενταγμένες στο δόγμα «ανήκομεν εις την Δύσιν» δεν αδιαφορούσαν, ούτε έπρατταν έτσι ώστε να χειροτερεύσουν οι σχέσεις με τη Ρωσία. Από αυτήν την άποψη η κυβέρνηση Τσίπρα, πέρα από τις «ατσαλιές» και τις προχειρότητες της πρώτης περιόδου, γρήγορα έδειξε ότι είναι προσανατολισμένη προς ΗΠΑ και Δύση κι ότι κοροϊδεύει, κοινώς τυχοδιωκτίζει, ακόμα και σε τόσο σοβαρά θέματα.

Επιπροσθέτως, υπήρχαν πάντα καλοθελητές σε ανώτατες θέσεις που τορπίλιζαν κάθε δυνατότητα προσέγγισης. Ο Κοτζιάς, ας πούμε, επέδειξε υπερβάλλοντα ζήλο και παλιά, και τώρα με τη συμφωνία των Πρεσπών. Εμφανίζεται δε ως επισπεύδων, μαζί με την αμερικάνικη πρεσβεία, για να παρθεί η απόφαση απέλα-

σης των Ρώσων διπλωματών. Κι αν π.χ. ο κ. Αμανατίδης δεν πολυκαταλαβαίνει τι γίνεται, ο Κοτζιάς δεν είναι τόσο αφελής... Με την κίνηση αυτή η κυβέρνηση Τσίπρα δημιουργεί ένα αρνητικό πλαίσιο με μια δύναμη που ίσως να στεκόταν σε πολλά θέματα αντίβαρο στις πιέσεις και τους εκβιασμούς του ευρωατλαντισμού.

Πού είναι ο μεγάλος δάκτυλος;

Η Ρωσία ως μεγάλη δύναμη σίγουρα επιδιώκει να πετύχει στοχεύσεις ή να αποτρέψει εξελίξεις που στρέφονται σε βάρος της. Αλλά γεννάται το ερώτημα: Την Ελλάδα αλωνίζουν Ρώσοι πράκτορες που πυροδοτούν συλλαλητήρια, εξαγοράζουν πολιτικούς, υπονομεύουν την ακεραιότητα της χώρας κι άλλα κακά; Έχουν άραγε απελαθεί ποτέ από τη χώρα Αμερικανοί, Άγγλοι, Γερμανοί, Γάλλοι, Ισραηλινοί, Τούρκοι, Σλαβομακεδόνες κ.λπ. πράκτορες ή διπλωμάτες, που με κραυγαλέο τρόπο έχουν προβεί σε τόσες και τόσες ενέργειες που υπονομεύουν την υπόσταση και την κυριαρχία της Ελλάδας; Από όλους αυτούς τα ελληνικά λαγωνικά διαπίστωσαν ότι ο πιο μεγάλος δάκτυλος και κίνδυνος είναι ο ρωσικός, ώστε να ληφθούν τόσο δραστικά μέτρα; Ακόμα κι αν κάποια δύναμη σαν τη Ρωσία ξεπερνούσε ορισμένα όρια, υπάρχουν πολλοί τρόποι πριν την απέλαση να διευθετηθούν τέτοια ζητήματα. Η απέλαση δημιουργεί ένα κλίμα και μια κλιμάκωση, μια απάντηση σε διπλωματικό ή άλλο επίπεδο – θα το δούμε σύντομα. Η απόφαση για απέλαση δεν μπορεί να μην αξιολογήθηκε πριν ληφθεί. Η κυβέρνηση, παίρνοντάς την, θέτει τη χώρα στο πλευρό του «μαχόμενου» ευρωατλαντισμού και της αντιρωσικής υστερίας. Έτσι βλάπτει την Ελλάδα κι ανοίγει την όρεξη σε αυτούς που τη θέλουν μια διαμελισμένη αδύναμη αποικία, έναν «διάδρομο» στην περιοχή, κάποια «οικόπεδα» μιας πρώην χώρας που έχει γίνει χώρος, και μια βάση-ορμητήριο για τυχοδιωκτικές περιπέτειες επιθετικών κύκλων.

Μια ακόμα πλευρά

Στην Ελλάδα υπάρχει μια αντιδυτική καχυποψία και ένας διάχυτος φιλορωσισμός. Τα θετικά αισθήματα των Ελλήνων προς τη Ρωσία πρέπει λοιπόν να κτυπηθούν, και μάλιστα ως μία ακόμη έκφραση του «εθνολαϊκισμού». Έτσι, αφού πρώτα το συλλαλητήριο της Αθήνας χαρακτηρίστηκε ως «ετερόκλητος όχλος», τώρα με ΚΥΠατζίδικες διαρροές συκοφαντείται και σαν υποκινούμενο από τον ρωσικό δάκτυλο! Ό,τι και να κάνουν, δεν μπορεί να ξεριζωθεί εύκολα το διάχυτο αίσθημα ότι η χώρα έχει πληρώσει ακριβά την αφέλειά της ή ακόμα και το τίμημα της υπαρξής της με φοβερές μαχαίριες και στραγγαλισμούς από τις μεγάλες δυνάμεις της Δύσης (την Αγγλία, τη Γερμανία και τώρα τις ΗΠΑ και την Ε.Ε.). Η ξενοκρατία στον τόπο ετούτο είχε ιδιαίτερη, δυτική στάμπα. Ο πολιτικός κόσμος δεν μπορεί να στραφεί ενάντια σε αυτόν τον μεγάλο δυτικό δάκτυλο, γιατί είναι τμήμα του...

Γεωπολιτικά η Ελλάδα καταγράφεται πλησιέστερα από ποτέ στη Δύση και τις ΗΠΑ και με εχθρικό ή προβληματικό ορίζοντα με τη Ρωσία και άλλες βαλκανικές χώρες, καθώς και με πλήρως υποβαθμισμένες σχέσεις με τον αραβικό κόσμο

01 **πολιτική****Με όχημα
την ποίηση****Ανθολόγος:
Λουκάς Αξελός****ΝΙΚΑ ΤΟΥΡΜΠΙΝΑ (1974-2002)****Κωδωνοκρούστης**

Πάνω απ' τον πλανήτη ηχεί και
θα ηχεί της καμπάνας η φωνή
από τους κάποτε καιρούς,
έως τους κάποτε καιρούς.
Και το ηλιοβασιλέμα το ματωμένο
κρέμεται πάνω απ' το ποτάμι,
και θα 'πεφτε απ' το καμπαναριό
πάνω στο μαύρο χώμα.
Δεν έχω δύναμη κι εγώ
το μέγα να χτυπήσω σήμαντρο.
Πεθαμένη η πόλη μου,
την κάψανε απ' άκρη σ' άκρη,
και μόνο των γυναικών οι οймωγές
κολυμπούν στο ποτάμι,
το ξεχασμένο άτι
πίνει νερό.
Μα ο κωδωνοκρούστης
χτυπά την καμπάνα
εκατοντάδες τώρα χρόνια,-
συνοδοιπόρος των συμφορών,
του σήμαντρου η φωνή

[Πώς θέλω]

Πώς θέλω
με κουβέρτα να σκεπαστώ!
Κι απ' την αρχή
τη μέρα να ξανασκεφτώ
που τόσο γρήγορα
διάβηκε
μ' ανθρώπους γεμάτη
και με χαρτιά πολλά,
και με το θόρυβο της πόλης.
Το χρόνο νιώθω μόνο
στης νύκτας μόνο τη θωριά.
Τότε ακούω
τους δυνατούς τους ήχους
του ρολογιού.
Τα δευτερόλεπτα
στοιβάζονται σε λεπτά,
και το σκοτάδι ανοίγει διάπλατα
τα παραθυρόφυλλα.
Ακούω το χρόνο!
Να τος, βαδίζει
στην κόκκινη πλατεία
και στρίβει αριστερά.
Κι αυτοστιγμεί γεμίζει
το πάτωμα της γης.
Ακούω κλάμα μωρού.
Γεννήθηκε για να 'ναι
ευτυχισμένο;
Δεν ξέρω. Όχι, δεν ξέρω.
Μπορεί και να πονάει.
Αυτό μονάχα το πρωί
θα μου το πει.
Κι εγώ θέλω νύχτα
τον κόσμο να δω.
Τέτοια γαλάζια,
με τέτοια έλλειψη βαρύτητας
και τόσο γήινη.
Αιώνιος και φύλακας
δικό σου θα είμαι.

Μετάφραση: Πάννης Μότσιος

Σκέψεις για τη συνάντηση Τραμπ - Πούτιν

■ του **Απόστολου Αποστολόπουλου**

Δύο χρόνια αδυσώπητης εσωτερικής πάλης χρειάστηκαν στον Τραμπ για να μπορέσει να κλείσει το ραντεβού με τον Πούτιν – ορίστηκε (;) για τις 16 τρέχοντος. Ο Τραμπ είχε δηλώσει ότι θέλει να συναντήσει τον Πούτιν μόλις εξελέγη πρόεδρος. Η «ομάδα Ομπάμα-Κλίντον», η κυρίαρχη ελίτ της παγκοσμιοποίησης, σπατάλησε πολλές δυνάμεις για να το ματαιώσει. Στο ερώτημα «και τι μας νοιάζει εμάς;» η απάντηση είναι σαφής: Τίποτα δεν έχει γίνει στην Ελλάδα, χωρίς τη θέληση, την ενεργό ανάμιξη και τις υποδείξεις των ξένων. Η ναυμαχία στο Ναβαρίνο κατέληξε στην ίδρυση του ελληνικού κρατιδίου ως προτεκτοράτου των τριών «προστάτιδων» Δυνάμεων, Αγγλίας, Ρωσίας, Γαλλίας και όχι ως κυρίαρχου κράτους, σύμφωνα με τις προθέσεις και τις θυσίες των αγωνιστών του '21. Η καταστροφή της Σμύρνης ήταν συνέπεια της αγγλικής πολιτικής. Η Γιάλτα, και όχι η επική Εθνική Αντίσταση, τοποθέτησε την Ελλάδα στο στρατόπεδο της Δύσης με τη συμφωνία Στάλιν-Ρούσβελτ-Τσώρτσιλ. Η τύχη της χώρας, τους δυο αιώνες που πέρασαν από την απελευθέρωση, έχει εξαρτηθεί όχι από τους αγώνες των Ελλήνων αλλά από τους ισχυρούς ξένους σε συνδυασμό με την αδυναμία μας να αντιληφθούμε τι θέλουν, ώστε να αντιδράσουμε αναλόγως. Αντίστροφα, ο Ερντογάν επιβιώνει επειδή γνωρίζει άριστα το διεθνές τοπίο και ισορροπεί τέλεια, για την ώρα. Η διαφορά είναι ότι ο Ερντογάν έχει κληρονομιά την παράδοση της Υψηλής Πύλης, την εξωτερική πολιτική της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ενώ εμείς περάσαμε κατ' ευθείαν από την τουρκοκρατία στην ξενοκρατία. Η ατροφική αντίληψη του διεθνούς περιβάλλοντος έχει αποδειχθεί, μαζί με την εθελοδοουλία, καταστροφική για τη χώρα, προκαλεί σοβαρές ζημιές π.χ. με το Σκοπιανό και προμηνύει νέες συμφορές.

Νέα Γιάλτα;

Η συνάντηση Τραμπ-Πούτιν δεν οδηγεί σε νέα Γιάλτα. Αλλά αν υπάρξουν στοιχεία προσέγγισης, ίσως ηρεμήσει, για λίγο, το διεθνές τοπίο. Κυρίως, όμως, θα μειωθεί η ισχύς του Βερολίνου, κάτι καλό για την Ελλάδα, και γενικότερα θα ζημιωθούν σε Ε.Ε. και ΗΠΑ οι ελίτ υπέρ της παγκοσμιοποίησης. Μην ξεχνάμε ότι ο Ομπάμα, αποχωρώντας, απέρριψε τον Τραμπ και έχρισε τη Μέρκελ ηγέτη του δυτικού κόσμου. Η διεθνής ελίτ της παγκοσμιοποίησης όρισε τη Γερμανία ως τον αντίπαλο των ΗΠΑ για την ηγεμονία της Δύσης. Ο διχασμός της Δύσης, ο ανελέητος εμφύλιος στις κορυφές της ελίτ, είναι το καθοριστικό γεγονός της εποχής. Πιο σημαντικό από τον κινέζικο ανταγωνισμό στο παρόν και στο άμεσο μέλλον. Αν οι ΗΠΑ πάψουν να κυριαρχούν στην Ευρώπη, αναπότρεπτα θα παρακμάσουν σε χρόνο μηδέν. Οι Ευρωπαίοι είναι αδύναμοι να αντισταθούν στον οποιοδήποτε. Ο Τραμπ διαπίστωσε: Πρώτον ότι οι αντίπαλοι,

Η συνάντηση Τραμπ-Πούτιν δεν οδηγεί σε νέα Γιάλτα. Αλλά αν υπάρξουν στοιχεία προσέγγισης, ίσως ηρεμήσει, για λίγο, το διεθνές τοπίο. Κυρίως, όμως, θα μειωθεί η ισχύς του Βερολίνου, κάτι καλό για την Ελλάδα, και γενικότερα θα ζημιωθούν σε Ε.Ε. και ΗΠΑ οι ελίτ υπέρ της παγκοσμιοποίησης

Ρωσία, Κίνα, BRICS, κ.λπ. συνασπίστηκαν, οι ΗΠΑ βούλιαζαν στα χρέη, το δολάριο κατέρρεε, η οργή των φτωχών, άνεργων, λευκών και έγχρωμων Αμερικανών έφτανε στα άκρα, οι σύμμαχοι στη Δύση πιλούτιζαν και από υποτελείς μετατρέπονταν σε ανταγωνιστές. Και δεύτερον, διαπίστωσε ότι η αύξηση των αμυντικών δαπανών δεν αποτελούσε, πλέον, ατμομηχανή για την ανάπτυξη, συνολικά, της οικονομίας. Το μοντέλο έπρεπε να αλλάξει. Στόχος ήταν να εξουδετερωθεί η «Ομάδα Κλίντον» και να εξαρθρωθεί η συνοχή του αντίπαλου, εκεί που διατηρούσε ακμή και ισχύ: στην Ε.Ε. υπό την ηγεσία της Μέρκελ. Ο ορισμός του ραντεβού με τον Πούτιν υποδηλώνει ότι ο Τραμπ επιβάλλεται. Από την άλλη, κανείς, υποτίθεται, δεν ξέρει, δεν λέει και δεν μπορεί να αποδείξει, ότι η παρά λίγο κατάρρευση της Μέρκελ δεν οφείλεται (και) σε αμερικανικό δάκτυλο.

Οι ΗΠΑ έχουν πάντα στρατό (κατοχής) και ασφαλώς έχουν και πολλά πλοκάμια στις «ευαίσθητες περιοχές» της εξουσίας στο γερμανικό κράτος. Πάντως, δημοσίως, ο Τραμπ επαινεί κάθε Ευρωπαίο ηγέτη, π.χ. στην Ουγγαρία και Ιταλία, αντίθετο στο Βερολίνο, ιδίως στο θέμα της μετανάστευσης. Το αποκορύφωμα είναι ότι διέρρευσε πως ο Τραμπ ζήτησε από τον Μακρόν να φύγει από το ΝΑΤΟ. Ο Τραμπ δεν υπολόγισε ότι λείπουν πολλοί πόντοι από το παιδί του Ρότσιλντ για να το παίξει Ντε Γκωλ.

Ο Τραμπ καλεί τους συμμάχους να αναλάβουν στο ΝΑΤΟ το κόστος που τους αναλογεί για την κοινή άμυνα. Πληρώνουν οι ΗΠΑ και οι Γερμα-

νοί θησαυρίζουν. Η Μέρκελ απαντά απειλώντας ότι θα δημιουργήσουν ανεξάρτητη στρατιωτική ευρωπαϊκή δύναμη.

Ονειρεύονται στο Βερολίνο τη ρεβάνς, την τρίτη απόπειρα κυριαρχίας της Γερμανίας στον κόσμο, υπό τη σκέπη της παγκοσμιοποίησης, κατά την διαθήκη Ομπάμα. Αυτό είναι το υπόβαθρο για την ανελέητη στάση της Γερμανίας απέναντί μας. Δεν είναι (μόνο) εκδίκηση για το παρελθόν αλλά κυρίως προληπτική πολιτική. Για την αδύναμη Ελλάδα, ασφυκτική μέγγενη. Για την αποφασιστική Ιταλία, κατανόηση. Οι ΗΠΑ του Τραμπ λένε πολλά καλά λόγια για την Ελλάδα (ο πρεσβευτής Πάιατ) αλλά λείπουν πράξεις. Ο ΣΥΡΙΖΑ ευνουχίζει κάθε διάθεση αντίδρασης, αντιθέτως πλειοδοτεί, χωρίς κέρδος, σε πράξεις εχθρικές στη Ρωσία.

Τα «αν»

Αν στη συνάντηση Τραμπ-Πούτιν υπάρξει συνέχεια. Αν συζητήσουν για τα Βαλκάνια. Και αν βρουν κοινά σημεία, βλαπτικά για τις γερμανικές φιλοδοξίες. Αν προσεγγίσουν στα ευρωπαϊκά, σε αντίθετη τροχιά με τη γερμανική πολιτική. Αν συμπλησιάσουν στα περί την Τουρκία χωρίς να βλάπτουν την Ελλάδα. Αν κάτι από όλα αυτά δρομολογηθεί, τότε ίσως πάρουμε μια μικρή ανάσα. Αλλά, αν δεν έχουμε το σθένος να μαζέψουμε ούτε τα ψίχουλα κάτω από το τραπέζι, οι πιθανότητές μας μηδενίζονται. Αντίστροφα, θα ήταν άστοχο να πουλήσουμε το τομάρι μας πριν καν αντικρύσουμε την αρκούδα. Ίδωμεν.

Ένα ακόμη «καψόνι» ως πρόβα ενισχυμένης εποπτείας

Το Βέτο Σολτς που αναβάλλει για τον Αύγουστο την τελευταία δόση αποκαλύπτει ότι ο μηχανισμός της μεταμνημονιακής επιτήρησης είναι κομμένος και ραμμένος στις γερμανικές ανάγκες

■ του **Γιάννη Κιμπουρόπουλου**

Ουδείς δικαιούται να δηλώνει έκπληκτος—ούτε η Κομισιόν, ούτε ο Σεντένο και οι άλλοι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης—για τη γερμανική στάση στο τελευταίο Ευρογκρουπ με θέμα τα ελληνικά μνημόνια. Και λέμε μόνο για τα μνημόνια, γιατί η Ελλάδα θα είναι έτσι κι αλλιώς σταθερό θέμα στα Ευρογκρουπ, έστω και με το καπέλο του ESM, μέχρι το 2022, όταν πρόκειται να ενεργοποιηθούν τα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους με τις προϋποθέσεις τους. Φυσικά, το γερμανικό βέτο με πρόσχημα τις ενστάσεις της Bundestag δεν έχει να κάνει με το ασήμαντο ποσό των 28 εκατ. ευρώ που κοστίζει η παράταση του μειωμένου ΦΠΑ στα νησιά μέχρι το τέλος του έτους. Ο ρόλος του είναι διπλός: αφενός έχει «παιδαγωγικό» χαρακτήρα προς την ελληνική πλευρά, υπογραμμίζοντας ότι ο μηχανισμός ενισχυμένης εποπτείας, που για πρώτη φορά εφαρμόζεται στην Ελλάδα ως «ειδική περίπτωση», δεν θα έχει μια δεδομένη και αδιατάρακτη «κανονικότητα». Αφετέρου περιλαμβάνει το μήνυμα προς το γερμανικό κοινοβούλιο, που περιδινείται γύρω από την ατζέντα της ακροδεξι-άς AfD και της ακροδεξιόστροφης CSU του Ζεερχόφερ, ότι η καγκελαρία δεν πρόκειται να χαριστεί σε κανένα και θα συνεχίσει τις ασκήσεις δημοσιονομικής πειθαρχίας προς την Ελλάδα όσο και όποτε χρειαστεί.

Οι γερμανικές προειδοποιήσεις

Αυτό που κάνει ακόμη πιο χαρακτηριστική τη γερμανική στάση είναι ότι η ανακοίνωση του παγώματος του ΦΠΑ στα νησιά έγινε σε πλήρη συμφωνία με την Κομισιόν και με τη Μέρκελ προσωπικά, και ανακοινώθηκε με τον επισημότερο τρόπο μετά τη Σύνοδο Κορυφής για το προσφυγικό—άρα είχε και την έγκρισή της—, αλλά και μετά την ανακοίνωση της συμφωνίας της ελληνικής κυβέρνησης με τη γερμανική για τις επαναπροωθήσεις μεταναστών. Αν για κάτι απολύτως συμφωνημένο και ελάχιστου κόστους υπάρχει τέτοια αντίδραση και απαιτείται ισοδύναμο, τι θα συμβεί αν η κυβέρνηση αποπειραθεί να παγώσει τη μείωση των συντάξεων ή του αφορολογήτου, όπως επανειλημμένα τις τελευταίες μέρες έχουν υπαινιχθεί κυβερνητικά στελέχη και ο πρωθυπουργός προσωπικά; Για το τι μπορεί να συμβεί ο γερμανός υπουργός Οικονομικών Όλαφ Σολτς έδωσε μια σαφή προειδοποίηση όχι μόνο με την αναβολή της δόσης, αλλά και με όσα είπε στην Επιτροπή Οικονομικών του Ευρωκοινοβουλίου, τονίζοντας ότι «θα ήταν

μεγάλο λάθος να αλλάξει η Ελλάδα το πρόγραμμα που έχει συμφωνηθεί». Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του Μοσκοβισί και του Σεντένο να πείσουν ότι η μεταμνημονιακή ενισχυμένη εποπτεία είναι μια ευρωπαϊκή «κανονικότητα», το τελευταίο γερμανικό καψόνι δείχνει ότι αυτή η «κανονικότητα» μπορεί να είναι μια διαδοχή από διαταραχές και μίνι κρίσεις. Άλλες γιατί αυτή είναι η απολύτως προβλέψιμη τακτική της Μέρκελ και των κυβερνητικών της εταίρων, και άλλες γιατί ορισμένα πράγματα είναι πάνω από τις δυνάμεις ακόμη και της «αυτοκρατείας» της Ευρωζώνης.

Οι «εύθραυστες συνθήκες»

Το κείμενο που έδωσε στη δημοσιότητα η Κομισιόν την περασμένη Τρίτη ως «απόφαση εφαρμογής της ενισχυμένης εποπτείας», το οποίο πηγάζει από τον Κανονισμό 472/2013, είναι ένας οδικός χάρτης μέχρι το 2022 που κάθε σταθμός του μπορεί να επιφυλάσσει ένα περιστατικό «διαταραχής». Σε αδρές γραμμές λέει:

- Η Ελλάδα έχει λάβει από το 2010 δάνεια 275,8 δισ., τα 243,7 από την Ευρωζώνη και τα 32,1 δισ. από το ΔΝΤ. Το συνολικό χρέος της αντιστοιχεί στο 178,6% του ΑΕΠ (στοιχεία τέλους 2017).
- Παρά τις μεταρρυθμίσεις και τη βελτίωση της δημοσιονομικής *εικόνας* «η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες και ευαλωτότητες», αναφέρει η απόφαση, προσδιορίζοντας ως σημεία στενής επιτήρησης: το υψηλό χρέος, την καθαρή

αρνητική θέση στις ξένες επενδύσεις, την ανεργία, το επιχειρηματικό περιβάλλον, τους δείκτες ανταγωνιστικότητας, την έκθεση των τραπεζών, ιδιαίτερα το υψηλό ποσοστό κόκκινων δανείων και τα βήματα μέχρι την πλήρη άρση των capital control (χωρίς χρονοδιάγραμμα), τις «εύθραυστες» συνθήκες δανεισμού από τις αγορές και γενικώς τα ρίσκα στα οποία είναι ακόμη εκτεθειμένη η ελληνική οικονομία, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υπόλοιπη ευρωζώνη.

- Η απόφαση αναφέρεται στα μέτρα για το χρέος που εξασφαλίζουν μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα και κόστος εξυπηρέτησής του κάτω από το 20% του ΑΕΠ μέχρι το 2036, καθώς και στη συμφωνία εξέτασης πιθανών νέων μέτρων το 2032.
- Παραπέμπει στις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ελλάδα στο πλαίσιο του τρίτου Μνημονίου και δεν έχουν ολοκληρωθεί, καθώς και σε αυτές που περιγράφονται στην απόφαση του Ευρογκρουπ της 22/6. Αφορούν 6 άξονες: πλεονάσματα- φορολογία και φορολογική διοίκηση, κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια, χρηματοπιστωτικό σύστημα, αγορές εργασίας και προϊόντων, ιδιωτικοποιήσεις, δημόσια διοίκηση. Αυτοί οι άξονες θα είναι αντικείμενο τριμηνιαίων ελέγχων και εκθέσεων, όπως ορίζονται από το άρθρο 2 του Κανονισμού 472/2013, που πρώτη φορά ενεργοποιείται. Οι έλεγχοι θα γίνονται από την Κομισιόν, που θα συνεπικουρείται από την ΕΚΤ και τον ESM.

Τέσσερα επίπεδα εποπτείας

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του Μοσκοβισί και του Σεντένο να πείσουν ότι η μεταμνημονιακή ενισχυμένη εποπτεία είναι μια ευρωπαϊκή «κανονικότητα», το τελευταίο γερμανικό καψόνι δείχνει ότι αυτή η «κανονικότητα» μπορεί να είναι μια διαδοχή από διαταραχές και μίνι κρίσεις

Ουσιαστικά, με τον συνδυασμό όλων νομικών εργαλείων που ενεργοποιούνται από τον Αύγουστο, θα συντρέχουν τέσσερα παράλληλα επίπεδα εποπτείας:

- Η ενισχυμένη, με τους τριμηνιαίους ελέγχους μέχρι το 2022. Αναγκαία είναι η υποσημείωση ότι η πρώτη απόφαση ισχύει για έξι μήνες, άρα κάθε εξάμηνο η Κομισιόν θα πρέπει να παίρνει μια ανάλογη απόφαση, η οποία ίσως επιφυλάσσει πρόσθετες εκπλήξεις. Μετά τη λήξη αυτής της περιόδου, η ενισχυμένη εποπτεία μεταπίπτει σε «κανονική», μέχρι την εξόφληση του 75% του χρέους που οφείλει η Ελλάδα στους Ευρωπαίους δανειστές της.
- Η εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που ισχύει για όλες τις χώρες, αλλά δεν είναι διόλου αδιάφορη και ανώδυνη.
- Το σύστημα έγκαιρης του ESM που λειτουργεί όσο ο Μηχανισμός παραμένει κάτοχος χρέους—στην ελληνική περίπτωση μέχρι το 2060—.
- Και η εποπτεία του ΔΝΤ. Ο ακριβής χαρακτήρας της τελευταίας θα αποσαφηνιστεί μετά τις 27 Ιουλίου, οπότε συνεδριάζει το Δ.Σ. του Ταμείου για να συντάξει τη δική του έκθεση, που θα περιλαμβάνει και την εκτίμηση για τη βιωσιμότητα του χρέους.

Ο πειρασμός του εκβιασμού

Ωστόσο, το πιο ενδιαφέρον στοιχείο της ενισχυμένης εποπτείας είναι η σύνδεση των τριμηνιαίων ελέγχων και των αντίστοιχων εκθέσεων με την ενεργοποίηση των μέτρων για το χρέος. Πέραν επιμήκυνσης και της παράτασης εξόφλησης κατά μια δεκαετία που εφαρμόζεται άμεσα, η επιστροφή των κερδών των κεντρικών τραπεζών από τα ελληνικά ομόλογα καθώς και η παραίτηση από την προσαύξηση επιτοκίου στο δάνειο του δεύτερου μνημονίου θα γίνεται κάθε εξάμηνο, από τον Δεκέμβριο 2018 μέχρι τον Ιούνιο 2022, εφόσον υπάρχουν θετικές εκθέσεις, δηλαδή εφαρμόζονται οι συμφωνηθείσες πολιτικές. Αυτός ο μηχανισμός, που αντιστοιχεί σε χρήματα, αποτελεί την εγγύηση που απαίτησε και επέβαλε η γερμανική ηγεσία ώστε να ασκεί βέτο και εκβιασμούς ανά πάσα στιγμή. Ο πειρασμός και επόμενων καψονιών θα είναι διαρκής. Να σημειωθεί ότι ο ίδιος ο κανονισμός 472/2013 δεν προβλέπει αιρεσιμότητες, δηλαδή σύνδεση τις ενισχυμένης εποπτείας με «κυρώσεις» και αναγκαστικές διορθωτικές δράσεις, όπως δεν προβλέπει τριμηνιαίους, αλλά 4μηνιαίους ελέγχους. Ωστόσο, για να ικανοποιηθούν οι προδιαγραφές του γερμανικού «πειθαρχείου», για την Ελλάδα επινοήθηκε ...η απόκλιση της απόκλισης.

01 **πολιτική**

Ο Τσιπρας, το παιδί

Η Σύνοδος του NATO ανέδειξε όλα τα προβλήματα της συμφωνίας με την ΠΓΔΜ – Νέο φιάσκο

■ του **Σπύρου Παναγιώτου**

Η Ελλάδα των Τσίπρα-Κοτζιά-Καμμένου υιοθετήσαν όλες τις φιλοπόλεμες αποφάσεις του NATO χωρίς ενδοιασμούς. Δεν βρήκαν κουβέντα να πουν για τη συνεχιζόμενη «δυτική σταυροφορία» στη Μ. Ανατολή και τη Β. Αφρική, που καταστρέφει ολόκληρες χώρες και γεννά πρωτοφανή σε μέγεθος προσφυγικά και μεταναστευτικά ρεύματα. Δεν βρήκαν κουβέντα να πουν για τη συνεχιζόμενη στρατιωτική περικύκλωση της Ρωσίας και τους κινδύνους για την παγκόσμια ειρήνη από αυτή την επιθετική Νατοϊκή κίνηση. Έφθασε μάλιστα ο Έλληνας πρωθυπουργός στο σημείο να ζητήσει «αξιόπιστη και αποφασιστική πολιτική αποτροπής και άμυνας απέναντι στη Ρωσία», κατά την παρέμβασή του στη Σύνοδο Κορυφής του NATO. Είναι γνωστό ότι ο Αλ. Τσίπρας έχει εναποθέσει τις ελπίδες για την πολιτική του επιβίωση στη μετατροπή του σε «παιδί για όλες τις δουλειές» της Ουάσιγκτον. Επίσης ότι έχει εναποθέσει στον Ν. Κοτζιά τη διεκπεραίωση όλων των απαιτήσεων των ΗΠΑ, το κλείσιμο όλων των εκκρεμοτήτων σύμφωνα με τις οδηγίες του Τζ. Πάιατ αλλά και να οδηγήσει σε πλήρη ρήξη τις σχέσεις της χώρας μας με τη Ρωσία. Παραμένει, παρόλα αυτά, εντυπωσιακή η άνεση πρωτοφανών σε

υποχωρητικότητα δηλώσεών του σε όλα τα μεγάλα μέτωπα των εθνικών θεμάτων.

Η ΠΓΔΜ στο NATO

Οι ηγέτες των χωρών-μελών του NATO έδωσαν τα συγχαρητήριά τους στην ελληνική κυβέρνηση για την «επίλυση των θεμάτων» με την ΠΓΔΜ που άνοιξε τον δρόμο για την ένταξη της χώρας στο NATO. Ο ίδιος ο Αλ. Τσίπρας παρουσίασε την πιστή εκτέλεση της οδηγίας των ΗΠΑ ως απόδειξη της συνέπειας μιας χώρας «που αναπτύσσει διεθνείς πρωτοβουλίες και πολυμερή σχήματα συνεργασίας στα Βαλκάνια, στην Ανατολική Μεσόγειο (...) και παράλληλα, επιδιώκουμε ενεργά την επίλυση διεθνών και διμερών διαφορών με γειτονικές μας χώρες», σύμφωνα βέβαια με τις Νατοϊκές προδιαγραφές. Το γεγονός ότι ο ίδιος ο Ζάεφ αλλά και πολλοί ηγέτες των Νατοϊκών χωρών χαιρέτησαν την παρουσία της «Μακεδονίας» –σκέτο– στο NATO, δεν πτόησε τον Έλληνα πρωθυπουργό. Η κατάργηση στην πράξη του περίφημου *erga omnes* δεν ήταν λόγος να χαλάσει το πανηγυρικό κλίμα της συνυπογραφής με τον Π. Καμμένο της πρόσκλησης της γειτονικής χώρας στη Νατοϊκή συντροφιά.

Η Ελλάδα του Τσίπρα δεν αναλαμβάνει απλά κρίσιμο ρόλο στην εντεινόμενη στρατιωτική και οικονομική αντιπαράθεση ΗΠΑ-Ρωσίας, αλλά ταυτόχρονα σιωπά στις εξόφθαλμα επεκτατικές βλέψεις της Άγκυρας στο Αιγαίο και τη συστηματική αμφισβήτηση των συνόρων

Δεν βρήκε μάλιστα ούτε λόγο να αρθρώσει όταν ο Τούρκος πρόεδρος δήλωσε, και απαίτησε να σημειωθεί στο επίσημο κείμενο του NATO, ότι η Τουρκία αποδέχεται και συνυπογράφει

την πρόσκληση της ΠΓΔΜ στο NATO μόνο με το επίσημο όνομά της, «Δημοκρατία της Μακεδονίας». Έτσι λίγες μόνο μέρες μετά την «ιστορική Συμφωνία των Πρεσπών», η ελληνική

Πολεμικές διακηρύξεις, εκβιασμοί, αντιπαραθέσεις και διχασμοί στη Σύνοδο Κορυφής του NATO

Το βάθεμα των αντιθέσεων στο εσωτερικό της συμμαχίας δεν εμπόδισε τη λήψη νέων πολεμοχαρών αποφάσεων

Δεν ήταν μια συνηθισμένη Σύνοδος Κορυφής της Ευρωατλαντικής συμμαχίας. Η πρόσφατη χρεοκοπία της Συνόδου των G7 και η αποχώρηση του Αμερικανού προέδρου από τις εργασίες της, ο οικονομικός πόλεμος που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη μεταξύ ΗΠΑ, Ε.Ε. και Κίνας βρήκε τη συνέχειά του και κορυφώθηκε στη συνάντηση αρχηγών των κρατών-μελών του NATO στις Βρυξέλλες. Οι προθέσεις του Ντ. Τραμπ φάνηκαν πριν καν ξεκινήσουν οι επίσημες εργασίες. Τις οποίες μάλιστα φρόντισε να διοχετεύονται στον Τύπο, όχι μόνο για τη δημιουργία εντυπώσεων, αλλά κυρίως τετελεσμένων. Ο Ντ. Τραμπ ζήτησε εκβιαστικά από τα μέλη της συμμαχίας να αυξήσουν τις στρατιωτικές τους δαπάνες στο 2% των ΑΕΠ τους. Απειλήσε με αποχώ-

ρηση των ΗΠΑ από το NATO καθώς θεωρεί άδικο οι ΗΠΑ να ξοδεύουν δισεκατομμύρια για την «άμυνα» της Ευρώπης και οι Ευρωπαίοι ηγέτες να μην πειθαρχούν στις γεωπολιτικές και οικονομικές προτεραιότητες των ΗΠΑ. Κατήγγειλε τη συμφωνία Γερμανίας-Ρωσίας για τον νέο αγωγό φυσικού αερίου, Nord Stream 2, που θα προμηθεύει με αέριο την Ευρώπη, απαίτησε να σταματήσει άμεσα το πρόγραμμα και απείλησε με οικονομικές κυρώσεις τις ευρωπαϊκές εταιρείες που συμμετέχουν στην κατασκευή του. Ζήτησε ταυτόχρονα την άμεση ένταξη στο NATO, πέραν της ΠΓΔΜ, της Ουκρανίας και της Γεωργίας, επιζητώντας την ακόμα μεγαλύτερη περικύκλωση της Ρωσίας. Ερειστικός και απρόβλεπτος ο Αμερικανός πρόεδρος απείλησε πολλές φορές να τινάξει τη σύνοδο

στον αέρα και όταν απέσπασε τη δέσμευση των συμμάχων για αύξηση των δαπανών συμμετοχής τους στο NATO, έβαλε νέο εξωφρενικό στόχο ζητώντας οι δαπάνες να φθάσουν στον «σωστό αριθμό» του 4% του ΑΕΠ των χωρών-μελών. Μέσα σε αυτό το κλίμα τα βλέμματα είναι στραμμένα στο επόμενο επεισόδιο της βαθιάς ρήξης του Δυτικού στρατοπέδου καθώς αναμένονται οι αποφάσεις των ΗΠΑ για την επιβολή δασμών στα ευρωπαϊκά αυτοκίνητα.

Αποφάσεις διακήρυξης πολέμων

Το διχαστικό κλίμα της Συνόδου δεν απέτρεψε στο να παρθούν αποφάσεις που στην πραγματικότητα σημαίνουν γενίκευση των πολεμικών σχεδίων του NATO σε όλα τα μέτωπα. Στη Σύνοδο Κορυφής αποφασίστηκε η

ένταξη της Νατοϊκής παρέμβασης στο λεγόμενο «Νότιο Μέτωπο» (Μέση Ανατολή-Βόρεια Αφρική) που περι-

Με πρόσχημα την τρομοκρατία, την ενεργειακή απεξάρτηση και τον υβριδικό πόλεμο το NATO, μέσα σε αντιθέσεις, εξαγγέλλει νέες πολεμικές εκστρατείες με θύματα τους λαούς και την ειρήνη

λαμβάνει «αύξηση της ικανότητας πρόβλεψης κρίσεων αλλά και βελτίωση των δυνατοτήτων για εκστρατευτικές επιχειρήσεις» για την επιβολή της σταθερότητας στην περιοχή. Η απόφαση της Συνόδου προβλέπει τη «συνεργασία του NATO με επιλεγμένους εταίρους» και η ενίσχυση της ικανότητας «αποτροπής και την άμυνας του NATO από απειλές που προέρχονται από τον Νότο», ώστε να ενισχυθεί η «συμβολή του NATO στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας

της Ουάσιγκτον

η συνάντηση του πρωθυπουργού με τον Ερντογάν

πλευρά βλέπει να καταστρατηγείται η συμφωνία για το όνομα χωρίς την παραμικρή διαμαρτυρία από την πλευρά της.

Κρίση στο Αιγαίο και οι δύο Έλληνες όμηροι

Την ίδια στιγμή ο Αλ. Τσίπρας μιλώντας στη Σύνοδο Κορυφής για την κρίση στο Αιγαίο παρουσίασε ως απόδειξη του «σταθεροποιητικού ρόλου της κυβέρνησής του» την πρόθεση έντασης της συνεργασίας με την Τουρκία ώστε να εξασφαλισθεί η «*συλλογική ευρωατλαντική ασφάλεια (...)* στη στρατηγικά κρίσιμη περιοχή του Αιγαίου που ενώνει τη Μαύρη Θάλασσα με την Ανατολική Μεσόγειο».

Η Ελλάδα του Τσίπρα δεν αναλαμβάνει απλά κρίσιμο ρόλο στην εντεινόμενη στρατιωτική και οικονομική αντιπαράθεση ΗΠΑ-Ρωσίας, αλλά ταυτόχρονα σιωπά στις εξόφθαλμα επεκτατικές βλέψεις της Άγκυρας στο Αιγαίο και τη συστηματική αμφισβήτηση των συνόρων. Υιοθετεί πλήρως τη Νατοϊκή ρητορική που θεωρεί διμερές το θέμα των τουρκικών διεκδικήσεων και προκρίνει τη Νατοϊκή επικυριαρχία στο Αιγαίο και τη μετατροπή

του σε θάλασσα πολέμου. Ο Αλ. Τσίπρας έφθασε στο σημείο να κατηγορήσει την Τουρκία, όχι για τις κατακτητικές της βλέψεις σε βάρος της χώρας, αλλά γιατί «επιδιώκει την εξάρτηση του Αιγαίου από επιχειρησιακούς σχεδιασμούς σε βάρος των συλλογικών μας (σ.σ. Νατοϊκών) δυνατοτήτων». Πιο κυνική ομολογία παραίτησης από το δικαίωμα υπεράσπισης της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας δεν θα μπορούσε να διατυπωθεί.

Μέσα σ’ αυτό το κλίμα η συνάντηση με τον Ερντογάν κατέληξε σε νέο φιάσκο. Μπροστά στον παράλογο εκβιασμό ανταλλαγής των οκτώ Τούρκων στρατιωτικών με τους δύο Έλληνες ομήρους, που κρατούνται παράνομα χωρίς να έχουν απαγγελθεί οριστικές καταγγελίες, ο Αλ. Τσίπρας δεν απαίτησε την άμεση απελευθέρωσή τους αλλά ζήτησε την επίστευση της δίκης τους. Μένει να δούμε τι θα πει αν, παρελπίδα, οδηγηθούν σε δίκη και καταδικαστούν. Ο κατήφορος της κυβέρνησης δεν έχει τελειωμό και συνιστά πια τεράστιο κίνδυνο για την ίδια την υπόσταση και το μέλλον της χώρας.

για την προβολή της σταθερότητας πέρα από τα σύνορά μας».

Περικύκλωση της Ρωσίας σε Μαύρη Θάλασσα και Δ. Βαλκάνια

Στη Νατοϊκή Σύνοδο έγινε ιδιαίτερη αναφορά στα βήματα που έχουν επιτευχθεί για τη συστηματική περικύκλωση της Ρωσίας. «Αναπτύξαμε προωθημένη παρουσία στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Στη Ρουμανία, υπάρχει πλέον μια πολυεθνική ταξιαρχία για την εκπαίδευση των χερσαίων δυνάμεων των Συμμάχων και έχουν ξεκινήσει οι εργασίες για την περαιτέρω ανάπτυξη της ικανότητας της ταξιαρχίας να συνεισφέρει στην ενισχυμένη αποτρεπτική και αμυντική στάση της Συμμαχίας». Σημειώθηκε η «σημαντική αύξηση της παρουσίας και της ναυτικής δραστηριότητας του ΝΑΤΟ στον Εύξεινο Πόντο» και δηλώθηκε η ανάγκη «ανάπτυξης σε μόνιμη βάση Νατοϊκής αρμάδας στην περιοχή».

Η περικύκλωση της Ρωσίας ολοκληρώνεται στην περιοχή με την ένταξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στο ΝΑΤΟ. Έτσι μετά την ένταξη της Αλβανίας και του Μαυροβουνίου, χαίρετήθηκε η «ιστορική Συμφωνία των Πρεσπών» που ανοίγει τον δρόμο στην ΠΓΔΜ και αναβαθμίζει τη Νατοϊκή παρουσία στο Κόσσοβο. Η

Σύνοδος δήλωσε ότι υποστηρίζει τις ενταξιακές διεργασίες της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και κάλεσε τη Σερβία να ανταποκριθεί ανάλογα. Τα Δ. Βαλκάνια αναγορεύονται σε περιοχή στρατηγικής σημασίας για ΗΠΑ και ΝΑΤΟ καθώς με τη συμβολή τους σφίγγει περισσότερο ο κλοιός σε βάρος της Ρωσίας.

Από τη σύνοδο κορυφής δεν έλειψαν και οι αποφάσεις που αφορούν τον έλεγχο των ενεργειακών οδών. «Η ενεργειακή ασφάλεια διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινή μας ασφάλεια», σημειώθηκε στις αποφάσεις και διευκρινίστηκε: «πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό να διασφαλίσουμε ότι τα μέλη της Συμμαχίας δεν είναι ευάλωτα στην πολιτική ή εκβιαστική χειραγώγηση της Ενέργειας, η οποία συνιστά πιθανή απειλή», για να καταλήξουν στο ότι «θα συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε την ικανότητα του ΝΑΤΟ για την προστασία των κρίσιμων υποδομών, της κακόβουλης υβριδικής δραστηριότητας, όπως και αυτής στον κυβερνοχώρο».

Με πρόσχημα την τρομοκρατία, την ενεργειακή απεξάρτηση και τον υβριδικό πόλεμο το ΝΑΤΟ, μέσα σε αντιθέσεις, εξαγγέλλει νέες πολεμικές εκστρατείες με θύματα τους λαούς και την ειρήνη.

Σ.Π.

Έρχονται πολλαπλές εκλογικές αναμετρήσεις

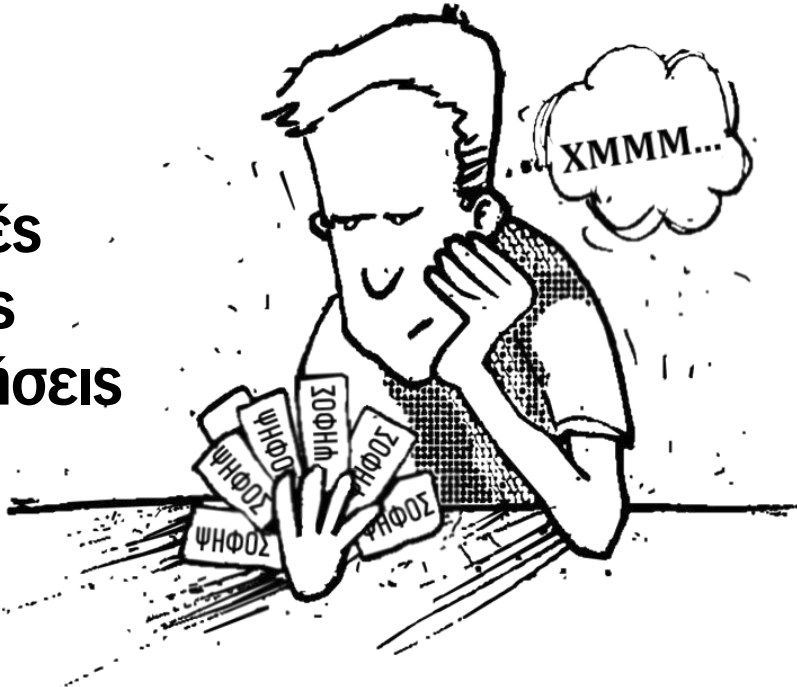
■ του Νίκου Ταυρή

Το 15νθήμερο που πέρασε οριστικοποιήθηκε και με την ψηφοφορία στην Βουλή –χωρίς να το πάρει καλά-καλά χαμπάρι ο κόσμος– ο χρόνος και ο τρόπος που θα διεξαθούν οι εκλογικές διαδικασίες σε λιγότερο από ένα χρόνο. Όλα μετατίθενται προς Μάη μεριά. Οι αυτοδιοικητικές, που το υπουργείο Εσωτερικών είχε μεταθέσει για 6 μήνες (Νοέμβρης), επαναφέρονται τον Μάη, οπότε και ολοκληρώνεται η 5ετία 2014-2019. Με τον τρόπο αυτό έχουμε σίγουρα δημοτικές και περιφερειακές εκλογές (δύο γύροι, δύο Κυριακές) και ευρωεκλογές τον Μάη του 2019. Υπάρχει και ο «μπαλαντέρ» των εθνικών εκλογών. Πότε θα πραγματοποιηθούν; Τυπικά, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Όμως πολλά θα εξαρτηθούν από την πορεία των θεμάτων με τα Σκόπια, και κανέναν δεν μπορεί να αποκλείσει να γίνουν οι εκλογές μέσα στο 2018 ή στις αρχές του 2019. Σκεφτείτε να συμπέσουν και εθνικές εκλογές κοντά ή και τον Μάη του 2019. Φανταστείτε το μέρδεμα, το πανηγύρι με τους πάγκους των πωλητών, τα διλήμματα, τα ταξίματα, τις υποσχέσεις, το δούλεμα. Ψηφοδέλτια για κάθε γούστο και κάθε είδους: αυτοδιοικητικά, ευρωεκλογικά, βουλευτικά. Η χαρά του πολίτη που εκλέγει... **Συνεπώς, έχουμε ήδη μπει σε προεκλογική τροχιά και όλοι ετοιμάζονται. Είναι καλοκαίρι εκλογικής προετοιμασίας και αποφάσεων για τους ασχολούμενους με τα επίπεδα αυτά.**

Υπάρχει κάτι καινούριο σχετικά;

Ένα πρώτο καινούριο στοιχείο αφορά ακριβώς τη σύμπτωση των εκλογικών διαδικασιών και το κομφούζιο που θα προκαλέσουν, αλλά και το γεγονός πως θα διεξάγονται ενώ θα τρέχουν πολλά και ζέοντα ζητήματα, γεωπολιτικά και οικονομικά. Το κομφούζιο θα αφορά πώς θα συνωστισθούν διλήμματα πραγματικά ή φτιαχτά, από αυτά που συνοδεύουν κάθε εκλογική διαδικασία, βομβαρδίζοντας έντονα και αδιάκοπα τους πολίτες. Για παράδειγμα, τι συζήτηση να γίνει γύρω από την Ευρώπη και τις εξελίξεις, ή ακόμα και για την ευρωπαϊκή διάσταση της χώρας μέσα στην κρίση και τους τριγμούς που υπάρχουν, ενόσω θα διεξάγονται παράλληλα αυτοδιοικητικές και περιφερειακές εκλογές; Το 2014 πάλι είχαν στηθεί τρεις κάλπες, και είχε παρατηρηθεί πως το κομματικό

δυναμικό είχε απορροφηθεί από την αυτοδιοίκηση και αδιαφορούσε για τις ευρωεκλογές. Ίσως πάλι να είναι σχεδιασμένο, η σύμπτωση των εκλογικών διαδικασιών να σκεπάσει πολλά πολιτικά διακυβεύματα, κάποιες κάλπες να λειτουργήσουν εκτονωτικά κι άλλες να τραβήξουν περισσότερο το ενδιαφέρον ορισμένων κομμάτων.

Ένα δεύτερο στοιχείο είναι πως έχουν αλλάξει λίγο οι εκλογικοί χάρτες με μια επαναχάραξη των βουλευτικών περιοχών, ειδικά στη Β' Αθήνας και την αλλαγή του τρόπου εκλογής στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Εκεί, με το νέο σύστημα της απλής αναλογικής (αλλά και πλαφόν 3%), οι δημοτικές αρχές θα μετατραπούν σε κάτι άλλο από αυτό που ξέραμε. Δεν θα διοικούνται από ορισμένες παρατάξεις που κέρδισαν τις εκλογές, αλλά από ετερόκλητες αλα καρτ πλειοψηφίες που θα δημιουργούνται γύρω από τον δήμαρχο – ο οποίος θα είναι κάτι σαν τροχονόμος συμφερόντων και πιέσεων λόμπι, και δεν θα δεσμεύεται από κανένα πρόγραμμα. Να που η είσοδος της απλής αναλογικής έξω από προγράμματα και δεσμεύσεις απέναντι στους πολίτες, και χωρίς συμμετοχικές διαδικασίες που να εξασφαλίζουν την εφαρμογή των προγραμμάτων, μπαχαλοποιεί την αυτοδιοίκηση και την παραδίδει πιο εύκολα σε επιχειρηματικά και ολιγαρχικά συμφέροντα. Η τάση αυτή έχει ενεργοποιηθεί και έχει καταφέρει πολλά αποτελέσματα με την ήδη υπαρκτή νομοθεσία, αλλά θα γιγαντωθεί υπό το πρόσχημα εφαρμογής μιας πάγιας θέσης της αριστεράς για την απλή αναλογική...

Τα βασικά ερωτήματα...

Τι θετικό μπορεί να προκύψει μέσα από όλες τις εκλογικές διαδικασίες; Πώς μπορεί να εκφραστεί με έναν αυθεντικό τρόπο η οργή και η διάθεση τιμωρίας όσων ευθύνονται για το σημερινό χάλι; Πόσος κόσμος θα συγκινηθεί από τις εκλογικές διαδικασίες, και σε ποιο βαθμό; Πώς θα γίνει μπορετό να τεθούν κάποια κρίσιμα ζητήματα και αιτούμενα μέσα από τις πιέσεις που ασκούν οι εκλογές; Πώς θα αντιμετωπιστούν αυταπάτες, ψευδαισθήσεις, σπατάλες δυνάμεων σε πεδία αναποτελεσματικά; Πώς θα αυξηθούν ακροατήρια και θα βρεθούν μαζί άνθρωποι που πραγματικά αγωνιούν για τον τόπο και το μέλλον, αλλά αποστρέφονται την πολιτική με την μορφή που αυτή τους προσφέρεται;

Ίσως να είναι σχεδιασμένο, η σύμπτωση των εκλογικών διαδικασιών να σκεπάσει πολλά πολιτικά διακυβεύματα, κάποιες κάλπες να λειτουργήσουν εκτονωτικά κι άλλες να τραβήξουν περισσότερο το ενδιαφέρον ορισμένων κομμάτων

01 **πολιτική****Προφητε...**
...trollαπό τον **Δημήτρη Ουλή**
(dimi.oulis@yahoo.com)**...και Εξαφανιζόλ –
επιτέλους!**

Παραμονή της μεγάλης φυγής. Ενδελεχής έλεγχος επί των ουσιαδών, για τα παραφερνάλια as αποφασίσει η γυναίκα. Πολλά ρούχα, λίγα χρήματα –μολοντί πασχίζω μια ζωή για το αντίθετο. Δεν πειράζει, το έχω πλέον συνηθίσει. Κορυφογραμμές των εφηβικών και φοιτητικών μου καλοκαιριών έρχονται να με στοιχειώσουν ξανά. Εντάξει, υπέροχα ήταν, αξέχαστα ήταν. Τα είπαμε και τα ξαναείπαμε. Σας παρακαλώ, όμως, αδειάστε μου τώρα τη γωνιά, γιατί με κάνετε να ανακυκλώνομαι. Και μου κρύβετε το μέλλον.

Κατεβάζω τα ρολά, κλείνω τα τηλέφωνα, λύνω τα σχοινιά, κόβω τις γέφυρες. Δεν έχω χρέη και παραδοτέα, δεν λογοδοτώ σε καμία εταιρεία και κανένα αφεντικό. Είμαι πλέον ο Καλοκαιρινός, πάσχω από οξεία τεμπελιτιά σε έδαφος ερωτικού παροξυσμού. Μην με ενοχλήσετε για κανέναν λόγο, μην αφήσετε μήνυμα, δεν είμαι εδώ. Αρνούμαι να ακούσω οτιδήποτε για τις «υποχρεώσεις» του ερχόμενου Σεπτεμβρίου –και αν κάποιος μου ευχηθεί «καλό χειμώνα», άμα τη επιστροφή μου, θα του γεμίσω τη μούρη δάχτυλα. Ο χρόνος στο εξής είναι αργός και νωχελικός: κλείνουν οι υπολογιστές, αναστέλλονται τα σχέδια, παροπλίζονται οι μέριμνες.

Ταξίδι από την παλιά εθνική, να αποφεύγω τα τελώνια, να βλέπω τα τοπία και τα σπίτια εκ του σύννεφου, να στροφάρω ηδονικά –πώς αλλιώς θα αποδείξω στην οικογένεια το καπετανίλίκι μου;– μα πάνω απ' όλα να φτάνω στον προορισμό μου όσο πιο εκπρόθεσμα και όσο πιο καθυστερημένα. Κορεσμένος από διαδρομή και από ταξίδι, μόνο και μόνο για την ηδονή του μακρόσυρτου τεντώματος, βγαίνοντας από το αμάξι. Όσοι βιάζονται, as με προσπεράσουν.

Παγωμένα υγρά και καφέδες, πόδες της ουτοπίας μαυρισμένες και γυμνόστητες, σβήσιμο του ιδρώτα μέσα στον αφρό –και φέτος, στο σταυρό που σας κάνω, θα κοιμηθώ μία νύχτα στην παραλία, όπως στα δεκαπέντε μου. Για να μην συνομολογώ το γεγονός ότι θα πάρω και τη μάσκα μαζί, να κάθομαι με τις ώρες ανάσκελα κάτω από το νερό, να χαζεύω την αναδεύουσα επιφάνεια. Δεν ξέρω αν έχετε παρατηρήσει πόσο υπέροχη είναι η επιφάνεια του νερού, όταν την κοιτάς από το βυθό της. Μεταξύ άλλων, βοηθάει τη σκέψη και διαλύει τους θρόμβους της μελαγχολίας. Δοκιμάστε το.

Πορώδης και ανοιχτός σε χυμώδη διαβάσματα, αγαπημένες μουσικές και καλό σινεμά. Περιττό δε να καταδηλώσω την ανεκρίτως χαρμόνια μου για ανθρωπολογική παρατήρηση (δηλαδή για κουτσομπολιό), ηδονικές ανατριχίλες και χορταστικές πλάκες. Δεύτερη φύση πια, δεν έχει επιστροφή. Όσο για τον Τσίπρα και τα λοιπά βοοειδή, το καλό που τους θέλω, να πάρουν τα κουβαδάκια τους και να πάνε να παίξουν σε άλλη παραλία. Αρκετά σας ανεχθήκαμε όλον το χρόνο. Δεν θα σας επιτρέψουμε να μολύνετε με τα μουγκανητά σας ακόμα και τους Αγίους Τόπους της θερινής μας ανάπαυλας. Καλό καλοκαίρι, και σύντομα και στα δικά σας, σύντροφοι...

**Παγκοσμιοδικτύωση,
η Συμφωνία των Πρεσπών
και το προσφυγικό**■ ΤΟΥ **Στράτου Γεωργούλα***

Προσπαθώ να κατανοήσω στον δημόσιο πολιτικό λόγο, όσους εκφέρουν επιχειρήματα κριτικής (ή μη) στήριξης της συμφωνίας των Πρεσπών και καλύπτονται πίσω από έναν δήθεν «διεθνισμό», «κοσμοπολιτισμό» ή και αντιπαλότητα σε όποιον καταδικάζει αυτή τη συμφωνία ως «εθνικιστή», «εθνικόφρονα» και εν δυνάμει φασίστα.

Μου φαίνεται παράξενο να μην έχουν διαβάσει αυτή τη συμφωνία, να μην γνωρίζουν το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της και απλώς να οδηγούνται από ένα ιδεολόγημα ή από ένα απλό συμφέρον (υπαρκτό ή ενδεχόμενο).

Καταθέτω εδώ κάποια αντεπιχειρήματα, όχι τόσο με την ελπίδα να γίνει ένας συμβολικός διάλογος μαζί τους, όσο με την ανάγκη ενός νέου επανακαθορισμού πλαισίων, εννοιολογήσεων, δράσεων, για το μέλλον και την αριστερά.

1. Ο ετεροκαθορισμός: «Είμαι υπέρ της συμφωνίας γιατί αυτοί που είναι κατά είναι ακροδεξιοί εθνικιστές». Μα καλά, δεν έχουν διαβάσει ποτέ ελληνική ιστορία για να δουν ότι οι μεταπράτες του Δημόσιου και της πατρίδας ήταν αυτοί που υπερέβαλλαν στη χρησιμοποίηση των «εθνικών συμβόλων», τελικά ως προϊόντα με μόνο ανταλλακτική αξία; Το ίδιο και στο σήμερα. Αρχηγικό στέλεχος πατριωτικής κίνησης, με ταυτόχρονα σχέσεις λειτουργίας σε ΝΔ και Χρυσή Αυγή, από αυτούς που πετάνε πέτρες στους πρόσφυγες και φωτίζουν το «Μακεδονία Ξακουστή», ήταν ο πρώτος που αντέδρασε στο δελτίο τύπου που είχα βγάλει ενάντια στην πώληση του αεροδρομίου της Μυτιλήνης στην Fgort. Δεν φοβούνται οι «ετεροκαθοριζόμενοι», ότι τελικά μαζί με «εθνικόφρονες» πωλούν λιμάνια, αεροδρόμια, δρόμους και δάση της Μακεδονίας στα πολυεθνικά συμφέροντα και σε λίγο καιρό μαζί θα καλωσορίζουν τα πολυεθνικά στρατιωτικά αγήματα του ΝΑΤΟ στην περιοχή τους;

2. «Τα έθνη είναι κακά»: Φυσικά δεν υπάρχει πουθενά μια αυτοκρατορία, να εκείνο «το στάδιο ανάπτυξης του καπιταλισμού με κυριαρχία των μονοπωλίων και του χρηματιστικού κεφαλαίου όπου αρχίζει το μοίρασμα του κόσμου ανάμεσα στα διεθνή τραστ». Καλά, δεν χρειάζεται να έχουν διαβάσει τον Λένιν (αν και πολλοί τον επικαλούνται), αλλά τουλάχιστον το συγκεκριμένο άρθρο της συμφωνίας και το ερώτημα που θα βάλει ο Ζάεφ στο δημοψήφισμα το γνωρίζουν ή επιθυμούν να το αποκρύπτουν γιατί δεν ταιριάζει με το

ιδεολόγημά τους; Τελικά, απλά και πάλι, συμφωνούν με αυτό που αντιπαθούν και αναπαράγουν το κυρίαρχο επιχείρημά του όταν λένε ότι το σημαντικό είναι το όνομα και όχι οι υπόλοιπες σελίδες της συμφωνίας και τα υλικά της αποτελέσματα υπέρ της σύγχρονης ηγεμονικής αυτοκρατορίας.

3. «Με ένα κοσμοπολίτην ξεχνιέμαι»: Είναι μια λάιτ έκδοση του προηγούμενου για να φανεί ότι ακουμπάμε και τον μεταμοντέρνο σοσιαλφιλελευθερισμό. Ξαναγυρνάμε στους στωικούς φιλόσοφους που το αναπαρήγαν από τους κυνικούς (πολίτης του κόσμου), με τρόπο ευνοημένο όμως για να ταιριάζει ως φιλοσοφία στήριξης της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και για την συμβολική καταδίκη κάθε αντίστασης. Σήμερα αυτός ο κοσμοπολιτισμός είναι μορφή αποικιοκρατίας με συναίνεση. Κάτι το οποίο κατανοείς όταν έχεις βιώσει το προσφυγικό, όπως εμείς στην Λέσβο. Ας γίνω όμως πιο κατανοητός. Σε έναν κοσμοπολίτη κόσμο, τα κράτη κερδίζουν όταν είναι «ανοικτά» στη συναίνεση, δηλαδή, στην ηγεμονία. Τα «όπλα» που χρησιμοποιούν σε αυτόν τον ανταγωνισμό είναι τα «όπλα» της μη πολιτικής κοινωνίας των πολιτών (ΜΚΟ), ώστε να αυξήσουν τη νομιμοποίησή τους και να «εγγραφούν» στη λίστα «διεθνών επενδυτών». Οι καταστροφές είναι τελικά «ευπρόσδεκτες», γιατί φέρνουν πλούτο (σε λίγους και φτώχεια σε πολλούς, αλλά και πάλι αυτός είναι ο καπιταλισμός). Ο άνθρωπος οφείλει να συναινέσει σε αυτό και γι' αυτό πρέπει να αισθανθεί μέλος του κινήματος του «παγκόσμιου πολίτη» ή του πολίτη του κόσμου. Ποιος θυμάται το σύνθημα των εκσυγχρονιστών στα τέλη του προηγούμενου αιώνα: «σκέψου παγκόσμια, δράσε τοπικά»; . Ποιες κοινωνικές τάξεις, ποιες κοινωνικές συγκρούσεις, ποια δημοκρα-

τία... Τώρα μόνο «γίνε εσύ καλύτερος και έτσι θα γίνει καλύτερος ο κόσμος». Είναι τελικά χειρότερο από τον Κοέλιο, γιατί η συγκεκριμένη ιδεολογία προϋποθέτει δράση (και κατάπιξη κάθε αντίδρασης). Από τη στιγμή που αμφισβητείς, σκέπτεσαι έλεγε ο Καρτέσιος. Οι νεοκοσμοπολίτες λένε μην αμφισβητείς, νιώσε απλά άνθρωπος και αγάπα τον συνάνθρωπό σου. Έτσι, ο κόσμος γίνεται μια παγκόσμια δικτύωση, ένα δικτυακό κοινωνικό φόρουμ, όπου αυτός που έχει τη μεγαλύτερη δύναμη, δηλαδή την πρόσβαση σε ΜΚΟ, έχει την πιο γρήγορη «ταχύτητα» να μετακινήσει ιδέες, ανθρώπους, προϊόντα. Και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο για αυτούς τους «κοσμοπολίτην» το φετίχ δεν είναι το ευρώ αλλά ο «ανθρωπισμός» τους, ένας κατάλληλα ακίνδυνος ανθρωπισμός, ΜΚΟποιημένος, που κυβερνήσεις, υπερεθνικές, εθνικές και τοπικές, τον κάνουν να παρουσιάζεται ως έχει έρθει ή θα έρθει.

Τελικά, η κρυφή μου ελπίδα είναι μέσω της παρουσίας των παραπάνω επιχειρημάτων να σπάσει ο παραμορφωτικός καθρέπτης των εντός των τειχών «άλλων», κυρίως με υπογράμμιση ότι η θέση τους είναι η αντεστραμμένη εικόνα των αντιπάλων τους, ότι είναι η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος. Συνεχίζω να την διατηρώ (την ελπίδα) κι ως ξέρω ότι έτσι όπως δικτυώνονται τα δύο αυτά στοιχεία με το τρίτο, η σύνδεση αυτή συνοδεύεται με υλικά συμφέροντα, εργασία σε εποχή ανεργίας, μισθό σε εποχή φτώχειας, εξουσία σε εποχή ήττας, νόημα σε εποχή κενού.

* Ο Στράτος Γεωργούλας είναι καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου, επικεφαλής της δημοτικής παράταξης Λέσβου «ο Άλλος δρόμος»

Παγκόσμιος εμπορικός πόλεμος

Η συνέχεια της όξυνσης

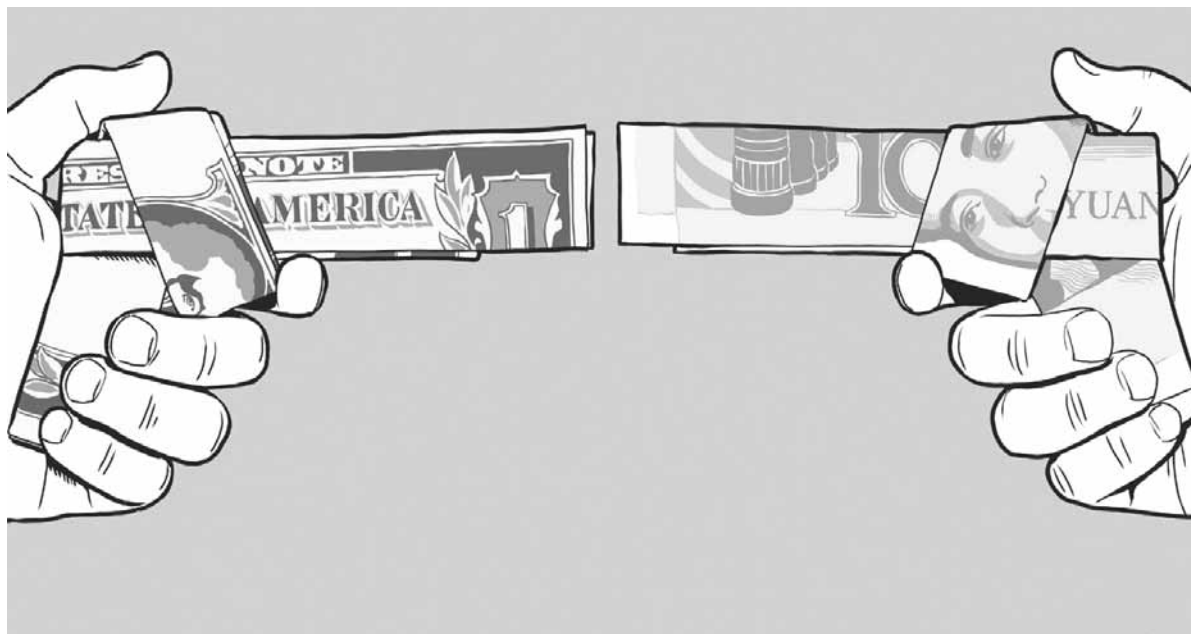
Γαϊτανάκι μέτρων και αντίμετρων ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα – Ισχυρές οι εσωτερικές αντιδράσεις εναντίον του Τραμπ

■ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΔΕΡΜΕΝΑΚΗ

Ο σχεδιασμός της προεδρίας Τραμπ για να αλλάξουν οι συσχετισμοί στη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης προς όφελος των ΗΠΑ, ώστε να αποφευχθεί η σταδιακή υποβάθμιση της οικονομικής τους βαρύτητας παγκόσμια, συνεχίζεται με επιταχυνόμενο ρυθμό. Μετά τους δασμούς τον Ιούνιο στα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου που αφορούν τις παγκόσμιες εισαγωγές των ΗΠΑ, από την 6/7/2018 επιβλήθηκαν νέοι δασμοί. Αυτοί αφορούσαν εισαγωγές κινεζικών προϊόντων στις ΗΠΑ αξίας 34 δισ. δολαρίων. Η κινεζική πλευρά απάντησε με ισοδύναμα μέτρα λίγες ώρες μετά. Η αντίδραση Τραμπ ήταν η έναρξη επεξεργασίας για την επιβολή νέων δασμών σε εισαγωγές από την Κίνα αξίας 200 δισ. δολαρίων... και το «γαϊτανάκι» επιβάλω μέτρα, επιβάλλουν αντίμετρα, ξανά-επιβάλλω νέα μέτρα συνεχίζεται ωθώντας την κατάσταση σε ένα γενικευμένο παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο.

Η όλη εξέλιξη στον εμπορικό πόλεμο δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένα από τη γενικότερη πολιτική των ΗΠΑ να αναδιατάξουν την παγκόσμια γεωπολιτική σκακιέρα με ορίζοντα τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά τους που αφορούν την πρωτοκαθεδρία, πολιτική και οικονομική, στον «αναπτυσσόμενο» κόσμο. Ενταγμένα σε αυτή τη διαδικασία πρέπει να δούμε τον διαχωρισμό του G-7 σε G-6 με τις ΗΠΑ απομονωμένες και την πρόσφατη αδυναμία έκδοσης κοινού ανακοινωθέντος κατά τη συνάντησή τους, την επίθεση Τραμπ προς τη Γερμανία, για τις σχέσεις της με τη Ρωσία, με αφορμή τη σύνοδο του NATO αυτές τις μέρες καθώς και τη σκληρή γλώσσα με την οποία αναφέρθηκε, στην κεκλεισμένων των θυρών συνάντηση στο πλαίσιο της συνόδου του NATO, σε βάρος Γερμανίας, Βελγίου και Ισπανίας για τις χαμηλές αμυντικές τους δαπάνες.

Τα μέχρι σήμερα ληφθέντα μέτρα σε επίπεδο εμπορικού πολέμου προκαλούν ανησυχίες αλλά δεν έχουν σημάνει ακόμα συναγερμό σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μεγέθυνση της παγκόσμιας οικονομίας συνεχίζεται σύμφωνα με τα αρχικά ευνοϊκά σενάρια και οι αγορές χρήματος και κεφαλαίου μπορεί να ταλαιπωρούνται κατά τις περιόδους

Ο Τραμπ όταν ξεκίνησε τα πρώτα βήματα στον εμπορικό πόλεμο (Μάρτιος 2018) είχε δηλώσει πως «οι εμπορικοί πόλεμοι κάνουν καλό και οι ΗΠΑ θα τους κερδίσουν». Μερικούς μήνες μετά μπορεί να συνεχίζει και να διευρύνει τον εμπορικό πόλεμο, ήδη όμως έχει αρχίσει να μετρά και απώλειες. Το κεφάλαιο κατανοεί ότι πρέπει να υπερασπιστεί τα «δικά» του ατομικά-στενά επιχειρηματικά συμφέροντα

όξυνσης της φραστικής αλλά και πρακτικής αντιπαράθεσης αλλά δεν έχουν μπει σε αρνητική τροχιά σε σχέση με τη μεγαλύτερη, χρονικά και ποσοτικά, περίοδο ανόδου μεταπολεμικά. Φυσικά υπάρχουν ήδη κάποια στοιχεία που προκαλούν προβληματισμό, όπως η μείωση κατά 1 τρις. δολάρια στο Α΄ εξάμηνο 2018 (η μεγαλύτερη από το 2010) της παγκόσμιας χρηματιστηριακής αξίας, όπως εκφράζεται από τον σχετικό δείκτη της Morgan Stanley (MSCI World), αλλά ακόμα μια σειρά από αναλυτές εκτιμούν ότι τα μέχρι τώρα ληφθέντα μέτρα δεν επηρεάζουν σοβαρά τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας. Όμως αν ληφθούν και νέα μέτρα, όπως π.χ. η επιβολή των νέων δασμών που προαναφέραμε ότι σχεδιάζει ο Τραμπ, μπορεί αυτό να είναι το γεγονός που θα ανοίξει τους «ασκούς του Αϊόλου» για την παγκόσμια οικονομία, καθώς υπάρχουν ήδη πολύ μεγάλες ανισορροπίες στις σχέσεις μεταξύ παραγωγικού και χρηματοπιστωτικού τομέα. Όταν ξεκίνησε τα πρώτα βήματα στον εμπορικό πόλεμο (Μάρτιος 2018) ο Τραμπ είχε δηλώσει πως «οι εμπορικοί πόλεμοι κάνουν καλό και οι ΗΠΑ θα τους κερδίσουν». Μερικούς

μήνες μετά μπορεί να συνεχίζει και να διευρύνει τον εμπορικό πόλεμο, ήδη όμως έχει αρχίσει να μετρά και απώλειες. Το κεφάλαιο κατανοεί ότι πρέπει να υπερασπιστεί τα «δικά» του ατομικά-στενά επιχειρηματικά συμφέροντα.

Οι εσωτερικές αντιδράσεις

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες των ΗΠΑ από την πρώτη στιγμή «κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου» για τις συνέπειες των μέτρων στις πωλήσεις τους. Οι ήδη επιβληθέντες δασμοί από τις ΗΠΑ αφορούν μόλις κατά 1% τελικά καταναλωτικά αγαθά. Το 99% αφορά ενδιάμεσα προϊόντα. Στον βαθμό που θα τελειώσουν τα ήδη υπάρχοντα αποθέματα, είτε οι δασμοί θα μετακινηθούν και θα επιβαρύνουν τους τελικούς καταναλωτές των προϊόντων, είτε η διαφοροποίηση στους προμηθευτές, από τα φθηνά εισαγόμενα από την Κίνα σε ακριβότερα εγχωρίως παραγόμενα, θα συμβάλλει επίσης στην αύξηση των τιμών και στον περιορισμό της κατανάλωσης. Οι πρώτες άμεσες αντιδράσεις για μεταφορά της παραγωγής από τις ΗΠΑ στο εξωτερικό ξεκίνησαν. Η Harley Davidson, ονομαστός κατα-

πουλά (μεταφέρει από τις ΗΠΑ) στη συγκεκριμένη αγορά 15.000 αυτοκίνητα ετησίως.

Οι ενδεχόμενες απώλειες από τις ΗΠΑ στην περίπτωση της κλιμάκωσης του πολέμου δεν περιορίζονται μόνο στο εσωτερικό. Οι συνεχείς πιέσεις προς την Κίνα και την Ευρώπη εκ μέρους των ΗΠΑ δίνουν περιθώριο για διαμόρφωση, υπό προϋποθέσεις, στενότερων οικονομικών σχέσεων μεταξύ των δύο θιγόμενων μερών. Η Ε.Ε. κάθεται σε «αναμμένα κάρβουνα» καθώς υπάρχει η απειλή Τραμπ για δασμούς στα αυτοκίνητα. Ήδη από πλευράς Κίνας το θέμα της συνεργασίας με την Ε.Ε. έχει τεθεί και το «αντάλλαγμα» είναι το περαιτέρω άνοιγμα των αγορών της Κίνας σε ευρωπαϊκά προϊόντα και οι επενδύσεις. Μία δε από τις προτάσεις της Κίνας είναι η ανάληψη κοινής δράσης κατά των ΗΠΑ στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Άρα οι εμπορικοί πόλεμοι ούτε εύκολοι είναι ούτε μπορούν να «κερδηθούν» μέσω ευφάνταστων αναρτήσεων στο Twitter από τον Τραμπ. Τέλος μια ιστορική αναδρομή στους εμπορικούς πολέμους «μεγάλου βεληνεκούς» αποδεικνύει ότι δεν οδηγούν σε μεγάλες νίκες, όπως φαντάζεται ο Τραμπ, δημιουργούν περισσότερα προβλήματα από όσα καλούνται να λύσουν και σε αρκετές περιπτώσεις έχουν αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Πρόλογος: Ανδρέας Καρίτζης

σελ. 232, τιμή 14 ευρώ

Ρούντι Ρινάλντι

**Άσχημη περίοδο
διαλέξτε
να διαφωνήσετε...**

**Μία κατάθεση για τη
μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ**

εκδόσεις
Α/συνεχεια

01 παραπολιτική

Ο ΣΥΡΙΖΑ ανέλαβε να ολοκληρώσει όλα τα εγκλήματα

Δεν έχει αφήσει τίποτα όρθιο ο ΣΥΡΙΖΑ! Ό,τι εμποδίζει μέχρι το 2015 να πραγματοποιηθεί επειδή ήταν βλαπτικό για την Ελλάδα, για το περιβάλλον, για τη φύση, για την ποιότητα ζωής, είτε συμμετέχοντας στα κινήματα είτε προκαλώντας δράσεις, το καταστρέφει τώρα, σε πολλαπλά επίπεδα, με συνοπτικές διαδικασίες και με την εντελώς αντίθετη επιχειρηματολογία! Μα είναι δυνατόν; Σε όλη την Ελλάδα, οι πιο ευαίσθητοι πολίτες, οι πιο κοινωνικά ενεργοί, οι πιο ενημερωμένοι, οι πιο προοδευτικοί, βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα ανελέητο διωγμό, με μία ασύλληπτης έκτασης και ανευθυνότητας επίθεση στο περιβάλλον και στους ανθρώπους. Απ' άκρη σ' άκρη. Ελικόπτερα, νταλίκες, γεωτρήματα, χημικά και εκρηκτικά στα πιο παρθένα μέρη της Ηπείρου, στη Ζίτσα, το Πωγωνή, τη Δωδώνη, παντού, από τις εταιρίες πετρελαίου. Η εκτροπή του Αχελώου, αυτή η αμαρτωλή υπόθεση, για την οποία έχουν σπαταληθεί για χάρη των εργολάβων δισεκατομμύρια ευρώ, ξαναξεσπίνεται από τον ΣΥΡΙΖΑ. Τα «Αιολικά πάρκα» που από ελπίδα έγιναν επιδίλητοι επεκτείνονται ανεξέλεγκτα! Ξεφυτρώνουν σε όλες τις βουνοκορφές, ακόμα και σε νησιά που ζουν από το τοπίο τους! Μου έδειχναν οι Ευρυτάνες το χάρτη με τα σημεία που «φυτεύονται» πελώριες ανεμογεννήτριες. Που για να τις τοποθετήσουν ισοπεδώνουν με μπουλντόζες και εκσκαφείς τις κορυφογραμμές, ανοίγουν φαρδιούς δρόμους μέσα από τα δάση και τη βλάστηση, ρίχνουν τόνους τσιμέντου, μεταμορφώνοντας τα Άγραφα σε βιομηχανικό τοπίο.

7.500 πολίτες της Ευρυτανίας με τις υπογραφές τους ζητήσανε να μην αλλοιωθεί η γη τους, η φύση τους, η πατρίδα τους. Αυτοί, όμως, του ΣΥΡΙΖΑ, διόρισαν παντού ανθρώπους των εταιριών που ρουφάνε τις επιδοτήσεις και δίνουνε άδειες με τη σέσουλα. Δεν τους ηρλαβαίνεις. Τα μνημόνια αλλάξανε όλη τη νομοθεσία για να μην υπάρχουν εμπόδια κοινωνικά, οικολογικά ή νομικά. Το «γλέντι» των επενδυτών το πληρώνει ο λαός. Με το χαράτσι στους λογαριασμούς για τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας. Και η ΔΕΗ είναι υποχρεωμένη να αγοράζει το ρεύμα σε τριπλάσια τιμή από την τιμή του ρεύματος στην αγορά. Για να χρεοκοπήσει η ΔΕΗ, για να τεμαχίζεται η ΔΕΗ, για να ξεπουλιέται η ΔΕΗ, για να περνάει η ενέργεια, από τα δίκτυα μέχρι τα ορυχεία του λιγνίτη στα funds. Κι αν καταφύγει κανείς στη δικαιοσύνη, το Συμβούλιο της Επικρατείας όλα τα βρίσκει καλώς κείμενα. Προχτές έδωσε το πράσινο φως για 48 ανεμογεννήτριες στην Ανατολική Μάνη! Το αίτημα της Ορνιθολογικής Εταιρείας και 1.196 κατοίκων της Λακωνίας να αποτραπεί η εγκατάσταση για να μην καταστραφεί η περιοχή, δεν λήφθηκε υπόψη. Και το Προεδρικό Διάταγμα που απαγόρευε στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων περιοχή του Γυθείου και Οπύλου εγκατάσταση αιολικών πάρκων, παρακάμφθηκε με νεότερες ρυθμίσεις που κυβέρνηση και περιφέρεια έχουν μεθοδικά εκπονήσει.

Τώρα πια, είναι γνωστό ότι με τις ανεμογεννήτριες κερδισμένοι είναι μόνο οι διαπλεκόμενοι «επενδυτές». Ούτε θέσεις εργασίας δημιουργούνται, ούτε εργοστάσια με κάρβουνο και πετρέλαιο έχουν κλείσει, ούτε η ζωή των κατοίκων έχει βελτιωθεί, ούτε το κόστος για τους καταναλωτές έχει μειωθεί. Όλα τα αντίθετα συμβαίνουν! Ο ΣΥΡΙΖΑ αναδεικνύεται στον μεγαλύτερο καταστροφέα του περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

Βύρων Ελμαλόγλου

Σχόλια: και διηγώντας τα να κλαις...

○ Είμαστε όλοι αριστεροί ευρωατλαντιστές

Εάν υπήρχε βραβείο του πιο χαζοχαρούμενου πρωθυπουργού, θα το είχε κερδίσει ο Τσίπρας! Είτε είναι με τους Ευρωπαίους εταίρους είτε με ξεφωνημένους δικτάτορες και εθνικιστές, το ίδιο φαρδύ-πλατύ χαμόγελο, με την τρελή χαρά, ο πρωθυπουργός της Ελλάδας! Όχι μόνο με τον Γιούνκερ που υποτίθεται ότι θεωρούσε λακέ των τοκογλύφων ή την Μέρκελ που περιφρονητικά προσφωνούσε «μαντάμ» πριν αρχίσει να της γλύφει τις ίσιες σόλες, αλλά και με τον Νετανιάχου και τον Σίσι που κάθε μέρα γιορτάζουν δολοφονίες άοπλων Παλαιστινίων ο ένας και απαγχονισμούς αντιφρονούντων Αιγυπτίων ο δεύτερος. Πίσω από τον Τραμπ, γελούσε και η καινούργια του γραβάτα που ο πρόεδρος εκθείαζε την χρεοκοπημένη Ελλάδα που ξοδεύει 2% για εξοπλισμούς, μαζί με άλλες τέσσερις χώρες, ενώ οι άλλες 24 του ΝΑΤΟ, μεταξύ των οποίων και η Γερμανία με 1,2%, η Τουρκία με 1,6% και η Γαλλία με 1,8%, είναι κάτω από το όριο που ζητάει ο Τραμπ. 545 δολάρια πληρώνουμε κατά κεφαλήν για την άμυνα, βρέξει-χιονίσει, με χρέος 180% του ΑΕΠ, ενώ ο Τούρκος πληρώνει 219! 4,5 δισεκατομμύρια ξόδεψε ο ΣΥΡΙΖΑ για οπλικό το 2016. Πιο φιλονατοϊκή κυβέρνηση στην Ευρώπη δεν θυμάται ο πρέσβης των ΗΠΑ στην Ελλάδα... Όπως έλεγε, μια Συριζαία σε ένα τραπέζι, γιατί όχι ένα «ΝΑΤΟ των λαών»; Μηράβο, ρε συντρόφισσα, πώς δεν το είχαμε σκεφτεί τόσα χρόνια;

Σόλων Μασούρας

○ «Ασφαλείς πληροφορίες»

Όταν ένας δημοσιογράφος γράφει ότι έχει «ασφαλείς πληροφορίες» σημαίνει ότι τις πιστεύει. «Ασφαλείς πληροφορίες» όμως για την υπόθεση των Ρώσων μπορεί να έχει κανείς μόνο από τις μυστικές υπηρεσίες, της Ελλάδας ή των ΗΠΑ. Άρα όταν το γράφει αυτό εμπιστεύεται τις υπηρεσίες αυτές. Το να χρησιμοποιεί τέτοια ορολογία η Καθημερινή του κ. Παπαχελά δεν μας παραξενεύει καθόλου. Το βρίσκουμε απόλυτα φυσικό. Το να τη χρησιμοποιούν όμως διάφορες υποτίθεται «αριστερές» πένες όπως ο αρθρογράφος του Capital, με πολύ μεγάλη γνώση και ενημέρωση για τις δραστηριότητες, παγκοσμίως και στην Ευρώπη, των δυτικών μυστικών υπηρεσιών (τελευταίο

Υποβασταζόμενος κυκλοφορούσε ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, από ένα σημείο και μετά, στην Σύνοδο του ΝΑΤΟ. Παρόλο που είναι γνωστό ότι ο Ευρωπαίος πολιτικός είναι λάτρης του αλκοόλ δεν θα θέλαμε να υποστηρίξουμε ότι για ακόμα μια φορά τα «έτσουξε» με το παραπάνω. Ακούγεται ότι ο λόγος ήταν ότι τα ποτά ήταν μπόμπες. Λογικό για μια νατοϊκή σύναξη...

κρούσμα η υπόθεση Σκριπάλ), μας κάνει όντως πολύ μεγάλη εντύπωση και μας γεμίζει θλίψη. Να δούμε τι άλλο θα δούμε!

P.M.

○ Μουντιάλ + φασισμός = αγάπη

Είναι γνωστό ότι όταν η FIFA ακούει για πολιτική, της σηκώνεται η τρίχα. Εκτός αν πρόκειται για εθνικιστές και φασίστες που έχουν υιοθετηθεί από την παγκοσμιοποίηση. Τέτοιες ήταν οι περιπτώσεις των Ελβετοαλβανών που πανηγύρισαν εναντίον της Σερβίας σχηματίζοντας με τα χέρια τους τον αλβανικό αετό (σύμβολο της Μεγάλης Αλβανίας) αλλά και των Κροατών που πανηγύρισαν την νίκη τους επί της Ρωσίας φωνάζοντας συνθήματα του στυλ «Δόξα στην Ουκρανία» και «Να καεί το Βελιγράδι». Στα μαλακά έπεσαν και μάλλον αν είχαν εφαρμοστεί οι κανονισμοί η Κροατία δεν θα ήταν στο τελικό. Ψιλά γράμματα αφού η Αλβανία και η

Κροατία συγκαταλέγονται μεταξύ των αγαπημένων παιδιών του ΝΑΤΟ, των ΗΠΑ και της Γερμανίας... M.A.

○ Μανδραβέλης κατά Άρδην

Θυμήθηκε ο κ. Πάσχος Μανδραβέλης να την «πέσει» στον Άρδην με αφορμή την έξωση από τα γραφεία του. Επιχειρηματολογεί ότι «καλά να πάθουν» αφού ο Γ. Καραμπελιάς υποστήριξε τάχα την 17 Νοέμβρη την δεκαετία του '70. Τι καταλαβαίνουμε εμείς; Ότι το σύστημα και οι εκπρόσωποι δεν μπορεί να ανεχτούν καν την ύπαρξη αντίθετων φωνών και ξεθάβουν ότι τους κατέβει για να δικαιολογήσουν τις πρακτικές τους...

N.T.

μπαγλαμάδες

100.000 μισθοί!

Φηκίσαν οι εργαζόμενοι στη Fiat και κήρυξαν απεργία! Μα τι έγινε; Τρελάθηκαν τα αφεντικά; Οι εργάτες έχουν υποστεί όλες τις μειώσεις για να διασωθεί η

εταιρία και να διατηρηθούν οι δουλειές τους, και οι ιδιοκτήτες δίνουν 100.000.000 για να αγοράσουν ΕΝΑ ποδοσφαιριστή; «Είναι απαράδεκτο το γεγονός ότι ενώ οι εργαζόμενοι εξακολουθούν για χρόνια να κάνουν τεράστιες οικονομικές θυσίες η ίδια η εταιρεία αποφασίζει να δαπανήσει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για την αγορά ενός ποδοσφαιριστή. Μας λένε ότι η στιγμή είναι δύσκολη. Και ενώ οι εργαζόμενοι και οι οικογένειές τους

σφίγγουν όλο και περισσότερες τις ζώνες τους, η εταιρεία αποφασίζει να επενδύσει πολλά χρήματα σε μόνο έναν άνθρωπο! Είναι εντάξει; Είναι φυσιολογικό για ένα άτομο να κερδίζει εκατομμύρια και χιλιάδες οικογένειες να μην μπορούν να ανταπεξέλθουν έως τα μέσα του μήνα;». Η γλώσσα της ανακοίνωσης ήπια, αποθαρρυνμένων ανθρώπων, που κάνουν κάτι, που αντιδρούν επιτέλους, έχοντας προ πολλού ξεπεράσει προς τα κάτω τα όρια της αξιοπρε-

πούς διαβίωσης. Μόνοι τους. Με τις γροθιές κάτω. Η κάποτε πανίσχυρη ιταλική Αριστερά αφού πούλησε και τη μάνα της βυθίστηκε άδοξα στο χάος που δημιούργησε, χωρίς να την λυπάται κανένας. Με τα ελληνικά δεδομένα, η μεταγραφή του παίκτη κοστίζει όσο κοστίζουν 100.000 μισθοί των χιλίων ευρώ! Ο Ρονάλντο, εντωμεταξύ, κάνει διακοπές στο Πόρτο Ναβαρίνο. Όχι, θα κάτσει να σκάσει!

Μπ. Ποιός

Ο Ιούδας «τσάταρε» υπέροχα...

του Δημήτρη Κούλαλη

Η ιστορία μας ξεκινά μερικούς αιώνες πριν. Εκεί, λίγο μετά τα μέσα του 19ου αιώνα. Ήταν το 1874, όταν ο Σκωτσέζος επιστήμονας και πρωτοπόρος εφευρέτης Alexander Graham Bell ανακάλυπτε την αρχή λειτουργίας του τηλεφώνου. Δύο χρόνια αργότερα, το 1876, δίνεται στον Bell η πρώτη πατέντα τηλεφώνου (US Patent No. 174,465). Στη συνέχεια βέβαια, ένας άλλος εφευρέτης, ο ηλεκτρολόγος μηχανικός Elisha Gray διεκδίκησε την πατρότητα της εφεύρεσης του τηλεφώνου. Η υπόθεση έφτασε στα δικαστήρια, τα οποία δικαίωσαν τον πρώτο. Στις 10 Μαρτίου 1876, το τηλέφωνο του Bell μεταδίδει την πρώτη ολοκληρωμένη πρόταση της ιστορίας. «Mr. Watson», έλεγε ο Bell απευθυνόμενος στον βοηθό του, «come here. I want to see you»!

Το 1877, όλος ο πλανήτης συνδεόταν με μία μόνο τηλεφωνική γραμμή, διαμέσου της οποίας έρχονταν σε επαφή 778 τηλεφωνικές συσκευές μεταξύ Βοστώνης και Μασαχουσέτης.

Σήμερα, στις ΗΠΑ ο αριθμός των τηλεφώνων ξεπερνά αυτόν των κατοίκων.

Ενδεχομένως να αναρωτιέστε πού ωφελεί αυτή

η μικρή ιστορική αναδρομή.

Αν λέγαμε ότι σχεδόν ταυτόχρονα με την εξάπλωση της τηλεφωνικής επικοινωνίας, αναπτύχθηκε και η υποκλοπή των συνομιλιών ίσως να σας εισάγαμε καλύτερα στο θέμα μας...

Τα πρώτα σκάνδαλα υποκλοπών έκαναν την

εμφάνισή τους στα 1914. Οι υποκλοπές πήραν τέτοια έκταση ώστε το αμερικανικό Κογκρέσο τις απαγόρευσε, παρά την υπαρκτή απειλή που αποτελούσαν οι ξένοι κατάσκοποι. Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, γαρ!

Βέβαια, στα χρόνια της ποτοαπαγόρευσης, δε-

δομένου ότι οι Αρχές επιθυμούσαν να παρακολουθούν τους παράνομους διακινητές αλκοόλ παραβίαζαν τακτικά τη σχετική νομοθεσία.

Με τη σύμφωνη στάση της κοινής γνώμης, ο Γενικός Εισαγγελέας, Χάρλαν Φ. Στόουν απαγόρευσε το 1924 στο υπουργείο Δικαιοσύνης να πραγματοποιεί υποκλοπές. Ματαιοπονούσε βέβαια. Το υπουργείο Οικονομικών και το Γραφείο Ερευνών (υπηρεσιακός πρόγονος του FBI) συνέχισαν μυστικά τις δραστηριότητές τους.

Το 1926, έπειτα από το σκάνδαλο της παρακολούθησης του διακινητή ρουμιού και πρώην υπαστυνόμου Ρόι Όλμστεντ, η Δικαιοσύνη έκρινε υπέρ της Αστυνομίας καταδικάζοντας τον.

Η απόφαση προκάλεσε αντιδράσεις. Ο δικαστής Φρανκ Ράντκιν δήλωσε: «Κανένας ομοσπονδιακός πράκτορας δεν έχει το δικαίωμα να ακούει τις τηλεφωνικές συνομιλίες συμπολιτών του και να τις χρησιμοποιεί εναντίον τους» («Minority opinion on the appeal of the Olmstead defendants», Εφετείο των Ηνωμένων Πολιτειών για την 9η Περιφέρεια, 9/5/1927).

Το 1928, η υπόθεση Όλμστεντ παραπέμφθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο. Μάλιστα, μαζί με τους πολέμιους των υποκλοπών συντάχθηκαν και επιχειρή-

συνέχεια στη σελίδα 20

editorial

Η Ευρώπη όλο και δεξιότερα

του Κώστα Βλαχόπουλου

Ιταλία, Αυστρία, Βιζεγραντ (Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία, Ουγγαρία): το μαύρο μέτωπο της Ευρώπης που εξαπλώνεται. Όσο περνάει ο καιρός, ολοένα και περισσότερες χώρες στρίβουν το τιμόνι τέρμα δεξιά. Στην Ευρώπη, που μετά τον πόλεμο η ακροδεξιά αποτελούσε περιθώριο, σήμερα είναι απολύτως νομιμοποιημένη. Συμμετέχει σε κυβερνήσεις έξι χωρών και σε άλλες τόσες βρίσκεται είτε στην αντιπολίτευση είτε σημειώνει θεαματικά ποσοστά. Μία σημείωση εδώ: ο όρος «λαϊκιστικός»

που χρησιμοποιείται από όλα σχεδόν τα διεθνή μέσα ενημέρωσης για να περιγράψουν κόμματα με ξεκάθαρα μισαλλόδοξες και ακροδεξιές απόψεις συσκοτίζει τα πράγματα και γι' αυτό δεν επιλέγουμε να τον χρησιμοποιούμε.

Αυτή η Νέα Δεξιά, όπως ονομάζεται, απειλεί πλέον ευθέως να γίνει η πρώτη δύναμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι δεδηλωμένη, άλλωστε, η επιδίωξη του Σεμπάστιαν Κουρτς, του 32χρονου Καγκελάρου της Αυστρίας να διευρύνει την επιρροή του στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και μαζί με άλλους να το ελέγξει σε ένα μεταγενέστερο στάδιο. Έφτασε ακόμα στο σημείο να διατρανώσει ότι επιδιώκει τη δημιουργία «άξονα» μεταξύ της Βιέννης, του Βερολίνου και της Ρώμης. Η λέξη «άξονας» για να περιγράψει τις σχέσεις αυτών των συγκεκριμένων χωρών προκάλεσε ριγή στην Ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, παραπέμποντας ευθέως στον άξονα της ναζιστικής Γερμανίας με την

φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι και την Αυστρία.

Η Νέα Δεξιά βασίζει την ύπαρξή της στο μεταναστευτικό. Με μια σκληρή αντιμεταναστευτική ρητορική, δημιουργεί την αίσθηση ότι οι μετανάστες συνιστούν υπαρξιακή απειλή για την Ευρώπη. Για τον πολιτισμό, την κυριαρχία, την αγορά εργασίας και το κοινωνικό κράτος. Η ειρωνεία είναι ότι αυτές οι χώρες έχουν δεχτεί εξαιρετικά μικρό αριθμό μεταναστών και όλη αυτή η ρητορική του μίσους στοχεύει απλά και μόνο στην άντληση πολιτικού κεφαλαίου από ένα θέμα που «καίει» τις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Ο «φιλελεύθερος» κόσμος της Ευρώπης έχει βασίσει τις ελπίδες του στην Άνγκελα Μέρκελ, την τελευταία ηγέτη του «ελεύθερου κόσμου» όπως την αποκαλεί ο δυτικός Τύπος. Εντούτοις, είναι ανάγκη να παρατηρήσουμε, ότι οι οικονομικές πολιτικές της Γερμανίας πρωτίστως, αλλά και άλλων χωρών-δоруφόρων της ήταν αυτές που εξεθρεψαν

σε μεγάλο βαθμό το τέρας του εθνικισμού και του απομονωτισμού. Ξεκινώντας με την στοχοποίηση των λαών του ευρωπαϊκού Νότου συλλήβδην ως τεμπέληδες, οι οποίοι καλοπερνούσαν με τα λεφτά των Βορείων και ευθύνονταν για την κρίση στην Ευρώπη, ήταν απολύτως σίγουρο ότι, όταν οι μεταναστευτικές ροές θα αυξάνονταν -όπως και έγινε το 2015- το επόμενο θύμα θα ήταν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες.

Η επόμενη μέρα στην Ευρώπη δεν είναι καθόλου ευνοϊκή για τις προοδευτικές δυνάμεις, καθώς δεν έχουν καταφέρει να σταματήσουν την επέλαση της ακροδεξιάς. Η τάση λέει ότι πάμε σε μια Ευρώπη νεοφιλελεύθερη στα οικονομικά και ταυτόχρονα άκρως συντηρητική στα κοινωνικά ζητήματα. Μπροστά σε αυτή την προοπτική, η Αριστερά έχει χρέος να πείσει για μια διαφορετική πρόταση και όχι να συμπορεύεται με νεοφιλελεύθερες λογικές.

► Το Παράδοξο του Φέρμι και το αλλόκοτο του φασισμού

ΣΕΛΙΔΑ 2

► Νεοναζισμός κα γυναικεία χειραφέτηση

ΣΕΛΙΔΑ 3

► Το «success story» του Α. Τσίπρα

ΣΕΛΙΔΑ 4

► Τρία χρόνια πριν

ΣΕΛΙΔΑ 5

► Για τον Μενέλαο Λουντέμη

ΣΕΛΙΔΑ 6

► Η παράξενη ιστορία των άρρωστων Αμερικανών στην Κούβα

ΣΕΛΙΔΑ 7

► Ευρωπαϊκή Ένωση: Από καρτέλ σε φιλόδοξο εγχείρημα

ΣΕΛΙΔΑ 12

► Για την διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου

ΣΕΛΙΔΑ 14

Το Παράδοξο του Φέρμι και το αλλόκοτο του φασισμού

γράφει ο **Μάκης Γεφυρόπουλος**

Το «Παράδοξο του Φέρμι» αποτελεί ένα λογικό παράδοξο που εξετάζει τους λόγους για τους οποίους δεν έχουμε έρθει ακόμη σε επαφή με εξωγήινους πολιτισμούς, κάτι που θα έπρεπε με βάση τη λογική των πιθανοτήτων ήδη να έχει συμβεί, αν κρίνουμε από τα δισεκατομμύρια των αστεριών και πλανητών που ενυπάρχουν στον δικό μας Γαλαξία.

Αν σε αυτό τον κυκεώνα διαστρικού ωκεανού συνυπολογίσουμε και τα δισεκατομμύρια των γαλαξιών που σχηματίζουν τα γνωστά όρια του Σύμπαντός μας, αυτομάτως καταλαβαίνουμε ότι οι πιθανότητες ύπαρξης εξωγήινης νοημοσύνης ανεβαίνουν κατακόρυφα. Όμως αν ίσχυε στα αλήθεια αυτό, γιατί δεν έχουμε πέσει ακόμα πάνω στον Ε.Τ που δεκαετίες τώρα ανακαλύπτει τις ομορφιές της Γης, κάνοντας βόλτες με το τηλεπαθητικό του ποδιλάτο;

Το γεγονός αυτό μεταξύ άλλων, προβλημάτισε έντονα τον Ενρίκο Φέρμι, διαπρεπή φυσικό, ο οποίος εκτός από το βραβείο Νόμπελ που απέσπασε το 1938, πέρασε στην ιστορία και για την προσπάθεια του να εξηγήσει το αλλόκοτο. Ποιοι είναι λοιπόν οι λόγοι για τους οποίους προκύπτει τούτη η

παραδοξότητα;

Πολλοί επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η νοημοσύνη και γενικότερα το φαινόμενο της ζωής είναι εξαιρετικά σπάνιες και χρονοβόρες εξελικτικές διαδικασίες που εκτός όλων των άλλων προϋποθέτουν και έναν ακριβή αριθμό συγκεκριμένων γεωχημικών συνθηκών για να επωásουν.

Οι αχανείς αποστάσεις που κρατούν απομονωμένες τις περιοχές του γαλαξία, τα φυσικά αίτια εκρήξεων υπερκαινοφανών, αλλά και οι υποθετικές χιώδεις διαφορές στην επικοινωνία και τη τεχνολογία μεταξύ των πολιτισμών είναι μερικές ακόμα εστίες έντονου προβληματισμού.

Επιπλέον βάσιμες θεωρούνται οι υπο-

θέσεις όλων όσων ισχυρίζονται ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι αυτό που ονομάζουμε «Φαινόμενο του Φίλτρου». Σύμφωνα με την εν λόγω υπόθεση, οι πολιτισμοί τεχνολογικής αιχμής έχουν τη τάση να αυτοκαταστρέφονται, σβήνοντας έτσι διαπαντός τα όποια ίχνη τους με το μελάνι της εμπολέμης λήθης. Πρόσφατες επιστημονικές μελέτες καταλήγουν, κάπως αυθαίρετα ομολογουμένως, σε παρόμοια απαισιόδοξα συμπεράσματα, ότι πράγματι είμαστε μόνοι και έρημοι, χαμένοι στη μετάφραση της σκοτεινής ύλης.

Πετούν έτσι στο καλάθι των αχρήστων τις υστερίες των απανταχού συνωμοσιολόγων που βεβαιώνουν την καμουφλαρισμένη επίγεια παρουσία των εξωγήι-

νων, μιλώντας παράλληλα για τον ρόλο που αυτοί έχουν διαδραματίσει στα ανθρώπινα δρώμενα.

Ας επιδείξουμε για λίγο μεγαλοψυχία και επιείκεια αποδεχόμενοι τη συνωμοσιολογική παράκρουση. Μήπως όντως ζούμε ανάμεσα μας;

Κρίνοντας από την πληθώρα UFO, ατόμων δηλαδή με Άγνωστης Ταυτότητας Ιπτάμενη Ανοησία, που κυκλοφορούν και παίρνουν αποφάσεις για εμάς, ίσως τελικά δε θα έπρεπε να μας παραξενεύει και τόσο η παρουσία τους. Αντίθετα θα χρειαζόταν να θέσουμε στον εαυτό μας τα κατάλληλα εκείνα υπαρξιακά ερωτήματα που θα μας βοηθούσαν να επανακτήσουμε τον έλεγχο της Γης. Αλλά αυτό θα είναι το θέμα για μία μελλοντική ιστορία.

Τι συμβαίνει όμως στην πραγματικότητα;

Θεωρώ ότι η καλύτερη εξήγηση που συνδράμει στη κατανόησή μας για την απαράδεκτη ένδεια που παρατηρείται στις διαστρικές μας τηλεπικοινωνίες, είναι ο φόβος. Όχι φυσικά ο δικός μας. Μιλάω για τον δικό τους, ο οποίος τείνει να πάρει τη μορφή μίας μετασυμπαντικής λαίλαπας.

Φαντάζομαι τους άμοιρους εξωγήινους ως πλάσματα παράταιρα της ανθρώπινης εξημμένης φαντασίας. Όντα που

υπερβαίνουν τα όρια του γνωστού στις αισθήσεις μας τετραδιάστατου κόσμου. Τους φέρνω στο μυαλό μου να «ιδρώνουν» μοχθώντας να καταλάβουν τα παράξενα δίποδα ανθρωποειδή της φωτογραφίας. Με ανώτερους μαθηματικούς υπολογισμούς επιχειρούν να λύσουν το ανθρωπικό πρόβλημα, μα όλες οι λύσεις των «φευγάτων» διαφορετικών εξισώσεών τους καταλήγουν στο εξής κοινό αποτέλεσμα:

«ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ!»

Μας αποφεύγουν οι εξωγήινοι, φοβούμενοι να έρθουν σε επαφή μαζί μας, καθώς δεν έχουν αναπτύξει ακόμη τα αντισώματα εκείνα που θα τους προστατεύσουν από τα ρατσιστικά καρκινώματα και τα επιζήμια μικρόβια μισαλλοδοξίας και ακραίου φανατισμού, αυτά δηλαδή που σπέρνουν άλογα οι γήινοι, εκφυλίζοντας τον λιλιπούτειο, μα πανέμορφο πλανήτη τους.

Ο εκκολαπτόμενος φασισμός παίρνει τις διαστάσεις μίας αρχέγονης μελανής οπής και απειλεί με ολέθρια καταστροφή όλους τους πολιτισμούς ανά τη συμπαντική επικράτεια.

Παρατηρώντας τους απεικονιζόμενους, τεστάροντας τα αποθέματα της υπομονής μας, μπορούμε στα αλήθεια να τους κακολογήσουμε που μας αποφεύγουν; Έχουν γνώση οι Εξωγήινοι...

του **Γιάννη Γεράσιμου**

Όσκαρ Ταμπάρες: Η άλλη όψη του ποδοσφαίρου

«Η ιστορία του ποδοσφαίρου είναι ένα ταξίδι από το πηγαίο στο αναγκαίο. Καθώς το ποδόσφαιρο κατέληξε να γίνεται βιομηχανία εξορίστηκε σιγά σιγά η ομορφιά που πηγάζει από την απόλαυση του να παίζεις και μόνο. Η τεχνοκρατία του επαγγελματικού αθλητισμού έχει επιβάλλει ένα ποδόσφαιρο ταχύτητας και δύναμης, που απαρνείται τη χαρά, σκοτώνει τη φαντασία και απαγορεύει την τόλμη. Ευτυχώς, εμφανίζεται ακόμα στα γήπεδα, αν και περιστασιακά, κάποιον τολμηρό αγρίμι που ξεφεύγει από το πλάνο, και διαπράττει το σφάλμα να τα βάλλει με ολόκληρη την αντίπαλη ομάδα, τον διαιτητή και το κοινό στις κερκίδες, για την απόλαυση και μόνο του κορμιού, που ορμά στην απαγορευμένη περιπέτεια της ελευθερίας».

Με τα λόγια αυτά αναφερόταν κάποτε ο μεγάλος Ουρουγουανός συγγραφέας Εντουάρντο Γκαλεάνο στο μεγάλο του πάθος για το ποδόσφαιρο, στην επαγγελματικοποίηση και παγκοσμιοποίηση του ποδοσφαίρου και στην κρυφή γοητεία και μαγεία του ποδοσφαίρου που βρίσκεται ακόμα στο πάθος των μικρών παιδιών που παίζουν ποδόσφαιρο στις

αλάνες και στις φαβέλες της Λατινικής Αμερικής. Γιατί απέναντι στον κόσμο των παχylών συμβολαίων, των διαφημιστικών σποτ και της λάμψης των αστέρων του ποδοσφαίρου στην Ευρώπη υπήρχε πάντοτε ένας άλλος κόσμος: αυτός των παιδιών της Λατινικής Αμερικής που παθιάζονταν με το ποδόσφαιρο σε κάποιες αλάνες του Μπουένος Άιρες, του Μοντεβιδέο ή του Σάο Πάολο και των άλλων πόλεων της Λατινικής Αμερικής και που σε ορισμένες περιπτώσεις βρήκαν στο ποδόσφαιρο μια χρυσή ευκαιρία για να ξεφύγουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Για να παίξεις ποδόσφαιρο εξάλλου σε μια αλάνη αρκούν δυο πέτρες για το τέρμα και μία μπάλα. Και η μαγεία του ποδοσφαίρου είναι ήδη εκεί.

Την άλλη αυτή όψη του ποδοσφαίρου έφερε στο προσκήνιο παρά τον πρόσφατο αποκλεισμό της εθνικής ομάδας του Ουρουγουάης από τη Γαλλία η περίπτωση του προπονητή της Ουρουγουάης

Όσκαρ Ταμπάρες γνωστού και ως el maestro. Γεννημένος στις 3 Μαρτίου του 1947 στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης, ο Όσκαρ Ταμπάρες, βίωσε ήδη από τα παιδικά του χρόνια τη σημαντική επιτυχία της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου της χώρας του (κατάκτηση του παγκοσμίου κυπέλλου το 1950) που τον επηρέασε βαθιά στην απόφαση του να ασχοληθεί ενεργά με το ποδόσφαιρο. Παρά τη σύντομη και μάλλον άσημη καριέρα του ως ποδοσφαιριστή κατά τη διάρκεια της οποίας ασκούσε παράλληλα το επάγγελμα του δασκάλου δίνοντας και μία συνέντευξη με θέμα: «ο ποδοσφαιριστής που σπουδάζει φιλοσοφία», ο Όσκαρ Ουάσινγκτον Ταμπάρες θα ξεκινήσει την προπονητική του καριέρα τη δεκαετία του 1980 φτάνοντας στην κατάκτηση του Κόπα Λιμπερταδόρες με την Πενιαρόλ. Μετά την πρώτη του θητεία ως προπονητής της εθνικής Ουρουγουάης θα θητεύσει ως προπονητής στους πάγκους διάφορων ευρωπαϊκών

ομάδων, όπως της Κάλιαρι και της Μίλαν προτού αναλάβει για δεύτερη φορά τις ποδοσφαιρικές τύχες της εθνικής ομάδας της χώρας του. Περισσότερο έμπειρος πια και έχοντας μελετήσει το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης του ποδοσφαίρου θα οικοδομήσει ένα σχέδιο συνολικότερης αναδιοργάνωσης του ορουγουανικού ποδοσφαίρου δίνοντας έμφαση στις μικρές ηλικίες και στην ένταξη τους στην κοινωνία μέσω του ποδοσφαίρου συνδέοντας το ποδόσφαιρο με την παιδεία, τον πολιτισμό, τη γνώση της ιστορίας και με τη διαμόρφωση κριτικής κοινωνικής σκέψης και συνείδησης.

Όπως χαρακτηριστικά έλεγε ο Ταμπάρες: «Το πρώτο πράγμα που μαθαίνουμε στα 13χρονα παιδιά είναι να χαιρετάνε και να λένε ευχαριστώ σε όσους τους πλένουν τα ρούχα, σε όσους τους σερβίρουν κτλ.». Με τον τρόπο αυτό ο Ταμπάρες θα φέρει στο προσκήνιο μια νέα γενιά ταλαντούχων ποδοσφαιριστών, όπως ο Καβάνι και ο Σουάρεζ, θα βελτιώσει την ποιότητα του ποδοσφαίρου της χώρας του οδηγώντας παράλληλα την εθνική Ουρουγουάης σε σημαντικές ποδοσφαιρικές επιτυχίες, όπως στην

κατάκτηση του Κόπα Αμέρικα το 2011, στην 4η θέση στο Μουντιάλ του 2010 και στη φετινή της πρόκριση στους 8 του Μουντιάλ. Το κυριότερο επίτευγμα του Ταμπάρες θα είναι ωστόσο η ανάδειξη μιας άλλης όψης του ποδοσφαίρου: αυτής του ποδοσφαιρικού πολιτισμού και της ποδοσφαιρικής παιδείας που βλέπει το ποδόσφαιρο ως μέσο κοινωνικής ένταξης και απόκτησης της ιδιότητας του ενεργού και σκεπτόμενου πολίτη. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε πρόσφατα ο Όσκαρ Ταμπάρες συνοψίζοντας την κοσμοθεωρία του: «Είμαι άνθρωπος του ποδοσφαίρου, αλλά κατανοώ ότι υπάρχουν πολύ πιο σημαντικά πράγματα από το ποδόσφαιρο. Υπάρχουν όμως και πράγματα που μπορούν να βοηθηθούν από αυτό. Ο αθλητισμός μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην υγεία και στην εκπαίδευση, δύο τομείς που έχουν να κάνουν με την ανάπτυξη και όχι με τον πλούτο. Το ποδόσφαιρο οφείλει να βοηθάει τους περιθωριοποιημένους ανθρώπους στην ένταξή τους στην κοινωνία, να συνεισφέρει στην ισότητα των ευκαιριών, να αποτελέσει οδηγό για τις κυβερνητικές πολιτικές, να καταπολεμήσει την αδράνεια!»

«Το πρώτο πράγμα που μαθαίνουμε στα 13χρονα παιδιά είναι να χαιρετάνε και να λένε ευχαριστώ σε όσους τους πλένουν τα ρούχα, σε όσους τους σερβίρουν»

Νεοναζισμός και γυναικεία χειραφέτηση

του Γιώργου Πάσχου*

«**Ε**μείς οι Ελληνίδες, μέλη του Λαϊκού Συνδέσμου, έχοντας βαθύτατη συναίσθηση της καταστροφής που επιφέρει το φεμινιστικό πνεύμα της εποχής μας, είμαστε ενάντια σε κάθε λογής διακηρύξεις για την ισότητα των δύο φύλων» [...] «Η υποτιθέμενη απελευθέρωση της γυναίκας την αποπροσανατόλισε και από την πραγματική ουσία του ύψιστου ρόλου της, την Μητρότητα. Δηλαδή την υποχρέωση και την ύπατη τιμή, να φέρει στον κόσμο και ν' ανατρέφει τα νέα βλαστάρια στον κορμό της Φυλής, ώστε να γεφυρώσει, μέσω του παρόντος, το παρελθόν και το μέλλον. Πιστεύουμε ότι η Μητρότητα είναι ένα ιερότατο καθήκον» [...] «Το πρώτιστο Καθήκον που πράττει κάποιος για το Έθνος του είναι αυτό που έχει ορίσει η Φύση και για τα δύο φύλα, δηλαδή η τεκνοποιία και η σωστή διαπαιδαγώγηση των τέκνων αυτών» (1)

Το παρόν απόσπασμα αποτελεί τη θεώρηση του νεοναζιστικού κόμματος της Χρυσής Αυγής, σχετικά με την πρόεπουσα, κατά τα ναζιστικά πρότυπα, θέση της γυναίκας στη σύγχρονη αστική κοινωνία. Μια περαιτέρω έρευνα είναι ικανή να φανερώσει ότι η προαναφερθείσα θεώρηση αποτελεί ουσιαστική αντιγραφή και μοντερνοποίηση των διαγγελμάτων του Γκέμπελς και κατά επέκταση του Ναζιστικού κόμματος, αναφορικά με τον ρόλο του γυναικείου φύλου στη Ναζιστική κοινωνία.

Το 1934 ο Γκέμπελς σε μια ραδιοφωνική συνέντευξη του, είχε τονίσει ότι η πρώτη, καλύτερη και περισσότερο ταιριαστή θέση για την γυναίκα είναι μέσα στην οικογένεια καθώς το σημαντικότερο καθήκον της είναι να δώσει παιδιά στον δικό της κόσμο, δηλαδή στο Έθνος, παιδιά που θα μπορέσουν να επεκτείνουν το συνεχές των γενεών και να εγγυηθούν την αθανασία του Έθνους. Ο ίδιος συνεχίζει αναφέροντας, ότι ο πρώτος στόχος του κοινωνικά μετασηματισμένου έθνους πρέπει να είναι η κατοχύρωση του πραγματικού και μοναδικού στόχου της γυναίκας, ως μητέρας εντός της οικογένειας καθώς και ότι οι γυναίκες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι η ευχαρίστηση τους εντός της Ναζιστικής Γερμανίας δεν προκύπτει από την αύξηση των δικαιωμάτων τους αλλά αντίθετα από τη μείωση των καθηκόντων τους. Πλέον, τονίζει, το γυναικείο φύλο αντιλαμβάνεται την ασύγκριτη προτεραιότητα του δικαιώματος στη ζωή, της μητρότητας και του καθημερινού ψωμιού απο την εκλογή του σε ένα δημόσιο αξίωμα. (2)

Όπως μπορούμε να κατανοήσουμε, οι θέσεις της Χρυσής Αυγής, σχετικά με το γυναικείο φύλο, αποτελούν μια επέκταση των ιδεών του Γκέμπελς, γεγονός πραγματικά τρομακτικό, αν αναλογιστούμε ότι το νεοναζιστικό αυτό κόμμα είναι δημοκρατικά εκλεγμένο σε τρεις συνεχόμενες εκλογικές αναμετρήσεις.

Η αντεπαναστατική θεώρηση της Χρυσής Αυγής αποτελεί μια ακραία αποδοχή του διαχωρισμού των φύλων, βάσει μιας ελέω θεού ιεραρχίας, η οποία, παρότι αποτελεί κρατικό κατασκεύασμα,

Η ναζιστική θεώρηση της γυναικείας θέσης στην κοινωνία λοιπόν, αποτελεί μια διάθλαση της καπιταλιστικής θεώρησης, η οποία προσπαθώντας να συγκρατήσει το ακραία καταπιεστικό σύστημα σε πλήρη λειτουργία και διαιώνιση, καταβάλλει την ύστατη προσπάθεια για τη διατήρηση της φυσικοποίησης της υποτέλειας της γυναίκας

παρουσιάζεται ως ένα οντολογικό φαινόμενο. Προσπαθεί να φυσικοποιήσει την κυριαρχία του άνδρα επί της γυναίκας και να νομιμοποιήσει τη θέση της γυναίκας εντός του σπιτιού, με μοναδικό της μέλημα την τεκνοποίηση και την διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Εδώ κρίνεται δόκιμη η αντικατάσταση της λέξης διαπαιδαγώγηση με την έννοια της προπαγανδιστικής εκπαίδευσης, η οποία έχει ως απώτερο στόχο τη πλήρη ανακατασκευή της ιστορίας και κατεύθυνση της προς την εθνικιστική διαστρέβλωση του παρελθόντος. Μια εθνικιστική διαστρέβλωση, που θα ωφελήσει τη περαιτέρω ανάπτυξη και θεσμοποίηση του νεοναζισμού στην δυστυχώς ανεκτική Ελληνική κοινωνία και την επιβαλλόμενη εγκαθίδρυση του ως μια τεκμηριωμένη θεωρία και όχι ως ένα άτοπο συνονθύλευμα παραποίησης της ιστορίας και της επιστήμης.

Ο ναζισμός υποχρέωσε τις γυναίκες να παραμείνουν εντός της οικίας και να αναλάβουν τη μοναδική υποτιθέμενη ευθύνη, που μπορεί να νοηματοδοτήσει τη ζωή και την ύπαρξη τους, εκτός από τον θάνατο για το Έθνος, τη τεκνοποίηση. Το νεοναζιστικό κίνημα προσπαθεί να επαναφέρει αυτή την ιδέα στη δημόσια σφαίρα και να αρπάξει τη γυναίκα από τη θέση της υπό τον ήλιο, από τον χειραφετησιακό δημόσιο χώρο δηλαδή, οδηγώντας την παράλληλα στον καταπιεστικό ιδιωτικό χώρο, στο σκοτάδι της υποτέλειας, που της στερεί τα βασικά δικαιώματα της ανθρώπινης ύπαρξης, όπως την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του ατόμου.

Τα ναζιστικά και νεοναζιστικά κόμματα αποτελούσαν και αποτελούν μικροαστικά κόμματα του κεφαλαίου, τα οποία λειτουργούν ως όχημα για να διεισδύουν στα εργατικά-λαϊκά στρώματα αντιδραστικά μισαλλόδοξες ιδέες, αποκομίζοντας παράλληλα τα μεγαλύτερα δυνατά οικονομικά και πολιτικά οφέλη. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να τονίσουμε ότι κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για

τον φασισμό και τον ναζισμό δίχως να μιλήσει για τον καπιταλισμό. Η ναζιστική θεώρηση της γυναικείας θέσης στην κοινωνία λοιπόν, αποτελεί μια διάθλαση της καπιταλιστικής θεώρησης, η οποία προσπαθώντας να συγκρατήσει το ακραία καταπιεστικό σύστημα σε πλήρη λειτουργία και διαιώνιση, καταβάλλει την ύστατη προσπάθεια για τη διατήρηση της φυσικοποίησης της υποτέλειας της γυναίκας. Ως εκ τούτου, η κοινωνική συμπεριφορά, που επιβάλλεται μέσα από τις καπιταλιστικές συνισταμένες, συνθλίβει το ομογενοποιημένο υποκείμενο κάτω από έναν μονοδιάστατο τρόπο σκέψης, ο οποίος επιτρέπει τη διαώνιση της φαντασιακής βιολογικής ανισότητας των φύλων. Η κρατική εξουσία δείχνει τέτοια επιμονή στην κατασκευή της κοινωνικής κυριαρχίας του άνδρα επάνω στη γυναίκα, που μετατρέπει οποιαδήποτε επαφή μαζί της σε μια επίδειξη της κυριαρχίας αυτής. (3) Όσο η διοίκηση της καταπιεστικής μηχανοποιημένης κοινωνίας γίνεται ολοκληρωτική, τόσο περισσότερο το γυναικείο φύλο θα αδυνατεί να συνειδητοποιήσει και να αναζητήσει εκείνα τα εργαλεία που θα τερματίσουν την υποδούλωση του.

Κλείνοντας, ως μια προοδευτική νεωτερική κοινωνία, οφείλουμε να προτείνουμε όχι μια ριζοσπαστική αλλά τη μόνη ορθή ανάγνωση της ιστορίας του φύλου. Το φύλο αποτελεί ένα κοινωνικό κατασκεύασμα και όχι μια αλήθεια, ένα φυσικό προϋπάρχον φαινόμενο, μη επιδεχόμενο κριτικής και διόρθωσης. Το φαινόμενο αυτό νομιμοποιήθηκε στο ανθρώπινο φαντασιακό μέσω της ιστορικά αέναης, από τη νεολιθική εποχή και έπειτα, στέρεσης των δικαιωμάτων των γυναικών και της καταπιεστικής εξουσιαστικής σχέσης τους με το ανδρικό φύλο, η οποία παρά την οποιαδήποτε πρόοδο είναι βαθιά σωματοποιημένη. Οφείλουμε λοιπόν, να ξεσκεπάσουμε την κυρίαρχη ανδρική

κοινωνία της πατριαρχίας και να προωθήσουμε το χειραφετησιακό αίτημα της αποδέσμευσης της γυναίκας από τα κυριαρχούμενα δεσμά, μέσω της απομάγευσης της υποσυνείδητης ανδρικής αντίληψης περί ιεραρχικής ανωτερότητας του. Η απόδειξη της κατάφορα ναζιστικής ιδεολογίας της Χρυσής Αυγής, σε συνδυασμό με την εμβέλεια της στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, απαιτεί την πλήρη συνειδησιακή ενεργοποίηση όχι μόνο της γυναίκας αλλά και του άνδρα. Κάθε άνθρωπος απαιτείται να μετατρέψει την κίβδηλη φετιχοποιημένη συνείδηση του σε αληθινή συνείδηση, που θα τον καθοδηγήσει στην αναγνώριση της υποτελειακά κυριαρχούμενης θέσης της γυναίκας στον παγκοσμιοποιημένο ολιγοπωλιακό ύστερο καπιταλισμό, με ύστατο αίτημα την απόρριψη των πατριαρχικών θεωρήσεων περί φύλου.

*Φοιτητής του τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ

- (1) <http://www.avgi.gr/article/10811/1231052/o-phasismos-kai-e-chryse-auge-blaptoun-sobara-kai-tis-gynaikes>
(2) Σε ελεύθερη μετάφραση από <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/goeb55.htm>
(3) Ocalan, Abdullah, *Liberating life, women's revolution- Cologne (2013): International Initiative Edition in cooperation with Mesopotamian Publishers, Neuss*

Νόστιμον ἥμαρ

Ιδρυτές:
Κώστας Βλαχόπουλος
Θωμάς Γιούργας

Συντακτική Ομάδα:
Βασιλική Μαμαλούκου
Γελωτοποιός
Γιάννης Γεράσιμος
Γιάννης Μπάκος
Γιάννης Μπρούζος
Γιάννα Παπαπαύλου
Δημήτρης Βεργίνης
Δημήτρης Κούλαλης
Κωνσταντίνος Βιτσάρας
Κώστας Λουλουδάκης
Νίκος Αραπάκης
Νίκος Νικήτογλου
Νίκος Μπιζάς
Σίμος Ανδρονίδης
Σοφία Σπανού
Χάρης Ζάβαλος

Στοιχεία επικοινωνίας:
tonostimonimar@gmail.com

Το «success story» του Αλέξη Τσίπρα

γράφει ο **Ανδρέας Βελισσάριος**

Τρία χρόνια και κάτι μέρες συμπληρώνονται από τότε που το «αγαπημένο παιδί» Αλέξης Τσίπρας και η παρέα του Μαξιμου έστειλε τον λαό στις κάλπες για να αποφασίσει για το ήδη προδιαγεγραμμένο μέλλον του...! Ένα ιουλιανό αφήγημα υπό τον εξουθενωτικό ήλιο της μνημονιακής ερήμου. Μια ιστορική ευκαιρία του καταπιεσμένου –για χρόνια– λαού να αντισταθεί και να βροντοφωνάξει ένα ηχηρό “ΟΧΙ” προκαλώντας δυνατούς κραδασμούς στα σαθρά θεμέλια της άχαρης και σκληρής Ε.Ε. των δύο ταχυτήτων. Η ήττα του ‘15 και η «προδοσία» της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ., ένα πικρόχολο αφήγημα μεμψιμοιρίας και έντονης πικρίας και ανάλυσης για πολλούς αρθρογράφους. Το δημοψήφισμα του ‘15 αποτελεί το σημείο εκείνο όπου ένας ιστορικός κύκλος κλείνει και ανοίγει ένας άλλος δυσχερέστερος...

«Ο Τσίπρας το οδήγησε μέχρι εκεί που μπορούσε να το πάει, έχοντας συναισθητήρηση της ευθύνης για ό,τι είχε υποσχεθεί στον ελληνικό λαό αλλά και της ευθύνης μπροστά στο διακύβευμα. Γι’ αυτό δεν δέχομαι τις κατηγορίες περί προδοσίας και εξαπάτησης. Δεν είχε άλλα στο μυαλό του και άλλα έκανε, δεν είπε ψέματα, δεν οπισθοχώρησε. Πάλεψε να διαχειριστεί μια σκληρή, αμετακίνητη κατάσταση που ορθώθηκε μπροστά του άκρως απειλητική. Ναι, αγωνίστηκε όσο καλύτερα μπορούσε έχοντας απόλυτα συναισθητήρηση της επικίνδυνης κατάστασης. Και στην τελευταία πρόταση συμφωνίας από τους δανειστές, στο εκβιαστικό *take it or leave it* πάλεψε όσο άντεξε. Είχε πάρει καθαρή εντολή δικαιότερης συμφωνίας, όχι εντολή ρήξης ή εξόδου από την Ευρώπη ή το ευρώ. Το ερώτημα του δημοψηφίσματος ήταν σαφές “συμφωνείτε με την πρόταση των δανειστών;”. Στηριζόμενος στο κρυστάλλινο όχι του ελληνικού λαού επέστρεψε με μια συμφωνία που ήταν μακριά από αυτό που οραματιζόταν αρχικά. Έκανε έναν συμβιβασμό, όχι όμως ταπεινωτικό. Έναν συμβιβασμό που πίστευε ότι είχε προοπτική. Να οδηγήσει τελικά στο τέλος της ηγεμονίας των ισχυρών, στο τέλος της παράλογης λιτότητας». Αυτά δήλωσε η Μπέττυ Μπαζιάνη (σύζυγος Αλ. Τσίπρα) για τα γεγονότα του ‘15. Δεν ξέρω πραγματικά από που να πιαστώ και τι να σχολιάσω, και αν αξίζει φυσικά να το κάνω...! Ίσως ζούμε σε κάποιο παράλληλο σύμπαν που αντιλαμβάνομαστε διαφορετικά τις ερμηνείες των λέξεων «μεταστροφή», «λιτότητα», «μνημόνιο», και κυρίως «Αριστερά». Το

Ο καρεκλοκενταυρισμός του ΣΥΡΙΖΑ τον έχει μετατρέψει στον ιδανικότερο σύμμαχο της αστικής τάξης, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στο σύστημα για την ανάκαμψη της κερδοφορίας του κεφαλαίου, τέτοιες που ο Κυριάκος Μητσοτάκης φαίνεται «μικρός» πολιτικά ώστε να τον αντι(απο)καταστήσει επάξια

κωμικοτραγικό θρασύ διήγημα και τα κροκοδείλια δάκρυα της κ. Μπέττυς μόνο αισθήματα οργής μπορούν να προκαλέσουν σε μια αλυσοδεμένη επ’ αόριστον, με μνημόνια και πακέτα λιτότητας, εργατική τάξη. Η ηγεμονία των ισχυρών και η παράλογη λιτότητα που ισχυρίζεται πως έλαβε τέλος η σύζυγος του πρωθυπουργού δεν συνέβη και δεν πρόκειται να συμβεί μιας και αυτές είναι οι κυριαρχικές αξίες και δομές του (ακραίου) φιλελευθερισμού. Ο Αλέξης Τσίπρας, όσο και αν κάποιες μικρές μονάδες του σύγχρονου μικροαστισμού εθελουφλούν ή τρέφουν ακόμα αυταπάτες περί διάσωσης και εξόδου από την κρίση, αποτελεί το λειτουργικότερο πόνι στην σκακιέρα των δανειστών, του ΔΝΤ, και ευρύτερα του κεφαλαίου για την εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων. Από το ‘15 ήταν εμφανής η πολιτική διολίσθηση του Σύριζα με την πορεία του να διαγράφεται τελεσίδικα προδιαγεγραμμένη στην λήψη και άριστη εφαρμογή ενός νέου «πακέτου διάσωσης» με πολλά αγκάθια να το περικλείουν. Ένα πακέτο διάσωσης που 1) μονιμοποίησε τον ΕΝΦΙΑ (τον οποίο θα καταργούσε ο Αλέξης με ένα νόμο), 2) με τα όρια συνταξιοδότησης να αυξάνονται προοδευτικά (με το νέο Μνημόνιο κατά 2

έτη από το ‘21), ενώ 3) κύριες και επικουρικές θα υποστούν μείωση 18%, στις ήδη πολλαπλές μειώσεις των τελευταίων χρόνων, από τον Δεκέμβριο του ‘18 (θεωρείται αδιαπραγμάτευτο ότι για 10+ έτη δεν θα σημειωθεί καμία αύξηση). Το ασφαλιστικό σύστημα έχει καταρρεύσει, δημιουργώντας συνεχώς μαύρες τρύπες τεράστιων οφειλών προς συνταξιούχους και ασφαλισμένους. Αυτό είναι ένα μικρό μέρος από το αφήγημα της πιπίλας της «εξόδου από τα μνημόνια» που μας βομβαρδίζει ακατάπαυστα το τρίπτυχο ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ.-Media. Ο Αλέξης Τσίπρας, παρέα με όλους τους «αριστερούς» πρωτεργάτες του εγχειρήματος της «καθαρής εξόδου» που ακούν στο όνομα Κατρούγκαλος, Αχτσιόγλου, Τσακαλώτος, Δραγασάκης κατάφερε σε αυτά 3 χρόνια διακυβέρνησης να μην ανοίξει ρουθούνι (να το πω εκλαϊκευμένα) παίρνοντας τα πιο δυσβάσταχτα και σκληρά μέτρα σε μια ισοπεδωμένη, χωρίς συνοχή, κοινωνία. Μερικά από αυτά είναι 1) οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, λαϊκών περιουσιών κατά βάση, που εφαρμόστηκαν καθολικά από την κυβέρνηση με τα σπύτια του απλού κόσμου να «σπάνε», να τιτλοποιούνται, και να κατευθύνονται μέσω εξευτελιστικών «προσφορών»

σε κερδοσκοπικά funds και τράπεζες. 2) Ανυπαρξία συλλογικών συμβάσεων, με την αδήλωτη μαύρη εργασία να οργιάζει ειδικά σε νεαρές ηλικίες. 3) Παροδικά προγράμματα εκμετάλλευσης της εργασίας με μισθούς πείνας και εξαντλητικά ωράρια που ωραιοποιούν λίγο τους υψηλούς δείκτες ανεργίας. 4) Part-time απασχόληση σε ένα πρόχειρο χτισμένο σε σαθρά θεμέλια εργασιακό περιβάλλον που θυμίζει μεσαίωνα. Αυτή είναι η μίζερη κατάσταση που συνεχίζει να διαμορφώνει υπό σκληρότερους όρους η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ. Οι μεταρρυθμίσεις εμπλουτισμένες από ένα «νέο πακέτο μέτρων» που διαμορφώθηκε στις Βρυξέλλες συνεχίζει να σέρνει το λαό στον βούρκο των μνημονίων και της λιτότητας (Νέο μνημόνιο. Τα περίπου 20 δισ. ευρώ «μαξιλάρι», που περίσσεψαν από την τελευταία κεφαλαιακή «ένεση» προς το εγχώριο τραπεζικό σύστημα και μπορούν να εκταμιευθούν από τον ESM, ως «γέφυρα» για τη σταδιακή πρόσβαση στις αγορές συνοδεύονται από νέα σκληρά μέτρα). Τα βασικά σημεία του νέου μνημονίου είναι τα εξής:

1. Σκληρή και ισχυρή εποπτεία τα επόμενα χρόνια (δεσμεύονται και οι επόμενες κυβερνήσεις).

2. Ιδιωτικοποιήσεις: ΔΕΣΦΑ, ΕΛΠΕ, Μαρίνα του Αλίμου, Εγνατία, ΔΕΠΑ Εμπορίου, ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, περιφερειακά λιμάνια Αλεξανδρούπολης, Καβάλας, Ηγουμενίτσας, Κέρκυρας, Δίκτυο ΔΕΠΑ, μεταφορά σταδίου ΟΑΚΑ στο υπερταμείο, αναδιάρθρωση ΕΤΑΔ.
3. Μείωση κύριων και επικουρικών συντάξεων από 1ης Ιανουαρίου ‘19.
4. Νέες σταδιακές μειώσεις σε μισθούς από το ‘19.
5. Μείωση αφορολογήτου ποσού από 1ης Ιανουαρίου ‘20.
6. Εξίσωση των αντικειμενικών τιμών των ακινήτων με τις εμπορικές τιμές.
7. Εφαρμογή σχεδίου δράσης για τα αφερέγγυα νοικοκυριά με στόχο την εξάλειψη των καθυστερημένων περιπτώσεων
8. Άδειες «fast track» για επενδύσεις.
9. Τέταρτη αξιολόγηση.

Είναι προφανές πως ΕΝΦΙΑ, κατάργηση ΕΚΑΣ, προκαταβολή φόρου 100%, άνιση κατανομή φορολογικών συντελεστών και βαρών στα νησιά, ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, πρόσθετοι φόροι σε λογαριασμούς ΔΕΚΟ (ΕΡΤ, δήμοι, κτλ), υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα για τα οποία έχει δεσμευτεί η χώρα, ήτοι 3,5% του ΑΕΠ έως το 2022 και 2,2% μεσοσταθμικά έως το 2060 διατηρούνται κανονικά! Ο Αλέξης Τσίπρας βαθμολογήθηκε με άριστα τόσο εγχώρια (ΣΕΒ, εργοδότες) όσο και στο εξωτερικό συμπλέοντας με τις ιμπεριαλιστικές πολιτικές των ΗΠΑ, Ρωσία και Κίνα. Το σφράγισμα του τριμερούς ενεργειακού project μεταξύ Ισραήλ-Αιγύπτου-Ελλάδας για το «οικόπεδο 11 της κυπριακής ΑΟΖ» υπό την επιτήρηση του ΝΑΤΟ, η «λύση» του Μακεδονικού με τα Σκόπια να προστίθενται σταδιακά στην λίστα των μελών του ΝΑΤΟ ισχυροποιώντας περαιτέρω την παρουσία του και τα συμφέροντα του (ΝΑΤΟ) στα Βαλκάνια, η συνάντηση Τσίπρα-Τραμπ στον Λευκό Οίκο για το κλείσιμο της συμφωνίας ισχυροποίησης και εκσυγχρονισμού των ελληνικών οπλικών συστημάτων και εξοπλισμών, οι γραβάτες και οι βαρύγδουπες δηλώσεις αποκωδικοποιούν πλήρως τον τίτλο που τοποθέτησα στο κείμενο. Ο καρεκλοκενταυρισμός του ΣΥΡΙΖΑ τον έχει μετατρέψει στον ιδανικότερο σύμμαχο της αστικής τάξης, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στο σύστημα για την ανάκαμψη της κερδοφορίας του κεφαλαίου, τέτοιες που ο Κυριάκος Μητσοτάκης φαίνεται «μικρός» πολιτικά ώστε να τον αντι(απο)καταστήσει επάξια. Αυτό είναι το νέο «success story» του Αλέξη Τσίπρα...

Πολιτική

05

Τρία χρόνια πριν

γράφει ο Γιώργος Φλώρος

Αυτό που λείπει είναι αυτό που θα μπορέσει να ξαναζωντανέψει και πάλι την ελπίδα, να εμπνεύσει κόσμο να ριχτεί στον αγώνα, να ανοίξει μια προοπτική που θα μιλάει και στις καρδιές, πέραν των πολιτικών αναλύσεων και προταγμάτων

Είναι περίεργες αυτές οι μέρες, κάθε χρονιά που πλησιάζουμε στην επέτειο του δημοψηφίσματος. Οι αναμνήσεις έρχονται σε κύματα και κουβαλούν μαζί τους τα συναισθήματα εκείνων των ημερών, τα γεγονότα, τις στιγμές, την ένταση, την ατμόσφαιρα. Ήταν αυτές οι μέρες που ένα μαζικό κύμα αξιοπρέπειας κατέκλυσε τον ελληνικό λαό. Οι δηλώσεις των Ευρωπαίων αξιωματούχων, δηλώσεις που θύμιζαν εποχής αποικιοκρατίας, τον πείσμωναν αντί να τον ανησυχήσουν. Η τηλεοπτική προπαγάνδα έπεφτε στο κενό από μια ενστικτώδης αντίδραση- την ζωντανή ανάγκη της αντίστασης σε πείσμα των «ρεαλιστών» που ζητούν ησυχία και υποταγή. Το «Όχι» σε μεγάλο βαθμό ξεπήδησε μέσα από συναισθηματικές διεργασίες που συχνά έχουν την δύναμη να υπερκεράσουν την λογική που προειδοποιεί. Ας μου επιτραπεί η υπερβολή: ήταν μια εσωτερική λειτουργία αντίστοιχη του έρωτα, με τον ίδιο τρόπο που και ο έρωτας δεν υπόκειται σε νόμους και ψυχρά δεδομένα. **Ήταν μια βουτιά στο άγνωστο**, ένα ρίσκο που ο λαός πήρε με αξιοθαύμαστη ηρεμία και αποφασιστικότητα επειδή γνώριζε ότι αυτό απαιτούσε η αξιοπρέπεια του, ασχέτως των ενδεχόμενων συνεπειών. Ένα πνεύμα αξιοπρέπειας είχε απλωθεί στην χώρα, το πνεύμα ενός λαού που για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό, ύψωνε ανάστημα και εξέφραζε την θέληση του, έστω και με την ψήφο του, έστω και για μια μέρα. Ήταν αυτό το πνεύμα που τσάκισε την προπαγάνδα και την τρομοκρατία, οι οποίες από ένα σημείο και μετά λειτούργησαν ανάποδα από τον σκοπό τους: όσο εντεινόνταν, τόσο κομμάτια του πληθυσμού μετατοπιζόνταν προς το «Όχι». Αυτό το πνεύμα που πλημμύριζε τις πλατείες και εκδηλωνόταν με χαμόγελα, μουσική και τραγούδια. Ήταν αυτό το πνεύμα που είναι τόσο αναγκαίο σε έναν λαό που αγωνίζεται για την σωτηρία του.

Μετά την τρομακτική προδοσία του ΣΥΡΙΖΑ, το πνεύμα αυτό εξανεμίστηκε. Η ελληνική κοινωνία τελικά αποκαρδιώθηκε, παραδόθηκε, εσωτερικοποίησε και εμπέδωσε αυτή την ήττα. **Το μνημόνιο**

έχει πλέον γίνει αποδεκτό ως δεδομένο, έχει μετατραπεί αυτό σε κανονικότητα- κάτι που υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρχει και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για να το αλλάξουμε, σαν μια φυσική κατάσταση, σαν κάτι βέβαιο στις ζωές μας. Η ελληνική κοινωνία ούτε κοιμάται, ούτε είναι απαθής, ούτε είναι στον καναπέ ούτε τίποτα από όλα αυτά. Απλά, η ελληνική κοινωνία ασχολείται με κάθε άλλο ζήτημα πέραν του μνημονίου (αφού έχει δυστυχώς εμπεδώσει την αδυναμία της να το ανατρέψει) και έτσι γίνεται έρμαιο στα χέρια του κάθε δημαγωγού, από την κυβέρνηση έως την αντιπολίτευση έως τις παρυφές της άκρας δεξιάς, εργαλείο τους σε ένα παιχνίδι «διαίρει και βασίλευε».

Το εξαιρετικά άσχημο και ανησυχητικό είναι ότι, από την άλλη πλευρά, δεν υπάρχει καμία απολύτως αντιπρόταση. Δεν μιλάω για πολιτικές θέσεις, δεν εξαφανίστηκαν έτσι απλά οι εναλλακτικές. Υπάρχουν από διάφορους χώρους πολιτικές προτάσεις, προτάγματα, αναλύσεις και θέσεις για το πώς **θα μπορούσε η χώρα να βγει από αυτό το τέλμα. Το ζήτημα όμως είναι πολύ βαθύτερο** από τα οικονομικά επιχειρήματα για το νόμισμα ή για το πώς θα επιτευχθεί η διαγραφή χρέους ή για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας σε μια μετα-μνημονιακή χώρα. Το μεγάλο δυστύχημα είναι ακριβώς ότι καμία πολιτική οργάνωση, κόμμα, κίνημα (όπως θέλετε πείτε το) **δεν φαίνεται να έχει την ικανότητα να ξαναζωντανέψει αυτό το πνεύμα που είχε ξυπνήσει με το δημοψήφισμα και που θάφτηκε βίαια λίγες μέρες αργότερα**. Κανένας δεν μπορεί να δημιουργήσει συναισθήματα ελπίδας απέναντι στην καθημερινή απελπισία, συναισθήματα αξιοπρέπειας απέναντι στον συνεχόμενο βιασμό της ελληνικής κοινωνίας, να εμπνεύσει νέο πνεύμα αντίστασης απέναντι στην επέλαση της μνημονιακής πολιτικής, να δημιουργήσει νέες δυνάμεις στην ψυχή της ελληνικής κοινωνίας, ενέργειες ικανές να τροφοδοτήσουν το άνοιγμα ενός νέου δρόμου προς τα μπρός. **Λένε πώς ο άνθρωπος είναι ικανός για το καλύ-**

τερο και για το χειρότερο. Τα έχει και τα δύο μέσα του, είναι στον εσωτερικό του κόσμο, στην ψυχή του. Το τι από τα δύο θα βγει στην επιφάνεια, τι τελικά θα επικρατήσει- αυτό είναι το μεγάλο μυστήριο. Έτσι ακριβώς και η ελληνική κοινωνία, **η ίδια κοινωνία που στο δημοψήφισμα του 2015 έδειξε την καλύτερη πλευρά της**, αυτή για την οποία δικαιούται κανείς να είναι υπερήφανος, σήμερα υπο το βάρος αυτής της ήττας διολισθαίνει συνεχώς σε μια άβυσσο. Ο κοινωνικός ιστός διαρρηγγύεται ακόμα περισσότερο- πλέον ο καθένας είναι για τον εαυτό του και αυτό εκφράζεται με κάθε είδους εκδηλώσεις κοινωνικού κανιβαλισμού, από μικρές πράξεις της καθημερινότητας, από αδιαφορία και έλλειψη συμπόνιας για τον διπλανό, ακόμα και από τον τρόπο που συζητάμε. Σε συλλογικό επίπεδο, όλο και βαθαίνει το μίσος για μετανάστες ή ομοφυλόφιλους, ο εμφυλιοπολεμικός λόγος ενάντια στους «ανθέλληνες» κάθε μέρα όλο και επεκτείνεται, παντού παρουσιάζονται εχθροί του έθνους, έτοιμοι να μας σκοτώσουν αν δεν τους σκοτώσουμε εμείς. Η εκκλησία επανέρχεται δριμύτερη, αυξάνει την επιρροή της και φιλοδοξεί να παίξει όλο και μεγαλύτερο ρόλο στην ζωή της χώρας. Η άκρα δεξιά ζει μέρες ανάτασης, στρέφοντας την προσοχή του κόσμου εκεί που θέλει αυτή, μην ακουμπώντας φυσικά το μνημόνιο, προσπαθώντας ακόμα-ακόμα και να ανασκευάσει την σύγχρονη ιστορία και δρέποντας αργά αλλά σταθερά, τους καρπούς των προσπαθειών της. Ολιγάρχες κάνουν κουμάντο μέσω ποδοσφαιρικών ομάδων, οπαδοί σκοτώνονται μεταξύ τους για το πρωτάθλημα. Άλλοι ψάχνουν να βρουν αποκούμπι σε απίστευτες ψευδαισθήσεις και κάπως έτσι, ο Σώρρας έχει χιλιάδες οπαδούς. Ας δούμε την αλήθεια κατάματα: **ρέπουμε προς το χειρότερο**. Η χώρα κινείται προς μια κατεύθυνση κατασκευής μιας νέας πραγματικότητας που θα εξυπηρετεί την συνέχιση των νεοφιλελεύθερων πολιτικών μέσω της καταστολής μειονοτήτων, της περικοπής δικαιωμάτων, του εθνικισμού και μιας ψευδαισθήσης του δόγματος «τάξη και ασφάλεια». Όλα αυτά σε μια χώρα που, μόλις τρία χρόνια πριν, απήφησε τον κόσμο όλο για να κάνει αυτό που του υπέδειξε η αξιοπρέπεια και η υπερηφάνεια του. Σε έναν λαό που κέρδισε τον θαυμασμό και την στήριξη εκατομμυρίων, που είδε την σημαία του να γίνεται σύμβολο αντίστασης και γνώρισε την παγκόσμια αλληλεγγύη, κάνοντας όλους εμάς που ήμασταν εκεί να μπορούμε να πούμε με υπερηφάνεια στις μέλλουσες γενιές ότι, εκείνη την ημέρα, κάναμε το σωστό. Τρία χρόνια μετά, το πρόβλημα δεν είναι η ήττα και η προδοσία, αλλά είναι η αποδοχή της μέσα μας. Τρία χρόνια μετά, το ζητούμενο δεν είναι ένα άσφονα δομημένο πολιτικό πρόγραμμα ή ένα μέτωπο ή το κομμουνιστικό κόμμα του 21ου αιώνα- δεν είναι αυτά τα συστατικά που λείπουν από το μίγμα που θα δώσει νέες αντιστάσεις, όσο και αν είναι φυσικά απαραίτητα. Τρία χρόνια μετά, αυτό που λείπει είναι αυτό που θα μπορέσει να ξαναζωντανέψει και πάλι την ελπίδα, να εμπνεύσει κόσμο να ριχτεί στον αγώνα, να ανοίξει μια προοπτική που θα μιλάει και στις καρδιές, πέραν των πολιτικών αναλύσεων και προταγμάτων. Αυτό το πνεύμα που κατέλαβε την ελληνική κοινωνία τρία χρόνια πριν- αυτό είναι που λείπει. Χωρίς αυτό, η κοινωνία θα συνεχίσει να διολισθαίνει σε ένα σπράλ κοινωνικού εκφασισμού, χωρίς ελπίδα, χωρίς προοπτική, χωρίς πραγματική δυνατότητα να αλλάξουν τα πράγματα.

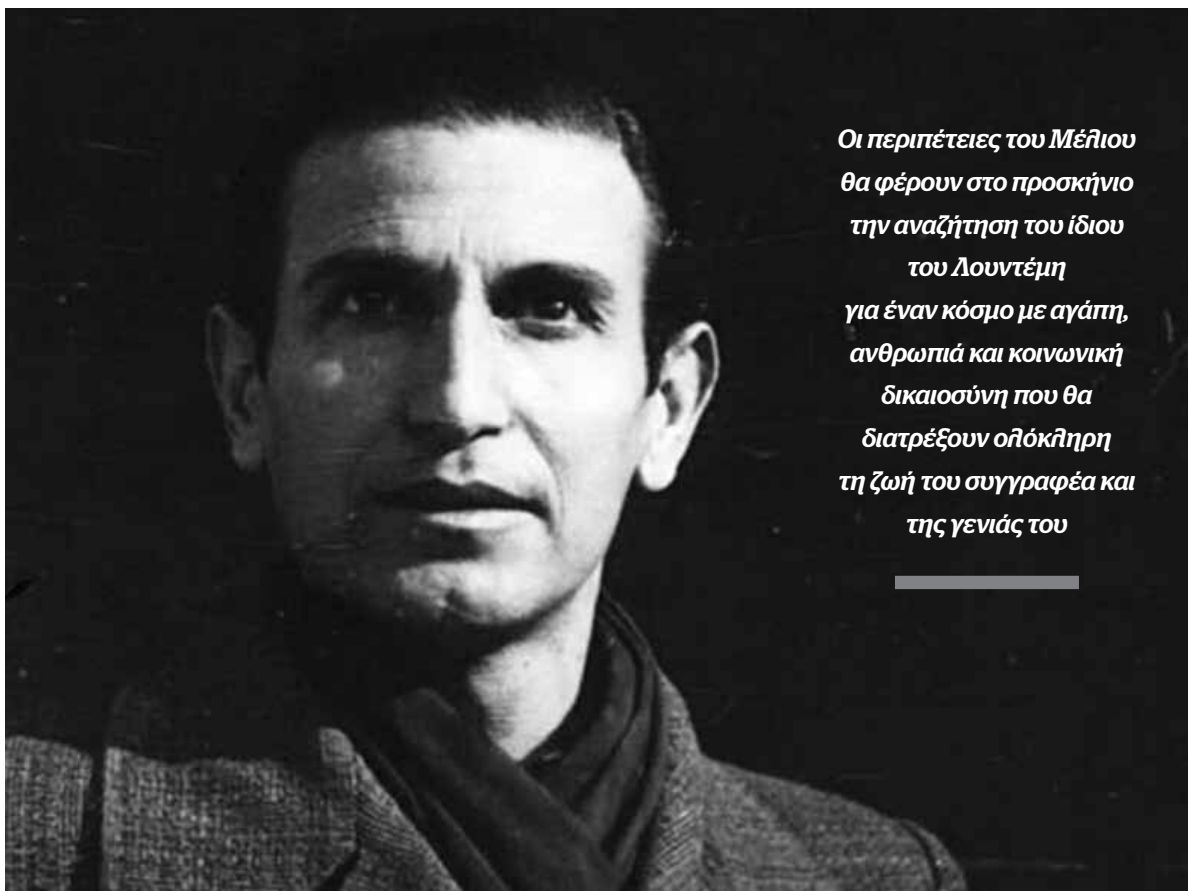
Μενέλαος Λουντέμης: Ένα παιδί μετράει τ' άστρα

του Γιάννη Γεράσιμου

«Εκείνο το βράδυ οι λύκοι σώπαιναν, γιατί ούρλιαζαν οι άνθρωποι»

«**Π**ήχτωνε το βράδυ. Λιγόστεψε κι ο αχός απ' τα κυπαρίσσια. Ανάψανε οι λαμπάδες τ' ουρανού. Όλα ήταν γάλα, γάλα λουλάκι και σπίθες. Το ποτάμι μουρμούριζε στον ύπνο του κρυφά παραμιλητά. Το παιδί κείνο το βράδυ δεν κοιμήθηκε... ολόκληρο το βράδυ. Έγραψε το πιο πικρό, το πιο μεγάλο του παραμύθι. Την αυγή ξεκίνησε. Ήταν παρηγορημένο. Είχε καταφέρει όλη τη νύχτα να μετρήσει τ' άστρα. Να τα μετρήσει όλα σιγά σιγά ένα ένα. Όλα!! Και τα βρήκε σωστά». Με τις φράσεις του αυτές ο Μενέλαος Λουντέμης θα επιχειρήσει να αποδώσει σε ένα από τα σημαντικότερα μυθιστορήματά του, το *Ένα παιδί μετράει τ' άστρα*, που εκδόθηκε το 1956 από τον εκδοτικό οίκο Δίφρο, την ακόρεστη δίψα ενός μικρού παιδιού για μόρφωση και για εξερεύνηση των μυστικών του σύμπαντος μέσα από τον κόσμο των βιβλίων και τον αντίξοο αγώνα του απέναντι στις κοινωνικές ανισότητες και αποκλεισμούς της εποχής του για να τα καταφέρει. Στο πρόσωπο του μικρού αυτού παιδιού θα αποτυπωθεί ο αγώνας του ίδιου του Μενέλαου Λουντέμη και της γενιάς του για κοινωνική δικαιοσύνη και η αναμέτρησή του με τις κοινωνικές αντιξοότητες και ανισότητες της εποχής του.

Γεννημένος στην Κωνσταντινούπολη το 1906, ο Μενέλαος Λουντέμης ή κατά κόσμον Δημήτρης Βαλασιάδης θα χαρακτηριστεί ως ο Μαξιμ Γκόρκι της Ελλάδας και θα υπάρξει ένας από τους πλέον πολυγραφότατους συγγραφείς της γενιάς του, φέρνοντας στο προσκήνιο μέσα από τη γραφή του την πίστη του στον άνθρωπο και στον αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη και καθιστάμενος ένας από τους κύριους εκπροσώπους του κοινωνικού ρεαλισμού στην ελληνική λογοτεχνία. Μολονότι προερχόταν από εύπορη οικογένεια της Κωνσταντινούπολης, η οικογένειά του χρεοκόπησε μετά την εγκατάστασή της στην Ελλάδα και ο Μενέλαος Λουντέμης αναγκάστηκε να ζήσει για ένα χρονικό διάστημα στο οικοτροφείο της Έδεσσας και να εργαστεί ήδη από μικρή ηλικία ως γραμματοδιδάσκαλος, ως ψάλτης και ως εργάτης στα τεχνικά έργα του γαλλικού ποταμού. Ο Μενέλαος Λουντέμης θα πάρει μέρος στην εθνική αντίσταση

Οι περιπέτειες του Μέλιου θα φέρουν στο προσκήνιο την αναζήτηση του ίδιου του Λουντέμη για έναν κόσμο με αγάπη, ανθρωπιά και κοινωνική δικαιοσύνη που θα διατρέξουν ολόκληρη τη ζωή του συγγραφέα και της γενιάς του

εντασσόμενος στο ΕΑΜ και κατά τη διάρκεια του εμφυλίου θα εξοριστεί για τις ιδέες του και την πολιτική του δράση στη Μακρόνησο και στον Άη Στράτη, ενώ από το 1958 ως το 1974 θα ζήσει ως πολιτικός πρόσφυγας στη Ρουμανία και θα πεθάνει το 1977 στην Αθήνα. Ο Μενέλαος Λουντέμης ανέπτυξε πλούσιο και πολυδιάστατο λογοτεχνικό έργο εκτεινόμενο από την πεζογραφία, την ποίηση και το θέατρο ως την παιδική λογοτεχνία και τη μετάφραση, ενώ για το έργο του τιμήθηκε με το Μέγα Κρατικό Βραβείο Πεζογραφίας το 1938 για το μυθιστόρημά του *Τα πλοία δεν άραξαν* και με τη Χρυσή Δάφνη Πανευρώπης το 1951 στο Παρίσι. Κυριότερα έργα του Μενέλαου Λουντέμη υπήρξαν το *Οι κερασίδες θα ανθίσουν και φέτος* (1956), το *Ένα παιδί μετράει τα άστρα* (1956), *Το ρολόι του κόσμου χτυπά μεσάνυχτα* (1963), η *Οδός αβύσσου αριθμός 0* (1962) και τα *Θυμωμένα στάχυα* (1965).

Στο έργο του *Ένα παιδί μετράει τα άστρα* ο Μενέλαος Λουντέμης εξιστορεί την ιστορία ενός φτωχού και

ορφανού αγοριού, την ακόρεστη δίψα του για μάθηση και την αναμέτρησή του με τις ανισότητες και τις αντιξοότητες της κοινωνίας της εποχής του έχοντας έντονα ηθογραφικά στοιχεία και βιωματική γραφή.

Ο Μέλιος, όπως και ο ίδιος ο Μενέλαος Λουντέμης, αναγκάζεται ήδη από την παιδική ηλικία να βγει στη βιοπάλη και παρά την ακόρεστη επιθυμία του για μόρφωση το διάβασμα για το σχολείο θα θεωρηθεί από το αφεντικό του ως ένα είδος αποσυντονισμού από την εργασία του που θα πρέπει να αποτραπεί. Οι περιπέτειες του Μέλιου και η συνάντησή του με ανθρώπους του κοινωνικού περιθωρίου που θα προσπαθήσουν να σταθούν δίπλα του και να τον συμβουλευσουν όπως ο επιστάτης του σχολείου και ένας γύφτος θα

φέρουν στο προσκήνιο τα ίδια τα βιώματα του συγγραφέα και τον αγώνα του για κοινωνική δικαιοσύνη σε έναν κόσμο βαθιών κοινωνικών ανισοτήτων, αποκλεισμών και διαιρέσεων που γίνονται αισθητές ήδη από την παιδική ηλικία επηρεάζοντας βαθιά τον ακόμη εύθραυστο παιδικό ψυχισμό. Οι περιπέτειες του Μέλιου θα φέρουν στο προσκήνιο την αναζήτηση του ίδιου του Λουντέμη για έναν κόσμο με αγάπη, ανθρωπιά και κοινωνική δικαιοσύνη που θα διατρέξουν ολόκληρη τη ζωή του συγγραφέα και της γενιάς του. Όπως χαρακτηριστικά θα αναφέρει ο Λουντέμης σε ένα απόσπασμα του βιβλίου του: «Ο Μέλιος απ' τη θέση του έμεινε άφωνος. Ύστερα, άρχισε σιγά σιγά να καταλαβαίνει. Κάποιοι άνθρωποι που δεν ήξερε ποιοι, ούτε για ποιο λόγο, σκάβανε ανάμεσα απ' τους ανθρώπους χαντάκια, σήκωναν αξεπέραστα βουνά. Ποιοι ήταν και γιατί το κάνανε; Ένα μόνο καταλάβαινε. Ότι σ' αυτή τη ζωή είχε ο καθένας τη θέση του, που δεν ήταν όμοια για όλους.

Τώρα ποιος ήταν αυτός που μοίραζε τις θέσεις; Μήπως ο Θεός; Μα οι μεγάλοι, εξόν από τα άλλα κακά που κάνανε, κάνανε και τούτο: Φτιάξανε τον Θεό σύμφωνα με το μπόι τους και δεν περίσσευε Θεός για τα παιδιά. Του ήρθε να ξεφωνίσει. Να ξεφωνίσει την αδικία. Και τότε, ανακάλυψε ότι η μόνη δύναμη, που μπορούσε να στηρίζεται, ήταν μες στα χέρια του. Ήταν ο εαυτός του. Ο μικρός φτωχός εαυτός του. Κανένας άλλος.»

Μετάφραση

07

Η παράξενη ιστορία των άρρωστων Αμερικανών στην Κούβα

Μεταξύ των υπόπτων βρίσκονται Κουβανοί, Ρώσοι, μερικά τζιτζίκια και η ψυχολογία

του Αλέξης Μαντριγκάλ

Μετάφραση για το Νόστιμον Ἡμᾶρ: **Afterwords**

Προς τα τέλη του 2016, περίοδος που πραγματοποιούνταν μια αργή επαναπροσέγγιση μεταξύ ΗΠΑ και Κούβας, κάτι παράξενο άρχισε να συμβαίνει σε πράκτορες της CIA που παρουσιάζονταν ως διπλωμάτες στην Αβάνα.

Αυτό το κάτι ήταν -ή μπορεί και να μην ήταν- μια ηχητική επίθεση. Έγινε -ή μπορεί και να μην έγινε- με πρωτοβουλία των Κουβανών, των Ρώσων, των Βενεζουελάνων ή οποιασδήποτε άλλης χώρας με την οποία βρίσκονται σε διαμάχη οι ΗΠΑ. Μια λεπτομερής νέα καταγραφή της υπόθεσης εμφανίστηκε στην *ProPublica*, ερευνητικό πρακτορείο ειδήσεων. Αφού μίλησε με περίπου 30 αξιωματούχους σε διάφορες χώρες και εξέτασε τα αναφερόμενα ως «εμπιστευτικά κυβερνητικά έγγραφα», το ρεπορτάζ επιβεβαιώνει ότι κανείς δεν έχει ιδέα τι συνέβη στην Αβάνα.

Τα γεγονότα της υπόθεσης, στο βαθμό που κατάφερε η *ProPublica* να τη διαλευκάνει, έχουν ως εξής: Τον Νοέμβριο του 2016 ένας Αμερικανός αξιωματούχος που πρωτοέφτασε στην Αβάνα μαζί με την οικογένειά του, άκουσε έναν περίεργο, δυνατό θόρυβο. Κάτι σαν τζιτζίκι ή έντομο, αλλά πραγματικά δυνατό και ενδεχομένως «ήχο που έμοιαζε με μηχανήμα». Τον Δεκέμβριο ένας νέος άντρας βίωσε το ίδιο πράγμα και άρχισε να παρουσιάζει σοβαρά συμπτώματα.

Αυτοί οι δύο άνθρωποι συζήτησαν τις εμπειρίες τους από τον ήχο τον Μάρτιο. Λίγο αργότερα, ο μεγαλύτερος σε ηλικία διπλωμάτης και η σύζυγός του άρχισαν να λαμβάνουν ιατρική φροντίδα για απώλεια ακοής και άλλα προβλήματα.

Γύρω στα τέλη Μαρτίου οι Αμερικανοί στην Κούβα ενημερώθηκαν επιτέλους για το τι συνέβαινε στους συναδέλφους τους. Η είδηση διαδόθηκε. Μέσα σε έναν μήνα 80 Αμερικανοί, μεταξύ αυτών το προσωπικό και οι οικογένειές τους, θέλησαν να εξεταστούν από γιατρό. Η είδηση έφτασε και στους Καναδούς, που κι αυτοί εξετάστηκαν ξεχωριστά.

Ο μεγαλύτερος σε ηλικία διπλωμάτης και η γυναίκα του «μαζί με άλλους 22 Αμερικανούς και οκτώ Καναδούς... διαγνώστηκαν ότι πάσχουν από ένα ευρύ φάσμα από συμπτώματα που μοιάζουν με διάσειση, τα οποία κυμαίνονται από

Η πρεσβεία των ΗΠΑ στην Αβάνα, Κούβα

πονοκέφαλο και ναυτία έως απώλεια ακοής».

Ωστόσο, προσέξτε την αριθμητική διαφορά μεταξύ των Αμερικανών που εξετάστηκαν (80) και όσων βρέθηκαν να πάσχουν από τα συμπτώματα (22). Και προσθέστε σε αυτό το εξής: ερευνητές του FBI δεν βρήκαν στοιχεία σχετικά με το τι συνέβη παρά το γεγονός ότι διεξήγαγαν επί τόπου έρευνες. Και τέλος, αξιωματούχοι του FBI «κατ' ιδίαν τόνισαν ότι η κυβέρνηση συνεργάζεται με τους ερευνητές της υπηρεσίας», σύμφωνα με την *ProPublica*. Αυτά είναι μόνο τρία από τα πολλά πράγματα που έχουν μπερδέψει τους ερευνητές. Επρόκειτο πράγματι για επίθεση την οποία ακολούθησε μαζική υστερία, μόλις άρχισε να διαδίδεται; Ή επρόκειτο γενικά για μαζική υστερία; Ή γενικά για επίθεση; Ή τι άλλο; Το βασικό πρόβλημα είναι ότι κανείς δεν έχει ακούσει ή είναι πρόθυμος να καταθέσει για την ύπαρξη ενός τέτοιου ηχητικού όπλου.

Υπάρχουν όπλα για τον έλεγχο του πλήθους γνωστά με τον ευφημισμό «Long-Range Acoustic Devices» (Ηχητικές Συσκευές Μεγάλης Εμβέλειας)

που κυκλοφορούν στην αγορά και έχουν χρησιμοποιηθεί κατά διαδηλωτών σε διάφορες περιστάσεις. Αλλά ο τρόπος που μπορούν να καταστρέψουν την ακοή είναι σχετικά προφανής: Είναι πολύ, πολύ, πολύ δυνατά. Τα γεγονότα στην κουβανική υπόθεση είναι πολύ διαφορετικά. Μερικοί αναφέρουν δυνατούς ήχους που μοιάζουν με τζιτζίκια. Άλλοι τίποτα απολύτως. Άλλοι ανέφεραν επιθέσεις σε ξενοδοχεία, όπου άλλοι ένοικοι δεν άκουσαν τίποτα, οπότε η πιθανή ακτίνα της επίθεσης είναι σχετικά μικρή. Ένα εστιασμένο ηχητικό όπλο μεγάλης εμβέλειας είναι άγνωστο στον κόσμο. Το 2007 οι ερευνητές της Πολεμικής Αεροπορίας επανεξέτασαν την έρευνα και τη βιβλιογραφία για το θέμα και κατέληξαν σε ένα ακλόνητο συμπέρασμα. «Παρά το γεγονός ότι ο υπόηχος υψηλής έντασης διαταράσσει σημαντικά τη συμπεριφορά των ζώων σε μερικά πειράματα, η παραγωγή μιας τέτοιας ενέργειας σε αρκετά μεγάλη ένταση ώστε να έχει πρακτική χρήση είναι απίθανη λόγω θεμελιωδών φυσικών αρχών», έγραψαν. «Με βάση τα πειράματα που έχουν ολοκληρω-

θεί μέχρι σήμερα σε πολλά ιδρύματα, φαίνεται απίθανο ότι η ακουστική ενέργεια υψηλής έντασης στο ακουστικό, υποηχητικό φάσμα ή χαμηλής συχνότητας μπορεί να προσφέρει μια συσκευή κατάλληλη για χρήση ως μη φονικό όπλο».

Το *Associated Press* έχει ακόμα δημοσιεύσει ηχητικά ντοκουμέντα σχετικά με το τι άκουσαν οι διπλωμάτες, αλλά αυτό δεν διευκόλυνε περαιτέρω την έρευνα.

Οπότε τι στο καλό συνέβη; Κατά έναν περίεργο τρόπο, η πιο εύκολη εξήγηση θα ήταν μια «μαζική κοινωνιογενής πάθηση» ή αυτό που ονομαζόταν παλιά μαζική υστερία. Υπάρχουν δεκάδες παραδείγματα στην υπάρχουσα βιβλιογραφία, συνήθως με επίκεντρο τις φήμες για δηλητηριώδη αέρια ή, πιο πρόσφατα, την τρομοκρατική χρήση των χημικών όπλων. Το μυαλό μπορεί να είναι ισχυρό, αλλά μερικές φορές, η μετέπειτα έρευνα αποκαλύπτει ότι υπήρχε τελικά κάποια τοξίνη που προκαλούσε τα συμπτώματα.

Ορισμένοι Κουβανοί επιστήμονες «σχυρίστηκαν ότι οι παθήσεις των

Αμερικανών ήταν ψυχοσωματικές». Ωστόσο, σύμφωνα με τον ιατρικό διευθυντή του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών, «καμία αιτία δεν αποκλείστηκε... αλλά τα ευρήματα δείχνουν ότι δεν επρόκειτο για επεισόδιο μαζικής υστερίας». Ιατρικοί επιστήμονες που είχαν τη δυνατότητα να μελετήσουν τα ιατρικά αρχεία 21 από τους πάσχοντες διατύπωσαν επιχειρήματα κατά της ψυχοσωματικής υπόθεσης σε ένα έγγραφο στην *Εφημερίδα της Αμερικανικής Ιατρικής Ένωσης*. «Αν παίρναμε κάποιους από αυτούς τους ασθενείς και τους βάζαμε σε κλινική για εγκεφαλικά τραύματα και δεν γνωρίζαμε το ιστορικό τους, θα πιστεύαμε ότι έπασχαν από εγκεφαλική κάκωση που προήλθε από αυτοκινητιστικό δυστύχημα ή έκρηξη στον στρατό», δήλωσε ο Ράντελ Σούνονσον, μέλος της συγγραφικής ομάδας της μελέτης. «Είναι σαν μια διάσειση χωρίς διάσειση». Ίσως η πιο περίεργη θεωρία που διερευνά η *ProPublica* είναι ότι ο θόρυβος προήλθε πράγματι από τζιτζίκια και ότι αυτά προκάλεσαν κάποια ζημιά. Αλλά ο Άλεν Σάνμπορν, βιολόγος στο Πανεπιστήμιο Μπέρι, δήλωσε στην *ProPublica* ότι «[ένα τζιτζίκι] δεν θα σε έβλαπτε στα αλήθεια, εκτός αν είχε εισέλθει στο κανάλι του αυτιού σου». Και παρόλο που κανείς δεν είναι σίγουρος για το τι συνέβη, το μυστήριο χρησιμοποιείται τώρα ως κεντρικός μοχλός προκειμένου να παρθούν πίσω οι όποιες αλλαγές έγιναν από την κυβέρνηση Ομπάμα, προκειμένου να αναθερμανθεί η σχέση μεταξύ των δύο χωρών.

Η κυβέρνηση Τραμπ, μαζί με τους σκληροπυρηνικούς στο ζήτημα της Κούβας, όπως είναι ο γερουσιαστής Μάρκο Ρούμπιο, χρησιμοποιούν την επίθεση (ή τη μη επίθεση) ως πρόσχημα για το πάγωμα των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών. «Δεν υπάρχει τρόπος να μπορεί να πραγματοποιήσει κάποιος [αυτόν τον] αριθμό επιθέσεων, με αυτό το είδος τεχνολογίας, χωρίς να το γνωρίζουν οι Κουβανοί», δήλωσε ο γερουσιαστής Ρούμπιο στην *ProPublica*. «Είτε το έκαναν, είτε ξέρουν ποιος το έκανε».

Αλλά αν καμία αμερικανική ομάδα -η CIA, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ ή το FBI- δεν γνωρίζει ποιος το έκανε, ή αν πράγματι κάτι συνέβη, τι ακριβώς ζητάς από την κυβέρνηση της Κούβας;

συνέχεια από τη σελίδα 13

σεις, όπως η Pacific Telephone and Telegraph Company του Σιάτλ (« Amicus curiae brief of telephone companies submitted to the Supreme Court in Olmstead v. United States », Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών, 1928).

Σ' αυτό το σημείο να υπενθυμίσουμε ότι όταν έσκασε η βόμβα Σνούντεν, οι Facebook, Google και MSN έκαναν τις ανήξερές αναφορικά με τις κατ' εξακολούθηση παραβιάσεις της ιδιωτικότητας.

Κλείνει η παρένθεση.

Τελικά, το Ανώτατο Δικαστήριο δεν δικαίωσε τον Όλμστεντ. Ένας από τους δικαστές, ο Λούις Μπραντέις, εξέφρασε τη σφοδρή αντίθεσή του. Κατά τη γνώμη του, «το έγκλημα είναι μεταδοτικό. Εάν το κράτος παρανομεί, ενθαρρύνει και τους πολίτες να πράξουν το ίδιο. (...) Το να δηλώνει κανείς ότι στο πλαίσιο της καταπολέμησης του εγκλήματος ο σκοπός αγιάζει τα μέσα (...) θα έχει τρομερές συνέπειες» (« Dissenting opinion of justice Louis D. Brandeis in Olmstead v. United States », Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών, 1928).

Η οπτική των Αμερικανών αλλάζει τη δεκαετία του '40. Αφενός, εξαιτίας του πολέμου, και, αφετέρου, επειδή το τηλέφωνο δεν αποτελεί πλέον κεκτημένο μιας ελίτ. Αυτό οδηγεί τις Αρχές να επανεξετάσουν το ζήτημα της νομιμότητας των υποκλοπών. Όπως σημείωνε πριν μερικά χρόνια η γαλλική *Le Monde*, «λίγο πριν από την είσοδο των ΗΠΑ στον πόλεμο, ο διευθυντής του FBI, Τζον Έντγκαρ Χούβερ, απαιτεί από το Κογκρέσο να αναγνωρίσει στην υπηρεσία του ακόμα ευρύτερες αρμοδιότητες για διεξαγωγή παρακολουθήσεων των τηλεφωνικών συνομιλιών.

Παρά την αντίθεση του Τζέιμς Φλάι, του προέδρου της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Επικοινωνιών (FCC), ο Φραγκλίνος Ντ. Ρούσβελτ επιτρέπει μυστικά στο υπουργείο Δικαιοσύνης να επιτηρεί- διάβαζε παρακολουθεί- τα "ανατρεπτικά στοιχεία" και τους υπόπτους για κατασκοπία». (Πολλές φορές, στα μάτια του αμερικανικού κράτους, το ένα ήταν άρρηκτα συνδεδεμένο με το άλλο).

Καθώς το τι αποτελούσε «ανατρεπτική δραστηριότητα» ήταν ασαφές, ο Χούβερ δεν χρησιμοποίησε τις νεοαποκτηθείσες αρμοδιότητές του για να διεξαγάγει έρευνες για τον εντοπισμό των ναζί. Μιλάμε άλλωστε για την εποχή κατά την οποία οι ΗΠΑ άρχισαν να σχεδιάζουν την *επόμενη μέρα*.

Την μέρα που εκατοντάδες φυγάδες-εγκληματίες πολέμου ναζί θα στρατεύονταν κάτω από την αστερόεσσα ενάντια στον διαχρονικό και μεταπολεμικά ισχυρό εχθρό τους: Τους κομμουνιστές και την ΕΣΣΔ (βλ. <http://www.imerodromos.gr/oi-nazi-sthn-c-i-a>).

Ο βοηθός του Χούβερ, Ουίλιαμ Σάλιβαν, θα διηγηθεί αργότερα ότι, κατά τη διάρκεια του πολέμου, το FBI πραγματοποιούσε τακτικά υποκλοπές χωρίς να διαθέτει εισαγγελική

Τα πρώτα σκάνδαλα υποκλοπών έκαναν την εμφάνισή τους στα 1914. Οι υποκλοπές πήραν τέτοια έκταση ώστε το αμερικανικό Κογκρέσο τις απαγόρευσε, παρά την υπαρκτή απειλή που αποτελούσαν οι ξένοι κατάσκοποι. Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, γαρ!

άδεια: «Δεδομένου ότι διακυβευόταν το μέλλον της χώρας, η άδεια της Ουάσιγκτον δεν ήταν τίποτε περισσότερο από μια άχρηστη τυπική διαδικασία. Πολλά χρόνια μετά [το τέλος του πολέμου], το FBI συνέχιζε να υποκλέπτει τηλεφωνικές συνομιλίες χωρίς να έχει εξασφαλίσει την άδεια του Γενικού Εισαγγελέα», παραδεχόταν. Όπως ακριβώς έπραξε μερικές δεκαετίες αργότερα ο «αόρατος πρόεδρος» των ΗΠΑ, Ντικ Τσένι μαζί με την υπόλοιπη παρέα των νεο-συντηρητικών γερακιών της Ουάσιγκτον. Όπως εξηγούσε ο καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Γέιλ, David Bromwich, είχε τη φαντασίωση ενός κράτους σε διαρκή συναγερμό, «με την ευρύτερη δυνατή γνώση (total information awareness) για τις σκέψεις και τις προθέσεις των πολιτών του».

Γνωρίζοντας ωστόσο, πως ένα τέτοιο σχέδιο έπρεπε να μείνει μυστικό, κινήθηκε στο παρασκήνιο και μαζί με τον δικηγόρο του, Ντέιβιντ Άντινγκτον, που κατέγραψε την όλη συλλογιστική του εγχειρήματος, και τον Τομ Χέιντεν της NSA άρχισε να εφαρμόζει πρακτικά μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση. Σύμφωνα με το αποκλυπτικό δημοσίευμα των *NY Times* στις 16/12/2005, η κυβέρνηση Μπους αγνοώντας την υποχρέωσή της να γίνονται παρακολουθήσεις έπειτα από σχετικό ένταλμα ειδικού δικαστηρίου, όπως οριζόταν από το νόμο του προέδρου Κάρτερ- νόμος FISA (Foreign Intelligence

Surveillance Act), προχώρησε σε μαζικές παρακολουθήσεις Αμερικανών πολιτών. Πρωτεργάτης αυτής της οργουελιανής επιχείρησης ήταν ο Τσένι.

Δεν πατούσε ωστόσο σε αχατογράφητα νερά. Αρκεί απλώς να αναφερθεί ότι ο αριθμός των απορριπτικών απαντήσεων στο αίτημα των μυστικών υπηρεσιών για παρακολούθηση ήταν 5 για 22.990 αιτήματα υποκλοπών, την περίοδο 1979-2006.

Από το 1950, όταν ο γερουσιαστής Τζόζεφ Μακάρθι δρομολόγησε το κυνήγι μαγισσών, το FBI πάτησε επάνω στους φόβους που προκαλούσε ο Ψυχρός Πόλεμος για να επεκτείνει τις τηλεφωνικές υποκλοπές.

Σχεδόν τρεις δεκαετίες αργότερα, οι επιτροπές Τσερτς και Πάικ αποκάλυψαν το μέγεθος διείσδυσης των υπηρεσιών πληροφοριών στη ζωή των Αμερικανών και τις ευρύτατες εκστρατείες παρακολούθησης πολιτών που συμμετείχαν σε καθόλα νόμιμες πολιτικές δραστηριότητες.

Πιθανότατα, το βεβαρημένο παρελθόν της υπηρεσίας να είχαν στο μυαλό τους οι ερευνητές της εφημερίδας *USA Today*, η οποία δύο μήνες πριν από την 11η Σεπτεμβρίου κυκλοφόρησε με πρωτοσέλιδο τίτλο: «4 στους 10 Αμερικανούς δεν εμπιστεύονται το FBI» (20 Ιουνίου 2001)...

*«Η Google μας κατασκοπεύει και μας παραδίδει στις ΗΠΑ»**

> Ο Ιούδας

Τζούλιαν Ασάντζ

Η παρέμβαση του κράτους- ντετέκτιβ, όμως, στην προσωπική ζωή των πολιτών δεν έμεινε στα παλαιά μέσα. Όσο εξελισσόταν η τεχνολογία αυξανόταν και ο ρυθμός μόχλευσής της με σκοπό την προστασία και τη διατήρηση του πολιτικού, μα κυρίως του οικονομικού status quo. Δεν είναι μόνο οι δυστοπικές φαντασιώσεις του κ. Τσένι, αλλά ολόκληρη η βιομηχανία επιτήρησης, επιρροής και κερδοφορίας που στήθηκε μέσα από τη δυναμική είσοδο του διαδικτύου στην καθημερινότητα με άμεσο αντίκτυπο σε εμάς. Θα λέγαμε δηλαδή, ότι από τη μία πλευρά κατασκευάζονται «κατηγορίες υπόπτων» και από την άλλη «κατηγορίες προσέλκυσης».

Όπως πολύ εύστοχα αναφέρεται στο βιβλίο του Michael Margolis: «Τα εκτός Ιστού συμφέροντα καθορίζουν τα εντός Ιστού, ενώ σε ό,τι αφορά τις πολιτικές διεργασίες, αυτές μπορούν να ιδωθούν μέσα από το πρίσμα της φράσης «politics as usual» (Resnick, D. & Margolis, M. (2000), *Politics as usual: The Cyberspace "Revolution"*, London: Sage Publications).

Παράλληλα, το διαδίκτυο αποδείχτηκε πεδίο αντανάκλασης των ανταγωνισμών ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη.

«Για τη διατήρηση της ευημερίας η Γερμανία πρέπει να συμβαδίσει με τον ξένο ανταγωνισμό», προειδοποιούσε η Άνγκελα Μέρκελ αναφορικά με την προστασία των δεδομένων.

Συνεπώς, σχολίαζε ο οικονομικός αναλυτής της *Handelsblatt* Νόρμπερτ Χέρινγκ, σύμφωνα μ' αυτή τη λογική, αν «οι αμερικανικές εταιρείες συλλογής δεδομένων δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη κατά παράβαση όλων των υφιστάμενων ευρωπαϊκών νόμων(...) θα πρέπει να διευκολύνονται και οι αντίστοιχες ευρωπαϊκές εταιρείες (...) δηλαδή να - μας- εκμεταλλεύονται ως πρώτη ύλη δεδομένων».

Τον περασμένο Απρίλιο, με μια πιο επιθετική γραμμή, δια στόματος της υπ. Προστασίας Καταναλωτών Καταρίνα Μπάρλντ, η γερμανική πλευρά ζητούσε τη λήψη άμεσων μέτρων πανευρωπαϊκά μετά το σκάνδαλο της Cambridge Analytica.

Μπορεί βέβαια, μετά το νέο σκάνδαλο διαρροής, οι Γερμανοί να ήταν λάβροι απέναντι στην Facebook, «κάνοντας έξυπνη αντίσταση», κατά την προσέγγιση του *Spiegel*, απέναντι στις ΗΠΑ, όπως και στην περίπτωση των ενδονατοϊκών προστριβών- ωστόσο, τρία χρόνια πριν, αγνοήθηκε επιδεικτικά η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που καταδίκασε την σύμπραξη των Ευρωπαίων με τους Αμερικανούς συλλογείς δεδομένων, παραβιάζοντας τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί μη αποθήκευσης δεδομένων Ευρωπαίων πολιτών σε χώρες με χαμηλότερο δίκτυο προστασίας αυτών. (Οι

ΗΠΑ, δεν έχουν επικυρώσει Συμβούλιο της Ευρώπης των δεδομένων [1981] «Buisiness as usual»,

Το γεωπολιτικό διακύβευμα του ξεδιπλώθηκε καθόλου τυχαία το 2012, κατά τη διάρκεια του Ντουμπάι (WCIT) πτεία ή μη του διαδικτύου. Η Ένωση Τηλεπικοινωνιών της οποίας λάμβανε η ΟΙ Ηνωμένες Πολιτείες τους υπερίσχυσε. Το 2012, άλλων, η Γαλλία, η Γερμανία, η Μολδοταύτα, περισσότερων παρισταμένων και επικύρωσαν το έγγραφο. Πρόκειται για μια κοινή μεταξύ των υποστηρικτών αδικτύου και των επιδωμάτων, όπως υποστήριζε τη Διάσκεψη; Η απλή θέλησης της πρωτοπορημένης κεφαλαιοκρατίας ανταγωνιστών της; Απάντηση στο ερώτημα: νεοφιλελεύθερος θιασάρχης της μη παρέμβασης; Ο Ντ. Ρ. Γκρίνσπαν και τον Ρ. Π. Καθολιστικό ρόλο στην «Οι νόμοι της οικονομίας αυτούς της μηχανικής παντού». Και αν αναφερθεί τα κελεύσματα ενός στή με το θέμα μας; απάντηση δίνει ο αμερικανός, Πρόκειται για τον κυρίαρχο δόγματος, την οποία «δεν μπορείς να ενάντια στην οικονομία» «δεν μπορεί το κράτος κοινωνία χωρίς την οικονομία. Κάτι τέτοιο δεν μπορείς να παραβανάδων λογιστικής κτρονικό «γύψο». Το 1970, η ρητορική των δεδομένων», αυστηρά χειραγώγησης, αποστράφηκε τόσο της εσωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ, ιδιότυπο ομοφροτισμού για τον οποίο όλες οι αποτελούν εμπορεύματα και οι συμπεριφορές από την αγορά. Παρόλα αυτά, και κάτι άλλο, απόλυτα καπιταλιστική κοινωνία

Θέμα

09

«Τσάταρε» υπέροχα...

...όπως τη Σύμβαση του
...για την προστασία
...).
...θα 'λεγε κάποιος...

...ύβρευμα του Διαδικτύ-
...πρά τον Δεκέμβριο του
...α διεθνούς διάσκεψης
...), σχετικά με την επο-
...κτύτου από τη Διεθνή
...ωνιών, υπό την αιγίδα
...χώρα η διάσκεψη.

...ες είπαν όχι και η θέση
...ο ίδιο έκαναν, μεταξύ
...ερμανία και η Ιαπωνία.
...τερα από τα δύο τρίτα
...ρατών -89 εν συνόλω-
...αφο.

...ιστορική σύγκρουση
...κτών ενός ανοιχτού δι-
...οξων σφετεριστών της
...υβερνητικών λογοκρι-
...αν αρκετοί, μήνες πριν
...ά για την επιβολή της
...τορίας της παγκοσμι-
...ιοκρατίας έναντι των

...ημά μας ίσως δώσει ο
...ασώτης της πολιτικής
...Λάρι Σάμερς, ο άνθρω-
...ων ΗΠΑ, μαζί με τον Α.
...Ρούμπιν, διαδραμάτισε
...ν κρίση των subprimes.
...ίας», έλεγε, «είναι σαν
...ς. Οι ίδιοι νόμοι ισχύουν
...ωπίεστε τι σχέση έχουν

...κατ' εξοχήν μονεταρι-
...μα αρκετά πειστική
...ακαδημαϊκός Μιχάλης
...την κρυφή πλευρά του
...αναφέρει, σύμφωνα με
...ί το κράτος να κυβερνά
...μία» και κατ' επέκταση
...ος να ελέγχει (...) την
...οικονομία».

...ουπόθετει στρατιές
...κτών ή κάποιον ηλε-
...Ιδη από τη δεκαετία
...της «ελευθερης ροής
...τή η υποδόρια μορφή
...ελεί κεντρικό θεμέλιο
...ς, όσο και της εξωτερι-
...Α στοχεύοντας σε έναν
...μό. Έναν ομοφρονισμό
...οι κοινωνικές σχέσεις
...ματα, ενώ οι επιθυμί-
...ές μας διαπλάθονται
...λλήλα, η σύνδεση της
...ν ελευθερία υλοποιεί
...τα σημαντικό για την
...νική διαστρωμάτωση.

«Να παρουσιάζεται(...) η κοινωνική θέση ως
αποτελεσμα ατομικής επιλογής (...) και όχι
ως αποτέλεσμα δομικών συνθηκών και των
πολιτισμικών αναπαραστάσεων που τις νο-
μιμοποιούν»**.

**«Καμία γωνιά του κόσμου δεν είναι αρκε-
τά απομακρυσμένη, κανένα βουνό αρκετά
ψηλό, καμία σπηλιά και κανένα καταφύγιο
δεν είναι αρκετά βαθύ για να κρύψει τους
εχθρούς μας»**

Αυτά ήταν τα λόγια με τα οποία ο πρώην
υπουργός Άμυνας της πολεμοχαρούς κυ-
βέρνησης Μπους του νεότερου, Ντόναλντ
Ράμσφελντ, είχε επιλέξει να δείξει το ιμπε-
ριαλιστικό του θράσος.

Στην ψηφιακή εποχή, η *αυτοκρατορία* δεν
οργανώνει αμέσως πολυαίμακτες πολεμικές
επιχειρήσεις προκειμένου να επιβάλλει το
δίκαιο. Μπορεί, αρχικά, να επιστρατεύσει
άλλα μέσα, όπως τους αλγόριθμους των

μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
Πρόκειται για «απολίτικους» μηχανισμούς,
θα ισχυριστούν κάποιοι. Θα μας επιτρέψετε
να αμφιβάλλουμε.

Όπως εξηγούσε ο συγγραφέας Φράνκλιν
Φόρ στο βιβλίο με τίτλο «World Without
Mind», «(...) οι φαινομενικά ουδέτεροι αλγό-
ριθμοι της σημερινής εποχής (...) έρχονται να
αντικαταστήσουν την ουτοπία και τον μύθο
των πρώτων τεχνοκρατών. (...) Κάθε αλγόριθ-
μος κρύβει τεράστιες ποσότητες πολιτικής
(...) και πολιτικής οικονομίας ανάλογα με τις
επιδιώξεις των δημιουργών του».

Κι αν κάποιος έχει ενστάσεις σχετικά με
τις φήμες (:) περί αγαστής συνεργασίας
εταιρειών όπως η FB, η Google, η Twitter, η
Amazon κ.ά. με τις υπηρεσίες πληροφοριών
των ΗΠΑ και των συμμάχων τους δεν έχει
παρά να ανατρέξει:

• Στα λόγια του Mark Zuckerberg στο απολο-
γητικό «διάγγελμά» του για την υποτιθέμενη
ανεμπόδιστη δημοσίευση πληρωμένων κοι-
νοποιήσεων Ρώσων χάκερ που επηρέασαν
τις αμερικανικές εκλογές, όπου δεσμεύτηκε
ότι θα προσφέρει σε επιτροπή του Κογκρέ-
σου στοιχεία των χρηστών του. Σ' αυτή την
περίπτωση, δεν θα θέλαμε να σκεφτούμε τι
υλικό δεδομένων μπορεί να φτάσει στα χέρια
των Υπηρεσιών Πληροφοριών για την ιδιωτι-
κή ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων, όταν από
το 2013 βρίσκεται στην κατοχή της Facebook
η εταιρία αναλυτικών δεδομένων κινητής τη-
λεφωνίας Onavo, η οποία, σύμφωνα με τη
Wall Street Journal, επιτρέπει στη Facebook
«να παρακολουθεί την ηλεκτρονική συμπε-
ριφορά των χρηστών του διαδικτύου, παρέ-

χοντας (...) μια ασυνήθιστα λεπτομερή ματιά
στο τι κάνουν συλλογικά οι χρήστες στα τη-
λέφωνά τους».

• Στα όσα δήλωνε ο Ισραηλινός υπουργός
Δικαιοσύνης Ayelet Shaked, ο οποίος έχει
δημοσιεύσει ρατσιστικά σχόλια σχετικά με
τα παλαιστινιακά «μικρά φίδια» (παιδιά) και
τους «Αφρικανούς εισβολείς» (μετανάστες),
μετά τη συμφωνία με τη FB το 2016 για τη
σύσταση ομάδων παρακολούθησης και
απομάκρυνσης επικριτικών προς την κατο-
χή αναρτήσεων. Σε αδρές γραμμές, καυχό-
ταν ότι ο κολοσσός των κοινωνικών μέσων
ενημέρωσης ικανοποιεί το 95% από τα 158
αιτήματα για την απομάκρυνση παλαιστινι-
ακού περιεχομένου.

• Στα όσα αναφέρουν στη μελέτη τους οι
Richard Ericson και Kevin Haggerty, σχετι-
κά με την πληθώρα ενδείξεων ότι οι ασφα-
λιστικές εταιρείες συμβάλλουν στο έργο της
αστυνομίας στον Καναδά, καθώς οι «λογικές

κινδύνου» και ταξινόμησης εξωτερικών ορ-
γανώσεων την καθιστούν εν τέλει συνεργάτη
τους στην παροχή πληροφοριών. Βιογραφικά
στοιχεία διάφορων πληθυσμών τίθενται στο
στόχαστρο, ώστε να σχηματίζεται το προφίλ
τους με όρους πιθανοτήτων και δυνατότη-
των. Σύμφωνα μάλιστα με τον διακεκριμένο
ακαδημαϊκό κοινωνιολόγο David Lyon: «Η
γνώση των κινδύνων είναι πιο σημαντική
από την ηθική ενοχή και ο καθένας υπο-
τίθεται ότι είναι ένοχος μέχρι το σύστημα
κοινοποίησης των κινδύνων να αποφανθεί
διαφορετικά».

• Στην απενεργοποίηση του λογαριασμού
στο Twitter της φυλακισμένης Παλαιστίνιας
έφηβης Ahd Tamimi έπειτα από τη σύλλη-
ψη και τη φυλάκισή της από τις ισραηλινές
Αρχές.

• Στο παράδειγμα της τεχνητής μείωσης
της κατάταξης των ειδήσεων του ρωσικού
δικτύου RT από τη Google.

• Στην επιβεβαίωση από (ανώνυμο) εκπρό-
σωπο της FB στην *Washington Post* ότι η
απενεργοποίηση του λογαριασμού του
-κατά τα άλλα αμφιλεγόμενου- ηγέτη της

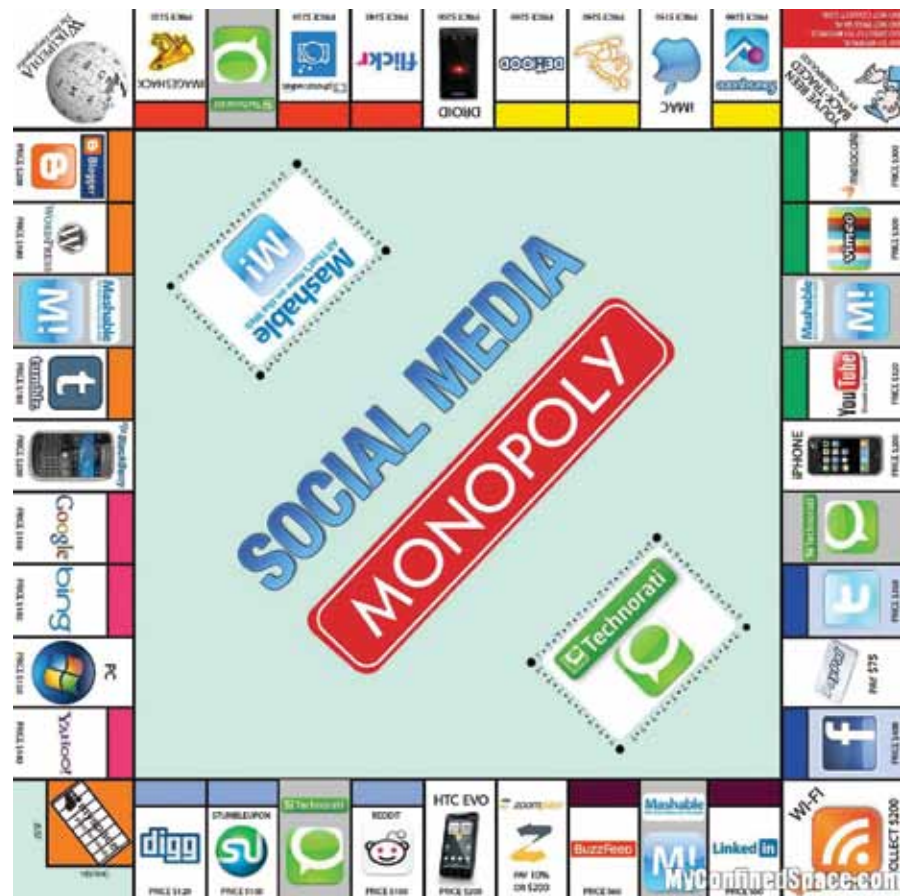
Τσετσενίας, Ramzan Kadyrov στο -εξαγο-
ρασμένο από τη Facebook- Instagram, έγινε
όχι λόγω παραβίασης των κανόνων λειτουρ-
γίας, αλλά εξαιτίας της ένταξής του στη λί-
στα των «Specially Designated Nationals», η
οποία απαγορεύει οποιαδήποτε εμπορική ή
και οικονομική συναλλαγή μαζί του. Κάτι το
οποίο, σύμφωνα με την εφημερίδα του ιδι-
οκτήτη της Amazon, Jeff Bezos, «φαίνεται
να συνδέει την πολιτική του Facebook πιο
στενά με αυτή της εξωτερικής πολιτικής της
αμερικανικής κυβέρνησης».

• Στα όσα γράφονται στην επιστολή που
απέστειλαν τον περασμένο Μάιο το Κέντρο
Δικαιοσύνης στα Μέσα Ενημέρωσης, η Αμε-
ρικανική Ένωση Πολιτικών Ελευθεριών και
περισσότερες από είκοσι οργανώσεις πολι-
τικών δικαιωμάτων στον Διευθύνοντα Σύμ-
βουλο της Amazon, Jeff Bezos, όπου μεταξύ
άλλων λέγεται ότι: «Η Amazon...ενθαρρύνει
τη χρήση του Rekognition (2016) για την πα-
ρακολούθηση «σημαντικών προσώπων»,
αυξάνοντας την πιθανότητα να στοχοποιη-
θούν από την υπηρεσία παρακολούθησης (...
) όσοι χαρακτηρίζονται ως ύποπτοι από τις
κυβερνήσεις - όπως οι άτυποι μετανάστες ή
οι μαύροι ακτιβιστές. Η Amazon έχει ακόμη
διαφημίσει το Rekognition για χρήση με κά-
μερες σώματος της αστυνομίας, οι οποίες θα
μεταμόρφωναν πλήρως αυτές τις συσκευές
σε κινητές κάμερες παρακολούθησης που
καταγράφουν το κοινό».

• Στα πρωτόκολλα συμφωνίας μεταξύ δια-
δικτυακών επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών
με υπηρεσίες όπως η αμερικανική υπηρεσία
IARPA, η οποία χρηματοδοτεί από το 2011 ένα
έργο, σκοπός του οποίου είναι η αυτόματη
καταγραφή των διαδικτυακών δεδομένων
από τις λατινοαμερικανικές χώρες, ώστε να
«αναπτύξει μαθηματικές μεθόδους πρόβλε-
ψης και πρόληψης πιθανών εξεγέρσεων».
Παρόμοια προγράμματα έχει αναπτύξει κατά
καιρούς και η Ε.Ε., όπως το *FuturICT*, αποσκο-
πώντας στην αποτροπή κρίσεων «που συστη-
ματικά κλονίζουν τον κόσμο -διαμέσου της
λειτουργίας- παρατηρητηρίων κρίσεων και
συστημάτων, υποστήριξης της διαδικασίας
λήψης αποφάσεων εκ μέρους των επιχειρη-
ματικών και πολιτικών ιθυνόντων» (από τον
ιστότοπο της Ε.Ε. σχετικά με τους στόχους
του προγράμματος).

• Στην πρόσφατη συνάντηση, σύμφωνα με
τους *TNYork Times* και την *Washington Post*,
μεταξύ των υπηρεσιών πληροφοριών των
ΗΠΑ και των εκπροσώπων των Amazon,
Apple, Google, Microsoft, Snap, Twitter, Oath
και του τηλεπικοινωνιακού δικτύου Verizon,
προκειμένου να διασφαλιστεί το *αδιάβλητο*
των ενδιάμεσων εκλογών του ερχόμενου
Νοεμβρίου.

• Στις συνομιλίες της Cambridge Analytica
με την κυβέρνηση Τραμπ για την αποστολή
στοχευμένων πολιτικών μηνυμάτων προς
όφελος του τελευταίου. Όπως η ίδια η εται-
ρεία ομολογεί: «έχει συνθέσει ψυχολογικά

**Το γεωπολιτικό διακύβευμα του Διαδικτύου ξεδιπλώθηκε καθαρά τον
Δεκέμβριο του 2012, κατά τη διάρκεια διεθνούς διάσκεψης στο Ντουμπάι
(WCIT), σχετικά με την εποπτεία ή μη του διαδικτύου από τη Διεθνή Ένωση
Τηλεπικοινωνιών, υπό την αιγίδα της οποίας λάμβανε χώρα η διάσκεψη.
Οι Ηνωμένες Πολιτείες είπαν όχι και η θέση τους υπερίσχυσε. Το ίδιο
έκαναν, μεταξύ άλλων, η Γαλλία, η Γερμανία και η Ιαπωνία. Μολιτοαύτα,
περισσότερα από τα δύο τρίτα των παρισταμένων κρατών -89 εν συνόλω-
επικύρωσαν το έγγραφο**

συνέχεια στη σελίδα 22

συνέχεια από τη σελίδα 21

προφίλ, χρησιμοποιώντας 5.000 διαφορετικές αλυσίδες δεδομένων από 220 εκ. Αμερικανούς ψηφοφόρους. Γνωρίζει τις ιδιομορφίες, τις μικροδιαφορές και τις καθημερινές τους συνήθειες και έχει την ικανότητα να απευθύνεται στον καθέναν προσωπικά». Να σημειωθεί ότι ο Steve Bannon, πρόσφατα διορισμένος επικεφαλής στρατηγικής του Τραμπ, μετέχει στο διοικητικό συμβούλιο της Cambridge Analytica.

«Κάποιος», σημειώνει σε άρθρο του ο δημοσιογράφος Glenn Greenwald, «μπορεί να δημιουργήσει έναν φανταστικό κόσμο, (...) στον οποίο τα στελέχη της Silicon Valley χρησιμοποιούν τη δύναμή τους για να προστατεύσουν τους περιθωριοποιημένους λαούς σε όλο τον κόσμο, λογοκρίνοντας εκεί-»

συνέχεια από τη σελίδα 13

νους που θέλουν να τους βλάψουν, (...) αλλά στον πραγματικό κόσμο, αυτό δεν είναι παρά ένα θλιβερό όνειρο. Όπως ακριβώς οι κυβερνήσεις, αυτές οι εταιρείες θα χρησιμοποιήσουν τη λογοκρισία τους για να εξυπηρετήσουν και όχι για να υπονομεύσουν τις πιο ισχυρές φατρίες του κόσμου».

«Τα δεδομένα είναι η πρώτη ύλη του μέλλοντος»

Άνγκελα Μέρκελ, συνέδριο του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος, Σεπτέμβριος 2015 (Το συνέδριο ήταν μια... ευγενική χορηγία της Google, της Facebook, της Γερμανικής Ένωσης για την Ψηφιακή Οικονομία και του Ομοσπονδιακού Συνδέσμου Γερμανικών Εταιρειών Συμμετοχών).

Όταν ο αλγόριθμος «PageRank» της Google άρχισε να αποκτά τον έλεγχο του διαδικτύου το 1996, σε ένα έργο που χρηματοδοτήθηκε από το αμερικανικό Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών, ο Larry Page και ο Sergey Brin ξεκίνησαν μια διαδικασία που έμελλε να ανατρέψει τα πάντα στην πηγή της πληροφορίας. Με την αρχειοθέτηση μιας όλο και πιο διευρυμένης μνήμης cache των διευθύνσεων URL βάσει της πυκνότητας συνδέσεων και των λογιστικών-στατιστικών στοιχείων συμμετοχής των χρηστών, αναπτύχθηκε ένας αλγόριθμος ο οποίος ανέθεσε τη βελτίωση της μηχανής αναζήτησής τους στους ίδιους τους πελάτες. Δηλαδή, τους χρήστες μιας εκ των πολλών δωρεάν υπηρεσιών της Google. Έτσι, οι χρήστες ισχυροποίησαν και βελτίωσαν τον αλγόριθμο απλά «σερφάροντας»,

Την περίοδο που εξετάζουμε, ένα έντονο στοιχείο των εξελίξεων ήταν οι ενδο-ιμπεριαλιστικές αντιθέσεις και η σταθερή πολιτική της Γαλλίας ν' ανακτήσει το χαμένο, μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μερίδιο από το νέο μοίρασμα των αγορών, καθώς είχε απολέσει 14 αποικίες

προσελκύοντας μ' αυτόν τον τρόπο περισσότερους καταναλωτές στο βελτιωμένο προϊόν, δημιουργώντας παράλληλα μια μεγαλύτερη βάση για την τελειοποίηση της μηχανής αναζήτησης.

Η κίνηση μέσω του φυσικού χώρου (Google Maps), τα αναμενόμενα μελλοντικά γεγονότα (Google Calendar) και οι μετρήσεις στην καθημερινή χρήση του Διαδικτύου (Google Chrome) είναι τα κοινά κομμάτια ενός βιογραφικού πάζλ που συνθέτουν όσα αναφέρονται στη σελίδα απορρήτου της εταιρείας ως «πράγματα που σας κάνουν αυτό που είστε».

Ομοίως και η Amazon. Ο παντοκράτορας του λιανικού εμπορίου, ήδη από το 2003, καθιερώθηκε ως πρωτοπόρος στην στοχοθετημένη διαδικτυακή διαφήμιση, χρησιμοποιώντας μια ογκωδέστατη σειρά από επιμέρους ιστορικά αγοράς προκειμένου να τροφοδοτήσει αλγόριθμους που δημιουργούν δείκτες ομοιότητας (για κάθε ψηφιακό στοι-

χείο) και εργαλεία δημιουργίας καταναλωτικών προφίλ.

Πρόκειται για μια τεράστια συλλογή μεταδεδομένων με κρυφό και έμμεσο τρόπο, συμφωνούν αρκετοί αναλυτές, δικαιώνοντας, έστω λίγο παραφρασμένα, τη ρήση της κριτικού ταινιών Annette Michelson το 1979 ότι στην «εποχή των ψηφιακών επικοινωνιών, τα δεδομένα σας -και όχι εσείς οι ίδιοι- είναι το προϊόν που παραδίδεται μαζικά».

Εν ολίγοις, τα λεπτομερή προφίλ των χρηστών των διαδικτυακών πλατφορμών συσκευάζονται και πωλούνται στους διαφημιστές μαζικά, χωρίς έσοδα για τους καταναλωτές-παραγωγούς, των οποίων η εργασία τούς αποφέρει κέρδος.

Το φάντασμα της «υπεραξίας» πλανιέται πάνω από τα κεφάλια των ταγών του τέλους της Ιστορίας, ίσως ισχυριζόταν κάποιος σ' αυτό το σημείο...

Η εκτεταμένη υλική υποδομή που διαθέτουν οι μονοπωλιακοί όμιλοι

της πληροφορίας είναι το κλειδί που ανοίγει τα ξέχειλα θησαυροφυλάκιά τους. Όπως εξηγούσε ο Έντουαρντ Σνόουντεν το 2015: «Τα μεγάλα δεδομένα έχουν χαρακτηριστεί ως το νέο πετρέλαιο: είναι άχρηστα στην ωμή μορφή τους, αλλά εξελίσσονται σε ολόκληρη περιουσία με το σωστό ραφινάρισμα». Για να συνεχίσει μετά: «Τα μεταδεδομένα μοιάζουν πολύ με αυτά που κάνει ένας ιδιωτικός ντετέκτιβ όταν ακολουθεί κάποιον. Δεν είναι καν κοντά σας, όταν κάθεται πίσω σας σε ένα καφέ, για να πιάσει κάθε λέξη που λέτε σε μια ψιθυριστή συνομιλία. Αλλά θα ξέρει πού ήσαστε, θα γνωρίζει με ποιον συναντηθήκατε, θα ξέρει πότε συνέβη, θα ξέρει πώς φύγατε, θα ξέρει πού πήγατε. Και αν το δείτε συνολικά, λέτε την πλήρη ιστορία της ζωής κάποιου. Το Facebook δεν γνωρίζει μόνο την κατάσταση της σχέσης σας, τα πράγματα που σας αρέσουν και πού βγάλατε τις φωτογραφίες προφίλ σας - συνδέει επίσης αυτές τις πληροφορίες με οτιδήποτε κάνετε σε μια εξωτερική εφαρμογή στην οποία έχετε πρόσβαση μέσω ενός Facebook login ή σε μια οποιαδήποτε ιστοσελίδα στην οποία έχετε πρόσβαση από εκεί. Αυτό του επιτρέπει να συσχετίζει τις επιλογές σας στο Tinder με τις συναλλαγές σας στο Venmo, τις βόλτες σας με το Uber με τους ακολούθους σας στο Instagram, τις παραγγελίες σας στο Seamless με τις προτιμώμενες πηγές ειδήσεων και τον τρόπο με τον οποίο έχετε πρόσβαση σε αυτές».

Για να γίνει κατανοητή η συσσώρευση κεφαλαίου που υποκρύπτει αυτή η εξαγωγή του πλούτου των δεδομένων, αρκεί μόνο να ειπωθεί ότι:

1) Η Twitter μισθώνει με σύμβαση *leasing* περίπου το 1/5 από ένα κέντρο δεδομένων 990 χιλιάδων τ.π. στην Ατλάντα, όπου αποθηκεύει πάνω από πεντακόσια πεταμπάιτς δεδομένων και επεξεργάζεται, αναλύει και αποθηκεύει σε κρυφή μνήμη μισό εκατομμύριο tweets/ημέρα.

2) Τα επτά κέντρα δεδομένων της Facebook κυμαίνονται από 160-487 χιλ. τ.π., με την εταιρεία να δαπανά πάνω από 3,6 δισ. δολάρια σε «εξοπλισμό δικτύωσης» στο τέλος του 2015,

3) Η Google δαπανά άνω των 5 δισ. δολαρίων/τρίμηνο για τα 16 μαζικά κέντρα δεδομένων της που βρίσκονται σε τέσσερις ηπείρους και στεγάζουν πάνω από ένα εκατομμύριο διακομιστές.

Ενδεχομένως, τα δαπανώμενα ποσά για τη «διύλιση» των μεταδεδομένων να φαίνονται μεγάλα. Αν λέγαμε όμως, ότι μόνο για το 2016 οι τεχνολογικοί γίγαντες Facebook, Amazon και Google

> Ο Ιούδας

είχαν απολαβές που ξεπερνούσαν τα 250 δισ. δολάρια, έχοντας παράλληλα «πνίξει» όποιον νέο παίκτη προσπαθούσε να εισέλθει στην αγορά (το 2011, η Google εξαγόραζε μια εταιρεία την εβδομάδα, το 2012, η Facebook εξαγόρασε το Instagram και το 2014 το WhatsApp, ενώ όλοι θυμούνται την ιστορία με τη λιανική εταιρεία πώλησης βρεφικών προϊόντων *diapers.com*, την οποία η Amazon *εξαφάνισε*, αρχικά μειώνοντας τις τιμές της στα ίδια προϊόντα και στη συνέχεια εξαγοράζοντάς την) θα βλέπαμε ότι τα λεφτά που *επενδύονται* είναι ελάχιστα μπροστά στα υπερκέρδη που αποκομίζουν καθημερινά.

Πρόκειται για «ψηφιακή φρεουδαρχία», έγραφε πριν από μερικά χρόνια ο Αντόνι ντε Ρόσα, διευθυντής περιεχομένου στο *Ρόπερς*: «Μας πιάνουν κορόιδα για να ταϊζουμε το θηρίο, για να δημιουργούμε περιεχόμενο που καταλήγει να αποφέρει υπέρρογκα κέρδη για λογαριασμό άλλων», σχολίαζε δηκτικά.

Ενώ, ο Robert Epstein, ερευνητής ψυχολόγος στο Αμερικανικό Ινστιτούτο Έρευνας Συμπεριφοράς και Τεχνολογίας, σε έρευνά του για τον τρόπο κατάταξης των αποτελεσμάτων αναζήτησης και επηρεασμού της εκλογικής συμπεριφοράς κατέληγε ότι: «(...) Μιλάμε για την πιο ισχυρή μηχανή ελέγχου του νου που ανακαλύφθηκε ποτέ στην ιστορία του ανθρώπινου γένους».

Η πραγματικότητα αδιάψευστος μάρτυράς τους.

Ο μέσος χρήστης του Facebook είχε αξία περίπου 15 δολ./έτος στις αρχές του 2016. Για την Google, ο αριθμός αυτός ήταν περίπου 33 δολάρια. Αυτοί μπορεί να φαίνονται μικροί αριθμοί, όμως γίνονται τεράστιοι όταν πολλαπλασιάζονται σε μια τεράστια βάση καταναλωτών -περίπου 2 δισεκατομμυρίων- και θα συνεχίσουν να αυξάνονται καθώς βελτιώνεται η ικανότητα των εταιρειών να μετατρέπουν «απλές» πληροφορίες σε κερδοφόρες γνώσεις, όπως αναφέραμε προηγουμένως.

Αναρωπιέται μήπως κανείς γιατί μιλάμε για μονοπώλιο;

Μα γιατί οι ίδιοι οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους.

Η Facebook, φερειπείν, κατέχει το 77% της κίνησης κινητής κοινωνικής δικτύωσης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Το 2017, σε συνδυασμό με τη Google ήλεγχαν το 70% της παραπομπής εξωτερικής κυκλοφορίας στις ιστοσελίδες ειδήσεων. Οι μετοχές της Amazon και της Alphabet ξεπέρασαν τα 1.000 δολάρια τον μήνα - ενώ η πρώτη, αναμένεται να συγκεντρώσει το ήμισυ των online πωλήσεων των

Θέμα

11

«τσάταρε» υπέροχα...

ΗΠΑ μέχρι το 2021.

Παράλληλα, η εταιρεία του Mark Zuckerberg βάζει στη τσέπη, χοντρικά, το ένα τέταρτο όλων των διαφημίσεων στο διαδίκτυο και την κινητή τηλεφωνία, το οποίο μόνο μία χρονιά ανήλθε γύρω στα 40 δισ. δολάρια.

Ο ιδρυτής του Facebook, αναγνωρίζει ξεκάθαρα πόση εξουσία έχει συγκεντρώσει η εταιρεία του. «Το Facebook μοιάζει περισσότερο με κυβέρνηση παρά με παραδοσιακή εταιρεία», δήλωνε γεμάτος κομπασμό. Για να συνεχίσει: «Έχουμε μια τεράστια κοινότητα ανθρώπων, και περισσότερο από κάθε άλλη τεχνολογική εταιρεία εμείς επιβάλλουμε πολιτικές». Αποψη με την οποία φαίνεται να συμφωνεί και ο άρτι αφιχθείς πρόεδρος της αμερικανικής Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου (FTC), Joe Simons, ο οποίος έχει καταθέσει ότι πιστεύει ότι τα μονοπώλια της πλατφόρμας έχουν τη δύναμη «να χρησιμοποιήσουν ακατάλληλα μέσα για να παραμείνουν μεγάλα».

Το «επιθετικό» λόμπινγκ κατά του Νόμου περί Έντιμων Διαφημίσεων (Honest Ads Act), μιας απλής πρότασης δημοσιοποίησης που τέθηκε επί τάπητος από τους Γερουσιαστές Amy Klobuchar και Mark Warner, είναι ένα παράδειγμα. Για χρόνια ολόκληρα η Facebook ασκούσε επιτυχώς πίεση με σκοπό να μπλοκάρει κανονισμούς απορρήτου, όπως τους κανονισμούς που θα ρύθμιζαν τις τεχνολογίες αναγνώρισης προσώπου.

Ποιο το κέρδος από μια τέτοια καταφανή καταπάτηση του δημοσίου συμφέροντος; Όταν το Facebook το 2011 υπέγραψε το «διάταγμα συγκατάθεσης» με την FTC, τα ετήσια έσοδά του ανέρχονταν σε 3,7 δισ. δολάρια. Το 2017 ήταν πάνω από 10 φορές μεγαλύτερα.

«Η δύναμή σας μερικές φορές με τρομάζει. (...) Το πρόβλημα είναι ότι οι εταιρείες γνωρίζουν πάρα πολλά για εμάς, και πολύ λίγα για τον εαυτό τους» Γερουσιαστής Τζον Κένεντι της Λουιζιάνα, Οκτώβριος 2017, προς τους γενικούς συμβούλους της Facebook και της Google.

Τα λόγια του γερουσιαστή έρχονται να ματώσουν την οικονομίστικη ψυχή κάθε νεοφιλελεύθερου θιασώτη του *πρωτοπόρου και καινοτόμου* ρόλου των ισχυρών επιχειρήσεων της πληροφορίας. Κι αυτό, διότι, θίγει, έστω έμμεσα, το ζήτημα ελέγχου τέτοιου είδους επιχειρήσεων: Μονοπωλιακών. Είναι ουρανόηχες σφάλμα να πιστεύει κάποιος ότι τα προσωπικά δεδομέ-

να, όπως αυτά των δύο εκατομμυρίων Λονδρέζων πολιτών-καταγεγραμμένων στο Εθνικό Σύστημα Υγείας που δόθηκαν στην εταιρεία «DeerMind» δεν θα αποτελέσουν πρώτη ύλη πλουτισμού για την επιχείρηση;

Η απάντηση είναι, ναι! Εντός του υπάρχοντος πολιτικού, κυρίως, όμως, οικονομικού πλαισίου, δεν υπάρχει το περιθώριο για μια επιχείρηση να συλλέξει τα δεδομένα- με όποιο πρόσχημα και αν το κάνει- παρά μονάχα εις βάρος της κοινωνίας.

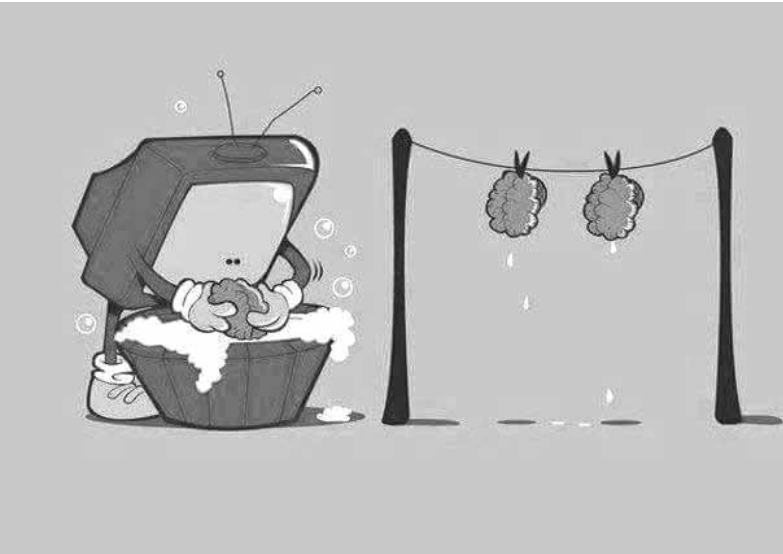
Και αν δεν πιστεύετε εμάς, που έχουμε κάποια παλιά χρωστούμενα με το κεφαλαιοκρατικό σύστημα, ο Μάικλ Τσέρτοφ, πρώην υπουργός Εσωτερικής Ασφάλειας των κυβερνήσεων Μπους και Ομπάμα (2005-2009) και συσυγγραφέας του περιβόητου PATRIOT ACT, ίσως τα λέει καλύτερα: «(...) Ο αριθμός των ευαίσθητων δεδομένων που συλλέγονται από τις ψηφιακές εταιρείες είναι πολύ ανησυχητικός. Φανταστείτε ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες θα διαφοροποιούν σύντομα την προσφορά τους με βάση τα δεδομένα που σχετίζονται με τον τρόπο ζωής - κάτι που κάνει τον Big Brother του Όργουελ να μοιάζει παιδικός».

Άραγε, ποιος ο σκοπός αυτού του σημειώματος; Να ξιφουλκήσει ενάντια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ); Να αναδείξει την πλαστότητα του εταιρικού ψηφιακού κόσμου που εκμεταλλεύεται τη *δουλειά* άλλων για να πλουτίζει ασύστολα, αψηφώντας ταυτόχρονα κάθε έννοια δημοκρατίας,

ηθικής, γνώσης και ορθού λόγου; Να αναρωτηθεί αν η αντικατάσταση του ν. 2472/1997 από τον νέο ευρωπαϊκό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων [2016/79]*** είναι αρκετή για την προστασία των Ευρωπαίων; Να προτείνει την κατάργηση των ΜΚΔ ή ακόμη και του ίδιου του διαδικτύου; Του τηλεφώνου, μήπως(!);

Η απάντηση είναι λίγο πιο περίπλοκη. Δεν θα διαφωνήσει, νομίζουμε, κανείς στο γεγονός ότι η τεχνολογία μπορεί και οφείλει να σταθεί αρωγός στην ανθρωπότητα. Δεν θα διαφωνήσει, νομίζουμε, κανείς ότι σκοπός του κάθε καπιταλιστή είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους και ο περιορισμός της ζημίας. Τι συμβαίνει, όμως, όταν μια σπουδαία τεχνολογική εφαρμογή όπως τα ΜΚΔ τίθενται, ως μονοπώλιο, στην υπηρεσία μιας δράκας ολιγαρχών καθιστώντας παράλληλα την κοινωνία καθημαγμένο δούλο του μέγιστου κέρδους τους;

Οι προτάσεις που έχουν πέσει στο τραπέζι μέχρι τώρα για την αντιμετώπιση αυτού του μεγάλου κινδύνου για τους πολίτες είναι ανεπαρκείς. Οι νόμοι προσχηματικοί. Ο αναλυτής Ames McQuivey, αναφέρει ότι οι πρόσφατες δραματικές αυξήσεις στις τιμές των μετοχών θα μπορούσαν να είναι ένα σημάδι ότι οι επενδυτές υποτιμούν την πιθανότητα λήψης μέτρων από οποιαδήποτε ρυθμιστική αρχή. Τείνουμε να συμφωνήσουμε μαζί του. Ο Μαρκ Αντρέσεν, επενδυτής της Silicon Valley, έχει δηλώσει ότι ο καπιταλισμός «τρώει τον κόσμο».

Τα λεπτομερή προφίλ των χρηστών των διαδικτυακών πλατφορμών συσκευάζονται και πωλούνται στους διαφημιστές μαζί, χωρίς έσοδα για τους καταναλωτές-παραγωγούς, των οποίων η εργασία τούς αποφέρει κέρδος

Γνώμη του γράφοντος είναι ότι καμία πραγματική λύση δεν μπορεί να δοθεί από ένα κράτος που λειτουργεί ως εμπροσθοφυλακή ιδιωτικών συμφερόντων.

Μα, θα αναρωτηθεί πολύ σωστά κάποιος, ακόμη και αν άλλαζε ο εξουσιαστικός πυρήνας του σύγχρονου κράτους, ποιος μπορεί να μας εγγυηθεί ότι δεν θα συνεχιστεί, τουλάχιστον, η παρακολούθηση και η προσπάθεια πρόληψης και de facto καταστολής οιασδήποτε λαϊκής διεκδίκησης; Κανείς, είναι η απάντηση. Φευ, μιλάμε για την εξουσία. Για αυτό ενδεχομένως, ακόμη και τώρα -με τον υπάρχοντα αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων- η πίεση για αμεσότερη εμπλοκή του κόσμου της εργασίας στον έλεγχο του κράτους και των υπηρεσιών του να ήταν ένα πρώτο βήμα διαμόρφωσης των συνθηκών για το πέρασμα σε μια άλλου είδους εξουσία. Με τους εργαζόμενους στο προσκήνιο. Όχι θεατές. Τροφή για σκέψη και πολιτική εγρήγορση.

Θα επανέλθουμε.

Πηγές

Αρθρογραφία

Le Monde diplomatique, Σεπτέμβριος 1975, «*Libre circulation de l'information et domination mondiale*» *National Science Foundation*, 17/8/2004, «*On the Origins of Google*» *The New York Times*, 13/2/2011, «*At media companies, a nation of serfs*» *Truthdig*, 21/2/2011, «*Huffington's plunder*» *Techcrunch.com*, 7/12/2011, «*Eric Schmidt: Google Is Buying One Company A Week*» *Le Monde diplomatique*, 2/3/2013, «*Πρόκληση στην ψηφιακή ηγεμονία των ΗΠΑ- Ποιος θα ελέγξει το Διαδίκτυο;*»

Le Monde diplomatique, 11/5/2013, «*Ψηφιακή προσομοίωση των κοινωνικών συγκρούσεων*» *Le Monde diplomatique*, 28/9/2013, «*Εκτροπή προς την αστυνομοκρατία*» *Le Monde diplomatique*, 1/2/2014, «*Πώς η εμμονή με την ασφάλεια φιμώνει τη δημοκρατία*» *Infowar*, 22/5/2016, «*Να εθνικοποιήσουμε το facebook*» *Περιοδικό Jacobin*, 14/3/2017, «*Big Data's Hidden Labor*» *Περιοδικό Δημοσιογραφία*, 21/3/2017, «*Google, δημοκρατία και η αλήθεια για την αναζήτηση στο διαδίκτυο*» *BBC*, 9/6/2017, «*Are Google, Amazon and others getting too big?*» *Νόστιμον ἥμαρ*, 18/9/2017, «*Ο Όργουελ ζει στο πορτοφόλι σου*» *Infowar*, 08/10/2017, «*Ποιος κυβερνά αυτό το facebook;*» *Guardian*, 2/11/2017, «*How to stop Google and Facebook from becoming*

even more powerful»

Ριζοσπάστης, 23-24/12/2017, «*Το Facebook και ο Μεγάλος Αδελφός*» *Washington Post*, 28/12/2017, «*Chechnya's leader just got kicked off Instagram because of U.S. sanctions. Why only him?*» *Telesur*, 30/12/2017, «*Social Media Imperialism? Facebook Bans Palestinian Content at Behest of Israel, US*»

TVXS, 17/3/2018, «*Ta big data στον λαό! Ένα μανιφέστο για την κρατικοποίηση των δεδομένων*» *Guardian*, 22/3/2018, «*Facebook must be restructured. The FTC should take these nine steps now*» *Πρώτο θέμα*, 31/3/2018, «*Οι Αμερικανοί δεν εμπιστεύονται πλέον το Facebook*»

Καθημερινή, 6/4/2018, «*Facebook: Υποκλαπέντα δεδομένα 87 εκατ. χρηστών*» *Democracy Now*, 23/5/2018, «*Malkia Cyril on Facebook's Civil Rights Audit & How Amazon Sells Facial Recognition Tools to Police*»

GLOBSEC, 24/5/2018, «*18 by Issues: Cyber Threats and Opportunities*» *Η Εφημερίδα των Συντακτών*, 9/6/2018, «*Το καλό νόμισμα διώχνει το κακό*» *Ριζοσπάστης*, 16-17/6/2018, «*Μια αποκαλυπτική έκθεση για «τα μελλοντικά καθήκοντα» της ιμπεριαλιστικής συμμαχίας*»

Infowar, 27/06/2018, «*ΗΠΑ: Συνάντηση τεχνολογικών κολοσσών με τις υπηρεσίες πληροφοριών*» *Ριζοσπάστης*, 7-8/7/2018, «*Και η «έξυπνη αντίσταση» της Γερμανίας*» *Περιοδικό Δημοσιογραφία*, τ. Χειμώνας '18, «*Άρρωτος της δημοκρατίας ή εμπόδιο το διαδίκτυο;*»

****LawNet*, «*Οι 6 πρακτικές διαφορές του Νέου Κανονισμού για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων*»

Βιβλιογραφία

** Μιχ. Λιανός, Απόσπασμα από το βιβλίο «*Όψεις της νέας παρακολούθησης- Διεθνείς και ελληνικές προσεγγίσεις*», Βιβλιόραμα, 2010
«*«Ομπάμα - Πώς γκρεμίστηκαν οι αυταπάτες*», Γ. Λούλης, Καστανιώτης, 2014
«*Η κατάργηση των μετρητών και οι συνέπειες της*», Ν. Χέρινγκ, Λιβάνης, 2016
*«*Η αυτοκρατορία της επιτήρησης*», Ι. Ραμονέ, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2017
«*Τα νέα πρόσωπα του φασισμού*», Ε. Τραβέρσο, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2017
«*Το χρονικό του αύριο*», Κ. Λουλουδάκης-Δ. Κούλαλης, Α/συνέχεια, 2018

Ντοκιμαντέρ

«*Catastroika*», Infowar Productions, 2012

12 **πολιτική****Πολιτική****Ευρωπαϊκή Ένωση: Πώς ένα βιομηχανικό πολιτικό εγχείρημα της**

του Αλέξανδρου Ντάφλου

Εξερευνώντας τη γαλλική ευρωπαϊκή στρατηγική

Προσπαθώντας κανείς να εξετάσει τη δομή και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να έχει στον νου του τα υλικά με βάση τα οποία δημιουργήθηκε. Όταν μιλάμε για υλικά εννοούμε βεβαίως τα έθνη-κράτη τα οποία αποφάσισαν να δημιουργήσουν τη συγκεκριμένη θεσμική οντότητα. Βασικοί δρώντες και πρωταγωνιστές καθόλη την πορεία δημιουργίας και διεύρυνσης της Ε.Ε. υπήρξαν αδιαμφισβήτητα η Γαλλία και η Γερμανία. Με βάση την παραδοχή αυτή, στο πλαίσιο της έρευνάς μου για την εξέλιξη και την πορεία της Ε.Ε., θα αφιερώσω αρκετές γραμμές αναλύοντας τις ευρωπαϊκές στρατηγικές των δύο αυτών βασικών δυνάμεων. Στο παρόν άρθρο θα μελετηθεί η περίπτωση της Γαλλίας.

Την επαύριο της λήξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας, ήταν -άκρως- αποδυναμωμένες ως προς το οικονομικό πλαίσιο (1). Η μοναδική θετική εξέλιξη ήταν πως, δεδομένης της φρικαλεότητας και της μεγάλης διάρκειας του πολέμου, ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο, οι φιλοπόλεμες -φασιστικές- αντιλήψεις είχαν απονομιμοποιηθεί πλήρως. Έτσι, οι μεγάλες δυσκολίες που βίωσαν οι ευρωπαϊκοί λαοί ενίσχυσαν τη διάθεσή τους για κοινωνική αλληλεγγύη και θέσπιση θεσμών που θα διαφυλάσσουν βασικές ανθρωπιστικές αξίες. Γινόταν ξεκάθαρο επομένως, πως εφόσον αποδεικνυόταν εφικτή η υπέρβαση της οικονομικής δυσπραγίας, ο δρόμος για μια δημοκρατική και κοινωνικά ευαίσθητη Ευρώπη θα ήταν ορθάνοιχτος.

Τέταρτη Γαλλική Δημοκρατία

Δεδομένης της ύπαρξης του -κατά τον Σερ Ουίνστον Τσόρτσιλ- σιδηρούντος παραπετάσματος, η νεότευκτη Τέταρτη Γαλλική Δημοκρατία (1946-58) όφειλε να διαλέξει στρατόπεδο στο νέο ψυχροπολεμικό σκηνικό. Η αποχώρηση (1947) του φιλοσοβιετικού Κομμουνιστικού Κόμματος απ' την υφιστάμενη κυβέρνηση συνεργασίας, ανοίγει τον δρόμο για την ένταξη της χώρας στην αμερικανική σφαίρα επιρροής, κάτι που πιστοποιείται αφενός απ' την συμμετοχή στο οικονομικό πρόγραμμα Μάρσαλ, αφετέρου απ' την προσχώρησή της στο ΝΑΤΟ. Έτσι, λίγα χρόνια μετά την ολοκλήρωση του πολέμου η Γαλλία αποτελεί σημαντικό μέρος του δυτικού -αντισοβιετικού- συνασπισμού (2).

Παρά ταύτα, στην αυγή των νέων συνθηκών υπήρχαν ακόμη σημαντικά ζητήματα, τα οποία παρέμεναν δυσεπίλυτα, εγκυμονώντας κινδύνους για τη σταθερότητα και ευημερία της ηπείρου. Το πιο φλέγον ήταν το -περίφημο- γερμανικό ζήτημα. Η ουσία του προβλήματος έγκειτο στην αποφυγή του γερμανικού επανεξοπλισμού και αναθεωρητισμού, χωρίς όμως την πλήρη αποδυνάμωση της Δυτικής Γερμανίας, καθώς κάτι τέτοιο θα την καθιστούσε ευάλωτη σε πιθανή σοβιετική επίθεση. Η βασική αυτή στρατηγική, η οποία εκπορευόταν απ' τις ΗΠΑ κατέστησε ανεδαφικές τις επιθυμίες

Το πιο φλέγον ήταν το -περίφημο- γερμανικό ζήτημα. Η ουσία του προβλήματος έγκειτο στην αποφυγή του γερμανικού επανεξοπλισμού και αναθεωρητισμού, χωρίς όμως την πλήρη αποδυνάμωση της Δυτικής Γερμανίας, καθώς κάτι τέτοιο θα την καθιστούσε ευάλωτη σε πιθανή σοβιετική επίθεση. Η βασική αυτή στρατηγική, η οποία εκπορευόταν απ' τις ΗΠΑ κατέστησε ανεδαφικές τις επιθυμίες της Γαλλίας για συμμαχικό έλεγχο σημαντικών γερμανικών επαρχιών (Ρηνανία, Σααρ, Ρουρ)

της Γαλλίας για συμμαχικό έλεγχο σημαντικών γερμανικών επαρχιών (Ρηνανία, Σααρ, Ρουρ) (3). Κατανοώντας πως τέτοιου είδους βλέψεις είναι αδύνατον να ικανοποιηθούν, η Γαλλία αναπροσαρμόζει τις διεθνείς στοχεύσεις της. Κατά τη δεκαετία του '50, βασικοί πυλώνες της γαλλικής στρατηγικής είναι ο έλεγχος και ο περιορισμός της Δ. Γερμανίας μέσω της δημιουργίας ευρωπαϊκών θεσμών. Η σκέψη αυτή υποστηρίζεται με θέρμη και απ' την άλλη πλευρά του Ατλαντικού και έτσι το 1952 δημιουργείται η ΕΚΑΧ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα). Στη συγκεκριμένη θεσμική οντότητα, η οποία αποτελεί τον πρόδρομο της σημερινής Ε.Ε., εκτός απ' τη Γαλλία και τη Δ. Γερμανία συμμετέχουν επίσης η Ιταλία καθώς και οι χώρες της Benelux (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο). Επιπλέον, κατά την ίδια περίοδο, επιχειρείται η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής αμυντικής κοινότητας (ΕΑΚ), η οποία ουσιαστικά θα έβαζε τις βάσεις για τη σύσταση κοινού ευρωπαϊκού κράτους. Σ' αυτή την κρίσιμη συγκυρία η Γαλλία κάνει πίσω, επιδιώκοντας τη δική της -μονομερή- στρατιωτική ενίσχυση, μέσω της απόκτησης πυρηνικών όπλων. Παρά τις διαφωνίες των ΗΠΑ, οι οποίες -στο μεταξύ- εντάσσουν τη Δ. Γερμανία στο ΝΑΤΟ (1955), στα τέλη της δεκαετίας του '50, η Γαλλία μπαίνει στην ομάδα των χωρών που διαθέτουν πυρηνικό οπλοστάσιο.

Η εγκατάλειψη της προοπτικής ενός ενιαίου ευ-

ρωπαϊκού κράτους στα πρότυπα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αλλάζει τις εκατέρωθεν -ευρωπαϊκές- στοχεύσεις. Πλέον, τα κράτη-μέλη της ΕΚΑΧ προσανατολίζονται στη σταδιακή εμβάθυνση των σχέσεων τους δίνοντας έμφαση στο οικονομικό και εμπορικό πεδίο (4). Η στρατηγική αυτή οδηγεί το 1957 στη δημιουργία της ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα).

Περίοδος Ντε Γκωλ

Σ' αυτό το διεθνές πλαίσιο και υπό την πίεση του ζητήματος της αποαποικιοποίησης, το 1958 αναλαμβάνει καθήκοντα διακυβέρνησης ο στρατηγός Σαρλ Ντε Γκωλ. Άμα τη αναλήψει της εξουσίας προβαίνει σε ουσιώδεις συνταγματικές αλλαγές, ιδρύοντας την Πέμπτη Γαλλική Δημοκρατία -το κυριότερο χαρακτηριστικό της οποίας ήταν η ενίσχυση των εξουσιών του Προέδρου και η συνακόλουθη μείωση της ισχύος του Κοινοβουλίου. Πέρα απ' τις θεσμικές αλλαγές σε εσωτερικό επίπεδο, επιδιώκει την άσκηση ανεξάρτητης πολιτικής στο εξωτερικό πεδίο. Η στάση του αυτή εκφράζεται με την αποχώρηση της χώρας απ' το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, το οποίο σύμφωνα με τις απόψεις του εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας. Άλλη μια ριζοσπαστική και υψηλού ρίσκου κίνηση είναι η προκήρυξη δημοψηφίσματος σχετικά με την ανεξαρτητοποίηση της Αλγερίας. Το αποτέλεσμα οδηγεί στην απο-

αποικιοποίηση της βορειοαφρικανικής χώρας, κλείνοντας έτσι οριστικά ένα ιδιαίτερα δύσκολο και κοστοβόρο ζήτημα για τη Γαλλία.

Στο πεδίο της ΕΟΚ ο Ντε Γκωλ προωθεί τη δημιουργία της ΚΑΠ (Κοινή Αγροτική Πολιτική), η οποία δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για τα γαλλικά γεωργικά προϊόντα, ενώ παράλληλα έρχεται σε σύγκρουση με όσους επιθυμούν μια ένωση περισσότερο υπερεθνική, η οποία θα μειώσει την -απόλυτη- εξουσία των κρατών-μελών (5). Η διαμάχη αυτή αποτυπώνεται γλαφυρά με τη στρατηγική «κενής καρέκλας» που εφαρμόζει η γαλλική πλευρά ώστε να βρεθεί λύση σχετικά με την ανάγκη ύπαρξης ομοφωνίας μεταξύ των μελών της κοινότητας στα σημαντικά θέματα. Τελικά, ο «συμβιβασμός του Λουξεμβούργου» θα δικαιώσει την επιμονή του Γάλλου προέδρου, απομακρύνοντας ιδέες για περαιτέρω εμβάθυνση της κοινότητας.

Μια ακόμα πτυχή της ευρωπαϊκής πολιτικής Ντε Γκωλ ήταν το βέτο που έθετε σε πιθανή είσοδο της Μ. Βρετανίας στην ΕΟΚ. Η τακτική αυτή εκπορευόταν απ' την πεποίθηση του Γάλλου προέδρου πως το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οργανικά συνδεδεμένο με τις ΗΠΑ και άρα πιθανή ένταξη του στην κοινότητα θα εξυπηρετούσε αποκλειστικά και μόνο τα αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή (6). Η επιλογή αυτή εντάσσεται σε ένα γενικότερο κλίμα όξυνσης των γαλλο-αμερικανικών σχέσεων την εποχή αυτή.

Η φοιτητική-εργατική εξέγερση που έμεινε γνωστή ως «Μάης του '68» καταδεικνύει τις ρωγμές και αντιφάσεις που υπάρχουν στο εσωτερικό της γαλλικής κοινωνίας και συντελεί στη σταδιακή αποδυνάμωση του ηλικιωμένου πλέον στρατηγού. Παρότι κερδίζει θριαμβευτικά τις εκλογές που προκηρύσσει αμέσως μετά την εξέγερση, θα παραιτηθεί έναν χρόνο αργότερα όταν μία πρόταση του για την αποδυνάμωση της γερουσίας απορρίπτεται απ' τον λαό σε -σχετικό για το ζήτημα- δημοψήφισμα.

Μετριοπαθείς προσαρμογές στον δρόμο για την πολιτική αλλαγή

Οι δύο επόμενοι πρόεδροι (Ζωρζ Πομπιντού, Βαλερί Ζισκάρ ντ'Εσταίν) οι οποίοι θα κυβερνήσουν τη χώρα κατά τη δεκαετία του '70 διατηρούν το δόγμα της ανεξάρτητης εξωτερικής πολιτικής επιδιώκοντας την καθιέρωση της Γαλλίας ως κορυφαίας στρατιωτικής και διπλωματικής δύναμης στον ευρωπαϊκό χώρο. Συναινούν επιπλέον στη διεύρυνση της Κοινότητας που συμπεριέλαβε στις τάξεις της το 1973 τις Μ. Βρετανία, Ιρλανδία και Δανία. Η συγκεκριμένη εξέλιξη ενίσχυσε το γόητρο και τη δυναμική της Ένωσης καθώς, αδιαμφισβήτητα, το Ηνωμένο Βασίλειο, παρά τα προβλήματά του, παρέμενε μια χώρα με μεγάλο διεθνές κύρος. Άλλη μια σημαντική εξέλιξη εκείνης της περιόδου

καρτέλ μετατράπηκε στο πιο φιλόδοξο Σύγχρονης Ιστορίας (I)

στο πέρασμα τριών -ξεχωριστών- εποχών

αποτελεί η δημιουργία του ΜΣΙ (Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών), ο οποίος αποτέλεσε τον πρόδρομο της νομισματικής ένωσης καθώς στόχευε στη μείωση της διακύμανσης των νομισματικών ισοτιμιών μεταξύ των κρατών-μελών. Η θέσπιση του συγκεκριμένου μηχανισμού, σε μια εποχή που το παγκόσμιο οικονομικό σχέδιο Μπρέτον Γουντς είχε καταρρεύσει, κατέδειξε την ανάγκη συντονισμού των οικονομιών των χωρών της ΕΟΚ προκειμένου να αντιμετωπιστούν η αστάθεια και οι -διαρκώς- εντεινόμενες προκλήσεις, μιας ιδιαίτερα ανταγωνιστικής και άναρχης παγκόσμιας αγοράς (7).

Η δεκαετία του '80 θα μπει στη Γαλλία με μια μεγάλη πολιτική αλλαγή καθώς μετά από πολλά χρόνια θα αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας (1981-1995) το Σοσιαλιστικό Κόμμα υπό την προεδρία του Φρανσουά Μιτεράν. Οι αλλαγές στο εσωτερικό είναι πολλαπλές, καθώς εφαρμόζονται πολιτικές αναδιανομής, οι οποίες βελτιώνουν μεν τη ζωή των φτωχών πολιτών, συμπίπτουν δε επικίνδυνα την οικονομία της χώρας, η οποία δοκιμάζεται από ελλείμματα και πληθωριστικές πιέσεις. Σύντομα και εξαιτίας των πιέσεων που ασκούνται απ' τον ΜΣΙ, ο Μιτεράν θα περιορίσει τις επεκτατικές οικονομικές του πολιτικές.

Στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής επικρατεί η -λεγόμενη- συνέχεια του κράτους καθώς η σοσιαλιστική κυβέρνηση παραμένει στις πάγιες θέσεις της γαλλικής διπλωματίας. Χαρακτηριστικό δείγμα αυτού του γεγονότος αποτελεί η συμφωνία για εγκατάσταση πρόσθετων πυρηνικών κεφαλών στο ευρωπαϊκό έδαφος ως αντίβαρο στην ύπαρξη των αντίστοιχων σοβιετικών. Όσον αφορά τα τεκταινόμενα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρείται η περαιτέρω εμβάθυνσή της, τόσο σε πολιτικό όσο και σε οικονομικό-νομισματικό επίπεδο.

Νέα εποχή, βάσεις για την ευρωπαϊκή ομοσπονδιοποίηση

Η λήξη του Ψυχρού Πολέμου με την πτώση του Τείχους του Βερολίνου (1989) οριοθετεί την έναρξη μιας νέας εποχής για την Ευρώπη και τον κόσμο. Η επικείμενη επανένωση της Γερμανίας φέρνει στην επιφάνεια φοβίες σχετικά με πιθανή - εκ νέου - ριζοσπαστικοποίηση του γερμανικού εθνικισμού, καθώς είναι φανερό πως σε οικονομικό επίπεδο, η επανενωμένη Γερμανία θα είναι πλέον η πιο ισχυρή χώρα στην Ευρώπη (8).

Δεδομένων των συγκεκριμένων συνθηκών, και εκμεταλλευόμενη την διπλωματική της δύναμη, η Γαλλία πιέζει για την πλήρη νομισματική ενοποίηση, θέλοντας να επωφεληθεί απ' το ισχυρό γερμανικό μάρκο. Η συνθήκη του Μάαστριχτ (1992), αν και επικυρώθηκε με οριακή πλειοψηφία απ' το γαλλικό εκλογικό σώμα, επικυρώνει με τον πιο ανάγλυφο τρόπο την ικανοποίηση της γαλλικής επιθυμίας, καθώς οριοθετεί τη διαδικασία που θα οδηγήσει στην εγκαθίδρυση κοινού ευρωπαϊκού

νομίσματος (ευρώ).

Τα χρόνια που ακολούθησαν, η στρατηγική της Γαλλίας για ισχυρή Ε.Ε. με συνοχή στα οικονομικά και πολιτικά ζητήματα παρέμεινε στο ακέραιο, είτε η χώρα κυβερνιόταν απ' τους συντηρητικούς, Ζακ Σιράκ (1995-2007) και Νικολά Σαρκοζί (2007-12), είτε απ' τον σοσιαλιστή Φρανσουά Ολάντ (2012-17). Είναι φανερό πως στόχευση της χώρας είναι να χρησιμοποιήσει μια -αναβαθμισμένη διεθνώς- Ε.Ε. ως όχημα για τη δική της ισχύ και ευημερία. Στο πεδίο της στρατιωτικής ασφάλειας, παρά τις σταδιακές ευρωενωσιακές διεργασίες εμβάθυνσης, το ΝΑΤΟ, στο οποίο επανεντάχθηκε η χώρα το 2009, παραμένει ο κύριος και αδιαμφισβήτητος ρυθμιστής των παγκόσμιων και ευρωπαϊκών εξελίξεων. Στο θέμα αυτό η Γαλλία διστάζει να προχωρήσει σε πιο ρηξικέλευθες κατευθύνσεις ευρωπαϊκής ενοποίησης, επιδιώκοντας τη συμμετοχή των ΗΠΑ στα κρίσιμα γεωπολιτικά ζητήματα άμυνας και ασφάλειας (9).

Η Γαλλία σήμερα

Επιχειρώντας κανείς να εξετάσει τις θέσεις και στάσεις της Γαλλίας σήμερα απέναντι στα καίρια διεθνή ζητήματα, οφείλει να έχει στο νου του τις έντονες κοινωνικές και πολιτικές αντιφάσεις που παρατηρούνται εντός της χώρας. Το αποτέλεσμα των πρόσφατων εκλογών καταδεικνύει την πλήρη αποδυνάμωση των παραδοσιακών δυνάμεων (συ-

ντηρητικοί, σοσιαλιστές) και την ενίσχυση τριών πολιτικών σχηματισμών με τεράστιες διαφορές μεταξύ τους.

Σ' αυτό το πλαίσιο κατακερματισμού, συναντάμε τον νικητή των εκλογών, Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος επιδιώκει περαιτέρω εμβάθυνση της Ένωσης και αποτελεσματικότερο συντονισμό στα οικονομικά και διεθνή θέματα (10). Την εθνικιστική αντιπολίτευση υπό την Μαρίν Λε Πεν, η οποία αμφισβητεί εκ βάθρων την ευρωπαϊκή μεταπολεμική στρατηγική της Γαλλίας, επιδιώκοντας έξοδο απ' την Ευρωζώνη, καθώς και την Αριστερά υπό τον Ζαν-Λυκ Μελανσόν, η οποία κριτικάρει με σφοδρότητα τις πολιτικές της Ε.Ε. εκτιμώντας πως αν δεν υπάρξουν ριζικές αλλαγές είναι προτιμότερο η Γαλλία να την εγκαταλείψει.

Στις συγκεκριμένες συνθήκες, είναι δεδομένο πως ο -κεντρώς- πρόεδρος Μακρόν έχει να καλύψει πολύ δρόμο ώστε να ενισχύσει τη δημοφιλία της Ε.Ε. εντός της γαλλικής κοινωνίας. Άλλωστε, όπως είχε φανεί και απ' την αρνητική ψήφο στο δημοψήφισμα σχετικά με την κύρωση του Ευρωσυντάγματος (2004), οι αντιστάσεις εντός της γαλλικής κοινωνίας στην προοπτική περαιτέρω ευρωπαϊκής ομοσπονδιοποίησης παραμένουν ισχυρές. Ωστόσο, σε μια εποχή, όπου οι ΗΠΑ φαίνεται να επιθυμούν μείωση του διεθνούς τους ρόλου καθίσταται σαφές πως μια ισχυρή Ευρωπαϊκή Ένωση θα βοηθούσε και τη Γαλλία να διαδραματίσει

πρωταγωνιστικότερο ρόλο στις διεθνείς εξελίξεις. Στη λογική αυτή, η νέα γαλλική στρατηγική, όπως προκύπτει απ' την επικράτηση Μακρόν, φαίνεται πως επιδιώκει περαιτέρω ενίσχυση του γαλλογερμανικού άξονα ώστε να επιτευχθεί εμβάθυνση και ανάπτυξη του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Βέβαια, πολλά θα κριθούν και απ' τη στάση της νέας γερμανικής κυβέρνησης. Η συμμετοχή σ' αυτήν, ωστόσο, του κόμματος των σοσιαλδημοκρατών αποτελεί θετικό οινόν, καθώς ο συγκεκριμένος πολιτικός χώρος έχει εκφράσει επανειλημμένα τη συμπάθειά του προς τις ευρωπαϊκές προτάσεις Μακρόν. Μολαταύτα, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως σε κάθε διπλωματική διαδικασία έχει τεράστια σημασία η ισχύς των αντισυμβαλλόμενων πλευρών. Έτσι, όσο η γαλλική πλευρά αντιμετωπίζει ζητήματα ελλιπούς οικονομικής ανάπτυξης και πολιτικής συνοχής, η διαπραγματευτική της δυναμική θα βαίνει μειούμενη και άρα οι προσδοκίες της για μια νέα Ευρωζώνη και Ε.Ε. θα είναι περισσότερο δι-αβλητές στις γερμανικές προτάσεις και επιθυμίες. Εξάλλου, όλη η -μεταπολεμική- ιστορική διαδρομή, την οποία συνοπτικά διατρέξαμε, φανερώνει πως ο -κάθε φορά- συσχετισμός δυνάμεων, συνδυαστικά με τις εκάστοτε στρατηγικές των κυρίαρχων πολιτικών και οικονομικών ελίτ καθορίζει την πορεία της χώρας και την συνακόλουθη κατεύθυνση του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι. Κάτι τέτοιο θα συμβεί και τώρα· μόνο που πλέον το διεθνές περιβάλλον είναι τελείως διαφορετικό, μιας και τη θέση του ψυχροπολεμικού διπολισμού και της μετέπειτα αμερικανικής παντοκρατορίας, έχει πάρει ένας κόσμος με -πολυπολικά- διαμοιρασμένη ισχύ. Σ' αυτές τις -σύνθετες- συνθήκες καλείται η Γαλλία να δράσει και να διαδραματίσει τον νέο γεωπολιτικό της ρόλο.

Παραπομπές:

- (1) Τόνι Τζαντ, *Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο* (2012), εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
- (2) Πάνγκ Ο. Τζον, *Η Ευρώπη του Ψυχρού πολέμου, 1945-1991, Πολιτική Ιστορία* (2002), εκδόσεις Πατάκης.
- (3) Ήφαιστος Παναγιώτης, *Διπλωματία και στρατηγική των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων Γαλλίας, Γερμανίας και Μεγάλης Βρετανίας* (2010), εκδόσεις Ποιότητα.
- (4) Οι Ιδρυτές της Ε.Ε. (Πόχαν Βίλεμ Μπένιεν), *Europa*.
- (5) Σεργ Μπερνστάιν - Πιέρ Μιλζά, *Ιστορία της Ευρώπης III Διάσπαση και ανοικοδόμηση της Ευρώπης 1919 έως σήμερα* (1997), εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
- (6) Πάνγκ Ο. Τζον, *Η Ευρώπη του Ψυχρού πολέμου, 1945-1991, Πολιτική Ιστορία* (2002), εκδόσεις Πατάκης.
- (7) Πάνης Βαρουφάκης, *Παγκόσμιος Μινώταυρος* (2012), εκδόσεις Λιβάνης-Νέα Σύνορα.
- (8) Ήφαιστος Παναγιώτης, *Διπλωματία και στρατηγική των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων Γαλλίας, Γερμανίας και Μεγάλης Βρετανίας* (2010), εκδόσεις Ποιότητα.
- (9) Όπως παραπάνω
- (10) Ο νέος Πρόεδρος της Γαλλίας - Τα 4 πρώτα μέτρα και το στοίχημα των 100 ημερών, CNN Greece - www.cnn.gr

Η Γαλλία πιέζει για την πλήρη νομισματική ενοποίηση, θέλοντας να επωφεληθεί απ' το ισχυρό γερμανικό μάρκο. Η συνθήκη του Μάαστριχτ (1992), αν και επικυρώθηκε με οριακή πλειοψηφία απ' το γαλλικό εκλογικό σώμα, επικυρώνει με τον πιο ανάγλυφο τρόπο την ικανοποίηση της γαλλικής επιθυμίας, καθώς οριοθετεί τη διαδικασία που θα οδηγήσει στην εγκαθίδρυση κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος (ευρώ)

Κοινωνία / Αθλητισμός

του Σίμου Ανδρονίδη

Το Παγκόσμιο Κύπελλο που διεξάγεται αυτή την περίοδο σε γήπεδα της Ρωσικής Ομοσπονδίας, δύνανται να αποτελέσει την ιδιότυπη «συνέχεια» σε μείζον αθλητικό επίπεδο, των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων που διεξήχθησαν στο Σότσι το 2014, λειτουργώντας παράλληλα ως κρίσιμος «προσδιοριστικός παράγοντας», όχι για μία εκ νέου νομιμοποίηση της ρωσικής κρατικής εξουσίας, αλλά για την αναπαραγωγή σημαίνοντων δράσης. Σημαινόντων που σχετίζονται με την ίδια δυνατότητα της ρωσικής επιτέλεσης μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων, δυνατότητα που συναρθρώνεται με τις μακρο-επιτελέσεις σε πολιτικό και στρατηγικό επίπεδο (βλέπε Συρία), με τους προσίδιους όρους μίας επιθυμητής όσο και «ποθητής» αναπαράστασης του ρωσικού πλήθους που στέκεται ενώπιον της Ιστορίας, με τις εκφάνσεις μίας Μουντιαλικής «οντοπολογίας» που σχετίζεται με αυτό που θα αποκαλούσαμε ως τριπλό επίπεδο εκπροσώπησης, ήτοι με την άμεση εμπλόκιση των ηγεμονικών μερίδων του άρχοντος αστικού μπλοκ εξουσίας στη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου, με τις προεκτάσεις της κοινωνικής διεύρυνσης και της διάχυσης των «ωφελιμάτων», και, τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό, με τις όψεις και τις αγωνιστικές επιδόσεις της ρωσικής εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου, μία πιθανή επιτυχία της οποίας δύνανται να προσδώσει «φορτισμένη» περιεχομενικότητα στη και στις έννοιες της δυναμικής όσο και «ρωμαλέας» Ρωσικότητας.

Η «οντοπολογία» του Παγκοσμίου Κυπέλλου διαπλέκεται με τα χαρακτηριστικά συγκρότησης εθελοντικών μικρο-κοινοτήτων που αναπαράγουν συμβολικά και διαχέουν τα πλαίσια του θετικού «πλεονάσματος», αναδεικνύει τις πλαισιώσεις της «κυβερνολογικής της επιτυχίας», προσομοιάζοντας συνάμα στις αντανakλάσεις του «καθεστώτος αρρενωπότητας» με ίδιους και άλλους τρόπους: Η Ρωσία (1) «διεκδικεί» εντός χώρου τον ίδιο τον χώρο, αναπτύσσεται παρά την επιβολή επάλληλων οικονομικών κυρώσεων, προσδιορίζοντας την αθλητική «φώμη» ως κοινωνιο-πολιτισμική αλλά και πολιτική, «φώμη» που καθίσταται ιστορική αφήγηση.

Εντός αλλά και πέραν της διοργάνωσης του Παγκοσμίου Κυπέλλου (2), το κυβερνών κόμμα της «Ενιαίας Ρωσίας», ο ίδιος κρατισμός της ρωσικής «ανάκτησης» δύνανται να συναρθρώσει την «πατρότητα» και την «αυθεντικότητα» της διοργάνωσης, με τις όψεις αυτού που η Αθηνά Αθανασίου προσδιορίζει ως «υγειονομική περιχαράκωση του πολιτικού ως εθνικού χώρου» (3).

Σε αυτό το πλαίσιο, ο χώρος εγγράφει τις νόρμες της εμπρόθετης πραγμάτωσης, εκεί όπου το Παγκόσμιο Κύπελλο συνιστά ιστορική «μαρτυρία», διαμεσολαβώντας, «περιχαράκωνοντας» και διευρύνοντας τον «πολιτικό ως εθνικό χώρο» και τον εθνικό χώρο ως πολιτικό στο μέσον του ποδοσφαιρικού αθλητισμού: το Παγκόσμιο Κύπελλο ως «κανονικοποιητικό» διακύβευμα παρουσίας και διάχυσης της χωρο-χρονικής όσο και συμβολικής ρωσικής παρουσίας από τη Μόσχα έως το Ροστόφ επί του Ντον, από την Αγία Πετρούπολη έως το Σότσι και από εκεί στα δίκτυα του νεωτερικού γίγνεσθαι ως αξίωση συμμετοχής αλλά και

Για τη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου της Ρωσίας

«ομογενοποιημένου» ανταγωνισμού, με το Παγκόσμιο Κύπελλο να καθίσταται δέκτης «αποθησαυρισμένων» επιθυμιών, έκφραση και μείζον όρος της Πουτινικής πολιτικής της εθνικής «ανάκτησης». Στα πεδία της διοργάνωσης λαμβάνουν χώρα επιτελέσεις εκπλήρωσης, μίας οντολογικής «στροφής», την στιγμή όπου, στο ίδιο πεδίο του κοινωνικού, υποβόσκουν και «κυοφορούνται» κοινωνικές εντάσεις όπως τις καταγράφει ο Δημήτρης Τριανταφυλλίδης: «Τα κύρια σημεία στα οποία επικεντρώνεται η λαϊκή δυσανεμία είναι η αύξηση της τιμής των καυσίμων, πράγμα απαράδεκτο για μία πετρελαιοπαραγωγό χώρα και για την οποία η επίσημη δικαιολογία είναι ότι πρόκειται για λάθους υπολογισμούς των κυβερνητικών οργάνων. Στην πραγματικότητα όμως επρόκειτο για μια δόλια προσπάθεια να μεταφερθεί το κόστος των κυρώσεων των δυτικών χωρών στις πλάτες του καταναλωτή. Το δεύτερο σημείο έντασης μεταξύ

της κυβερνώσας ελίτ και της κοινωνίας είναι η φημολογούμενη αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης και των εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία. Είναι γνωστό σε όλους πως το συνταξιοδοτικό σύστημα της Ρωσίας έχει, ουσιαστικά, καταρρεύσει εδώ και καιρό. Οι συντάξεις δεν ξεπερνούν τα 100 ευρώ σε όλη τη χώρα, με μοναδική εξαίρεση τη Μόσχα όπου αγγίζουν το ιλιγγιώδες ποσό των 120 ευρώ» (4). Δίπλα σε αυτές τις κοινωνικές παραμέτρους-εντάσεις, διαφαίνονται τάσεις μίας κινηματικής εκδίπλωσης των όρων εναντίωσης στην Πουτινική «ελεγχόμενη Δημοκρατία», στο πεδίο σχάσης της οποίας προβάλλονται οι δεσποζουσες προεκτάσεις ενός συγκεντροποιημένου μοντέλου διακυβέρνησης το οποίο συσσωρεύει κεντρομόλες δυναμικές, ασκώντας πολιτικές της σλαβικής «αρρενωπότητας» και εναντίωσης-εκτόπισης αυτού που θεωρείται ως η ομοφυλοφιλική «αποκειμενικότητα» (Τζούλια Κρίστεβα) (5).

Το Παγκόσμιο Κύπελλο ως επίδοκο δύνανται να επιφέρει μία «αίσθηση communitas» (6) για να χρησιμοποιήσουμε έναν όρο του Τέρνερ, μία αίσθηση εθνικής ανάτασης και «πράξης» εντός των πλεγμάτων της μετα-σοβιετικής Ρωσικότητας, μία αίσθηση που όμως συν-διαλέγεται με τους δείκτες της χρονικής κοινωνικής-λαϊκής δυσανεμίας για κρατικές-κυβερνητικές πολιτικές.

Ως δείκτης επιθυμιών, η «οντοπολογία» του Παγκοσμίου Κυπέλλου αναπαράγει συμβολισμούς μίας αθλητικής «πολιτειότητας», ενέχοντας παράλληλα τους δικούς του αστερισμούς αντινομιών και αντιθέσεων, τους όρους της κατά Σπριτ «εξιδανίκευσης» (7), με την Ρωσία να δαπανά για τη διοργάνωση το ποσό των 683 δισ. ρουβλίων (11 δισ. δολάρια) (8). Στη συγκεκριμένη διοργάνωση, τα κοινωνικά υποκείμενα δύνανται να «υπευθυνοποιηθούν», εκφράζοντας σχέσεις προς, Η μεγαλύτερη ποδοσφαιρική διοργάνωση που διεξάγεται αυτές τις ημέρες στη Ρωσία, αξιώνει τον προσδιορισμό του ρωσικού «υποδειγματισμού», εκεί όπου, όπως αναφέρει η Σβετλάνα Αλεξίεβιτς με έναν μοναδικά χαρακτηριστικό τρόπο, στο βιβλίο με τίτλο «Το τέλος του Κόκκινου Ανθρώπου», το οποίο ανατέμνει, διαμέσου της χρησιμοποίησης του λόγου και του χρόνου των αφηγήσεων την καθημερινότητα στην πρώην Σοβιετική Ένωση (ΕΣΣΔ): «Ξαναγεννιούνται παλιομοδίτικες ιδέες: για τη μεγάλη αυτοκρατορία, για τη “σιδηρά πυγμή”, για τον “ξεχωριστό ρωσικό δρόμο»» (9). Το ποδόσφαιρο εισέρχεται στην επικράτεια της “αναγέννησης”.

Σημειώσεις:

(1) *Μία Βουλευτής του Ρωσικού Κοινοβουλίου (Δούμα), αναφέρθηκε στην «αναγκαιότητα» της μη-σεξουαλικής συνεύρεσης με τους «ξένους» φιλάθλους που θα κατακλύσουν αυτή την περίοδο της χώρας, εκφράζοντας και προτάσσοντας τους λογοθετικούς και πολιτικούς όρους της αποτροπής της «επιμειξίας» ή της αποτροπής της «επι-μόλυνσης» με «ξένο αίμα» το οποίο δύνανται να «αλλοιώσει» τα Σλαβικά-Ρωσικά χαρακτηριστικά και το αυθεντικό «χρωμόσωμα» των Ρώσων, ανασημαιοδοτώντας εμπρόθετα και «ενσαρκώνοντας» ιδιαίτερα τους λόγους και τους όρους της αθλητικής, πολιτικής και πολιτισμικής «στεγανοποίησης» απέναντι στη φίλαθλη «ξενότητα» η οποία παρακολουθώντας, «απειλεί» την αίσθηση της Ρωσικής «οικογένειας». Επρόκειτο για μία ιδιαίτερη μορφή της Φουκωϊκής «κυβερνολογικής» με πλαισιώσεις περιττής «ανοικιότητας» που συν-διαλέγεται με τον ρατσισμό του «ενός σώματος».*

(2) *Μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα άποψη για τις «οντοπολογίες» του Παγκοσμίου Κυπέλλου προσφέρει ο Βασίλης Βαμβακάς, ο οποίος εστιάζει στο ζήτημα της φαντασιακής ανασυγκρότησης της εθνικής ταυτότητας εν καιρώ Παγκοσμίου Κυπέλλου, υπό το πρίσμα της ανάδειξης, εντός αλλά και εκτός αγωνιστικών χώρων, εθνικών χαρακτηριστικών που προσιδιάζουν στην ίδια έννοια του έθνους: «Το Παγκόσμιο Κύπελλο χρωστά την επί χρόνια πίστη και αγάπη των φιλάθλων όχι μόνο στην υπερεθνική μυθολογία του Πελέ, του Κρόιφ, του Μαραντόνα, του Ρονάλντο και του Μέσι, αλλά και στο ότι κάθε τετραετία επανεπιβεβαιώνονται*

Λογοτεχνία

15

οι φανταστικές και συμβολικές εθνικές ορίζουσες που όλο και ξεθωριάζουν μέσα στην εποχή της αγοραίας παγκοσμιοποίησης. Με πιο απλά λόγια, το Μουντιάλ παραμένει ένα από τα κορυφαία θεάματα του σύγχρονου πολιτισμού επειδή οι Βρετανοί συνεχίζουν να βάζουν γκολ με κεφαλιά (ως προσωρινό Brexit στο passing game στο οποίο και αυτοί υποκύπτουν), επειδή οι γραφικές φιγούρες στις κερκίδες θα ενδυθούν τα εθνικά σύμβολα με τρόπο γκροτέσκο, επειδή θα συναντηθούν Μαρόκο και Ιράν όχι σαν φίλοι και ομόθρησκοι, αλλά σαν εχθροί 90 λεπτών. Το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου ελκύει το μαζικό ενδιαφέρον επειδή δεν είναι τίποτε άλλο από την ανταγωνιστική συνεύρεση των εθνικισμών». Βλέπε σχετικά, Βαμβακάς Βασίλης, «Παιχνίδια εθνικής ταυτότητας», εφημερίδα Το Βήμα, Ένθετο «Νέες Εποχές», 24/06/2018, σελ. 4-5.

(3) Βλέπε σχετικά, Αθανασίου Αθηνά, Η κρίση ως «κατάσταση έκτακτης ανάγκης». Κριτικές και αντιστάσεις, Εκδόσεις Σαββάλας, Αθήνα, 2012, σελ. 57.

(4) Βλέπε σχετικά, Τριανταφυλλίδης Δημήτρης, Το «ματς» ανάμεσα στις ρωσικές φατρίες, Εφημερίδα Τα Νέα, Ένθετο «Μουντιάλ και Διπλωματία», 16-17/06/2018, σελ. 37. Ο Δημήτρης Τριανταφυλλίδης στην ανάλυσή του θέτει το ζήτημα του ανταγωνισμού και της διαμεσολάβησης-συνάρθρωσης συμφερόντων έτσι όπως αναπτύσσονται και αναπαράγονται στο εσωτερικό του ρωσικού αστικού μπλοκ εξουσίας, καθώς και των σχέσεων εκπροσώπησης που «φιλτράρονται» στο ίδιο το εσωτερικό του κράτους και των κρατικών μηχανισμών, συγκροτώντας και εκ-φέροντας αυτό που αποκαλείται ως «νέα ρωσική ολιγαρχία» γύρω από τον πρόεδρο Βλαντίμιρ Πούτιν.

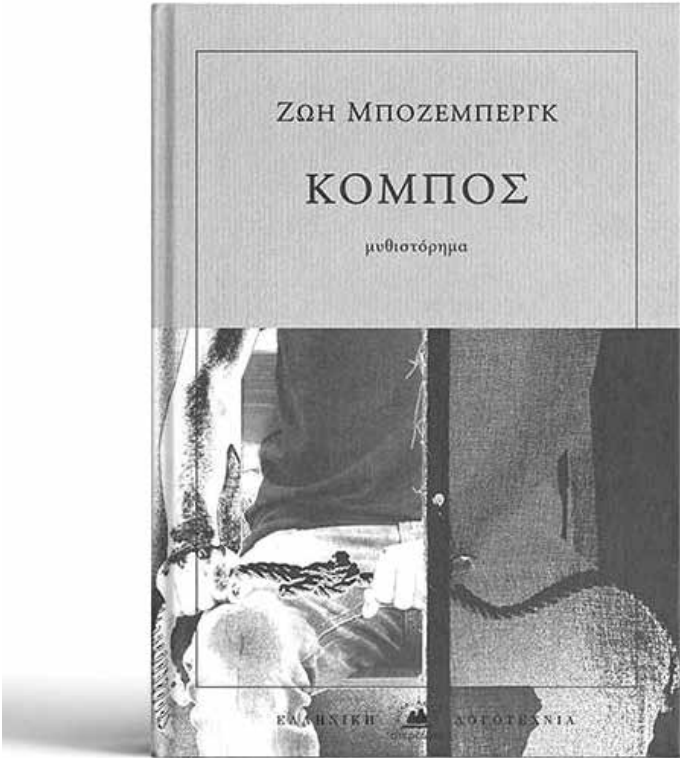
(5) Για την επιστημολογική εννοιολόγηση του «απο-κειμένου» και της διαδικασίας «απο-κειμενοποίησης», (Abjection) ως εύρος της «ετερότητας-ετερογένειας» εντός τόπου και χώρου, βλέπε σχετικά, Αθανασίου Αθηνά, «Αναζητώντας τη «σημειωτική χώρα»: Ετερότητα, αποστροφή και ο τρόμος του εκ-τοπισμένου υποκειμένου», στο: Αθανασίου Αθηνά, (επιμ.), Ζωή στο όριο. Δοκίμια για το σώμα, το φύλο και τη βιοπολιτική, Εκδόσεις Εκκρεμές, Αθήνα, 2007, σελ. 97-135.

(6) Αναφέρεται στο: Βίντακς Μπέα, Η Γαλλία στην ποδοσφαιρική φαντασία του Καμερούν, στο: Άρμυστρονγκ Γκάρι-Τζουλιανότι Ρίτσαρντ, (επιμ.), Το Ποδοσφαίρο στην Αφρική, Σύγκρουση, Συμφιλίωση και Συνύπαρξη, Μετάφραση: Γιαννακοπούλου Βάσια και Χουλιαρά Σοφία, Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης: Βογιατζής Γιάννης, Εκδόσεις Απρόβλεπτες, Αθήνα, 2011, σελ. 290.

(7) Αναφέρεται στο: Μπέιλ Τζον, Τρεις γεωγραφίες Μετανάστευσης των Αφρικανών Ποδοσφαιριστών: Πρότυπα, Προβλήματα και Μετααποικιοκρατία, στο: Άρμυστρονγκ Γκάρι-Τζουλιανότι Ρίτσαρντ, (επιμ.), Το Ποδοσφαίρο στην Αφρική, Σύγκρουση, Συμφιλίωση και Συνύπαρξη ό.π., σελ. 393.

(8) Βλέπε σχετικά, Μπαστέα Νατάσα, «Ξανασυστήνοντας τη Ρωσία στον κόσμο», Εφημερίδα Τα Νέα. ό.π., σελ. 40. Η ρωσική κυβέρνηση επενδύοντας στη διοργάνωση του Παγκοσμίου Κυπέλλου, νοσηματοδοτεί τις εκφάνσεις λειτουργίας της ως ιστορικό κέντρο το οποίο συναρθρώνει επάλληλες προβολές.

(9) Βλέπε σχετικά, Αλεξίεβιτς Σβετλάνα, Το τέλος του Κόκκινου Ανθρώπου, Μετάφραση: Ιωαννίδου Δ. Αλεξάνδρα, Εκδόσεις Πατάκι, Αθήνα, 2003, σελ. 22. Το βιβλίο της Σβετλάνα Αλεξίεβιτς προχωρά, με έναν ιδιαίτερο τρόπο, στη συνύφανση λογοτεχνίας, δημοσιογραφικής προσέγγισης, ιστορίας και κριτικής ανάλυσης, συνιστώντας ένα «αυτοτελές» λογοθετικό συμβάν μία «από τα μέσα» αξιολόγησης αυτού που υπήρξε η Σοβιετική Ένωση επέκεινα των επίσημων κοιματικών λόγων και συμβολισμών που συμπυκνώνονται στο κόκκινο σφυροδρέπανο της «ελπίδας».

Κόμπος, Ζωή Μπόζεμπεργκ, εκδόσεις Στερέωμα

Ψυχικοί Κόμποι

του Παναγιώτη Μουντούρη

Όσοι ασχολούνται με τη θάλασσα λένε ότι οι ναυτικοί κόμποι είναι αποτελεσματικοί, μπορούν να αντέξουν μεγάλη ένταση και πίεση ενώ την ίδια στιγμή με το τράβηγμα ενός σχοινιού λύνονται εύκολα. Σίγουρα ο *κόμπος* που ασφυκτικά έχει περιδέσει τον Άγη –ένας βρόχος που σφίγγει και πνίγει την ψυχική του υπόσταση– δεν είναι ένας ναυτικός κόμπος. Είναι «αδύνατον» να τον «ορίσει» κανείς, μπορεί όμως να τον «διηγηθεί» όπως η Ζωή Μπόζεμπεργκ στο πρώτο της μυθιστόρημα *Κόμπος*, η οποία, μέσα από έναν λόγο διαυγή και απλό συνάμα πυκνό και ασθματικό, δίνει υπόσταση και μορφή στο ανυπόφορο κενό ότι κανένας δεν επιθυμεί την ύπαρξη του Άγη.

«Υπάρχει ένας κόμπος που δένεται δύσκολα. Θέλει χρόνο, θέλει συνεργασία πολλών παραγόντων – μα όταν τελικά δεθεί, δεν χαλαρώνει με τίποτα. Σφίγγει και καλά κρατεί, από τότε που οι άλλοι γύρω ήταν μεγάλοι κι εγώ αόρατος».

«Τι σημαίνει να είσαι παιδί και να είσαι αόρατος;» Ένα ερώτημα πανανθρώπινο, ένα ερώτημα η απάντηση του οποίου θα τοποθετήσει το υποκείμενο εντός ή εκτός της κοινωνικής πραγματικότητας, ένα ερώτημα η απάντηση του οποίου θα θέσει σε εφαρμογή την ψυχοποίηση ή την αποσύνδεση και τον αφανισμό ενός ανθρώπινου όντος, ένα ερώτημα που αφορά το υποκειμενικό αίσθημα του «υπάρχειν», ένα ερώτημα στον πυρήνα του οποίου σμιλεύτηκε η προσωπικότητα του Άγη και εγκαθίδρυσε τη μόνιμη

αγωνία του αν αξίζει τον κόπο να ζει τη ζωή παραπέμποντας τον αναγνώστη στο πιο αμείλικτο, ανειπωτο και άλεκτο ερώτημα του ανθρώπου απέναντι στο πεπερασμένο της ύπαρξης του.

Ορμώμενος από μια αυθόρμητη κίνηση προς τον Άλλον, από παιδί ακόμη ο Άγης, προσπαθεί να πλησιάσει τους σημαντικούς Άλλους της ζωής του προσκρούοντας σε αδιέξοδο. Αυτό που θα συναντήσει είναι η έλλειψη ανταπόκρισης, το ακίνητο, αδιάφορο και ανέκφραστο πρόσωπο της μητέρας του η οποία ήταν απασχολημένη με τις δικές της ανάγκες παραγκωνίζοντας την ίδια στιγμή τις ανάγκες του Άγη. Οι ψυχαναλυτές αναρωτιούνται αν το παιδί δομείται στο πρόσωπο της μητέρας ή μάλλον στα μάτια και στο βλέμμα της, τι συμβαίνει όταν σε αυτό το πρόσωπο δεν υπάρχει τίποτα; Το ίδιο αναρωτιέται και ο αναγνώστης του βιβλίου της Ζωής Μπόζεμπεργκ όταν ακούει τον ήρωα του βιβλίου να αναρωτιέται:

«Φωνάζω, έχω αγωνίες, δεν νιώθω να τις αναγνωρίζει κανείς. Ούτε καν με βλέπει η μάνα. Μιλάει ακατάπαυστα. Πάντοτε όμως για κάτι άλλο, ποτέ για μένα τον ίδιο, ποτέ για τα δικά μου [...] Τα μάτια της είναι παράθυρα κλειστά»

Ο Άγης θα βρεθεί ασφυκτικά συμπεσμένος ανάμεσα στη Σκύλλα και τη Χάρυβδη. Ο κόμπος αρχίζει και δένεται.

Η μια άκρη του σχοινιού, αυτή της μητρικής πλευράς, με την αδιαφορία, την έλλειψη ανταπόκρισης στις ανάγκες του, την χωρίς περιέργεια και ενδιαφέρον μητρική ενασχόληση, έρχεται να την μπλέξει άναρχα και άκαμπτα αυτή της πατρικής πλευράς, έναν πατέρα υποταγμένο και άβουλο, οικονομικά

και συναισθηματικά τσιγκούνη, με έντονη επιφυλακτικότητα απέναντι στις διαπροσωπικές σχέσεις και κυρίως ανταγωνιστικό με τον Άγη.

«Τι σημαίνει να 'χεις γεννηθεί από δυο θεούς. Γιατί πως αλλιώς να δεις δυο ανθρώπους που ζουν μακάριοι σ'ένα δικό τους κόσμο, διαφορετικό από τον δικό σου, και σου δείχνουν πεντακάθαρα ότι δεν σ'έχουν ανάγκη, αφού ούτε καν σε βλέπουν; Κι άντε να ήταν ο ένας τους έτσι. Έπρεπε και οι δυο να είναι το ίδιο, την τύχη μου μέσα;»

Μέσα σε αυτό το πολυσχιδές ψυχικό μωσαϊκό ο Άγης επιστρατεύει στρατηγικές επιβίωσης και μηχανισμούς προσαρμογής για να επιβιώσει ψυχικά. Έχει την ανάγκη να θωρακίσει την εσωτερική του πραγματικότητα αναπτύσσοντας έναν επαρκή, αυτάρκη και μεγαλειώδη εαυτό δημιουργώντας ένα ψεύτικο προπέτασμα. Ο αναγνώστης παρατηρεί τον Άγη να κινείται επιδερμικά, στις παρυφές της σχέσης, παρόλο που την ίδια στιγμή έχει τόσο πολύ την ανάγκη να δοθεί συναισθηματικά στον Άλλον. Το να αφεθεί όμως στον Άλλον διακινεί μέσα του – συνειδητά ή ασυνειδητά – τον τρόπο της εκμετάλλευσης και της απόρριψης. Κάθε επιλογή στη ζωή έχει και το ανάλογο κόστος, ο Άγης επιλέγει να θυσιάσει τη συντροφικότητα για τον εαυτό του, θυσιάζει το μέρος για το όλον.

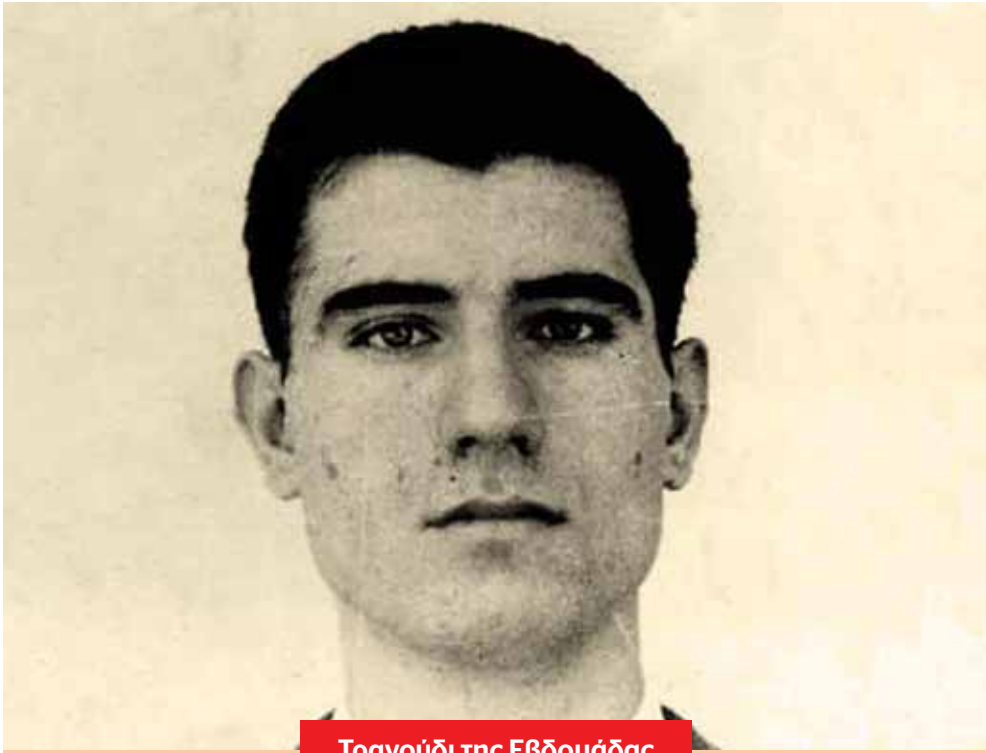
Ο «Κόμπος» της Ζωής Μπόζεμπεργκ αποτελεί μια σπουδή στην τέχνη και την τεχνική της ψυχικής αναδόμησης. Η συγγραφέας μικροανατέμνει περίτεχνα τη σχέση οικογενειακού περιβάλλοντος και ατόμου, μια σχέση που άλλοτε αποτελεί διανομέα ζωής και άλλοτε μαρασμού, απομόνωσης και θλίψης.

16

Τελευταία σελίδα

από τον Γιάννη Μπάκο

Αργά το βράδυ της 21ης Ιουλίου 1965 η αστυνομία προσπαθεί να διαλύσει ογκώδη διαδήλωση καταδίκης του λεγόμενου «βασιλικού πραξικοπήματος», που είχε οδηγήσει σε παραίτηση τον λαοπρόβλητο πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου. Περισσότεροι από 250 διαδηλωτές τραυματίστηκαν και συνελήφθησαν στη διασταύρωση των οδών Σταδίου και Λαδά, μεταξύ αυτών και ο Σωτήρης Πέτρουλας. Ο Πέτρουλας μεταφέρθηκε στις 03:00 τα ξημερώματα της 22ας Ιουλίου στο Σταθμό Α΄ Βοηθειών του Ερυθρού Σταυρού στην οδό Γ΄ Σεπτεμβρίου όπου και διαπιστώθηκε ο θάνατός του. Το ψευδές επίσημο πόρισμα της ιατροδικαστικής εξέτασης που έκαναν αστυνομικοί με στολές γιατρών έκανε λόγο για θάνατο που προκλήθηκε από ασφυξία λόγω δακρυγόνου. Αυτή η εκδοχή αφήνει ανεξήγητα τα ολικά σχίσματα στο λαιμό του που διαπίστωσαν οι δικοί του όταν πήραν τον νεκρό. Η μεταγενέστερη ιατροδικαστική εξέταση από γιατρούς της οικογένειας έδειξε πως ο Πέτρουλας στραγγαλίστηκε. Η αστυνομία επιδίωξε την ταφή του κρυφά από τους γονείς του, πριν ανατείλει ο ήλιος με τον ιερέα να αρνείται να πραγματοποιήσει την ταφή. Ο Σωτήρης Πέτρουλας γεννήθηκε στο Οϊτύλο της Μάνης το 1942 από γονείς αγρότες, με την οικογένεια του να καταφεύγει στην Αθήνα για να διασωθεί από τη δολοφονική μανία των ένοπλων συμμοριών της Δεξιάς. Ο μικρός Σωτήρης εγγράφεται στο δημοτικό σχολείο της περιοχής Ακαδημία Πλάτωνος και ταυτόχρονα αρχίζει να εργάζεται. Τελειώνοντας το δημοτικό το 1954 εγγράφεται στη Μέση Εμπορική Σχολή Εμποροϋπαλλήλων Αθηνών στην πλατεία Μητρο-

Τραγουδι της Εβδομάδας

Μαρία Φαραντούρη - “Σωτήρης Πέτρουλας”

«Τα γαλάζια μάτια του μας καλούνε»

πόλεως και μετά από τη φοίτηση τριών τάξεων εγγράφεται στη Μέση Εμπορική στην πλατεία Κουμουνδούρου, την οποία και τελειώνει το 1960. Όλα αυτά τα χρόνια εξακολουθεί να εργάζεται και παράλληλα να είναι άριστος μαθητής και να συμμετέχει στο μαζικό μαθητικό κίνημα, με την τελευταία χρονιά της μαθητικής του ζωής

να αποτελεί βασικό σταθμό της ζωής του. Τότε ήταν που μαζί με άλλους συμμαθητές του αρνείται να γράψει έκθεση με σοβινιστικό και αντιλαϊκό περιεχόμενο, αντιλαμβανόμενος την ανάγκη της οργανωμένης πάλης, με αποτέλεσμα την ένταξη του στην οργάνωση της Νεολαίας της ΕΔΑ. Τον Οκτώβρη του 1960 ύστερα από εξετά-

σεις εισάγεται στην Ανωτάτη Εμπορική Σχολή παίρνοντας υποτροφία και αρχίζοντας έτσι τη φοιτητική του σταδιοδρομία που δεν έμελλε να ολοκληρωθεί. Γρήγορα μέσα από την καθημερινή του δραστηριότητα αναδεικνύεται σαν ένα από τα πιο συνεπή και συνειδητά στελέχη του φοιτητικού κινήματος και γίνεται στέλεχος της Ν.Ε.Δ.Α, εκλεγμένος από τους συναδέλφους του αναλαμβάνει την καθοδήγηση της οργάνωσης της Ανωτάτης Εμπορικής ως γραμματέας της. Για πολιτικούς λόγους αποβλήθηκε για έναν χρόνο από τη σχολή. Στους αγώνες για το 114 και το 15% αποτελεί ένα από τα βασικά καθοδηγητικά στελέχη. Τον Ιούλιο του 1962 είναι επικεφαλής ενός συνεργείου που υψώνει τη σημαία του 114 στην Ακρόπολη, στο υπουργείο Βιομηχανίας και το Πανεπιστήμιο. Ως μέλος της Διοικούσας Επιτροπής της Νεολαίας ΕΔΑ ερχόταν σε σύγκρουση με το κλίμα τρομοκρατίας που επικρατούσε στα Πανεπιστήμια με κύριο εκφραστή την ΕΚΟΦ καθώς και με το Σπουδαστικό Τμήμα της Ασφάλειας. Η κηδεία του πήρε τη μορφή παλλαϊκής διαδήλωσης-καταδίκης παλλαϊκό χαρακτήρα καταδίκης της «Αποστασίας», μιας ιδιαίτερα ταραγμένης περιόδου της μεταπολεμικής ελληνικής ιστορίας. Ο Μίκης Θεοδωράκης έγραψε το κομμάτι «Σωτήρης Πέτρουλας» το βράδυ της Τετάρτης 21 Ιουλίου του έτους 1965. Για ευνόητους λόγους το κράτησε στο συρτάρι και μόλις έπεσε η Χούντα, αποφάσισε να το κυκλοφορήσει σε δίσκο. Η πρώτη εκτέλεση ανήκει στην Μαρία Φαραντούρη και συμπεριλήφθηκε στο δίσκο «Η Ελλάδα του Μίκη Θεοδωράκη», ο οποίος κυκλοφόρησε στις 21 Οκτωβρίου του 1974.

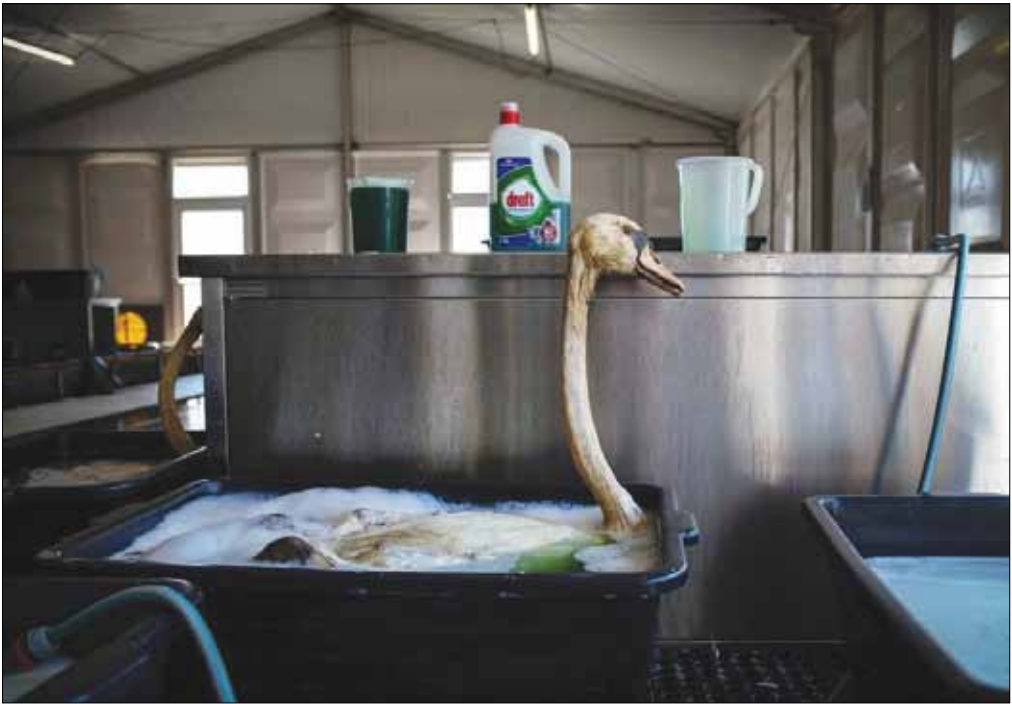
Οι φωτογραφίες του μήνα

της Σοφία Σπανού

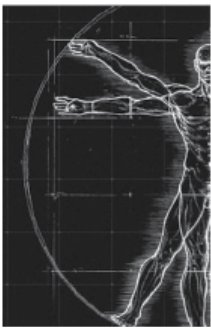
Chiang Rai, Ταϊλάνδη: Τα αγόρια που διασώθηκαν από τη σπηλιά στην Ταϊλάνδη φορούν μάσκες και ξεκουράζονται σε νοσοκομείο του Τσιάνγκ Ράι, στις 11 Ιουλίου 2018. Τα αγόρια που είναι μέλη ποδοσφαιρικής ομάδας παγιδεύτηκαν, μαζί με τον προπονητή τους, από τα νερά της βροχής και χρειάστηκε μια εξαιρετικά δύσκολη επιχείρηση για να διασωθούν.

Φωτογραφία: REUTERS

Hoek van Holland, Ολλανδία: Ένας κύκνος καθαρίζεται από τους υπεύθυνους ενός καταφυγίου πτηνών, μετά από τη συντριβή ενός δεξαμενόπλοιου σε μια προβλήτα στο λιμάνι του Ρότερνταμ, που έκανε να καταλήξουν 200 τόνοι πετρελαίου στο νερό.

Φωτογραφία: Alexander Schippers/EPA

της Επιστήμης και της κοινωνίας

■ Επιμέλεια:
**Γιάννης
Σχίζας**

Τόπο στα νιάτα

Να μια συνέντευξη ηλικιακώς εξτρεμιστική, προερχόμενη από τον Ζερόμ Μπαντέ, στέλεχος της UNESCO, στους Αόρ Μπελό και Λουκ Ιχανταντέν της γαλλικής *Monde*. «Βαίνουμε προς μια κοινωνία αιώνια εφήβων», υποστηρίζει ο Μπαντέ, υπογραμμίζοντας τις αλλαγές που έχουν εξαλείψει τις διαφορές μεταξύ ηλικιών. Ο Γάλλος διανοητής υπογραμμίζει τη σημασία της δια βίου εκπαίδευσης και της δια βίου σωματικής αγωγής: Όσον αφορά την εκπαίδευση, η παλιά «εφάπαξ» πρόσληψη της γνώσης κατά τη διάρκεια της νεανικής ηλικίας είναι ξεπερασμένη. Γι' αυτό ο κόσμος της νέας εποχής σεμιναριάζεται και μετεκπαιδεύεται σε ένα νέο επάγγελμα, μέχρι τελικής πτώσεως... Ανάλογα συμβαίνουν με τη σωματική αγωγή που από αποκλειστική ιδιότητα της νεότητας, γίνεται πλέον θέμα όλων των ηλικιών. «Η νεότητα μεταβάλλεται σε αναγκαιότητα. Από περίοδος της ζωής μετατράπηκε σε όρο επιβίωσης» υποστηρίζει ο Ζερόμ Μπαντέ. Κατά την άποψή του έχουμε να κάνουμε με ένα είδος «νεοκρατίας», που μπαίνει στη θέση κάθε τυπικής ή άτυπης «Γερουσίας» και αμφισβητεί τις αντίστοιχες αυθεντίες. Όσον αφορά τους κύκλους της πληροφορίας και γνώσης, δηλαδή τη διαδικασία εμφάνισης και αξιοποίησης της, ο Μπαντέ σημειώνει την εκρηκτική και πολυσήμαντη επιτάχυνση: «Σήμερα, η ασταμάτητη τεχνολογική αλλαγή απαρχαιώνει πιο γρήγορα τις γνώσεις. Ο νεώτερος μπορεί να επιβληθεί του παλαιότερου... Αυτό αλλάζει τις κοινωνικές σχέσεις, αφού η κατοχή της γνώσης ήταν ο ακρογωνιαίος λίθος της κυριαρχίας των ελίτ»...

Ο Μπαντέ ερμηνεύει τη συσχέτιση των ώριμων ηλικιών με τη γνωσιολογική και σωματική ανακαίνιση, ως προσχώρηση στη νεότητα, όμως η ίδια κατάσταση θα μπορούσε κάλλιστα να ερμηνευθεί ως διεύρυνση και αναβάθμιση της ενεργού ζωής! Και εν πάση περιπτώσει, δεν είναι ανάγκη να παίρνουμε και πολύ στα σοβαρά την απόφαση: Από τότε που έχουμε το διαδίκτυο, δεν χρειαζόμαστε τη «σοφία» των γέρων...

Σιτάρι

«**Σ**ε παγκόσμιο επίπεδο, το σιτάρι απειλείται από την κλιματική αλλαγή και την επίθεση των παρασίτων και των ασθενειών. Οι επενδύσεις στη γεωργική έρευνα μπορούν να βοηθήσουν τα τρόφιμά μας να αντιμετωπίσουν τη θερμότητα και τα παράσιτα. Εάν γνωρίζουμε ότι η επένδυση στην επιστημονική έρευνα μπορεί να θεραπεύσει τον καρκίνο,

γιατί δεν κάνουμε το ίδιο, για να βελτιώσουμε το σύστημα τροφίμων μας;»

M. Ferroni, Διάσκεψη G7

Αρνιά που βελάζουν «βουλγαρικά», «ασβέ- στης» αντί για φέτα

«**Α**πό τις δυσλειτουργίες της αγοράς σε γαλακτοκομικά και κρέας, ο καταναλωτής δεν ξέρει από πού να φυλαχτεί... Εστιατόρια, που βάζουν ασβέστη αντί για φέτα (στην αργκό, το τυρί που δεν έχει την ορθή αναλογία πρόβειου/αίγιου γάλακτος), κρεοπωλεία που πωλούν αρνιά τα οποία βελάζουν βουλγαρικά, αβγά προσφυγόπουλα. Το εμπορικό αγροτικό ισοζύγιο είναι αρνητικό κατά 1,8 δισ. ευρώ λόγω εισαγωγών κρέατος και γαλακτοκομικών. Στο αγελαδινό γάλα εισάγουμε 60% τουλάχιστον των αναγκών μας, αλλά και στο αιγοπρόβειο γίνονται επίσης εισαγωγές»

Σύνδεσμος Ελληνικής Κτηνοτροφίας news247.gr, texnologosgeoponos.gr

Αυξάνονται και πληθύνονται τα ρομπότ

Τα 3,05 εκατομμύρια εκτιμάται ότι θα φθάσει το 2020 ο συνολικός αριθμός των βιομηχανικών ρομπότ παγκοσμίως, από 1,47 εκατομμύρια το 2014, δηλαδή θα υπάρξει υπερδιπλασιασμός τους μέσα σε μία μόνο δεκαετία, σύμφωνα με τη Διεθνή Ομοσπονδία Ρομποτικής (International Robotics Federation – IFR). Το 2018, τα ρομπότ που είναι εγκατεστημένα σε βιομηχανίες και σε άλλες επιχειρήσεις, αναμένεται να φθάσουν τα 2,32 εκατομμύρια. Η μέση ετήσια αύξηση των εγκατεστημένων βιομηχανικών ρομπότ κατά την περίοδο 2017-2020 εκτιμάται σε 14%, έναντι ετήσιου ρυθμού 12% την περίοδο 2011-2016. Όλο και περισσότερα εργοστάσια γίνονται «έξυπνα», με περισσότερους αυτοματισμούς και περισσότερα ρομπότ και μηχανές ψηφιακά συνδεδεμένες. Με αυτόν τον τρόπο, συνεχώς μειώνεται ο χρόνος ανάπτυξης και παραγωγής νέων προϊόντων, ενώ βελτιώνεται η ποιότητά τους. Ενώ στο παρελθόν μόνο μεγάλες εταιρείες εγκαθιστούσαν ρομπότ, τώρα πια ολοένα και μικρότερες εταιρείες στρέφονται σε αυτά. Κι ενώ κάποτε ήσαν κατά βάση οι κλάδοι αυτοκινήτων και ηλεκτρονικών που τα χρησιμοποιούσαν, σήμερα ολοένα περισσότεροι κλάδοι προτιμούν τα ρομπότ. Ενδεικτικά, αυξάνεται συνεχώς η χρήση ρομπότ σε όλη την αλυσίδα του τομέα υγείας, από τις δοκιμές και την

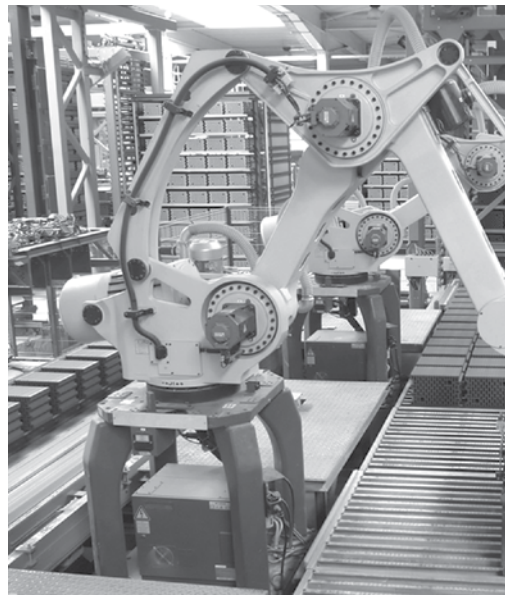

Μηδενικός θόρυβος

Οχτύπος της καρδιάς γίνεται όλο και πιο αισθητός, ένα βουητό στα αυτιά είναι τόσο καθαρό που μηδενίζει όλους τους υπόλοιπους ήχους, ενώ ακόμη και μία απλή κίνηση του σώματός αναπαράγει έναν σκληρό και ανατριχιαστικό ήχο, τον οποίο μπορείς να ακούσεις. Μετά από όλα αυτά, χάνεις την ισορροπία σου, επειδή η απόλυτη έλλειψη αντήχησης επηρεάζει τη συνειδητοποίηση του χώρου. Όλα τα παραπάνω μπορεί κάποιος να τα βιώσει σε δωμάτιο των κεντρικών γραφείων της Microsoft, στην Ουάσιγκτον. Εκεί, οι θόρυβοι από τον έξω κόσμο σιωπούν ενώ αντιθέτως, όλοι οι ήχοι που δημιουργούνται στον συγκεκριμένο χώρο είναι καθαροί και σύντομοι. Πρόκειται για έναν θάλαμο χωρίς ηχώ που ακόμη και ένα παλαμάκι ακούγεται εντελώς απόκοσμο. Ο θόρυβος περιβάλλοντος στο δωμάτιο είναι τόσο χαμηλός που προσεγγίζει το κατώτατο όριο, αγγίζει

το μηδέν και το επόμενο στάδιο είναι το απόλυτο κενό ή και η παντελής απουσία ήχου. Άρα μιλάμε σίγουρα για το πιο ήσυχο μέρος της Γης. Το δωμάτιο προσφέρει μία εντελώς ιδιαίτερη και πρωτόγνωρη εμπειρία. «Με το που μπει κάποιος στο δωμάτιο νιώθει αμέσως μία περίεργη και ιδιαίτερη αίσθηση, η οποία δύσκολα περιγράφεται» αναφέρει ο Hundraj Gopal, επιστήμονας με εξειδίκευση στην ομιλία και στην ακοή καθώς επίσης και από τους επικεφαλής σχεδιαστές του χώρου της Microsoft. Στον έξω κόσμο, σύμφωνα με τον Gopal, τα ανθρώπινα αυτιά έχουν συνηθίσει σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο ήχου, επομένως υπάρχει και μία συγκεκριμένη πίεση αέρος στο τύμπανο των αυτιών τους. Όμως, όταν εισέρχεται σε ένα δωμάτιο χωρίς ηχώ όλη αυτή η πίεση αποχωρεί.

Πηγή: CNNi / Microsoft

αυτοματοποίηση, η ανθρώπινη εργασία θα παραμείνει ανταγωνιστική και οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να αποτελούν κεντρικό παράγοντα στην παραγωγή. Η IFR επισημαίνει ότι το βασικό πρόβλημα σήμερα δεν είναι οι θέσεις εργασίας που εξαφανίζονται εξαιτίας των ρομπότ, αλλά οι θέσεις εργασίας που μένουν κενές, επειδή οι εργαζόμενοι δεν έχουν τις αναγκαίες τεχνολογικές και άλλες δεξιότητες.

παραγωγή φαρμάκων έως τη θεραπεία και τη φροντίδα των ασθενών. Η IFR εκτιμά ότι το 2018 οι πωλήσεις καθαρά ιατρικών ρομπότ (για χειρουργικές επεμβάσεις, διάγνωση, αποκατάσταση ασθενών κ.ά.) θα φθάσει τα 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ.

Σε δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποίησε η IFR σε 7.000 εργαζόμενους σε επτά χώρες, όπως μετadίδει το ΑΜΠΕ, σχεδόν το 70% δήλωσαν ότι η ρομποτική και η αυτοματοποίηση στην παραγωγική διαδικασία θα τους δώσουν την ευκαιρία να διεκδικήσουν πιο εξειδικευμένες και καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Η IFR επισημαίνει ότι, παρά τους διάχυτους φόβους στα μέσα ενημέρωσης και στην κοινή γνώμη, «δεν υπάρχουν καθόλου απτά στοιχεία που να δείχνουν ότι η τρέχουσα αυτοματοποίηση είναι διαφορετική στις επιπτώσεις της πάνω στην απασχόληση από ό,τι τα προηγούμενα κύματα τεχνολογικών αλλαγών στην πορεία των αιώνων, τα οποία όλα οδήγησαν σε ένα μίγμα απώλειας θέσεων εργασίας, δημιουργίας νέων θέσεων και αλλαγής του "προφίλ" του τρόπου δουλειάς». Η μόνη διαφορά φαίνεται να είναι ο ταχύτερος ρυθμός των αλλαγών, καθώς, σύμφωνα με την εταιρεία Manpower, το 65% των εργασιών που θα κάνουν τα σημερινά παιδιά, δεν έχουν ακόμη υπάρξει! Η νέα μελέτη υποστηρίζει ότι, παρά την εντεινόμενη

02 διεθνή

Κούρδοι μπαλαντέρ...

Εγκαταλελειμμένη από τους Αμερικανούς «συμμάχους» της, που εμφανώς επιχειρούν να βρουν έναν τρόπο συνδιαλλαγής με το απαιτητικό καθεστώς του Ερντογάν, η ηγεσία των Κούρδων της Συρίας εξετάζει τώρα την πιθανότητα συνεννόησης με τον Σύριο πρόεδρο Άσαντ. Οι κουρδικές πολιτοφυλακές, που για χρόνια σήκωσαν μεγάλο μέρος του βάρους της αντίστασης στον ISIS, είναι πια διωγμένες από το Αφρίν (όπου αφέθηκαν μόνες να αντιμετωπίσουν τις συντριπτικά υπέρτερες δυνάμεις της τουρκικής εισβολής και κατοχής), αλλά και από την Μανμπίζ, κατόπιν της κυνικής συμφωνίας ΗΠΑ-Τουρκίας. Αυτό βαραίνει, και οδηγεί τους Κούρδους σε συνομιλίες με το συριακό καθεστώς, ώστε να μην συνθλιβούν από την Άγκυρα. Εάν καταλήξουν σε τακτική συμφωνία, θα τροποποιηθούν για μια ακόμη φορά οι περιφερειακοί συσχετισμοί – πράγμα που μπορεί να αποβεί μοιραίο συνολικά για την αμερικανική παρουσία στη Συρία.

Σκληρό, μαλακό, ή μήπως καθόλου;

Το Brexit βαθαίνει την πολιτική κρίση στη Βρετανία

■ του **Γιώργου Αναστασίου**

Θα πάρει ή όχι διαζύγιο η Βρετανία από τις Βρυξέλλες; Κι αν ναι, με ποιους όρους; Τα ερωτήματα δεν είναι ρητορικά: αυτό που διακυβεύεται πια αφορά στην πραγματικότητα αυτή καθαυτή την υλοποίηση ή όχι της εντολής των Βρετανών ψηφοφόρων στο δημοψήφισμα που έγινε πριν δύο χρόνια. Η πανταχόθεν υπονόμηση της πορείας προς την έξοδο από την Ε.Ε. συνεχίστηκε και τις τελευταίες εβδομάδες, προκαλώντας ένα νέο δραματικό επεισόδιο στην πολιτική κρίση που ταλανίζει τη Βρετανία και διχάζει ακόμη και τις ελίτ. Σε αντίθεση όμως με το προηγούμενο επεισόδιο, στο οποίο πρωταγωνίστησε η Βουλή των Λόρδων και η «φιλοευρωπαϊκή» μειοψηφία των Συντηρητικών*, αυτή τη φορά το γάντι σήκωσαν οι οπαδοί του λεγόμενου «σκληρού Brexit», στρεφόμενοι ενάντια στη συμβιβαστική στάση της πρωθυπουργού Τερέζα Μέι.

Και το σήκωσαν για τα καλά: δύο βασικά στελέχη της βρετανικής κυβέρνησης, ο Μπόρις Τζόνσον (ΥΠΕΞ) και ο Ντέιβιντ Ντέιβις (αρμόδιος για το Brexit), παραιτήθηκαν, ακολουθούμενοι και από τους δύο αντιπρόεδρους του Συντηρητικού Κόμματος: τον Μπεν Μπράντλεϊ και την Μαρία Κόλφιλντ. Πιο επιθετικός όλων ήταν βέβαια ο παραιτηθείς ΥΠΕΞ Τζόνσον, που κατήγγειλε ότι «οδεύουμε προς ένα μισο-Brexit» και προειδοποίησε ότι «το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταλήξει αποικία της Ευρωπαϊκής Ένωσης»! Ξαφνικά όλα τα ΜΜΕ ανακάλυψαν την Αμερική: ότι δηλαδή ο Μπόρις Τζόνσον έχει προσωπικές φιλοδοξίες και στην πραγματικότητα δεν

νοιάζεται για το Brexit, αλλά για να ανατρέψει την Μέι και να πάρει τη θέση της... Η ίδια η πρωθυπουργός έσπευσε εξάλλου να κατακεραυνώσει τους παραιτηθέντες, κινδυνολογώντας ότι εάν δεν γίνει αποδεκτό το σχέδιό της θα ακολουθήσει ένα «άτακτο Brexit», με καταστρεπτικές επιπτώσεις στην οικονομία και τη ζωή των πολιτών.

Μεταξύ σφύρας και άκμονος

Το σχέδιο συμφωνίας που προτείνει η Μέι (και δεν είναι διόλου σίγουρο ότι θα γίνει αποδεκτό από μια Ε.Ε. που βλέπει το ετερόκλητο στρατόπεδο του Brexit δι-ασπασμένο και αδυνατισμένο) αποτελεί, πράγματι, μια μισο-έξοδο. Σύμφωνα με αυτό, μεταξύ άλλων: 1) Θα δημιουργηθεί μια νέα «ζώνη ελεύθερου εμπορίου» μεταξύ Βρετανίας και Ε.Ε. και θα διατηρηθούν οι κοινοί εμπορικοί κανόνες και ένα κοινό ρυθμιστικό πλαίσιο. 2) Θα υιοθετηθεί μια «απλοποιημένη τελωνειακή διαδικασία» ώστε να αποφευχθούν οι τελωνειακοί φραγμοί και η επανεμφάνιση «κανονικών» συνόρων μεταξύ της ανεξάρτητης Ιρλανδίας και της υπό βρετανικό έλεγχο Βόρειας Ιρλανδίας. 3) Θα διατηρηθούν «ευέλικτες ρυθμίσεις» για τη μετακίνηση σπουδαστών και εργαζομένων που προέρχονται από την Ε.Ε. 4) Θα συνεχιστεί η συμμετοχή της Βρετανίας στις ευρωπαϊκές δομές αστυνόμευσης και ασφάλειας, καθώς και ο «συντονισμός» με την Ε.Ε. για θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας.

Οι επικριτές της Μέι μιλούν για μια ασύμφορη συμφωνία, που ουσιαστικά διατηρεί τις αρνητικές επιπτώσεις της συμμετοχής στην Ε.Ε. και δεν αποτρέπει την καταβολή μιας τσουχερής «αποζημίωσης» για το

διαζύγιο. Την ίδια στιγμή, ο τομέας των «υπηρεσιών» και το Σίτι του Λονδίνου έχουν ξεσηκωθεί, μαζί με τους λοιπούς ευρωπαϊστές, λέγοντας ότι ακόμη και αυτή η συμβιβαστική πρόταση της Μέι θα επιφέρει συντριπτικό πλήγμα στο βρετανικό χρηματοπιστωτικό σύστημα... Η προσπάθεια της Τερέζα Μέι να ισορροπήσει και να μην εκδιωχθεί από την πρωθυπουργία αποδεικνύεται δύσκολη, αν και το σχέδιό της συναντά τη σιωπηρή ανοχή ακόμη και των Εργατικών. Οι τελευταίοι, αφουγκραζόμενοι την αντίθεση μεγάλου μέρους των υποστηρικτών τους στην Ε.Ε. (την οποία εκλαμβάνουν ως εκπρόσωπο της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης), δηλώνουν ότι θα σεβαστούν ένα «μαλακό» Brexit. Στο μεταξύ συνεχίζεται η επίσημη επίσκεψη του Τραμπ στη Βρετανία, με την Μέι να αντιμετωπίζει ευγενικά τις άτσαλες προχθεσινές δηλώσεις του Τραμπ μετά τη σύνοδο του NATO («Αυτό το σχέδιο [της Μέι] δεν είναι ακριβώς αυτό που ψήφισαν οι Βρετανοί»). Παρά τις για πρώτη φορά τόσο εμφανείς διαφοροποιήσεις της Βρετανίας από αποφάσεις των ΗΠΑ σε μια σειρά ζητήματα, η Μέι ελπίζει ότι θα μπορέσει να αποσπάσει από τον Τραμπ μια συμφωνία ελεύθερου εμπορίου που θα αντισταθμίσει τις απώλειες από το διαζύγιο με την Ε.Ε. Γι' αυτό και τον καλοπιάνει: «Δεν υπάρχει ισχυρότερη συμμαχία από την ειδική σχέση της Βρετανίας με τις ΗΠΑ, ούτε θα υπάρξει σπουδαιότερη συμμαχία τα επόμενα χρόνια» ανέφερε σε προχθεσινή ανακοίνωσή της...

* Βλ. άρθρο «Brexit μετ' εμποδίων» (φύλλο 412, σελ. 20).

γυρίζει

Πίκραναν πολλούς τα κερασάκια

Στις εκλογές του περασμένου Οκτωβρίου το πολιτικό σύστημα της Τσεχίας έγινε άνω-κάτω: νικητής αναδείχθηκε ο «κεντρώος λαϊκιστής» Αντρέι Μπάμπις, ενώ τα παραδοσιακά κόμματα υπέστησαν βαριές απώλειες*. Όμως το κόμμα του Μπάμπις έχει μόνο 78 Βουλευτές σε σύνολο 200, και τα υπόλοιπα κόμματα αρνούταν να συνεργαστούν μαζί του, προσπαθώντας να βρουν τρόπο να απαλλαγούν από τον «παρείσακτο». Τελικά τον περασμένο μήνα η αποδεκατισμένη κοινοβουλευτική ομάδα των σοσιαλδημοκρατών έσπασε το... εμπάργκο, και ενέδωσε στην πρόσκληση του Μπάμπις να συγκυβερνήσουν με ένα πρόγραμμα που μάλλον θα δυσχεραστήσει το Βερολίνο και τις Βρυξέλλες: αύξηση των μισθών στον δημόσιο τομέα, μείωση του ΦΠΑ στον τομέα των υπηρεσιών, αύξηση των συντάξεων και των δημόσιων επενδύσεων, και άρνηση ακόμη και προσωρινής «φιλοξενίας» μεταναστών. Ο πρόεδρος Ζέμαν, που θεωρείται οπαδός της προσέγγισης με την Κίνα και τη Ρωσία, όρκισε πριν δύο εβδομάδες αυτήν την πρωτότυπη κυβέρνηση. Όμως οι 15 σοσιαλδημοκράτες Βουλευτές που προστέθηκαν στους 78 του Μπάμπις και πάλι δεν αρκούσαν για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης από τη Βουλή. Την Τετάρτη λύθηκε ο γόρδιος δεσμός: το Κ.Κ. Βοημίας και Μοραβίας (KSČ M), με 15 Βουλευτές, έδωσε ψήφο εμπιστοσύνης χωρίς να συμμετέχει στην κυβέρνηση. Ποιος είδε τον Θεό και δεν τον φοβήθηκε! Τα υπόλοιπα κόμματα αλλά και «κύκλοι των Βρυξελλών» εξεγέρθηκαν για το γεγονός ότι ο Μπάμπις σταθεροποιείται χάρη στην υποστήριξη των μέχρι τώρα απόκληρων. Ο Πάβελ Κοβάτσικ, αντιπρόεδρος του KSČ M, σχολίασε σχετικά ότι «τελικά εμείς καταλήγουμε να υπερασπιζόμαστε την κοινοβουλευτική δημοκρατία από τους διεφθαρμένους, που νομίζουν πως σιδηρόπτε δεν πάει με τα γούστα τους είναι αντιδημοκρατικό». Αλλά αναταραχή και σύγχυση επικρατεί και στους αριστερούς κύκλους: πώς είναι δυνατόν οι κομμουνιστές να στηρίζουν έναν λαϊκιστή; «Θέλουμε να τερματιστεί το συνταγματικό χάος και να αποτραπεί η απόπειρα των συστημικών δυνάμεων να παραβιαστεί η λαϊκή βούληση, όπως αυτή εκφράστηκε στις εκλογές. Ταυτόχρονα, αποσπάσαμε δεσμεύσεις της νέας κυβέρνησης ότι θα υιοθετήσει συγκεκριμένα φιλολαϊκά μέτρα και θα υπερασπίσει την κυριαρχία της Τσεχικής Δημοκρατίας έναντι της Ε.Ε.», υποστήριξε ο Βουλευτής του KSČ M Πρί Ντολέις... Πάντως το λογότυπο του κόμματος δεν θα αλλάξει, αφού η χρήση κομμουνιστικών συμβόλων στην Τσεχία επισύρει ποινές μη εξαγοράσιμης φυλάκισης. Έστω κι έτσι, τα δύο κερασάκια που αντικαθιστούν αναγκαστικά το σφυροδρέπανο αποδεικνύονται πικρά για πολλούς...

* Βλ. άρθρο «Επικράτηση ενός αυτοδημιούργητου στην Τσεχία» (φύλλο 379, σελ. 19).

«Το άστρο της Ανατολής λάμπει ψηλά»

■ του **Ερρίκου Φινάλη**

Με τη φράση του τίτλου έκλεινε, τον περασμένο Νοέμβριο, ο Ούγγρος πρωθυπουργός Βίκτορ Ορμπάν την 6η συνάντηση κορυφής των «16+1» – δηλαδή της Κίνας και 16 χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων*. Ο Βούλγαρος πρωθυπουργός Μπορίσοφ, που φιλοξένησε την προηγούμενη εβδομάδα στη Σόφια την 7η συνάντηση κορυφής, ήταν λιγότερο γραφικός: δήλωσε ότι «χειροκροτεί τις διαβεβαιώσεις του Κινέζου πρωθυπουργού Λι Κετσίανγκ υπέρ μιας ενωμένης και ισχυρής Ευρώπης» και ότι «είναι εντυπωσιασμένος από τη διαπίστωση ότι η κινεζική κυβέρνηση "βλέπει" 50 χρόνια μπροστά». Πράγματι, η νέα πολήμερη περιοδεία του Λι Κετσίανγκ στην Ευρώπη, με αφετηρία τη Βουλγαρία και κατάληξη τη Γερμανία, είχε σαφή στόχο να προωθήσει περαιτέρω τα μεγαλεπήβολα σχέδια του Πεκίνου στη Γηραιά Ήπειρο.

Η κινεζική σφήνα χώνεται έτσι βαθύτερα στις ρωγμές που δημιουργεί η οξυτάτη αντιπαράθεση των ΗΠΑ με τους Ευρωπαίους συμμάχους τους, καθώς και μια παραπαίουσα και αποπροσανατολισμένη Ευρωπαϊκή Ένωση. Με όπλο τη γενναία χρηματοδότηση μεγάλων έργων, το Πεκίνο προωθεί την επέκταση των «Νέων Δρόμων του Μεταξιού» σε ευρωπαϊκό έδαφος. Ταυτόχρονα, εμφανίζεται ως θεματοφύλακας του ελεύθερου εμπορίου και πολέμιος του προστατευτισμού. Έτσι κερδίζει,

Η Άνγκελα Μέρκελ εκμεταλλεύθηκε την ανάσα που της πρόσφερε η επίσκεψη του Λι Κετσίανγκ στο Βερολίνο για να υποσχεθεί ότι «θα εργαστεί από κοινού με την Κίνα για να αποσοβηθούν οι επιθέσεις κατά του ελεύθερου εμπορίου»...

Νέα περιοδεία του Κινέζου πρωθυπουργού στην Ευρώπη

Η πρωτοβουλία 16+1 αποτελείται από την Κίνα (στο κέντρο της εθιμοτυπικής φωτογραφίας ο Κινέζος πρωθυπουργός Λι Κετσίανγκ) και 16 χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων, έντεκα από τις οποίες είναι και κράτη μέλη της Ε.Ε.

εξάλλου, και τους ύμνους των κατά τα άλλα ακροδεξιών ή συντηρητικών και ευρωσκεπτικιστών –στην πλειοψηφία τους– ηγετών των «16» που, εν μέσω της αβεβαιότητας που σκορπούν η Ουάσιγκτον και οι Βρυξέλλες, βλέπουν στην Κίνα μια χρυσή (και προπαντός σταθερή) εναλλακτική εφεδρεία...

Βαθαίνει η συνεργασία με τους 16

Στη Σόφια ο Λι Κετσίανγκ υπέγραψε 20 εμπορικές συμφωνίες, πραγματοποίησε πλειάδα διμερών συναντήσεων με ομολόγους του, ζήτησε τη μετατροπή της συνόδου κορυφής σε μόνιμο θεσμό και υποσχέθηκε αύξηση της χρηματοδότησης για έργα που διευκολύνουν τη μεταφορά των κινεζικών προϊόντων στην καρδιά της Ευρώπης. Μεταξύ αυτών, η σιδηροδρομική γραμμή υψηλής ταχύτητας μετα-

ξύ Βελιγραδίου και Βουδαπέστης (που τώρα το Πεκίνο θέλει να την επεκτείνει νοτιότερα, με αφετηρία τον Πειραιά), η σύνδεση άλλων ελληνικών λιμανιών με βαλκανικές χώρες μέσω αυτοκινητόδρομων και σιδηροδρόμων, η δημιουργία «βιομηχανικών πάρκων», δικτύων οπτικών ινών κ.λπ. Ας σημειωθεί ότι οι 16+1 συζητούν σχέδια που θα ξεκινούν από την Ελλάδα, δίχως τη συμμετοχή της ελληνικής ηγεσίας – ίσως βέβαια να μην επιτρέπει και η Ουάσιγκτον τη μετατροπή των 16 σε 17...

Επίσης ο Λι Κετσίανγκ ανακοίνωσε την περαιτέρω μείωση των κινεζικών δασμών στα προϊόντα των 16, δεδομένου του αρνητικού ισοζυγίου στις εμπορικές συναλλαγές και τις επενδύσεις (η Κίνα έχει μέχρι στιγμής επενδύσει 10 δισεκατομμύρια δολάρια στους 16, έναντι 1,4 δισεκατομμυρίου δολαρίων που οι 16 έχουν επενδύσει στην Κίνα). Μετά την περασμένη σύνοδο στη Βουδαπέστη, πάντως (δηλαδή το πρώτο εξάμηνο του 2018), το εμπόριο μεταξύ της Κίνας και των 16 εκτινάχθηκε κατά 25% περίπου – γεγονός που καταδεικνύει ότι η συνεργασία δεν μένει σε λόγια, αλλά υλοποιείται με γοργούς ρυθμούς. Ήδη το 2017 η αξία των συναλλαγών είχε ξεπεράσει τα 68 δισεκατομμύρια δολάρια, από 40 το 2011. Τέλος, ο Κετσίανγκ δεσμεύτηκε ότι το Πεκίνο θα αναλάβει την κατασκευή ενός νέου βουλγαρικού εργοστασίου πυρηνικής ενέργειας στο Μπέλενε (ακριβώς πάνω στα σύνορα με τη Ρουμανία...).

Με την Μέρκελ ενάντια στα «σύννεφα προστατευτισμού»

Την ίδια στιγμή, ο Κινέζος πρωθυπουργός εξαπέλυσε από τη Σόφια νέους μύδρους κατά της προστατευτικής πολιτικής του Τραμπ, λέγοντας ότι η Κίνα ποτέ δεν ξεκίνησε έναν εμπορικό πόλεμο – αλλά θα απαντά ισοδύναμα κάθε φορά που πλήττεται το «ελεύθερο εμπόριο» και θα υπερασπίζεται «όχι μόνο τα συμφέροντα των Κινέζων πολιτών, αλλά και τις αρχές του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου»! Στο ίδιο μοτίβο, μαζί με επανάληψη των διαβεβαιώσεων ότι κάθε άλλο παρά επιθυμεί την αποδυνάμωση της Ε.Ε., κινήθηκε και στον τελευταίο σταθμό του ταξιδιού του, το Βερολίνο, όπου έφτασε στις αρχές της εβδομάδας. Μιλώντας σε έκθεση «έξυπνων» αυτοκινήτων που κατασκευάστηκαν με γερμανοκινεζική συνεργασία, ο Λι Κετσίανγκ είπε ότι οι γερμανικές εταιρείες είναι παρούσες εδώ και 40 χρόνια στην Κίνα, γεγονός που –όπως τόνισε με νόημα– «τους επέτρεψε να επιτύχουν σημαντικά κέρδη στην κινεζική αγορά». Από την πλευρά της η καγκελάριος Άνγκελα Μέρκελ υπογράμμισε ότι «Γερμανία και Κίνα απολαμβάνουν μια στενή διμερή συνεργασία» και δήλωσε ότι «και οι δύο πλευρές στοχεύουμε στην περαιτέρω εμβάθυνση των σχέσεών μας». Απαντώντας, ο Κινέζος πρωθυπουργός κάλεσε σε «ολόπλευρη κινεζογερμανική συνεργασία, ιδίως σε μία στιγμή που βρισκόμαστε και οι δύο αντιμέτωποι με τα σύννεφα του προστατευτισμού, ενώ πασχίζουμε από κοινού να ρίξουμε τους εμπορικούς φραγμούς και να οικοδομήσουμε μια ανοιχτή παγκόσμια οικονομία»... Δηλώσεις που πρέπει να ακούστηκαν σαν γλυκιά μελωδία στα αυτιά μιας Μέρκελ αποδυναμωμένης τόσο από την πολιτική και οικονομική κρίση διαρκείας, όσο και από τις πολύμορφες επιθέσεις του άσπονδου συμμάχου Τραμπ εναντίον της.

* Βλ. άρθρο «16+1 λόγοι να ανησυχεί το Διεθνές τμήμα της Ε.Ε.», (φύλλο 384, σελ. 15).

Τελειωμό δεν έχουν τα βάσανα της Μέρκελ

Δεν πρόλαβαν να στεγνώσουν οι υπογραφές στη συμφωνία εκχειρίδας μεταξύ των τριών κομμάτων του Μεγάλου Συνασπισμού* και η πολιτική κρίση έκανε πάλι αισθητή την παρουσία της. Αφορμή για να αποδειχθεί εκ νέου ότι η αστάθεια έχει βαθιές ρίζες και δεν ξεορκίζεται εύκολα αποτέλεσαν δύο ειδήσεις. Η πρώτη αφορούσε την τελευταία δημοσκόπηση σε παγγερμανικό επίπεδο, η οποία δείχνει ότι η τάση απόρριψης της κυβερνητικής πολιτικής από τους Γερμανούς πολίτες όχι μόνο δεν ανακόπηκε από τη δύσκολη επίτευξη του πρόσφατου συμβιβασμού, αλλά ενισχύθηκε κι άλλο. Έτσι, επιβεβαιώνεται η καθοδος της παραδοσιακής γερμανικής Δεξιάς (CDU και CSU μαζί) κάτω από την κόκκινη γραμμή του 30%, και η περαιτέρω αποδυνάμωση της σοσιαλδημοκρατίας (17%). Αποτέλεσμα, να ανεβαίνει στη δεύτερη θέση, έστω και οριακά, η ακροδεξιά Εναλλακτική (AfD) με 17,5%. Κερδισμένα εμφανίζονται και τα 2 από τα 3 κόμματα της κοινοβουλευτικής αντιπολίτευσης (Πράσινοι 12%, Αριστερά 11%), ενώ φθίνουν οι ακραίοι νεοφιλελεύθεροι του FDP (9,5%).

Η γνωστοποίηση της δημοσκόπησης του θεωρούμενου έγκυρου ινστιτούτου INSA προκάλεσε αναζωπύρωση του ενδοκυβερνητικού καβγά και των εσωκομματικών διενέξεων, με τους διαφωνούντες κάθε πολιτικής οικογένειας να αναθαρρούν και να ζητούν πιο «καθαρές» πολιτικές. Στους χριστιανοκοινωνιστές, που έχουν να αντιμετωπίσουν την AfD στις φθινοπωρινές βαυαρικές εκλογές, επέστρεψε ο πανικός και η σκληρή αντιμεταναστευτική φρασεολογία. Στο κόμμα της Μέρκελ δυνάμωσαν οι φωνές που υποστηρίζουν ότι είναι πια «αντιπαραγωγική» η αριστοτεχνίδα των συμβιβασμών και της μετριοπάθειας. Η δε μόνιμη πτημένη «αριστερή» πτέρυγα των σοσιαλδημοκρατών ξαναβάζει με έμφαση τη διαπίστωση ότι είναι αβιώτη η συνύπαρξη με τη Δεξιά... Μονάχα το βαρύ πυροβολικό των ελίτ, τα ΜΜΕ που απηχούν τις απόψεις των «παραγωγικών τάξεων», έμειναν να καλούν σε σωφροσύνη.

Ήταν εν μέρει αυτός ο πανικός που προκάλεσε τη δεύτερη αφορμή επιβεβαίωσης της αστάθειας: προσπαθώντας να πλειοδοτήσει σε ξενοφοβία ο Χορστ Ζεεχόφερ, υπουργός Εσωτερικών και επικεφαλής των Βαυαρών χριστιανοκοινωνιστών (στη φωτογραφία με την Μέρκελ), πανηγύρισε επιδεικτικά την προηγούμενη εβδομάδα για την απέλαση 69 Αφγανών την ημέρα των 69ων γενεθλίων του. Ήταν άτυχος: λίγες μέρες αργότερα ένας από τους «επαναπροωθημένους», ένας 23χρονος που από παιδί ζούσε στη Γερμανία, αυτοκτόνησε σε «κέντρο φιλοξενίας» του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης στην Καμπούλ. Παρόλο που ο Ζεεχόφερ δήλωσε ότι «λυπάται», πρώτη η γερμανική Αριστερά ζήτησε την παραίτησή του. Σύντομα την ακολούθησαν οι πρωταγωνιστές στην υποκρισία νεοφιλελεύθεροι του FDP (που εκ των υστέρων θεώρησαν «άκομψους» τους πανηγυρισμούς του) και οι Πράσινοι, ενώ τον επέκριναν ακόμη και στελέχη των κυβερνητικών κομμάτων...

* Βλ. άρθρο «Θολώνει κι άλλο η Μέρκελ» (φύλλο 415, σελ. 9).

δρόμος

Όπως λογικά θα γνωρίζετε οι αναγνώστες και οι φίλοι της εφημερίδας μας η λαχειοφόρος για την οικονομική ενίσχυση του *Δρόμου* έφτασε στο τέλος της. Η κλήρωση θα γίνει, σήμερα, Σάββατο 14 Ιουλίου στο Κτίριο 11δ και θα συνοδευτεί με μια μικρή γιορτή που βέβαια είστε όλοι καλεσμένοι. Αν δεν έχετε αγοράσει ως τώρα τους τους λαχνούς σας ή θέλετε να προμηθευτείτε και άλλους τότε μπορείτε να το κάνετε επί τόπου στην ώρα της κλήρωσης στο Κτίριο 11δ. Με 5 ευρώ ανά λαχνό, ο *Δρόμος* βοηθιέται να εξασφαλίσει τη συνέχιση της κυκλοφορίας του, και παράλληλα προσφέρει στους φίλους και αναγνώστες του όχι μόνο μια πάντα ανήσυχη, ανοιχτόμυαλη και χρήσιμη

εβδομαδιαία εφημερίδα, αλλά και πολλές πιθανότητες για να κερδίσουν ένα ωραίο καλοκαιρινό δώρο. Είτε ένα διάλειμμα σε μια όμορφη ευρωπαϊκή πόλη ή σε ένα ελληνικό νησί, είτε η απόλαυση ενός καλού βιβλίου ή μιας συναυλίας, θα είναι πολλές οι ευκαιρίες των φίλων του *Δρόμου* να ξαναφορτίσουν τις μπαταρίες τους. Αν και, ενδόμυχα, θέλουμε να ελπίζουμε ότι η μεγαλύτερη ανταμοιβή για όλες και όλους ίσως να είναι ότι θα εξακολουθήσουν να βρίσκουν κάθε Σάββατο πρωί την αγαπημένη τους τροφή για σκέψη στο περίπτερο!

Σήμερα η κλήρωση της λαχειοφόρου του *Δρόμου*

**Το Σάββατο
14 Ιουλίου, στις 19:30
στο Κτίριο 11δ**

Δώρα

Ταξίδια και καλοκαιρινές αποδράσεις

- Ένας τυχερός κερδίζει μια δωροεπιταγή αξίας 300 ευρώ από τον *Δρόμο* και το Kritsia Travel για να την χρησιμοποιήσει για ταξίδι σε προορισμό εσωτερικού ή εξωτερικού. Το δώρο περιλαμβάνει είτε μεταφορικά, είτε διαμονή ή και τα δύο μαζί.
- Ένας τυχερός κερδίζει μια διαμονή τριών ημερών για δύο άτομα στην πανσιόν Δέσποινα στην Αλόννησο. Η διαμονή πραγματοποιείται ύστερα από συνεννόηση με την πανσιόν και ισχύει εκτός περιόδων αιχμής.
- Ένας τυχερός κερδίζει μια διαμονή τριών ημερών στο ξενοδοχείο Ορεία (Παλαιόχωρα Χανίων - www.oreia.gr) για 2-4 άτομα. Οι ημερομηνίες καθορίζονται ύστερα από συνεννόηση με το ξενοδοχείο.

- Ένας τυχερός κερδίζει μια κοντινή στην Αθήνα «πρωτότυπη» απόδραση: Η σχολή Αλεξίπτωτου Πλαγιάς Freedom Paragliding (www.flyfreedom.gr) προσφέρει μια διθέσια πτήση με αλεξίπτωτο πλαγιάς (βιντεοσκοπημένη), στην τοποθεσία Κιθαιρώνα Πλαταιών Βοιωτίας.

Τάμπλετ κάμερες

- Ένας τυχερός κερδίζει ένα tablet eSTAR Beauty 2 Wi-Fi με οθόνη 7 ιντσών. Ιδανικό για να το έχετε παντού και πάντα μαζί σας.
- Δύο τυχεροί κερδίζουν από μία κάμερα Conceptum GoCam Extreme 510T1. Μια ιδανική action camera για να σας συνοδεύει σε όλες σας τις καλοκαιρινές εξορμήσεις σας.
- Ένας τυχερός κερδίζει ένα φορητό φορτιστή Intenso PowerBank 10400mAh, για smartphone, κινητά, τάμπλετ και λάπτοπ.

Συναυλίες Μουσική

- 5 νικητές κερδίζουν από 1 εισιτήριο για την συναυλία των Judas Priest, Sabaton, Saxon, Accept, Foray Between Ocean, Null 'o' zero, Jacks Full (Πέμπτη 19 Ιουλίου - Terravibe, Μαλακάσα), προσφορά του Rockwave Festival 2018.
- 5 νικητές κερδίζουν από 1 εισιτήριο για την συναυλία των Iron Maiden, Volbeat, Tremonti, The Raven Age, Monument, Web, Rollin' Dice (Παρασκευή 20 Ιουλίου - Terravibe, Μαλακάσα), προσφορά του Rockwave Festival 2018.
- Ένας τυχερός κερδίζει 1 CD των Θραξ Πανκς, προσφορά των Goodheart Productions
- Ένας τυχερός κερδίζει 1 συλλεκτικό βινύλιο των Υπογείων Ρευμάτων (Live Ηχογράφηση στο Φεστιβάλ Vinyl is Back, 2018), προσφορά των Goodheart Productions.

Ακόμα, πάνω από 65 νικητές κερδίζουν:

- Βιβλία τις εκδόσεις Ακυβέρνητες Πολιτείες, Ακυβέρνητες Πολιτείες, Ασίνη, Α/συνεχεια, Εκδόσεις των Συναδέλφων, Θεμέλιο, ΚΨΜ, Πόλις, Στοχαστής, Τόπος, Angelus Novus, Biblioteque, Βιβλιοπωλείο Βιβλιοσκοπιο (Ρέθυμνο), βιβλιοπωλείο Πλαίσιο (Ρέθυμνο) κ.α.
- Διάφορα καλοκαιρινά δωράκια όπως αντηλιακά, αρώματα, αεζουσάρ για την παραλία κ.α.
- Δώρα χρήσιμα σε καιρούς κρίσης όπως φορολογικές δηλώσεις, λάδι, σέρβις ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.α.

Πληροφορίες

και κεντρική διάθεση λαχνών:

Ρεθύμνου 11 και Ιουλιανού, Αθήνα,

τηλ. 210-3468282

info@edromos.gr

www.e-dromos.gr

Resistance Camping 2018

Από τις 28 Ιουλίου μέχρι τις 5 Αυγούστου
στον Πλατανιά Πηλίου

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, το Resistance Camping θα πραγματοποιηθεί στον Πλατανιά Πηλίου, απ’ τις 28 Ιουλίου έως και τις 5 Αυγούστου. Ένα δεκαήμερο γεμάτο δραστηριότητες, εκδρομές, συζητήσεις, διασκέδαση, αλλά και στιγμές χαλάρωσης που τόσο έχουμε όλοι ανάγκη. Ένα δεκαήμερο, συλλογικά οργανωμένων διακοπών, κόντρα στα απρόσωπα και εμπορευματικά πρότυπα του μαζικού τουρισμού. Το Πήλιο που θα μας φιλοξενήσει, είναι αναμφισβήτητα μια απ’ τις ομορφότερες γωνιές της χώρας μας, και θα μας δώσει και φέτος την ευκαιρία να ανακαλύψουμε την φύση και την ιστορία του. Η περσινή διοργάνωση, μας άφησε κατά κοινή ομολογία όλους ευχαριστημένους, και ανεβάζει τον πήχη των προσδοκιών και για το φετινό καλοκαιρινό κάμπινγκ της Διεθνούς Συνάντησης Κινημάτων Resistance. Ο Πλατανιάς είναι ένα ψαροχώρι στο Νότιο Πήλιο από τη μεριά του Αιγαίου και συνδυάζει μοναδικά βουνό και θάλασσα. Απέχει 390 χλμ. από την Αθήνα, 270 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη και 60 χλμ από τον Βόλο. Το Camping Louisa που θα μας φιλοξενήσει είναι ένας πανέμορφος καταπράσινος χώρος, προσφέρει απεριόριστη σκιά κάτω απ’ τα δέντρα του, ενώ με τα πόδια είναι προσβάσιμες δυο κοντινές παραλίες, η παραλία Θέτις (στον Πλατανιά) και η παραλία Χρυσή άμμος (στο Μικρό). Το κάμπινγκ μας παρέχει τη δυνατότητα να «αυτο-οργανώσουμε» την συμβίωση μας (διαμονή, μαγείρεμα φαγητού, δραστηριότητες). Τέλος η παραλία Θέτις μπορεί να καλύψει τις ανάγκες μας για διασκέδαση. Το Resistance Camping είναι άλλη μια ευκαιρία να συναντηθούμε. Καλούμε τους φίλους του Resistance Festival, να το ακολουθήσουν και στην «καλοκαιρινή του εξόρμηση». Να προβληματιστούμε, να διασκεδάσουμε, να σχεδιάσουμε την χρονιά που έρχεται από κοινού.

INFO
Το κόστος συμμετοχής είναι 14 ευρώ/μέρα, ενώ για φοιτητές και ανέργους είναι 10 ευρώ/μέρα. Στο κόστος περιλαμβάνεται η διαμονή σε σκηνή δύο ατόμων, το πρωινό και το μεσημεριανό. Πολύ κοντά στο χώρο του camping υπάρχουν, για όσους το επιθυμούν, ενοικιαζόμενα δωμάτια(οι τιμές τους ποικίλουν). Αν κάποιος ενδιαφέρεται πρέπει να επικοινωνήσει εγκαίρως (πριν τις 7/7). Για να δηλώσετε συμμετοχή ή για οποιαδήποτε πληροφορία: 2103845870 - 6996599243 και resistancefestival@gmail.com. Το πρόγραμμα δραστηριοτήτων και περισσότερες πληροφορίες θα δημοσιευτούν τις αμέσως επόμενες μέρες.

Το Resistance Festival 2018 έρχεται...

Στις 28-29 Σεπτεμβρίου,
στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών,
στην Αθήνα

Το Resistance Festival 2018 είναι εδώ και φέτος μας δίνει ραντεβού το φθινόπωρο. Η 11η διοργάνωση του φεστιβάλ, με πρωτοβουλία της εφημερίδας *Δρόμος της Αριστεράς*, θα πραγματοποιηθεί από 28-29 Σεπτεμβρίου στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών.

Το φεστιβάλ αποτελεί τη σημαντικότερη διεθνή συνάντηση κινημάτων και συλλογικοτήτων που γίνεται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Θυμίζουμε ότι στο παρελθόν έχει φιλοξενήσει μεγάλες πολιτικές προσωπικότητες και κινήματα από όλον τον κόσμο, όπως πέρυσι η Λέιλα Χάλεντ, θρύλος της Παλαιστινιακής αντίστασης, η Φιγέν Γκουσκεντάγ, συμπρόεδρος του HDP, και παλαιότερα ο Αλβάρο Γκαρσία Λινέρα, αντιπρόεδρος του Πολυεθνικού Κράτους της Βολιβίας, ο διανοούμενος Σαμίρ Αμίν, ο σκιτσογράφος Κάρλος Λατούφ και ο συγγραφέας Ταρίκ Αλί. Επίσης, στο πλαίσιο του μουσικού σκέλους του φεστιβάλ, έχουν περάσει τα τελευταία χρόνια από τις δύο σκηνές του, δεκάδες Έλληνες και ξένοι καλλιτέχνες.

Ζούμε σε έναν κόσμο που αλλάζει και όπως κάθε χρόνο, το Resistance Festival θα διοργανώσει εκδηλώσεις γύρω από τα μεγάλα πολιτικά θέματα, εγχώρια και διεθνή, που απασχολούν τους προοδευτικούς ανθρώπους στη χώρα μας. Βέβαια, δεν θα λείψουν και οι συζητήσεις για διάφορες άλλες θεματολογίες αλλά και τα πολλά και διαφορετικά πολιτιστικά γεγονότα.

Περιμένουμε ιδέες, προτάσεις, συμμετοχή αφού το φεστιβάλ έχει καταφέρει να στηρίζεται στις δυνάμεις του κόσμου του. Η συνέλευση του φεστιβάλ θα ανακοινώσει σύντομα την ημερομηνία του μαζέματος της.

Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα των πολιτικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, την έναρξη της προπώλησης των εισιτηρίων κ.λπ., προσεχώς.

04 πολιτισμός

■ ΤΟΥ **Ηλία Μπιστολά**

Οι *Πέρσες*, η αρχαιότερη σωζόμενη τραγωδία, παρουσιάζουν ένα φαινομενικά ανυπέρβλητο πρόβλημα που έχει να κάνει με την ταυτότητα του έργου. Είναι οι *Πέρσες* ένα έργο αντιπολεμικό; Είναι ένας ύμνος στην αθηναϊκή δημοκρατία ή μήπως είναι μια πρώτη απόπειρα δημιουργίας μιας ασιατικής «καρικατούρας»; Και αν αυτά τα ερωτήματα είναι ως έναν βαθμό «ακαδημαϊκά», για τον σκηνοθέτη αναφύεται ένα ακόμα πιο κρίσιμο ζήτημα. Είναι οι *Πέρσες* ένα έργο που θα μιλήσει στις καρδιές των σύγχρονων θεατών; Και αν ναι πως; Μια πετυχημένη απάντηση στα παραπάνω δίνει ο Άρης Μπινιάρης με τους δικούς του Πέρσες, οι οποίοι επέστρεψαν για δεύτερη χρονιά στο Ηρώδειο, για δύο μοναδικές παραστάσεις. Αφήνοντας απ' έξω –τουλάχιστον άμεσα– την όποια ενδεχόμενη πολιτική προβληματική του έργου, η παράσταση αποτελεί σύμφωνα με τον σκηνοθέτη: «...ένα ταυτόχρονα θεατρικό και μουσικό γεγονός και προτείνει μια ζωντανή σύνθεση ποιητικού λόγου, μουσικής και θεατρικής δράσης. Απελευθερώνει την ουσία του αισχυλικού έργου και οδηγεί τον θεατή στην κατανόηση του πανανθρώπινου χαρακτήρα του αρχαίου δράματος. Οι ηθοποιοί προσεγγίζουν τα νοήματα, τους ρυθμούς και τους ήχους του ποιητικού κειμένου, με τη μουσικότητα ως όχημα για την αναπαράσταση και τη μεταμόρφωση...». Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν μέσω της μουσικότητας απελευθερώνεται η ουσία του αισχυλικού έργου, άλλωστε έχουμε χάσει τον αριθμό των αποκεκαλυμμένων ουσιών του κάθε τραγικού κειμένου, ωστόσο ο δρόμος που έχει επιλέξει ο σκηνοθέτης οδηγεί σε μια πιο γνήσια «εμπειρία» μιας αρχαίας παράστασης από όσο και η ίδια πιστεύει.

Συνήθως η «κριτική» έχει ως σημείο εστίασης έναν ιδανικό αρχαίο Αθηναίο θεατή, που κάθεται σε προνομιακή θέση, συλλάμβανε απαραίτητα όλα τα υψηλά νοήματα της τραγωδίας, άκουγε καθαρά λέξη προς λέξη τον αρχαίο λόγο, και

Πέρσες

Σε σκηνοθεσία του Άρη Μπινιάρη

βέβαια αναγνώριζε κάθε φορά πως ενώπιόν του έχει ένα αριστούργημα. Φυσικά κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε. Είναι γνωστό πως η μουσική έπαιζε σημαντικό ρόλο στην κάθε παράσταση και είναι αρκετά πιθανό ορισμένα χορικά να έμειναν στη μνήμη των θεατών εξαιτίας του ρυθμού. Ένας μέσος θεατής ήταν αρκετά πιθανό να παρασυρόταν από τη μουσική της παράστασης και όχι από το κείμενο. Οι αρχαίοι Αθηναίοι δεν κυκλοφορούσαν με τον Αριστοτέλη στην τσέπη, πόσο μάλλον ο Αριστοτέλης και η Ποιητική του απέχουν από την πρώτη παράσταση των Περσών πάνω από 100 χρόνια. Έχουμε τόσο συνηθίσει να σεβόμαστε τις αρχαίες τραγωδίες σαν μουσειακά κειμήλια, ώστε συχνά ξεχνάμε πως σε μια παράσταση δεν είναι σημαντικός μόνο ο λόγος. Αλλά και ο ήχος. Και η μάσκα. Και το κουστούμι. Και ο θεατής.

Τις περισσότερες φορές, ειδικά όταν έχουμε να κάνουμε με την αρχαία τραγωδία, αντί για

κριτική σε μια παράσταση, κάνουμε σύγκριση με ένα φιλολογικά κατασκευασμένο παρελθόν, από την οποία σχεδόν πάντα η σύγχρονη παράσταση θα βγαίνει χαμένη. Από τη στιγμή που δεν έχουμε τα εργαλεία για να αναδομήσουμε πλήρως μια αρχαία τραγωδία (και να είχαμε βέβαια δεν θα καταφέρναμε τίποτα άλλο παρά μια ιστορική και όχι συγκινησιακή αναβίωση) ας εστιάσουμε όχι σε εκείνο που ίσως να εννοεί το κείμενο, αλλά σε αυτό που σίγουρα προκαλεί στους θεατές.

Και ο Άρης Μπινιάρης τα καταφέρνει άριστα σε αυτό το σημείο. Αυτό που φτάνει στο σύγχρονο κοινό δεν είναι το έλεος στη θέα ενός ξεπεσμένου βασιλιά, ούτε ο θρήνος των χαμένων και άγνωστων σε εμάς Περσών ηρώων, αλλά το επαναλαμβανόμενο «μίσος» ή το ρυθμικό «αίμα». Μουσικότητα υποστηρίζει ο Μπινιάρης, και έχει δίκιο που μιλάει για μουσικότητα και όχι για μουσική. Αν η μουσική είναι το γίνεσθαι, η μουσικότητα λαξέυεται στο είναι, αποτελεί μια

ιερογλυφική εντολή για αναζήτηση. Δερβίσηδες, άγριοι ρυθμοί, ανατολίτικα μουρμουρίσματα, οι *Πέρσες* δεν αναζητούν τον λυρισμό, αλλά την κραυγή, τον ίδιο ολοθυγμό που ακούγεται από τα ερέβη των μυστηρίων. Με λίγα λόγια ο Άρης Μπινιάρης, με τη μουσικότητά του, δεν επεδίωξε μια μελωδία, αλλά μια μυσταγωγία και εν πολλοίς τα κατάφερε. Και μόνο ο δεκάλεπτος στροβιλισμός της Καρυοφυλλιάς Καραμπέτη, όσο δηλαδή διαρκεί η εμφάνιση του φαντάσματος του Δαρείου, ήταν αρκετός για να δημιουργήσει συνθήκες ιεροτελεστίας και σίγουρα είναι ένας από τους σημαντικότερους λόγους για να δει κάποιος την παράσταση.

Στα επιμέρους, ο Νίκος Ψαρράς ως Δαρείος έδωσε μια αρκετά σοβαρή και μετρημένη ερμηνεία, σε αντίθεση με τον Ξέρξη – Αντώνη Μυριαγκό, του οποίου η υπερβολή στις χειρονομίες και στον τρόπο που απέδωσε τον ρόλο του ήταν εκτός κλίματος. Λαμβάνοντας υπόψη τις ικανότητες του Μυριαγκού μάλλον ήταν μια λανθασμένη επιλογή του σκηνοθέτη με σκοπό να παρουσιάσει έναν Ξέρξη καταποντισμένο σε σχέση με το μυστηριακό υψηλό της βασιλίσσας-μητέρας του και του Χορού. Όσο για την Καρυοφυλλιά Καραμπέτη απέδωσε την Άτοσσα με μια μεγαλοπρεπή απλότητα. Όπως προαναφέρθηκε η επίκληση και ο χορός που ακολούθησε την εμφάνιση του νεκρού άντρα της αποτελούσαν τις κορυφαίες στιγμές της παράστασης.

Κλείνοντας, πολλά ακούστηκαν για τη «μέταλ» αισθητική της παράστασης κτλ. Δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι αν όντως είχε κάτι τέτοιο κατά νου ο Άρης Μπινιάρης. Το βέβαιο είναι πως μια από τις πιο πετυχημένες παραστάσεις αρχαίας τραγωδίας υπήρξε από τον Άρη Ρέτσο, όταν με μια μάσκα και ένα έγχορδο απέδωσε όλα τα λυρικά μέρη της Αντιγόνης. Και εκεί, με τη γνωστή βαρυσόνη φωνή του, και με τον μεταλλικό ήχο της χορδής, η Αντιγόνη μετατράπηκε σε κάτι ακόμα πιο επώδυνο και σκληρό. Στο ίδιο μονοπάτι κινήθηκαν και οι *Πέρσες* του Μπινιάρη.

Ντομένικο Λοσούρντο Η πάλη των τάξεων

μια πολιτική και φιλοσοφική ιστορία
532 σελ. - 13 ευρώ

Για πληροφορίες
και παραγγελίες:
τηλ.-fax: 210-6441745,
210-3837191
e-mail: info@asynechia.gr

εκδόσεις
Α/συνεχεια

EPT open

www.ertopen.com

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΦΩΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

106.7 FM

► Παναγιώτης Κωνσταντόπουλος, συγγραφέας

Μουσική και πάθος

Μια συζήτηση με αφορμή το βιβλίο *Ο θάνατος του συλλέκτη*

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ **Κώστα Στοφόρο**

Ο *Θάνατος του συλλέκτη* του Παναγιώτη Κωνσταντόπουλου, που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Βακχικόν, είναι ένα πολύ ενδιαφέρον αστυνομικό μυθιστόρημα, που θα μπορούσε να αποτελεί και μια εισαγωγή/γνωριμία με το ελληνικό λαϊκό αστικό και το ρεμπέτικο τραγούδι του μεσοπολέμου. Η αγάπη του συγγραφέα γι' αυτή τη μουσική και τα τραγούδια βρίσκεται άλλοτε στην «καρδιά» της υπόθεσης. Ο ήρωας του βιβλίου, πρώην αστυνομικός και νυν ντετέκτιβ –όπου ευτυχώς αποφεύγονται τα συνήθη στερεότυπα– αναλαμβάνει να διαλευκάνει τον θάνατο ενός φίλου του που σε πρώτη ανάγνωση δεν μοιάζει με εγκληματική ενέργεια. Όμως είναι

έτσι τα πράγματα;

Συναρπαστική και πρωτότυπη η ιστορία, με χιούμορ αλλά και πολλές αιχμές για την τρέχουσα επικαιρότητα, αναλύει σε βάθος τον κινητήριο μοχλό που μπορεί να γίνει η ζήλια και η ανάγκη για εκδίκηση.

Το μυθιστόρημα αυτό αποτελεί ακόμη μια απόδειξη της ακμάζουσας ελληνικής αστυνομικής λογοτεχνίας, που δεν έχει τίποτε να ζηλέψει από τους Σκανδιναβούς που επί της ουσίας έχουν την τάση να επαναλαμβάνονται. Αντίθετα, οι Έλληνες συγγραφείς διατηρούν τη δική τους ταυτότητα και μας χαρίζουν ξεχωριστές ιστορίες που αξίζει να ανακαλύψουμε.

Θα μπορούσατε να μας παρουσιάσετε τις γενικές γραμμές της ιστορίας;

Όπως γράφει και ο τίτλος, η κύρια ιστορία αφορά την έρευνα για τον αναπάντεχο θάνατο ενός συλλέκτη –ενός συλλέκτη σπάνιων δίσκων 78 στροφών– που υπήρξε φίλος του ήρωα ντετέκτιβ - πρώην αστυνομικού. Ταυτόχρονα, αναπτύσσεται και μια παράλληλη έρευνα για την εξαφάνιση μιας γυναίκας (Ουκρανής). Και τα δύο γεγονότα έχουν την ίδια χρονική αφετηρία, δηλαδή ξεκινούν την ίδια ημερομηνία. Ο ήρωας ασχολείται και με τις δύο υποθέσεις, τις οποίες «εξιχνιάζει» επίσης την ίδια μέρα. Στην πορεία των δύο αυτών ερευνών ο ντετέκτιβ θα συναντηθεί με κύρια και δευτερεύοντα πρόσωπα των δύο υποθέσεων, θα συνομιλήσει μαζί τους, θα ακούσει τις θεωρίες και τις εξηγήσεις τους, θα προσπαθήσει να καταλάβει. Το φόντο είναι η σύγχρονη Ελλάδα.

Ποιο δικό σας κομμάτι έχει ο ήρωάς σας;

Κυρίως έχει την οπτική μου πάνω στα πράγματα, αν και ο ήρωας δεν σχολιάζει αυτά που ακούει, ωστόσο αυτή ακριβώς η οπτική είναι ένα σχόλιο. Επίσης έχει και την άποψή μου πως οι άνθρωποι είναι όμηροι των παθών τους και των θεωριών που εφευρίσκουν για να δικαιολογούνται. Όλα είναι επιφάσεις και τίποτα δεν είναι αληθινό. Αυτή η ιδέα διατρέχει και το πρώτο μυθιστόρημά μου *Το μνημόσυνο*, που δε είναι αστυνομικό.

Γιατί διαλέξατε τη φόρμα του αστυνομικού μυθιστορήματος; Πώς εξηγείτε μια γενικότερη τάση που υπάρχει προς το νουάρ;

Όπως γράφω από την αρχή του μυθιστορήματος, οι μόνες ιστορίες που αξίζουν σήμερα

είναι αυτές που περιέχουν έρωτα και φόνο. Από την άλλη, η αστυνομική ίντριγκα για την λύση του μυστηρίου από μόνη της έχει μια γοητεία, όχι μόνο για τον αναγνώστη αλλά και για τον συγγραφέα. Υπήρξα, και είμαι, φανατικός αναγνώστης της αστυνομικής λογοτεχνίας κάθε είδους. Επομένως ασκώ κάτι που μου άρεσε ανέκαθεν. Αλλά για μένα, κατά την ανάπτυξη της αστυνομικής ιστορίας, δεν θα πρέπει ο συγγραφέας να αποβλέπει και να αρκείται απλώς σε μια κατάληξη που θα

είναι το αποτέλεσμα μονάχα λογικών σκέψεων κι επαγωγικών συμπερασμάτων πάνω στα πειστήρια και στα ίχνη. Αυτό, αν και σημαντικό, είναι δευτερεύον. Όσο με αφορά, η αστυνομική ιστορία είναι μόνο η πρόφαση για να περιγραφεί ο βυθός και η επιφάνεια των ανθρώπων και της ζωής τους. Υπό αυτήν την έννοια δεν έχει καν σημασία, τελικά, ποιος είναι ο δολοφόνος. Αυτό, μάλιστα, μπορεί να παραμένει και ως απορία στον αναγνώστη, όπως θέλω να πιστεύω ότι συμβαίνει και στο συγκεκριμένο μυθιστόρημα. Η τάση προς το νουάρ μάλλον οφείλεται στο γεγονός πως μοιάζει για κάτι εύκολο, ότι είναι μια συνταγή μυθιστορήματος που δεν θέλει πολλά - πολλά για να στηθεί, ούτε φιλοδοξεί λογοτεχνικές δάφνες.

Έντονη η παρουσία της πολιτικής και της επικαιρότητας στο μυθιστόρημά σας. Πώς βλέπετε τη «στρατευμένη» λογοτεχνία (με την ευρύτερη έννοια του όρου);

Η λογοτεχνία δεν μπορεί να είναι «στρατευμένη» με καμία έννοια γιατί αδικεί τον εαυτό της. Δεν μπορεί δηλαδή να καταντάει μπροσούρα ή εγχειρίδιο πολιτικής ανάλυσης. Ωστόσο, πολιτική και ιδεολογία παράγουν ακόμη και οι λέξεις που χρησιμοποιεί ένας συγγραφέας, οι εικόνες που περιγράφει, αυτά που επιλέγει να περιγράψει, ο τρόπος της περιγραφής. Αν αυτό μπορεί να εννοηθεί ως «στρατευμένη» λογοτεχνία, τότε δεν υπάρχει λογοτεχνία «αστράτευτη».

Μέσα από το βιβλίο περνούν οι γνώσεις και η αγάπη σας για μια

«Όσο με αφορά, η αστυνομική ιστορία είναι μόνο η πρόφαση για να περιγραφεί ο βυθός και η επιφάνεια των ανθρώπων και της ζωής τους. Υπό αυτήν την έννοια δεν έχει καν σημασία τελικά ποιος είναι ο δολοφόνος»

μουσική που δεν ακούγεται και τόσο πια. Θέλατε να μοιραστείτε αυτή την αγάπη; Υπάρχει ανταπόκριση;

Πράγματι, αγαπώ αυτήν τη μουσική, και αναφέρομαι στο ελληνικό λαϊκό αστικό τραγούδι του μεσοπολέμου, το ρεμπέτικο –σμυρναϊκό και πειραιώτικο– αλλά και το παραδοσιακό τραγούδι. Την θεωρώ γεγονός μοναδικό και ανεπανάληπτο που προοδευτικά εκφυλίστηκε λίγα μόλις χρόνια μετά την απελευθέρωση, τότε που ,αφού αρχικά συρρικνώθηκε, απλώς εξαφανίστηκε στη συνέχεια. Ίσως όμως αυτό να ήταν από τη μια μοιραίο λόγω της δραματικής αλλαγής στη ζωή της κοινωνίας μετά τον πόλεμο και από την άλλη απότοκο της Δυτικοποίησης των πάντων: μιας πολιτιστικής παγκοσμιοποίησης που άρχισε να εμφανίζεται ήδη από τότε, πριν γίνει το δόγμα του σημερινού νεοφιλευθερισμού. Ωστόσο, με μεγάλη ικανοποίηση διαπιστώνω πως η μουσική αυτή έχει πολυπληθές ακροατήριο σήμερα, και τα νέα παιδιά (καλλιτέχνες) που παίζουν αυτά τα τραγούδια, πάνω απ' όλα την αγαπούν, την σέβονται και είναι σπουδαίοι μουσικοί. Μέσω του καναλιού μου στο youtube (pankonstantopoulos) με χαρά διαπιστώνω, επίσης, πως αυτή η μουσική αρέσει και σε ανθρώπους από όλον τον κόσμο που την ακούν, ενθουσιάζονται και μου ζητούν πληροφορίες ακόμη και μετάφραση των στίχων.

Έντονη και η παρουσία του Χαλανδρίου στο βιβλίο σας. Είναι μόνο επειδή είναι ο τόπος κατοικίας σας;

Ναι, αυτό συμβαίνει. Επίσης, πιστεύω πως μπορείς να περιγράψεις πειστικά μόνο τους τόπους που γνωρίζεις. Από την άλλη είναι ένας τρόπος να δείχνεις την αγάπη σου στην πόλη που ζεις: μιλώντας γι' αυτήν.

04 πολιτισμός&βαρβαρότητα του Ηρόστρατου

Η διαφάνεια του χρόνου

«...Δημιουργία σημαίνει αναστοχασμός όπως τον αντανakλά ο καθρέφτης όλων αυτών που συμβαίνουν γύρω μας. Κυρίως θέλω να μιλήσω για τους ανθρώπους που ζουν στην Κούβα, να εκφράσω τα ανεκπλήρωτα όνειρα τους, τις ήττες τους...»
Λεονάρδο Παδούρα, ΕΦΣΥΝ., 19/6/2018

... Με το μυαλό μου στην Κούβα... Και πολλές αιτίες μελαγχολίας. Ο Λεονάρδο Παδούρα, για μια ακόμη φορά με ταξιδεύει εκεί, στη Βόρεια η πλευρά της τροπικής ζώνης, εκεί που η Επανάσταση φάνηκε να ανθίζει με μο ναδικό τρόπο, εκεί που οι ΗΠΑ γνώρισαν μια από τις πιο ταπεινωτικές τους ήττες. Εκεί, που σιγά-σιγά, ανεπαισθήτως, τα πράγματα άλλαζαν και άλλαζαν μέχρι που η χώρα απέκτησε νέο πρόσωπο, που δεν έχει πια σχέση με το διάσημο πορτρέτο του Τσε Γκεβάρα. Ο ήρωάς του, ο Μάριο Κόντε, περνά κρίση ηλικίας, λίγο πριν τα εξηκοστά του γενέθλια και με το βάρος της μελαγχολίας τριγυρνά στην Αβάνα των νεόπλουτων, των κομπιναδόρων αλλά και των παραγκουπόλεων. Των εσωτερικών μεταναστών που έρχονται από τα ανατολικά, κυρίως από το Σαντιάγο της Κούβας και τους ονομάζουν «Παλαιστίνιους». Οι υπόγειες διαδρομές του μυαλού, με έφεραν σε έναν άλλο ήρωα μιας άλλης θαλασσινής πόλης, της Μασσαλίας. Τον Φάμπιο Μοντάλ, πρωταγωνιστή της τριλογίας του Izzó. Βρήκα συγγένειες και ομοιότητες που ίσως μόνο εγώ τις βλέπω... Ακόμη μια φορά, διαπίστωσα τη δύναμη του αστυνομικού μυθιστορήματος που μας χαρίζει μερικά από τα καλύτερα βιβλία των τελευταίων χρόνων, ενώ ταυτόχρονα προχωρά στην πιο οξυδερκή και εις βάθος ανάλυση μιας κοινωνίας σε κρίση. Η ηττημένη επανάσταση και ο θριαμβεύων καπιταλισμός αφήνουν πίσω τους εκατομμύρια θύματα. Ανθρώπους που προσπαθούν με κάθε τρόπο να επιβιώσουν. Ο Λεονάρδο Παδούρα είναι εκεί, να καταγράψει αυτήν την πραγματικότητα, μέσα από μια μοναδική λογοτεχνική ματιά, συλλαμβάνοντας τις αποχρώσεις. Στην κεντρική ιστορία παρεμβάλλονται κεφάλαια που μας πηγαίνουν πίσω στον χρόνο, από την εποχή των Σταυροφοριών, μέχρι τον Ισπανικό Εμφύλιο, με συνδυαστικό κρίκο ένα παράξενο, και κατά πολλούς θαυματουργό, άγαλμα της Παναγίας. Ευκαιρία να μάθει κανείς τα περί της αφοκουβανέζικης σαντεριά και να προβληματιστεί για τους τρόπους που λειτουργεί η πίστη και το ιερό. Όμως, το βασικό κομμάτι παραμένει η Κούβα των διαψεύσεων. Των όσων φεύγουν για Μαϊάμι. Των μετατρέψιμων πέσος. Αλλά

και της ανθρωπιάς. Των πραγμάτων που έμειναν από την επανάσταση που προσπάθησε να κρατηθεί μέσα στο στόμα του λύκου. Σε μια χώρα που βίωσε φοβερή κρίση κατά την περίοδο της κατάρρευσης του λεγόμενου και «υπαρκτού» σοσιαλισμού. Ο Παδούρα δεν κάνει ισοπεδωτική και κατεδαφιστική κριτική. Τόσο ο ίδιος, όσο και ο ήρωάς του, πίστεψαν στον αγώνα. Στρατεύθηκαν. Είδαν τις στρεβλώσεις. Αναγνωρίζουν το δικαίωμα στη φυγή, αλλά δεν το συμμερίζονται. Και μέσα σε όλα αυτά υπάρχει πάντα και η μαγεία της Αβάνας. Όποιος είχε την τύχη να τη ζήσει, του μένει αξέχαστη. Και ο Παδούρα σε οδηγεί εκεί μέσα από τις σελίδες του βιβλίου του. Γλυκόπικρο το τέλος, δεν οδηγεί ωστόσο στην παραίτηση. Κάποιες αξίες είναι πιο σημαντικές από την απλή επιβίωση και το κυνήγι του δολαρίου ή της μεγάλης ζωής. Όπως κι αν έχουν τα πράγματα, βρισκόμαστε μπροστά σε έναν από τους σημαντικότερους μυθιστοριογράφους της εποχής μας. Και παρ' όλο που το βιβλίο είναι αρκετά ογκώδες, όταν το κλείνεις πια, θα ήθελες να έχει κι άλλο. Παρά το μούδιασμα που μπορεί να σου φέρει αν και συ νιώθεις ότι μεγαλώνεις κι έχεις ήδη ζήσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής σου και τα όσα ονειρεύτηκες για την κοινωνία μοιάζουν με φως που τρεμοσβήνει. Αν το δεις πάλι αλλιώς, η σπιθα είναι πάντα εδώ!

Ηλεκτρονικό εισιτήριο

Όταν διαβάζω πως το υπουργείο Πολιτισμού ανακοίνωσε «ότι ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση και ξεκίνησε η λειτουργία του νέου συστήματος ηλεκτρονικού εισιτηρίου (e-ticketing) και ελέγχου πρόσβασης επισκεπτών (access control)» με πιάνει μια ανατριχίλα. Διότι βλέπω την απίστευτη καθημερινή ταλαιπωρία όλων μας στο μετρό, με το ηλεκτρονικό εισιτήριο που υποτίθεται θα διευκόλυνε τη ζωή μας. Προβλέπω νέες ουρές παντού... και ειδικά εκεί που θα εφαρμοστεί στην αρχή: Ακρόπολη και αρχαιολογικοί χώροι του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, Κνωσός και Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, αρχαιολογικός χώρος και μουσείο Αρχαίας Μεσσήνης. Υποτίθεται ότι το σύστημα έχει δοκιμαστεί πιλοτικά, αλλά εγώ ο κακός προβλέπω χάος. Αντί να φροντίσουν για καλές συγκοινωνίες και πυκνότερα δρομολόγια, πραγματοποιούν μια επένδυση εκατομμυρίων, αμφίβολης απόδοσης, βασανισμού των επιβατών (ειδικά στα λεωφορεία με τη μεγαλοφυή έμπνευση της μιας εισόδου). Αντί να προσλάβουν μόνιμο και καταρτισμένο προσωπικό για τη φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων, μεριμνούν για ηλεκτρονικό εισιτήριο τη στιγμή που δεν φαίνεται να εξυπηρετεί κάποια ανάγκη.

Όταν, τέλος, διαβάζω ότι «το έργο υλοποιείται με δωρεά από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος», τότε τρελαίνομαι απολύτως. Που βρέθηκαν τα χρήματα για τη «δωρεά», ειδικά από την Εθνική Τράπεζα; Κι αυτό το περίφημο Ίδρυμα πώς έχει καταφέρει να ελέγχει τα πάντα στον Πολιτισμό; Απορίες κακόβουλου ανθρώπου που πιστεύει στο γνωστό «Φοβού τους Δαναούς...»

είσοδος ελεύθερη

οδηγός για τις δωρεάν εκδηλώσεις της Αθήνας

Μουσική

■ Σάββατο 14 Ιουλίου

Το **Φεστιβάλ Ρεματιάς 2018** παρουσιάζει ένα μουσικό ταξίδι με τραγούδια και αυτοσχεδιασμούς, πάνω στη μουσική των χωρών της Μεσογείου (Τυνησία, Αλγερία, Μαρόκο, Ελλάδα, Νότια Γαλλία, Νότια Ιταλία, Ισπανία, Κορσική). Τραγουδι και αφήγηση: Lamia Bèdioui. Στις 21:00 στο Ευριπίδειο Θέατρο Ρεματιάς, Πεζόδρομος Προφήτου Ηλία, Χαλάνδρι (τηλ.: 2106897459)

■ Δευτέρα 16 Ιουλίου

Συναυλία με τις **Ευανθία Ρεμπούτσικα** και **Έλλη Πασπαλά** στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Γλυφάδας 2018. Μέσα από την μουσική της γνωστής συνθέτιδας και τη φωνή της αξιόλογης ερμηνεύτριας, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει ένα μουσικό ταξίδι με μελωδίες που συναντούν την Ανατολή και τη Δύση. Στις 21:00 στην 3η Μαρίνα Γλυφάδας.

■ Τετάρτη 18 Ιουλίου

Ο **Γάβνης Αγγελάκας** και η μπάντα του **100°C**, πειραματίζονται, γελάνε, γράφουν, σβήνουν και μας ταξιδεύουν στο πλαίσιο του Φεστιβάλ **«Λιπάσματα 2018: Φεστιβάλ στη θάλασσα»**. Στις 21:00 στο Εργοστάσιο Λιπασμάτων Δραπετσώνας, οδός Γρ. Λαμπράκη.

Θέατρο

■ Κυριακή 15 – Δευτέρα 16 Ιουλίου

Η μουσικο-θεατρική παράσταση **Πού' ναι τα χρόνια ωραία χρόνια...**, με αφορμή τα τραγούδια του αγαπημένου Έλληνα συνθέτη **Σταύρου Κουγιουμτζή**, ζωντανεύει στη σκηνή απλές καθημερινές ιστορίες των ανθρώπων της δεκαετίας του '60 που κυνηγούν το όνειρο για μια καλύτερη ζωή. Προσωπικές αναμνήσεις του συνθέτη βασισμένες στα βιβλία του Ανοιχτά παράθυρα με κλειστά παντζούρια, Στα διώροφα έμεναν οι όμορφες και Χρόνια σαν βροχή, καταγράφουν μνήμες και ιστορίες για τις γειτονιές, τις συμπεριφορές, τα εύθυμα περιστατικά, αλλά και τις πίκρες ενός ολόκληρου λαού που αγωνιούσε να σταθεί στα πόδια του. Στις 21:00, στο θέατρο του αίθριου του Δήμου Κηφισιάς, Διονύσου και Μυρσίνης.

Προβολές

■ Τετάρτη 18 Ιουλίου

Ο Δήμος Αιγάλεω, για τέταρτη χρονιά, δίνει στο Άλσος Αιγάλεω «Μπαρουτάδικο» (Ιερά Οδός & Δαρδανελλίων) άρωμα κινηματογράφου και μας προσκαλεί κάθε Τετάρτη έως την 1 Αυγούστου να βιώσουμε μια διαφορετική κινηματογραφική εμπειρία. Αυτή την Τετάρτη στις 21:00 θα προβληθεί η ταινία Αμελί, του Jean-Pierre Jeunet.

Εκθέσεις

■ Έως 18 Ιουλίου

Το **BOOZE** παρουσιάζει την ομαδική έκθεση φωτογραφίας, με τίτλο **Απουσίες** της Φωτογραφικής Λέσχης Σαν Φως του ΕΚΚΕΕ του ΟΚΑΝΑ. Η έννοια της απουσίας αφορά στο ανθρώπινο στοιχείο αλλά ταυτόχρονα και στα άψυχα αντικείμενα που την καταδεικνύουν. Μια σκάλα, μια καρέκλα, ένα φανάρι που ρυθμίζει την κυκλοφορία γίνονται σύμβολα που υπαινίσσονται την παρουσία και συνδυάζονται με τα μέρη του ανθρώπινου σώματος που υποδηλώνουν την απουσία. Στην έκθεση συμμετέχουν με τα κείμενά τους τα μέλη της ομάδας δημιουργικής γραφής του ΕΚΚΕΕ του ΟΚΑΝΑ, Στυλοβάτες. Στο Booze Cooperativa, Κολοκοτρώνη 57. Ώρες λειτ.: Καθημερινά 11:00 – 21:00

■ Έως 6 Σεπτεμβρίου

Η **Phoenix Athens** παρουσιάζει την έκθεση **A Manifesto of Ecology** με έργα των Nora Chellew, Tom Faber, Tracey Fischer, Eleni Kolliopoulou, Thomas Anthony Owen, Mary Conroy. Η έκθεση αγγίζει ζητήματα οικολογίας τα οποία και εκφράζονται μέσα από μια μεγάλη γκάμα υλικών. Οι 6 καλλιτέχνες επικοινωνούν τους προβληματισμούς τους και τις σκέψεις τους σχετικά με τον αν η οικολογία συμπεριλαμβάνεται ή όχι στην καθημερινότητα μας, και των καλλιτεχνών. Το κοινό έχει την ευκαιρία να ξεκινήσει αυτήν την εμπειρία εστιάζοντας στην σημασία της οικολογίας και να ταξιδέψει ως τη σημασία του σώματος μέσα στο οικοσύστημα. Στην Phoenix Athens Gallery and Residency, Ασκληπίου 87. Ώρες λειτ.: Καθημερινά εκτός Κυριακής 12:00 – 18:00

παρέμβαση

Τα καλοκαιρινά απογεύματα της δεκαετίας του '70 στην Πιρέβ-ζα, την ώρα που σουρούπωνε, γινόταν η υποστολή της σημαίας στο κάστρο του Αγίου Ανδρέα. Τότε ο χρόνος πάγωνε –θυμάμαι– και τα δάχτυλά μου ίδρωναν και κολλούσαν μέσα στην παλάμη του πατέρα. Τα πάντα ακινητούσαν και στο λυκόφως η υπερβατική πατρίδα πετούσε θαρρείς πάνω από την πόλη. Μετά, άναβαν τα λαμπιόνια που φώτιζαν το «πουλί» έξω από την λέσχη των αξιωματικών κι ο κόσμος άρχιζε τη βραδινή του βόλτα.

Ο Ιούλιος του 1974 αποκάλυψε την αυταπάτη εκείνης της εικόνας ισχύος, με τον πιο σκληρό τρόπο. Η εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο και η αδυναμία της Ελλάδας να την βοηθήσει δημιούργησαν νέα δεδομένα. Η χώρα έπρεπε να επιδιώξει την εξασφάλιση των αντικειμενικών όρων οι οποίοι θα καθιστούσαν δυνατή την υπέρβαση των νέων συνθηκών. Στο πλαίσιο αυτό, η ένταξη στην ΕΟΚ έγινε η νέα «Μεγάλη Ιδέα». Η Ελλάδα θα κατοχύρωνε μια θέση ανάμεσα στις μεγάλες καπιταλιστικές χώρες και θα έπαιρνε ένα σημαντικό πλεονέκτημα στη διαμόρφωση του συσχετισμού δυνάμεων με την Τουρκία.

Η Χούντα, που μεταμόρφωσε σε καρικατούρα την έννοια της πατρίδας, έφυγε και στη θέση της ήρθε η μεταπολίτευση για να καλλιεργήσει τη μειονεξία της ψωροκόσταινας, που έπρεπε στανικά να γίνει Ευρώπη. Η «εθnikοφροσύνη», η ιδεολογία του τρόμου και της ενοχοποίησης, όπως έγραψε κάποτε ο Α. Ελεφάντης, έδωσε τη θέση της στον «εκσυγχρονισμό», την ιδεολογία της εσωτερίκευσης της

Μήπως ήρθε η ώρα να ξαναμιλήσουμε για το ΕΑΜμικό τρίπτυχο: εθνική ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία και κοινωνική δικαιοσύνη; Μήπως ήρθε η ώρα, η όποια ανεξάρτητη και ασυμβίβαστη Αριστερά έχει απομείνει να συναντηθεί και να αναλάβει αυτή την ιστορική για την επιβίωση του τόπου πρωτοβου- λία, πριν να είναι πολύ αργά;

Πριν να είναι πολύ αργά

■ ΤΟΥ **Βαγγέλη Καινούριου**

διαχρονικής εξάρτησης της χώρας από τα ξένα κέντρα και της ενοχοποίησης όσων αντιδρούσαν σ' αυτήν. Σαράντα χρόνια κράτησε αυτή η ιστορία, που οδήγησε τελικά στο ναυάγιο του σχεδίου των ελληνικών ελίτ της δεκαετίας του '70. Η οικονομική χρεοκοπία των δύο κρατικών υποστάσεων του

ελληνισμού και η γυμνή απειλή του τουρκικού επεκτατισμού κατά των κυριαρχικών δικαιωμάτων τους δεν αφήνουν περιθώρια αμφισβήτησης αυτής της αποτυχίας.

Στα δύσκολα που ήρθαν, το πολιτικό προσωπικό ανασύρει την πατρίδα από τα αζήτητα με πολλούς

τρόπους. Εμφανίζει ως πατριωτικό καθήκον την έξοδο από τα μνημόνια, τα οποία το ίδιο υπέγραψε, ή παρουσιάζει ως πατριωτισμό και εθνική αυτοπεποίθηση την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, υπό την πίεση της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ. Η χρήση αυτής της φρασεολογίας

ακόμα κι από την ενσωματωμένη κυβερνώσα Αριστερά –που υπήρξε για δεκαετίες ο ιδεολογικός βραχίονας του ψευδεπίγραφου «εκσυγχρονισμού»– αναδεικνύει ακόμα περισσότερο τη χρεοκοπία του ΕΟΚικού αφηγήματος της μεταπολίτευσης.

Ωστόσο, μέσα στην πολύπλευρη κρίση που ζούμε, ο πατριωτισμός φαντάζει ως ο μόνος κοινός τόπος ο οποίος θα μπορούσε να ενώσει τη βαθιά διαιρεμένη από τα μνημόνια ελληνική κοινωνία. Για ποια πατρίδα όμως; Την ταπεινωμένη πατρίδα της κομματοκρατίας, που βγάζει και τα τελευταία κομμάτια της χώρας στο σφυρί για να διατηρήσει τη θέση του ανθύπατου της Ε.Ε. ή μήπως την φασματική πατρίδα του εθνικισμού των πατριδεμπόρων; Μήπως ήρθε η ώρα να ξαναμιλήσουμε για το ΕΑΜμικό τρίπτυχο: εθνική ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία και κοινωνική δικαιοσύνη; Κι αν δεν μιλάμε γι' αυτό, λόγω του φόβου ότι για μια ακόμα φορά ο αστισμός θα δώσει μια σκληρά ταξική απάντηση στην προσπάθεια να λυθούν τα μεγάλα προβλήματα του τόπου με όρους εθνικής ενότητας, μήπως ήρθε η ώρα να κουβεντιάσουμε την απάντηση σ' αυτό το ενδεχόμενο αντί να αφήνουμε την υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας στην Ακροδεξιά; Ως τότε θα συζητάμε για το τι έγινε πριν από 70 χρόνια, την ώρα που τα μεγάλα προβλήματα του σήμερα ζητάνε λύσεις; Μήπως ήρθε η ώρα, η όποια ανεξάρτητη και ασυμβίβαστη Αριστερά έχει απομείνει να συναντηθεί και να αναλάβει αυτή την ιστορική για την επιβίωση του τόπου πρωτοβουλία, πριν να είναι πολύ αργά;

'68 Ντοκουμέντα μιας γενιάς που άλλαξε τον κόσμο

Μια μοναδική και σπάνια έκδοση για τα 50 χρόνια από τον παγκόσμιο Μάη

τιμή: 12 ευρώ

Ειδική προσφορά μόνο για τους μήνες Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο με αγορά απευθείας από τις εκδόσεις μας ή παραγγελία στο 210-3845870 / 6956302771 / info@asynechia.gr για να σας σταλεί με αντικα-

σελ.: 372 • ISBN 978-960-6625-07-7

Το βιβλίο αυτό παρουσιάζει μια σειρά από ντοκουμέντα της πολύμορφης εξέγερσης που συγκλόνισε τον κόσμο. 68 κείμενα μιας γενιάς που άλλαξε τον κόσμο, 68 ντοκουμέντα αγωνιστών, ομάδων, οργανώσεων και κομμάτων τα οποία καλύπτουν μια δεκαπενταετία (1960-1975) επαναστατικών αγώνων όπως ξεδιπλώθηκαν σε κάθε γωνιά του πλανήτη, από το Παρίσι στο Σαντιάγκο και από το Σικάγο στη Σαϊγκόν. «Να τολμάμε να αγωνιζόμαστε, να τολμάμε να νικάμε», έλεγε ο Μάο. «Να είμαστε ρεαλιστές, να ζητάμε το αδύνατο», ήταν ένα σύνθημα του γαλλικού Μάη. Μέσα από τα ντοκουμέντα αυτού του βιβλίου αναδεικνύεται το εύρος και το βάθος της κριτικής και της αμφισβήτησης που άσκησαν τα κινήματα σε όλους τους τομείς. Μια μοναδική και σπάνια έκδοση για τον παγκόσμιο Μάη με ντοκουμέντα που εκδίδονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα και κυκλοφορούν μόνο σε αυτό το συλλεκτικό βιβλίο.

εκδόσεις
Α/συνεχία

**Ρεθύμνου 11, 106 82 Αθήνα,
τηλ.: 210 3845870,
e-mail: info@asynechia.gr**

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΙΔΕΩΝ

Περιπτεράς: **Στέλιος Ελληνιάδης**
defimag@otenet.gr
elliniadis.wordpress.com

Διαλύθηκε η συσπείρωση, κάηκε η Αριστερά

Ο ΣΥΡΙΖΑ αδίστακτα έκαψε το χαρτί της κοινωνικής και εθνικής ενότητας το καλοκαίρι του 2015. Της ενότητας που όμοιά της δεν είχε υπάρξει από τον καιρό του ΕΑΜ. Ενότητας που επιτεύχθηκε μέσα από πολύπλοκες και συχνά αντιφατικές διεργασίες, και εκδηλώθηκε πανηγυρικά ξεκινώντας από τις μεγάλες διαδηλώσεις και το συναπάντημα στο Σύνταγμα με κορύφωση την πρωτοφανή σύγκλιση του ελληνικού λαού που ψήφισε ΟΧΙ στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου. Αν σκεφτεί κανείς ότι το Brexit πρόκυψε από το οριακό 51,9% των Βρετανών (Ιούνιος 2016), αντιλαμβάνεται ότι το 61,3%, αποτελεί, με βάση τα διεθνή δεδομένα, ένα πολύ ξεχωριστό στην ιστορία της ευρωπαϊκής δημοκρατίας πολιτικό γεγονός. Και πέρα απ' αυτό, η μοναδικότητα του έγκειται στο ότι η συσπείρωση αυτή πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά με βάση την πλατφόρμα της Αριστεράς, πράγμα που θορύβησε όλο το δυτικό κατεστημένο. Αυτή η ενότητα είχε χαρακτηριστικά ταξικά και εθνικά με εντυπωσιακή σαφήνεια καθορισμένα. Δεν επρόκειτο περί παρεξήγησης. Ήταν αποτέλεσμα πολύχρονης ζύμωσης και ταχείας ωρίμασης. Στο αποκορύφωμα της, δεν υπήρχε αμφιβολία ούτε περί του περιεχομένου του δημοψηφίσματος, ούτε άγνοια περί των πιθανών αρνητικών συνεπειών του (οι αντίπαλοι του ΟΧΙ έκλεισαν τις τράπεζες και ελέγχοντας τα ΜΜΕ έδωσαν τα ρέστα τους για να επηρεάσουν τους ψηφοφόρους κατατρομοκρατώντας τους) ούτε για το ποιος ήταν ο μοναδικός φορέας που προκήρυξε το δημοψήφισμα και ποιος θα επωφελείτο πολιτικά από την έκβασή του, δηλαδή η Αριστερά! Ο ΣΥΡΙΖΑ πετύχαινε αυτό που καμία Αριστερά δεν είχε ποτέ καταφέρει με αστικοδημοκρατικές διαδικασίες. Να ενώσει την κοινωνία και να γίνει αποδεκτή η Αριστερά ως επικεφαλής αυτής της ενότητας. Ο ΣΥΡΙΖΑ του 3%, προσήλκυσε πολίτες από όλο το πολιτικό φάσμα, από το Κέντρο, τη Δεξιά, ακόμα και από τον αντιεξουσιαστικό χώρο και το ΚΚΕ, ενάντια στη λιτότητα, τη λεηλασία και την υποτέλεια. Αυτό ήταν ένα θαύμα. Έκανε την Αριστερά ηγεμονική δύναμη με τη μεγάλη πλειοψηφία του λαού μαζί της. Με πάθος, ελπίδα, αγωνιστικότητα. Έμοιαζε με επιστη-

Μετά τη «συμφωνία», ο Ζόραν Ζάεφ στο BBC (12 Ιουλίου). Ούτε Βόρεια ούτε σύνθετη, σκέτη Μακεδονία.

μονική φαντασία. Η κοινωνία ενωνόταν παραμερίζοντας τα απαξιωμένα κόμματα και ορθωνόταν για να φράξει το δρόμο στους επιδρομείς. Για να υπερασπιστεί όχι μόνο τα δικαιώματα, τους θεσμούς και την περιουσία της, αλλά και την πατρίδα στην ολότητά της. Αυτός ήταν ο δρόμος που κάθε αριστερός, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, ανέκαθεν ονειρεύεται και αγωνίζεται να ανοίξει και να διαβεί. Όμως, ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, δια μιας, μπάζωσε αυτό το δρόμο, έβγαλε τις μάσκες, έσβησε το όνειρο και διέλυσε την εκπληκτική συσπείρωση, καίγοντας και την Αριστερά. Επιλέγοντας αυτή την χωρίς πάτο συνθηκολόγηση. Έχοντας ανενδοίαστα πετάξει το ΟΧΙ στα σκουπίδια, τώρα ο ΣΥΡΙΖΑ συνεχίζει τον κοινωνικό διαμελισμό, εντείνοντας την απογοήτευση και την ηθική καταρράκωση, σπρώχνοντας την κοινωνία σε ένα πολιτικό βάλτο και προσφέροντάς την βορά στα ρετάλια του Κέντρου και της Δεξιάς και στους πατριδοκάπηλους της Άκρας Δεξιάς.

Δικαστική συμφωνία

Όπως τα οικονομικά μέτρα και το καθολικό ξεπούλημα είναι από το σχεδιασμό τους αντιλαϊκά και ανθελληνικά, έτσι και η «συμφωνία» για το «μακεδονικό» είναι καταδικασμένη να παράγει προβλήματα. Γιατί είναι εξαναγκαστική. Έχει κατασκευαστεί

για να εξυπηρετήσει άλλους σκοπούς. Δεν κατασκευάστηκε με γνώμονα τα συμφέροντα των Ελλήνων, των Σλαβομακεδόνων και των άλλων βαλκανικών λαών. Κατασκευάστηκε από κέντρα που χρησιμοποιούν την Ελλάδα και είναι αντίθετα στη δημοκρατία και την ανεξαρτησία. Η «συμφωνία» σέρνεται σε σαθρό και γλιστερό έδαφος. Είναι στρεβλή και ανιστόρητη. Κόντρα στο λαϊκό αίσθημα και βαθιά διχαστική. Υπονομευτική των περιφερειακών σχέσεων και εχθρική προς τρίτες χώρες. Με ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας, άλλη μια εστία διχασμού και εχθρότητας διογκώθηκε. Το βασικό επιχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ ότι η «συμφωνία για το όνομα» επιλύει ένα πρόβλημα και φέρνει τους λαούς πιο κοντά, μόνο από πολιτικά αφελείς και εθνικά εθελουφλούντες μπορεί να υποστηριχτεί. Κι αυτός ο διχασμός είναι προέκταση της διάλυσης της κοινωνικής ενότητας του 2015. Όταν η κυβερνητική ομάδα αποφάσισε να καταστρέψει ό,τι καλύτερο είχε επιτευχθεί σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο στην Ελλάδα. Όποιος φαντάζεται ότι μια τέτοια «συμφωνία» φέρνει τους λαούς εγγύτερα είναι εκτός πραγματικότητας. Το αντίθετο έχει ήδη δρομολογηθεί, οι σχέσεις έχουν κιόλας επιδεινωθεί. Οι λαοί δεν ταυτίζονται με τους υπουργούς που υπογράφουν καθ' υπόδειξιν. Η «συμφωνία» ίσως να

ωφελήσει μερικούς «επενδυτές», αν και αυτό φαίνεται χλωμό. Με τέτοιου είδους επενδύσεις με κανένα λαό των Βαλκανίων δεν βελτιώθηκαν οι σχέσεις μας. Στην καλύτερη περίπτωση έμειναν στάσιμες. Κι όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται ερήμην των λαών ή εκβιαστικά, τα αποτελέσματα είναι ακόμα πιο άκαρπα. Οι φιλίες δεν χτίζονται με πλαστά χαρτιά.

Φιλία και φύκια

Οι Σλαβομακεδόνες είναι διχασμένοι ως προς το περιεχόμενο της «συμφωνίας». Όπως και οι Έλληνες. Μετά την υπογραφή της, αμφότεροι οι λαοί αισθάνονται ένταση των διαφορών μεταξύ τους και όχι άμβλυνσή τους. Νιώθουν πόσο ετοιμόρροπες είναι οι καθ' υπαγόρευσιν συμφωνίες που στηρίζονται σε ισχνή κοινωνική βάση. Ακόμα κι αν οι πρωθυπουργοί επιτύχουν με διάφορες αλημνείες την «κύρωση» της «συμφωνίας», πιστεύει κανείς ότι επιλύονται οι αντιθέσεις και «ενισχύεται η φιλία»; Ότι, ξεκινώντας από το πιο απλό, οι Έλληνες εφεξής θα προσφωνούν τους γείτονες Μακεδόνες ή έστω Βορειομακεδόνες; Και θα τους καλούν στις πολιτιστικές εκδηλώσεις των δήμων και στα φεστιβάλ ως Μακεδόνες; Τα «περί φιλίας των λαών» είναι προσημασμένα. Η μόνη πραγματική επιδίωξη είναι να γίνει «νόμιμα» και με επίσημη αναγνώριση από την

Ελλάδα η ένταξη της γειτονικής χώρας στο ΝΑΤΟ. Όλα τα άλλα είναι χάντρες για ιθαγενείς. Κι όταν, μάλιστα, λέγονται από πολιτικούς που ποτέ δεν επιδίωξαν με οποιονδήποτε τρόπο την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των δύο λαών. Η «συμφωνία» είναι τραβεστί και βρωμάει αμερικανίλα! Για τους Έλληνες το ζήτημα είναι πρωτίστως ιστορικό, πολιτισμικό, ταυτοτικό. Θεμελιώνεται πάνω στην ιδέα που στηρίχθηκε η ελληνική επανάσταση, αλλά και η αντίσταση στη φασιστική λαίλαπα. Ενσωματώνει αλήθειες και μύθους, ιδανικά και θυσίες. Είναι ιδρυτικό στοιχείο της συλλογικής μας ύπαρξης. Είναι το ιδεατό χωρίς το οποίο ο άνθρωπος δεν είναι τίποτα παραπάνω από σκέτη ύλη. Είναι ουσία της άυλης ψυχής, που δεν προσδιορίζεται επακριβώς, αλλά αποτελεί κινητήρια δύναμη που δίνει νόημα, τροφοδοτεί και κινεί τον ανθρώπινο πολιτισμό. Αν το χάσει κανείς αυτό, θα βρεθεί μέσα σε ένα χυλό.

Μα οι Ευρωπαίοι την αποκαλούν Μακεδονία, τι να κάνουμε εμείς; Οι λαοί επιμένουν στα δίκια τους. Οι αποικιοκράτες για να στερώνουν την κυριαρχία τους αλλάζουν σύνορα και ονομασίες. Έτσι βάφτισαν τη Ζιμπάμπουε Ροδεσία, τη Σρι Λάνκα Κεϋλάνη, τη Μιανμάρ Βιρμανία, την Παλαιστίνη Ισραήλ κ.λπ. Οι ονομασίες δεν είναι ασήμαντες, ούτε στον πολιτισμό ούτε στην πολιτική.

Ψηφιδωτά

Ο Οδυσσέας κι ο Αχιλλέας, ο Άδης και η Περσεφόνη, ο Ηρακλής και η Αντιγόνη, ο Αριστοτέλης και ο Πλάτωνας, ο Περικλής κι ο Μέγας Αλέξανδρος, είναι ψηφίδες της ψυχουσύνθεσής μου. Μαζί με αμέτρητους άλλους, τον Ρήγα Φεραίο και τον Άρη Βελουχιώτη, την Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου και τον Βασίλη Τσιτσάνη, συνθέτουν όλοι μαζί το ψηφιδωτό μου. Είμαι απ' αυτούς. Και δίπλα τους, είναι κι άλλοι, από τον Σπάρτακο μέχρι τον Μαρξ, τον Μπομπ Ντίλαν και την Αρουντάτι Ρόι. Αλλά οι οι πρόγονοί μου, οι συμπατριώτες μου, Αθηναίοι, Λακεδαιμόνιοι, Κρήτες, Μακεδόνες, Ηπειρώτες, Μικρασιάτες, Μαυροθαλασσίτες κ.λπ., καθορίζουν με την αυξημένη ποιοτικά και ποσοτικά παρουσία τους το ύφος, το χρώμα και το άρωμα της ταυτότητάς μου. Με

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

■ ΤΟΥ Άγγελου Τερζάκη

τις ιδιαιτερότητές μου. Η κοσμογονία του Ησίοδου, οι ταξιδιωτικές αφηγήσεις του Ηρόδοτου και οι μύθοι του Αισώπου είναι μαζί με την Αθηναίων Πολιτεία, την Απολογία του Σωκράτη και την Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου, συναρθρωμένα και αδιαχώριστα, μέσα μου. Όπως είναι και τα δημοτικά τραγούδια των ανωνύμων με τα ρεμπέτικα του Βαμβακάρη. Από τον πιο μορφωμένο ως τον πιο αμόρφωτο, σε άπειρες διαβαθμίσεις και παραλλαγές, με μεγαλύτερη ή μικρότερη πυκνότητα και ένταση, υπάρχει αυτό το ψηφιδωτό που ορίζει την ταυτότητά μας και δίνει το ξεχωριστό νόημα στη ζωή μας. Αυτό το ψηφιδωτό που αδιάκοπα εμπλουτίζεται, επηρεάζεται, τροποποιείται και αναδιαμορφώνεται, αποτελεί το σημείο εκκίνησης και το υπόβαθρό μας, σε ένα συνεχή διάλογο, με τριβές, αντιπαράθεσεις, προσεγγίσεις και ανταλλαγές, με τα ψηφιδωτά των άλλων. Είναι ο πολιτισμός τον οποίο καλλιεργούμε. Έτσι υπάρχουμε σαν κοινωνικά όντα και στηρίζουμε την ομάδα από την οποία προερχόμαστε, και έτσι συνεισφέρουμε στην ευζωία της ανθρωπότητας.

Γι' αυτό κάθε κακοποίηση των ψηφιδων και κάθε βίαιη αφαίρεση τους, ενεργοποιεί τις άμυνες μας. Κι αυτή η άμυνα είναι ζωτική. Σύμφυτη με την έννοια του πολίτη.

Στην πράξη, συχνά, η άμυνα είναι σπασμωδική, αποσπασματική, ατελής και ατελέσφορη. Κι αυτό συμβαίνει γιατί ζούμε σε κοινωνίες που κυριαρχεί η βία και η ανισότητα, στα δικαιώματα, στη μόρφωση, στον πλούτο. Γιατί δεν υπάρχει αληθινή δημοκρατία. Κι όταν η κοινωνία είναι ακέφαλη, όταν οι διανοούμενοι λουφάζουν και οι γραφειοκράτες κυριαρχούν, οι εθνικιστές που διαπνέονται από μίσος για τους άλλους βρίσκουν την ευκαιρία να εκτροχιάσουν και να εκμεταλλευτούν την αντίδραση της κοινωνίας. Αλλά γι' αυτό δεν φταίνε οι πολίτες που υφίστανται τη βία της εξουσίας, με τη μορφή της εκμετάλλευσης, της περιφρόνησης, της εξαπάτησης, της καταστολής ή της εγκατάλειψης. Από το 2015, η κυβερνητική «Αριστερά» προχωράει χωρίς φρένα προς το χάος. Αποκομμένη από την κοινωνία, δεν την αγγίζουν αυτά, ούτε την συγκινούν ούτε την διεγείρουν. Είναι άχρωμη, είναι άψυχη.

Στέλιος Ελληνιάδης

[...] Να θυμόμαστε, λοιπόν, ή να μη θυμόμαστε; Λυπάμαι για την αμλέτεια αυτή διατύπωση, αλλά τώρα που την κοιτάζω γραμμένη συλλογίζομαι πως θέτει ένα ερώτημα όχι λιγότερο αδυσώπητο από του δανού πρίγκιπα. Γιατί το να υπάρχουν ή να μην υπάρχουν ελάχιστα διαφέρει από το να θυμάσαι ή να μη θυμάσαι. Ύπαρξη δίχως μνήμη ίσον πρόσωπο χωρίς ταυτότητα, άρα χωρίς αυτοσυνείδηση. Αν καταργήσω τη μνήμη μου, καταργώ το εγώ μου. Το θέμα είναι τι περιεχόμενο πρέπει να έχει αυτό το «εγώ». Από εκεί αρχίζει όλη η ιστορία.

Το ένα «εγώ» μου, το καθαρά ιδιωτικό, το δι-απλάθει αυτόματα η προσωπική μου ζωή, οι σχέσεις μου με τον στενό και τον ευρύτερο περίγυρο, οι αντιστάσεις που συναντώ, οι σχέσεις που δημιουργώ, τα κάθε λογής συναπαντήματά μου, με τις αντιδράσεις που μου προκαλούν. (Θεωρώ περιττό να εξηγήσω πως η αυτοσχέδια τούτη ανάλυση δεν έχει κανένα επιστημονικό βάθρο ή αξιώσεις κι ότι βασίζεται στην πιο στοιχειώδη εμπειρία.) Το άλλο «εγώ» μου το έχουν διαμορφώσει έννοιες και πληροφορίες που μου μεταδόθηκαν θέλεις με την οργανωμένη παιδεία, θέλεις με την προφορική παράδοση. Κατασταλαγμένο σ' ένα στρώμα όχι λιγότερο βαθύ από το πρώτο, ιδίως όταν η διεργασία αυτή έγινε στα πολύ χλωρά χρόνια, μετουσιώθηκε γρήγορα σ' απόθεμα συναισθηματικό κι έτσι είναι που ζυμώθηκε, έκανε το ένα μ' τ' άλλο, το θεμελιακό «εγώ» μας. Τώρα, σε ηλικία ώριμη, τα δυο μαζί αποτελούν ένα. Αντιδρώ με τις ιδέες μου και για τις ιδέες μου τόσο άμεσα, ζωηρά, όσο και για τα στοιχειώδη ζωικά συμφέροντά μου. Μια τάξη πραγμάτων νέα, που θα ήθελε να με στρατολογήσει στις αντιλήψεις της, θα έπρεπε να επέμβει σ'

Η εξουσία κόντρα στη λαϊκή ψυχή

Το κείμενο του Άγγελου Τερζάκη (γραμμένο με το μυαλό στην Κωνσταντινούπολη) με θαυμάσιο τρόπο λέει αυτό που κανένας γραφειοκράτης δεν μπορεί να καταλάβει. Υπουργοί, Βουλευτές, πανεπιστημιακοί, δημοσιογράφοι, ιστορικοί, πολιτιολόγοι και γεωγράφοι, ανασύρουν χάρτες, κρατικά έγγραφα και ντοκουμέντα, για να αποδείξουν την ορθότητα μιας «γραμμής» που το μόνο που δεν λαμβάνει υπόψη είναι το κοινό αίσθημα, τη συλλογική συνείδηση, την ιστορική ταυτότητα, τη συνέχεια μιας παράδοσης, το «ανήκειν» σε ένα σύνολο και σε ένα πολιτισμό. Αυτό που αποκαλούμε λαϊκή ψυχή. Δηλαδή, το απόσταγμα της κοινωνικής συνείδησης που έχει διαμορφωθεί σε βάθος απερίοριστου χρόνου και έχει διυλιστεί μέσα από αλλεπάλληλα φίλτρα. Με τα καλά του και τα κακά του. Με τις αλήθειες και τις πλάνες του. Ένα κράμα που είναι αδύνατο να αναλυθεί στα εξών συνεστήθη. Που περιέχει σε ψήγματα όλες τις ιδέες που άσκησαν επιρροή, όλα τα γεγονότα που άφησαν ίκνη, όλα τα πρόσωπα που έπαιξαν σημαντικό ρόλο, όλο το αίμα που πότισε τη γη, όλα τα τραγούδια που γράφτηκαν και όλους τους σκοπούς που χορεύτηκαν, όλες τις γλώ-

αυτό το αφομοιωμένο ιδεολογικό μου απόθεμα. Να επέμβει δραστικά, όχι απλώς βίαια, γιατί αν εκδηλωθεί βάναυσα, δεν θα πετύχει άλλο παρά να μ' εξαγριώσει ή να μ' εξουδετερώσει. Είναι η περίπτωση των ολοκληρωτικών καθεστώτων, που πηγαίνουν να στρεβλώσουν διαμορφωμένες πια, συγκροτημένες ανθρώπινες συνειδήσεις. Μου λένε λοιπόν ότι δεν πρέπει να διατηρώ τη μνήμη καταστάσεων που υποβάλλουν το μίσος, που διαιωνίζουν την αντιδικία, ιδίως την εθνική, και βρίσκω αυτό τον ισχυρισμό λογικό, ευθυγραμμισμένο με το πνεύμα του καιρού μου. Δεν εξετάζω εδώ αν, συχνότατα, μου ζητάνε ένα τέτοιο ψυχολογικό μου αφοπλισμό για να τον αντικαταστήσουν αμέσως μ' έναν άλλο ψυχολογικό μου εξοπλισμό, άλλα μίση κι άλλες αντιδικίες. Παραδέχομαι ότι τα δεύτερα είναι γόνιμα, ενώ τα πρώτα άγονα, τα δεύτερα συγχρονισμένα, τα πρώτα ξεπερασμένα. Τα δευ-τερα διεκπεραιωτικά μιας πορείας προς την οριστική κατάργηση κάθε ανταγωνισμού. Εκεί που σκοντάβω είναι στην έμμεση αμφισβήτηση που γίνεται έτσι του ιδεολογικοσυναισθηματικού μου υπόβαθρου. Ένα άτομο αναπτύσσεται, κανονικά, οργανικά, μέσα σ' έναν κόσμο που έχει βάθος χρόνου, προσωπικότητα, ιστορική συνέχεια. Η διάσταση τούτη, μια συντεταγμένη μέσα στο χρόνο, δεν προσδιορίζει απλώς: ορίζει την ανθρωπιά. Αλίμονο σ' εκείνους που μπορούν, μ' ένα τίναγμα των ώμων τους, να πετάνε από πάνω τους όλο το συναισθηματικό φορτίο του ιστο-ρικού χρόνου κι αλίμονο στις κοινωνίες που τους περιέχουν. Πρόσωπα τέτοια είναι τέρατα εγκεφαλισμού επικίνδυνα, ακόμα κι όταν προβάλλουν τον ισχυρισμό της ιδεολογίας για όπλο. Πρόσωπα με τόσο εύκολα αντικαταστατή ταυτότητα δεν έχουν την ικα-

νότητα να συλλάβουν, να σεβασθούν τις αξίες των αποχρώσεων, την ανιούσα των ημιτονίων, δηλαδή εκείνα ακριβώς που υφαίνουν την ανθρώπινη θερμοκρασία. Βλέπουν τον κόσμο σαν ένα συγκρότημα οικοδομικό από κύβους, σχήματα γεωμετρικά, όγκους στερεομετρικούς, υλικά που μπορείς να τα μετα-κινείς όπως θέλεις, βάσει σχεδίου. [...]

Δεν τα σημειώνω εδώ για να υποδαυλίσω αντιδικίες. Τα θυμίζω για να εξηγήσω πως όλα σ' αυτό τον κόσμο δεν ρυθμίζονται με παραγγέλματα. Να ξεχνάμε είναι ένα πράγμα, ν' απαρνιόμαστε τον εαυτό μας είναι άλλο πράγμα. Εκείνοι, στον αιώνα μας, που ισχυρίστηκαν πως έκαναν πλήρη κι οριστική στροφή, όταν σήμανε η ώρα του κινδύνου, επιστράτεψαν ξανά τα πιο βαθιά ιερά τους για ν' αγωνιστούν υπέρ βωμών και εστιών, να περισώσουν όχι την εδαφική τους μό-νον ακεραιότητα, αλλά τον ίδιο τον ηθικό εαυτό τους. Ενόσω η ζωή θα ξετυλίγεται, καθώς λέει ο Χέγκελ για το δραματικό έργο, μέσα σ' ένα κλίμα συγκρούσεων, ο καθένας θα έχει χρέος να μην απαρνιέται την ταυτότητά του, να μην προδίνει την ιστορία του, να μην απιστεί στην προέλευσή του.

Γιατί ο άνθρωπος δεν έχει μόνον βάθος χρόνου ατομικό. Όλο το νόημα της Ιστορίας κρύβεται σε τούτο ακριβώς: στο ότι αποτελεί μια συντεταγμένη του χρόνου, που διαφοροποιεί τον άνθρωπο από τ' άλλα έμβια όντα και του προσδιορίζει, την ανθρωπιά. Αν δεν υπήρχε αυτό, η Ιστορία, η πάντοτε πιτσιλισμένη από αίματα, θα ήταν μόνον ό,τι είπε ο Νίτσε, ένα απέραντο αίσχος. Και οι ιδεολογίες μαζί, που έρχονται και παρέρχονται.

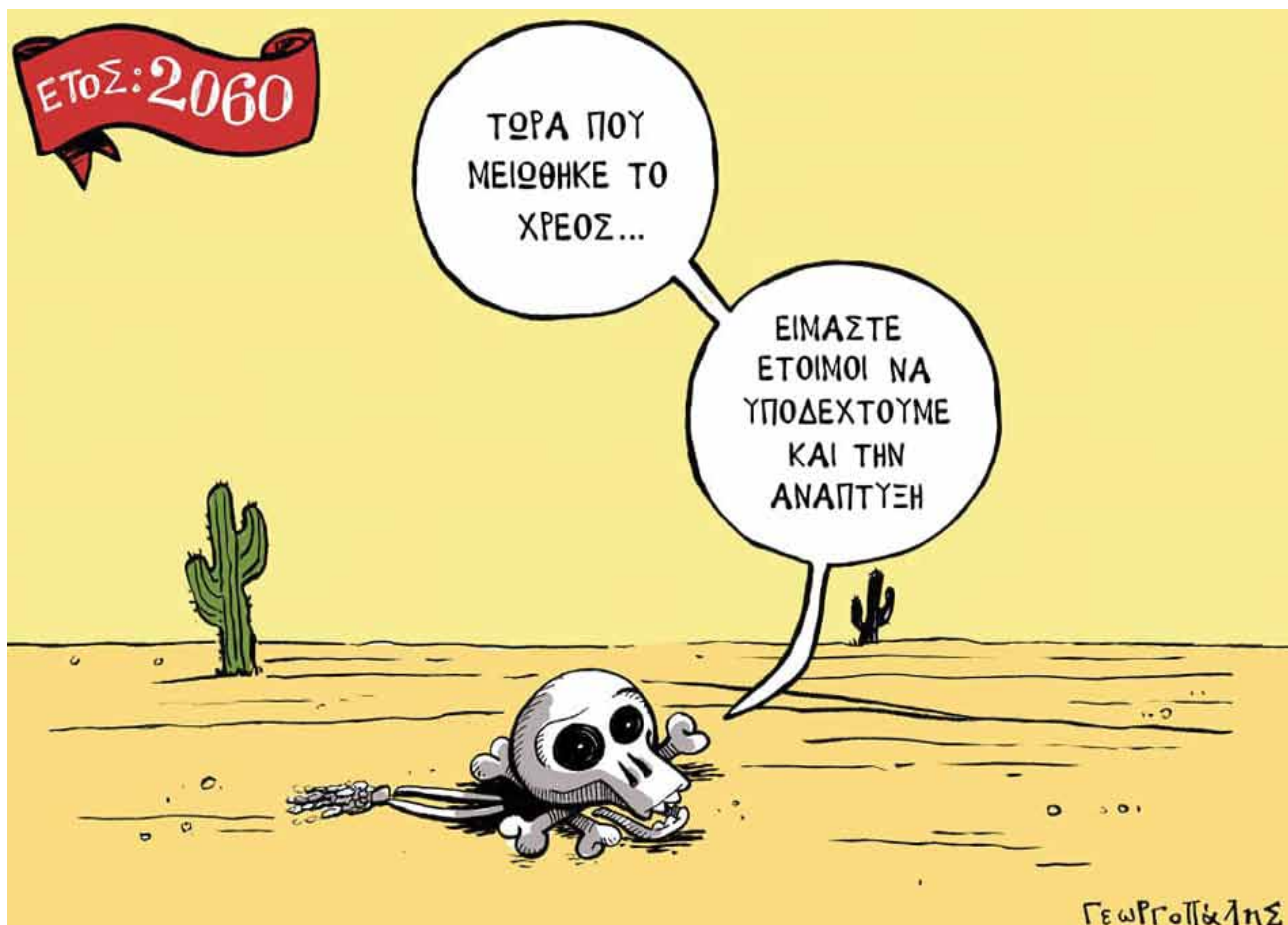
(*Το Βήμα*, 1.9.1966)

να την επιταχύνουν. Να βγάλουν πετρέλαιο από την παρθένα Ήπειρο ή να χτίσουν ουρανοξύστες και καζίνο στις ακτές του Σαρωνικού υποβαθμίζοντας την αξία και το συμβολισμό της Ακρόπολης. Αυτό που έχει σημασία είναι η «αγορά», η «ανάπτυξη». Η ελεύθερη διακίνηση των κεφαλαίων. Αυτό που παραπλανητικά βαφτίζουν «φιλία και συνεργασία των λαών». Στη δε προκειμένη περίπτωση, με την επιβολή και εποπτεία του ΝΑΤΟ, που έχει στο ενεργητικό του μόνο πολέμους, πραξικοπήματα και υπονομιεύσεις και ούτε μία πράξη που να προωθεί την ειρήνη και τη φιλία ανάμεσα στους λαούς.

Οι πάσης φύσεως γραφειοκράτες, τεχνικοί της εξουσίας και ενσωματωμένοι διανοούμενοι, «βλέπουν τον κόσμο σαν ένα συγκρότημα οικοδομικό από κύβους, σχήματα γεωμετρικά, όγκους στερεομετρικούς, υλικά που μπορείς να τα μετα-κινείς όπως θέλεις, βάσει σχεδίου». Διαποτισμένοι από το συμφέρον της εξουσίας πώς να αντιληφθούν και πώς «να σεβασθούν τις αξίες των αποχρώσεων, την ανιούσα των ημιτονίων, δηλαδή εκείνα ακριβώς που υφαίνουν την ανθρώπινη θερμοκρασία»;

Στέλιος Ελληνιάδης

Κι έρχονται οι ευθυγραμμισμένοι μ' αυτή την «εξέλιξη»,

Σκίτσο του Δημήτρη Γεωργοπάλη, *Realnews*, 8/7/2018

όσα θάφτηκαν

Άκου πρώτα

■ Στο ιστολόγιο «Με άλλα μάτια» διαβάσαμε άρθρο του Νίκου Λαίου, κοινωνικού ανθρωπολόγου και προέδρου του Σωματείου των Εργαζομένων στα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας. Αναδημοσιεύουμε ένα απόσπασμα: «Το διεθνές σύνθημα του ΟΗΕ για τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Κατά των Ναρκωτικών είναι το «*Άκου πρώτα – Το να ακούς τα παιδιά και τους νέους είναι το πρώτο βήμα για να τους βοηθήσεις να μεγαλώσουν υγιείς και ασφαλείς*».

Μοιάζει με τίτλο/θεματική μιας ομάδας γονέων ή μιας ομάδας εκπαιδευτικών, από τις πολλές που και φέτος συγκροτήσαμε στην κοινότητα οι εργαζόμενοι/-ες των Κέντρων Πρόληψης. Θα μπορούσε να είναι και λεζάντα μιας φωτογραφίας από ομάδα μαθητών δημοτικού, γυμνασίου ή λυκείου, όπου και φέτος με πολύ κόπο μπήκαμε, ενώ η είσοδός μας θα έπρεπε να εξασφαλίζεται από την Πολιτεία. Ή, πάλι, ο τίτλος μιας ζωγραφιάς, ενός ποιήματος ή ενός βίντεο φτιαγμένου από τους μαθητές μιας τέτοιας ομάδας, που μπήκε βαθεία στα χωράφια του προβληματισμού γύρω από τις εξαρτήσεις, τη βία, τις διαφυλικές σχέσεις και ό,τι άλλο απασχόλησε τα μέλη της στον συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.

Ή, ακόμα, το συμπέρασμα της αποτίμησης μιας ομάδας εργαζομένων, μετά την ολοκλήρωση μιας «δύσκολης» ομάδας, που μας έσπρωξε σε αυτοκριτική και μας βοήθησε

να θυμηθούμε πώς πραγματικά πρέπει να δουλεύουμε.

Πατί και φέτος δουλέψαμε με περισσότερους από 100.000 ανθρώπους σε περιβάλλοντα πολύ δύσκολα. Και φέτος ήταν αυξημένη η δουλειά μας στην κοινότητα, στη βάση των αιτημάτων που τα μέλη της αρθρώνουν και μας απευθύνουν. Χωρίς αίτημα δεν κάνεις πρόληψη. Δεν περφορέεις ένα έτοιμο «πακέτο» που το ρίχνεις σαν βόμβα πρόληψης ανάμεσα στους ανθρώπους, είτε τους ταιριάζει είτε όχι. Τα αυξημένα αιτήματα παραπέμπουν, έτσι, και σε μίαν αναγνώριση και σε μίαν εμπιστοσύνη της κοινότητας προς τον τρόπο και το περιεχόμενο της δουλειάς μας.

Ξανά φέτος σύναψη, καλλιέργεια, ανάπτυξη, πολλαπλασιασμός σχέσεων, επανασύνδεση των ανθρώπων. Ένα συναρπαστικό άνοιγμα και άπλωμα μέσα στις χαοτικές διεργασίες της κοινότητας –συνθήκη δυναμική και παραγωγική–, με την πρόληψη σε τροχιές συνάντησης του νοήματός της: ως παρέμβαση πριν την εκδήλωση της εξαρτητικής συμπεριφοράς, με εστίαση στην κοινωνική ανασυγκρότηση, ώστε η ίδια η κοινωνία να δημιουργεί τα ανθρώπινα δίκτυα αλληλοβοήθειας και προστασίας των μελών της από τις εξαρτήσεις κάθε είδους. Στις τροχιές μιας πρόληψης που, σύμφωνα με τον πρωτοπόρο Φοίβο Ζαφειρίδη, «είναι η αγάπη, η ανθρωπιά, η αλληλεγγύη, η φιλία και η υποχώρηση των προσωπικών και ατομικών συμφερόντων μπροστά στο συλλογικό καλό».

Τέτοιες τροχιές, όμως, είναι υψηλών απαιτήσεων που μπορούμε να τις ορίσουμε ως «υψηλό βαθμό ελευθερίας μέσα σε αυστηρό πλαίσιο». Δυστυχώς, τέτοιο σαφές και αυστηρό πλαίσιο δεν υπάρχει στα Κέντρα Πρόληψης. Έτσι, χάνεται και η ελευθερία, γιατί ελευθερία δεν σημαίνει «κάνω ό,τι θέλω».

Αυτό είναι πολύ σοβαρό. Μιλάμε για δομές ψυχοκοινωνικής υγείας, μάλιστα σε εποχή που οι άνθρωποι, τα συναισθήματά τους, οι σχέσεις μεταξύ τους και με τον κόσμο, βρίσκονται σε μεγάλη αναστάτωση, σε μεγάλη ρευστότητα. Και δεν είναι τυχαίος ο αστρονομικός πολλαπλασιασμός των ουσιών που κυκλοφορούν στις πιότες τα τελευταία χρόνια: τα ναρκωτικά «είναι συναισθηματικά αναισθητικά: μουδιάζουν τον πόνο» που εντείνεται σε μια περίοδο βαθείας, καθολικής κρίσης. Σε τέτοια συνθήκη, το μη-πλάσιο είναι έγκλημα κατά της επιστήμης, κατά της κοινότητας και κατά του ανθρώπου. Για να μην καταλήξουν τα απόνερα αυτής της βασικής έλλειψης στα μέλη της κοινότητας, που πρέπει να τα στηρίζουμε και όχι να τα επιβαρύνουμε, οι εργαζόμενοι απορροφούμε τους κραδασμούς χωρίς καμιά υποστήριξη. Τουλάχιστον εδώ και δέκα χρόνια. Μιλάμε για τεράστια ενέργεια που αφιερώνουμε για ζητήματα παγκοσμίως αυτονόητα, ενώ θα μπορούσαμε να τη διοχετεύσουμε στην κοινότητα, στις ανάγκες, στις επιθυμίες της, στην ανάπτυξή της και την ανάπτυξη των μελών της, δηλαδή στην πρόληψη.

■ εν τέλει

Το «κακό» και η κοσμοπολη

■ του Δημήτρη Μπελαντή

Η Ακροδεξιά και ο φασισμός δεν είναι απλά αντανάκλασεις του «ηθικού κακού» (Evil), όπως ισχυρίζεται ένας αφελής-αγγλοσαξονικής προέλευσης κυρίως-φιλελευθερισμός, δεν είναι μια «αρρώστια του εθνικού κορμού». Είναι συμπτώματα βαθιάς κοινωνικής κρίσης και κοινωνικού

αδιεξόδου των ώριμων καπιταλιστικών κοινωνιών.

Προτού ακόμα στρατολογηθούν από την άρχουσα τάξη, τα ρεύματα αυτά εκφράζουν ήδη μια απόγνωση ιδίως μικροαστικών, αλλά και καθαρά λαϊκών και εργατικών ή άνεργων στρωμάτων. Αυτά μας έχουν διδάξει ο Γκράμσι και ο Ράντεκ, αλλά και ο Τρότσκι στα κείμενά του για τη Γερμανία.

Βασική πλευρά, όμως, της απόγνωσης σήμερα, είναι ο ρόλος της συστημικής Αριστεράς και Κεντροαριστεράς ως κεντρικών διαμεσολαβητών ενός συστημικού φιλελευθερισμού και νεοφιλελευθερισμού:

- Η άποψη ότι οι ολοκληρώσεις και η κυριαρχία των αγορών είναι αναπόφευκτες και η συμμετοχή της Αριστεράς στην καπιταλιστική διαχείριση αναγκαία (ήδη σε Ελλάδα, Ισπανία και Πορτογαλία, για να μην ξεχνιόμαστε).
- Η άποψη ότι κάθε αναφορά στην πατρίδα, την εθνική ανεξαρτησία και τις ριζοσπαστικές όψεις του έθνους και της Ιστορίας του, είναι ταυτόσημη με την Ακροδεξιά. Ότι είμαστε με την «κοσμοπολη», ουσιαστικά δηλαδή με το διεθνοποιημένο κεφάλαιο.
- Η άποψη ότι πρέπει να συμβιβαστούμε με την κατάργηση κάθε βιολογικού υποστρώματος του φύλου και να θεωρήσουμε θεμιτή την ύπαρξη άπειρων φύλων.
- Η άποψη ότι πρέπει να αποδεχτούμε την ατομικιστική πρόσληψη των δικαιωμάτων χωρίς κανέναν κοινωνικό προσδιορισμό ή συλλογική προοπτική.
- Η άποψη ότι η εθνική Ιστορία κάθε λαού περιλαμβάνει μόνο τον επεκτατισμό και το μίσος. Ότι η γλώσσα ενός λαού είναι κάτι το ασήμαντο.
- Η άποψη, που δεν δηλώνεται ανοιχτά, ότι προκειμένου να φύγουμε από το εθνικό κράτος, η αυτοκρατορία είναι ο καλύτερος δρόμος.
- Η άποψη ότι όλες οι έμφυλες διαφορές σήμερα, ανάγονται στην πατριαρχία και τον πανταχού παρόντα σεξισμό, άποψη που συνδέεται και με έναν απίστευτο έλεγχο της επιθυμίας με βάση την πολιτική ορθότητα.
- Η άποψη, που θα ενταθεί τα επόμενα χρόνια, για τον γενετικό και μηχανικό ανακατασκευασμό του ανθρώπου και την ευγονική νέου τύπου.

Το πλέγμα αυτών των απόψεων ωθεί τους λαούς αλλά και τις τάξεις σε διάρρηση κάθε στοιχειώδους συνοχής και ύπαρξης, σε κατάργηση μακροχρόνιων και όχι απαραίτητα αρνητικών προσδιορισμών.

Στον βαθμό που η Αριστερά, αντί να επαναπροσδιορίσει ριζοσπαστικά τα προηγούμενα «ριζώματα», συμβάλει δραστικά στην εκρίζωση (ταξική, κοινωνική, εθνική, κοινοτική) και τον ατομικισμό, θα βλέπουμε από εδώ και πέρα «τέρατα». Σχήματα με κενύσιανή πολιτική και κατά των ολοκληρώσεων, που θα συναρθρώνονται με δεξιά, ακροδεξιά, ξενόφοβη κ.λπ. πολιτική ή ρητορική.

Κι εμείς τι θα κάνουμε; Αν δεν υπάρξει ένα τρίτο στρατόπεδο, ο κόσμος της Αριστεράς θα μοιραστεί ανάμεσα στους «λαϊκιστές» και σε αυτούς που ψευδώς θα καλούν στην προστασία μιας ανύπαρκτης φιλελεύθερης δημοκρατίας.